



EUROOPAN KESKUSPANKKI

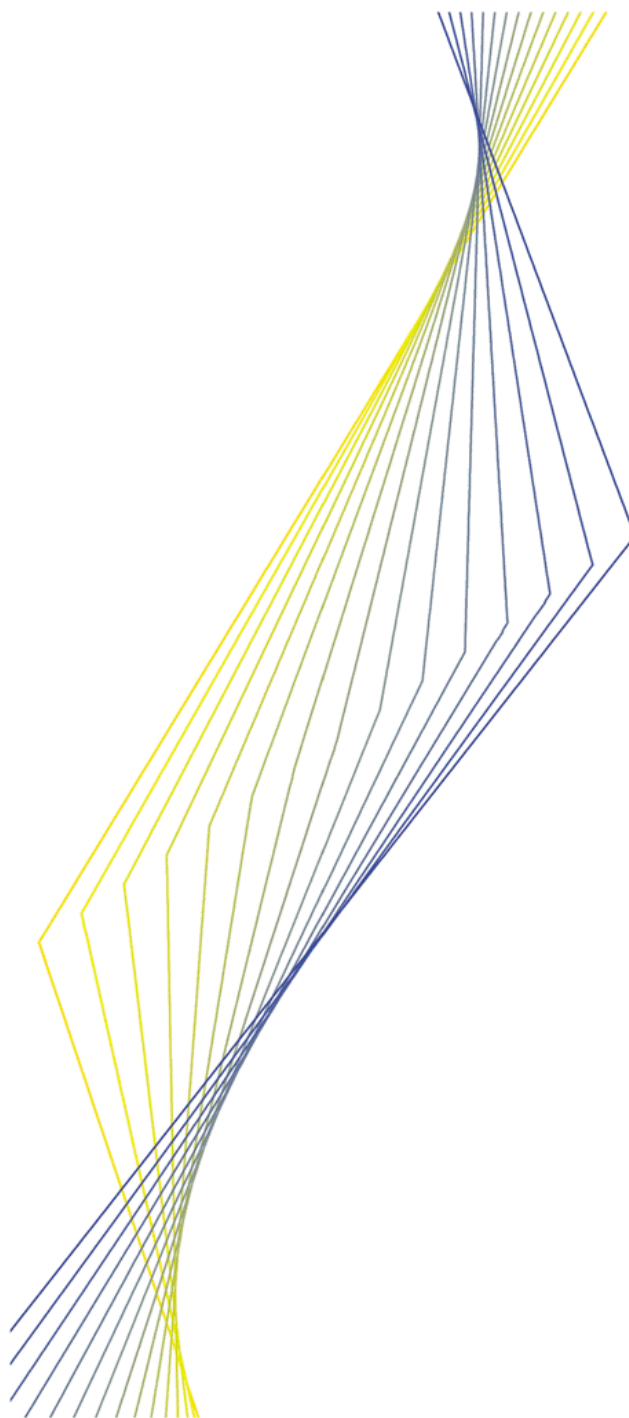
ECB EZB EKT BCE EKP

KUUKAUSIKATSAUS

Tammikuu 2002



EUROOPAN KESKUSPANKKI



KUUKAUSIKATSAUS

Tammikuu 2002

© Euroopan keskuspankki, 2002

Käyntiosoite	Kaiserstrasse 29 D-60311 Frankfurt am Main Germany
Postiosoite	Postfach 16 03 19 D-60066 Frankfurt am Main Germany
Puhelinnumero	+49 69 1344 0
Internet	http://www.ecb.int
Faksi	+49 69 1344 6000
Teleksi	411 144 ecb d

Kuukausikatsauksen laatimisesta vastaa EKP:n johtokunta. Pääkirjoitusta lukuun ottamatta Kuukausikatsaus on käännetty Suomen Pankissa, joka myös huolehtii katsauksen julkaisemisesta.

Kuukausikatsauksen voi tilata osoitteesta Suomen Pankki, osoiterekisteri, PL 160, 00101 HELSINKI; puh. (09) 1831, faksi (09) 174 872; sähköposti: publications@bof.fi.

Kaikki oikeudet pidätetään. Kopiointi on sallittu opetuskäyttöön ja ei-kaupallisiin tarkoituksiin, kunhan lähde mainitaan.

Tämän numeron tilastot perustuvat 16.1.2002 käytettävissä olleisiin tietoihin.

ISSN 1561-0322

Sisällys

Pääkirjoitus	5
Euroalueen talouskehitys	9
Rahatalous ja rahoitusmarkkinat	9
Hintakehitys	22
Tuotanto, kysyntä ja työmarkkinat	27
Valuuttakurssit ja maksutase	34
Kehikot:	
1 M3:n ja sen vastaerien kehitys	13
2 Rahapoliittiset operaatiot ja likviditeettitilanne 23.12.2001 päättäneenä pitoajanjaksona	17
3 Käteiseuron käyttöönoton ei odoteta vaikuttavan merkittävästi kuluttajahintoihin koko euroalueen tasolla	24
4 Työllisyyspolitiikan suuntaviivat vuodeksi 2002	33
Talouden perustekijät ja euron kurssi	41
Eurosetelien käyttöönotto: Mitä käteisrahan vaihdon jälkeen?	55
Euroalueen tilastot	1*
Eurojärjestelmän rahapoliittiset toimenpiteet	81*
Euroopan keskuspankin (EKP) julkaisuja	87*

Lyhenteet

Maat

BE	Belgia
DK	Tanska
DE	Saksa
GR	Kreikka
ES	Espanja
FR	Ranska
IE	Irlanti
IT	Italia
LU	Luxemburg
NL	Alankomaat
AT	Itävalta
PT	Portugali
FI	Suomi
SE	Ruotsi
UK	Iso-Britannia
JP	Japani
US	Yhdysvallat

Muut

BIS	Kansainvälinen järjestelypankki
BKT	bruttokansantuote
BPM5	IMF:n maksutasekäsikirja (5. laitos)
cif	kulut, vakuutus ja rahti hintaan luettuina
ECU	Euroopan valuuttayksikkö
EKP	Euroopan keskuspankki
EKPJ	Euroopan keskuspankkijärjestelmä
EKT 95	Euroopan kansantalouden tilinpitojärjestelmä 1995
EMI	Euroopan rahapoliittinen instituutti
EU	Euroopan unioni
EUR	euro
fob	vapaasti laivassa
ILO	Kansainvälinen työjärjestö
IMF	Kansainvälinen valuuttarahasto
KHI	kuluttajahintaindeksi
NACE Rev. I	Euroopan yhteisön tilastollinen toimialaluokitus
repo	takaisinostosopimukseen perustuva käänteisoperaatio
SITC Rev. 3	Kansainvälinen ulkomaankaupan tavaranimikkeistö (3. tarkistettu laitos)
YKHI	yhdenmukaistettu kuluttajahintaindeksi

Euroopan yhteisön käytännön mukaisesti EU-maiden nimet ovat aakkosjärjestyksessä kunkin maan omakielisen nimen mukaan (eivät suomennoksen mukaan).

Pääkirjoitus

Eurosetelit ja -kolikot ovat olleet yleisessä käytössä 1.1.2002 alkaen. Käteisrahan vaihto on ollut ennennäkemättömän laaja projekti, jonka vaikutus on tuntunut välittömästi euron käyttöön ottaneissa 12 maassa ja myös euroalueen ulkopuolella. Kuluttajat ovat siirtyneet käyttämään euroja odotettua nopeammin, ja logistiset välitavoitteet on saavutettu ennakoitua paremmin. Euroopan keskuspankki kiittää kaikkia mukana olleita. Euroalueen asukkaiden ansiosta uusien seteleiden ja kolikoiden käyttöönotto onnistui sujuvasti. Eurojärjestelmä on ylpeä osuudestaan tässä historiallisessa tapahtumassa. Euroopan keskuspankeissa on tehty paljon työtä euroseteleiden painoaikataulun toteutumisen ja käteisen euron käyttöön oton onnistumisen eteen, alkaen vuodesta 1996, jolloin euroseteleiden suunnittelukilpailu käynnistyi, ja erityisesti kolmena viime vuotena. Vuoden 2002 tammikuun puoleen väliin mennessä käteismaksuissa käytettiin euroalueella jo lähes pelkästään euroja.

Rahapolitiikan alalla EKP:n neuvosto päätti 3.1.2002 pitämässään kokouksessa, että eurojärjestelmän perusrahoitusoperaatioiden korkotarjousten alaraja eli minimitarjouskorko on edelleen 3,25 %. Myös maksuvalmiusluoton korko ja talletuskorko jätettiin ennalleen 4,25 ja 2,25 prosenttiin.

EKP:n neuvosto totesi kokouksessaan talouden kehityksen olevan sopusoinnussa edellisvuoden tulevaisuuteen suuntautuneiden korkopäätösten kanssa. EKP:n tärkeimpien ohjauskorkojen taso katsottiin sopivaksi keskipitkän aikavälin hintavakauden säilyttämisen kannalta. Tämä arvio perustui EKP:n rahapolitiikan strategian molemmista pilareista saatujen, keskipitkän aikavälin hintavakausnäkyviä koskevien tietojen analysointiin.

Ensimmäisen pilarin osalta voidaan todeta, että M3:n vuotuisen kasvuvauhdin kolmen kuukauden keskiarvo nousi 7,4 prosenttiin syys-marraskuussa 2001, kun se edellisellä kolmen kuukauden jaksolla elo-lokakuussa oli ollut 6,7 %. M3:n kasvuvauhti viime kuukausina heijastaa euroalueen sijoittajien tavallista voimakkaampaa pyrkimystä pitää varansa likvidissä muodossa, kun taloudelliseen ympäristöön ja rahoitusmarkkinoi-

den kehitykseen liittyvä epävarmuus eri puolilla maailmaa on merkittävää. Periaatteessa tämän ilmiön pitäisi jäädä tilapäiseksi eikä siis enteillä tulevia inflaatiopaineita, mutta tässä vaiheessa on hyvin vaikeaa ennakoita, milloin varallisuusvirrat kääntyvät pois kaikkein likvideimmistä sijoituskohteista. Ensimmäisen pilarin analyysi ei tällä hetkellä viittaa hintavakauteen kohdistuviin riskeihin, mutta jollei likviditeetin määrä käänny laskuun, on rahan määrän kehitystä tulevana kuukausina analysoitava erittäin tarkasti, erityisesti euroalueen talouden elpymässä.

Toisen pilarin kohdalla viimeaikaiset tiedot ovat vahvistaneet aikaisemman arvion, jonka mukaan taloudellinen toimeliaisuus euroalueella oli vähäistä vuoden 2001 jälkipuoliskolla ja jää todennäköisesti vähäiseksi myös alkuvuodesta 2002. Asteittaisesta elpymisestä vuoden 2002 kuluessa on saatu jonkin verran merkkejä. Esimerkiksi luottamuksen heikentyminen euroalueella on viimeaikaisten kyselytietojen mukaan saattanut taittua. Rahoitusmarkkinoiden viimeaikaisen kehityksen voitaneen joiltakin osin katsoa tukevan tätä näkemystä. Euroalueen vientikysynnässä on nähtävissä orastavia merkkejä maailmantalouden kasvunäkymien vakaantumisesta. Niin Yhdysvaltojen kuin muidenkin alueiden talouskehitykseen liittyy kuitenkin edelleen suurta epävarmuutta.

Yksi tärkeimmistä syistä, miksi talouden voidaan odottaa elpyvän vuoden 2002 kuluessa, on se, että euroalueella ei viime vuosina ole syntynyt merkittäviä epätasapainotekijöitä, joiden korjaaminen edellyttäisi pitkäaikaista sopeutusta. Lisäksi rahoitustilanne euroalueella on suotuisa, ja odotettu kuluttajahintainflaation hidastumisen jatkuminen lisää käytettävissä olevia reaalitylöitä, mikä puolestaan tukenee kotimaisen kysynnän elpymistä. Viime aikoina saadut tiedot ovat siis vahvistaneet odotukset euroalueen talouden asteittaisesta elpymisestä tänä vuonna, mutta suhdannekäänteen ajoitus ja voimakkuus ovat edelleen epävarmuuden peitossa. Uusia tietoja talouden kehityksestä on siksi edelleen syytä seurata tarkoin.

Tässä taloudellisessa ympäristössä ei ole todennäköistä, että hintavakautta keskipitkällä aikavälillä uhkaavia hintojen nousupaineita ilmenisi.

Yhdenmukaistetulla kuluttajahintaindeksillä (YKHI) mitattu kuluttajahintojen vuotuinen nousuvauhti on hidastunut viime kuukausina tasaisesti ja oli lähellä kahta prosenttia joulukuussa 2001, mikä johtuu energian ja vähemmässä määrin myös elintarvikkeiden aiemman hinnannousun vaikutuksen poistumisesta. Viimeaikaiset tuottajahintoja koskevat tiedot tukevat näkemystä, että kuluttajahintainflaatio hidastuu edelleen vuoden 2002 kuluessa. Tulevina kuukausina vuotuinen inflaatiovauhti saattaa kuitenkin olla melko vaihtelevaa menneestä hintakehityksestä vuoden 2001 alussa eli vertailuajankohdan vaikutuksesta johtuen. Vuositasolla mitattu inflaatiovauhti saattaa samalla aika ajoin tilapäisesti kiihtyä, mikä ei sinänsä ole huolestuttavaa. Vastaavasti vertailuajankohdan vaikutuksesta johtuvaa inflaatiovauhdin hidastumista myöhemmin keväällä ei tulisi nähdä merkinä pitkän aikavälin hintavakausrakenteiden muuttumisesta.

Käteisen eurorahan käyttöönnotolla ei odoteta olevan merkittävää vaikutusta hintatasoon lyhyellä aikavälillä. Tämän näkemyksen taustalla ovat pääasiassa vähittäismarkkinoiden tiukka kilpailu ja kuluttajien jatkuva valppaus sekä hallitusten sitoumus olla nostamatta hallinnollisten hintojen keskimääräistä tasoa. Tähän arvioon liittyy kuitenkin vielä jonkin verran epävarmuutta, ja selvempi kuva tilanteesta saadaan vasta tulevina kuukausina. Pitkällä aikavälillä hintatason pitäisi laskea käteisen eurorahan käyttöönoton vahvistamassa hintakilpailua euroalueella.

Saatavilla olevien tietojen perusteella vuotuisen inflaatiovauhdin pitäisi hidastua tänä vuonna turvallisesti alle 2 prosentin ja pysyä keskipitkällä aikavälillä hintavakauden määritelmän mukaisissa rajoissa. Näiden suotuisaa keskipitkän aikavälin inflaatiokehitystä koskevien odotusten toteutuminen riippuu kuitenkin siitä, pysyykö palkkakehitys euroalueella maltillisena. Siitä syystä on tärkeää muistaa, että jatkuva maltillinen palkkakehitys on ehdoton edellytys työllisyyden edistämiseksi ja suotuisien hintavakausrakenteiden ylläpitämiseksi.

Jotta näkymät euroalueella pysyisivät inflaatiota kiihdyttämättömän talouskasvun kannalta suotuisina, on myös tärkeää noudattaa finanssipolitiikassa vakaus- ja kasvusopimuksen mukaisia

keskipitkän aikavälin tavoitteita. Tämänhetkinen heikko talouskasvu on epäilemättä ongelma etenkin sellaisille maille, joiden rahoitusasema ei vielä ole lähellä tasapainoa tai ylijäämäinen tai joiden julkinen velka suhteessa BKT:hen on hyvin suuri. Keskipitkän aikavälin tavoitteiden säilyttäminen finanssipolitiikassa ei kuitenkaan vaikeuta kasvun palaamista kestäväälle uralle, vaan se vahvistaa kuluttajien ja sijoittajien luottamusta. Maisa, joiden rahoitusasema on tasapainossa, voidaan tietenkin antaa automaattisten vakauttajien toimia vapaasti.

Aktiivinen finanssipolitiikka sinänsä ei kuitenkaan ole perusteltua. Kokemuksen mukaan harkinnanvaraisen finanssipolitiikan talouskasvua vakauttava vaikutus jää lyhyellä aikavälillä parhaimmillaankin vähäiseksi, sillä päätöksentekoprosessi on hidas ja vaikutukset tuntuvat talouskasvussa täysimääräisinä vasta pitkän ajan kuluttua. On myös muistettava, että aktiivisen finanssipolitiikan vaikutus kysyntään lyhyellä aikavälillä saattaa kumoutua, jos seurauksena on pitkien korkojen nousu finanssipolitiikan näkymien heiketessä.

Euroalueella on edelleen huomattavasti rakenteellista työttömyyttä. On syytä muistaa, että tuotannon trendikasvun kiihdyttämiseksi on välttämätöntä ensin vahvistaa talouden tuotannon tekijöitä. Tämä on edelleen kaikkein tärkein haaste, johon euroalueella on vastattava. Rakenteellisia uudistuksia työ- ja hyödykemarkkinoilla on nopeutettava ja syvennettävä. Hallitusten olisi lisäksi ajettava määrätietoisesti uudistuksia, jotka muuttaisivat julkisten tulojen ja menojen määrää ja rakennetta sekä antaisivat mahdollisuuden toteuttaa uusia veronkevennyksiä ja varautua väestön ikääntymisestä johtuvien julkisten menojen kasvuun. Tällaiset uudistukset sekä maltillisena jatkuva palkkakehitys edistävät työllisyyden kasvua ja investointeja kestäväällä tavalla.

EKP ylläpitää ensisijaisen tavoitteensa mukaisesti hintavakautta, hallitukset ovat valmiit edistämään rakenneuudistuksia ja harjoittamaan vakautteen tähtäävää finanssipolitiikkaa, ja palkkakehitys tukee työpaikkojen luomista ja hintavakautta – tällaisissa olosuhteissa nyt myös seteleinä ja kolikoina liikkeessä oleva euro tulee edustamaan talousaluetta, jolla makrotaloudellinen kehitys on vakaata ja dynaamista.

Kuukausikatsauksen tässä numerossa on vakioartikkelin lisäksi kaksi muuta artikkelia. Ensimmäisessä esitetään yleiskatsaus niihin talouden perustekijöihin, jotka vaikuttavat euron valuut-

takurssin määrytymiseen. Toisessa artikkelissa käsitellään eurosetelien käyttöönottoa ja tapahtumia käteisrahan vaihdon jälkeen.

Euroalueen talouskehitys

I Rahatalous ja rahoitusmarkkinat

Rahapoliittiset päätökset

Kokouksessaan 3. I. 2002 EKP:n neuvosto päätti, että vaihtuvakorkoisina huutokauppoina toteutettavien perusrahoitusoperaatioiden minimitarjouskorko on edelleen 3,25 %. Maksuvalmiusluoton korko päätettiin niin ikään pitää edelleen 4,25 prosentissa ja talletuskorko 2,25 prosentissa (ks. kuvio 1).

M3:n voimakas kasvu jatkuu

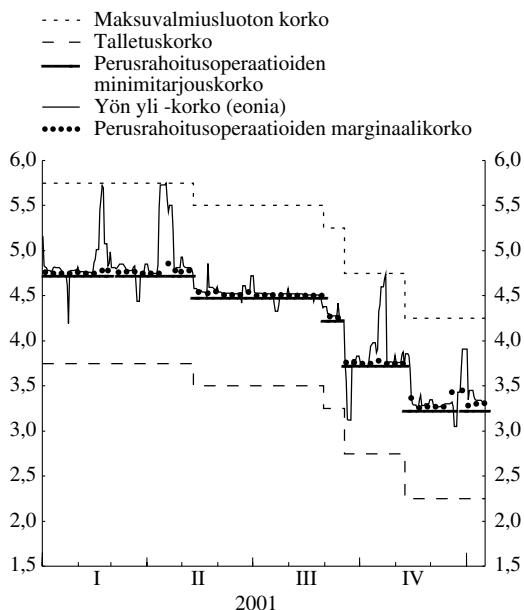
Syyskuusta marraskuuhun 2001 M3:n vuotuisen kasvuvauhdin kolmen kuukauden keskiarvo nousi 7,4 prosenttiin oltuaan 6,7 % elo-lokakuussa (ks. kuvio 2).

Rahan määrä kasvoi edelleen voimakkaasti marraskuussa 2001, mikä näkyi siinä, että kausivaihtelusta puhdistettuna ja vuositasolle korotettuna M3:n kuuden kuukauden kasvuvauhti nopeutui 9,8 prosenttiin lokakuun 9,5 prosentista.

Kuvio 1.

EKP:n korot ja rahamarkkinakorot

(vuotuinen korko, päivähavaintoja)

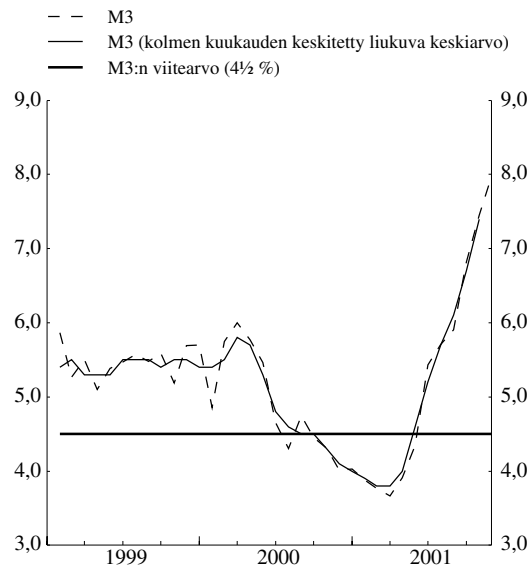


Lähteet: EKP ja Reuters.

Kuvio 2.

M3:n kasvu ja viitearvo

(vuotuinen prosenttimuutos, kausi- ja kalenterivaihtelusta puhdistettuja tietoja)



Lähde: EKP.

Huom. Aikasarjoista on poistettu kaikki jälkimarkkinakelpoiset instrumentit.

Lisäksi M3:n kausivaihtelusta puhdistettu kuukausitason kasvuvauhti oli marraskuussa vain hieinan hitaampi (0,8 %) kuin syys- ja lokakuussa, jolloin se oli kasvanut nopeasti I I.9. tapahtuneiden terrori-iskujen jälkeen. Likvidien instrumenttien suosio näyttäisi viittaavan siihen, että sijoittajat ovat varovaisia, kun talustilanteeseen liittyy runsaasti epävarmuustekijöitä, joiden vuoksi maailmanlaajuisesti saatavissa olevia vaihtoehtoisia sijoitusmahdollisuuksia ei pidetä riittävän tuottavina.

Likviditeetti kasvoi edelleen marraskuussa samaan aikaan kun kansainvälisten osakemarkkinoiden epävarmuus on vähenemässä. Osakemarkkinoiden epävarmuus lisääntyi jyrkästi syyskuussa 2001 tapahtuneiden terrori-iskujen jälkeen, ja marraskuussa osakemarkkinoiden impliittinen volatilititeetti oli palautunut suurin piirtein samalle tasolle kuin syyskuun alussa ennen terrori-iskuja (ks. kuvio 12). Euroalueen tuottoikäyrä (euroalueen 10 vuoden valtion joukkolainojen tuottojen ja kolmen kuukauden euribor-

koron erona mitattuna) jyrkkeni marraskuussa. Mikäli näiden tekijöiden vaikutus vielä jatkuu jonkin aikaa, sijoitussalkkuja todennäköisesti järjestellään ajan myötä uudelleen ja sijoitusten jakauma palautuu ennalleen. On kuitenkin hyvin vaikeaa ennakoita, milloin sijoitussalkkujen koostumus palautuu ennalleen, koska rahan kysyntä reagoi rahoitusmarkkinoiden kehitykseen viipeellä. On myös pidettävä mielessä, että lyhyet nimelliskorot olivat hyvin matalat marraskuussa, minkä vuoksi sijoittajat suosivat M3:een sisältyviä lyhytaikaisia ja likvidejä instrumentteja.

Tästä huolimatta M3:n jatkuva kasvu ja likviditeetin kertyminen eivät näytä merkitsevän sitä, että hintavakauteen kohdistuisi uhkia. Mikäli talouskasvu elpyy ja rahoitusmarkkinoiden elpyminen jatkuu, rahan määrän kehitystä on analysoitava perusteellisesti tulevina kuukausina, jotta rahapolitiikan ensimmäisen pilarin mukaisessa tarkastelussa voidaan arvioida, onko tulevista inflaatiopaineista näkyvissä merkkejä.

Suppean raha-aggregaatin M1:n vuotuinen kasvuvauhti nopeutui marraskuussa 6,1 prosenttiin, kun se lokakuussa oli ollut 5,3 % (ks. taulukko I). Tämä johtui osittain vertailuajankohdan vaikutuksesta, kun M1:n vuotuinen kasvuvauhti oli ollut erityisen hidas vuotta aiemmin, ja siitä, että M1:n kausivaihteluista puhdistettu kasvuvauhti nopeutui marraskuussa voimakkaasti edellis-

sestä eli 0,9 %. M1:n viime kuukausien voimakkaaseen kasvuun ovat voineet vaikuttaa rahoitusmarkkinoiden suuri epävarmuus sekä myös lyhyiden korkojen lasku. M1:n kasvu oli ollut hidasta vuoden 2000 jälkipuoliskolla ja vuoden 2001 alkupuolella. Empiiristen tietojen perusteella M1:n kasvu näyttäisi usein edeltävän noususuhdannetta muutaman vuosineljänneksen verran, joten M1:n kasvun elpymisen voidaan varovasti tulkita merkitsevän talouskasvun orastavaa elpymistä vuonna 2002.

M1:n vuotuisen kasvuvauhdin nopeutuminen johtui yksinomaan yön yli -talletusten vuotuisen kasvuvauhdin nopeutumisesta: marraskuussa yön yli -talletusten vuotuinen kasvuvauhti oli nopeutunut 11,3 prosenttiin lokakuun 9,3 prosentista. Yön yli -talletukset soveltuvat hyvin varojen tilapäiseen sijoittamiseen. Käteisrahan vaihdon vuoksi rahaa on siirtynyt jonkin verran M1:n erien välillä, mikä on kasvattanut yön yli -talletuksia. Liikkeessä olevan rahan kausivaihteluista puhdistettu ja vuositasolle korotettu kuuden kuukauden supistumisvauhti nopeutui marraskuussa 30 prosenttiin, kun se lokakuussa oli ollut 22,1 %.

Käteisrahan vaihdon lähentymisen myötä hallussa olevan käteisen määrän supistumisvauhti nopeutui vuoden 2001 lopussa. Vähittäiskaupan on kuitenkin 1.1.2002 alkaen pitänyt pitää tavanomaista suurempia määriä käteistä hallussaan

Taulukko I.

Euroalueen rahataloudelliset muuttujat

(vuotuinen prosenttimuutos, neljännesvuosikeskiarvoja)

	2001 I	2001 II	2001 III	2001 Elokuu	2001 Syyskuu	2001 Lokakuu	2001 Marraskuu
<i>Kausi- ja kalenterivaihtelusta puhdistetut tiedot</i>							
M1	2,6	2,4	3,9	3,7	5,1	5,3	6,1
<i>joista: liikkeessä oleva raha</i>	-1,2	-3,2	-7,5	-8,3	-11,0	-14,6	-19,4
<i>joista: yön yli -talletukset</i>	3,4	3,5	6,3	6,1	8,5	9,3	11,3
M2-M1 (= muut lyhytaikaiset talletukset)	3,4	4,4	4,9	4,9	5,0	5,5	5,7
M2	3,0	3,4	4,5	4,3	5,1	5,4	5,9
M3-M2 (= jälkimarkkinakelpoiset instrumentit)	9,2	9,8	15,6	16,7	18,5	21,2	21,7
M3	3,8	4,3	5,9	5,9	6,8	7,4	8,0
<i>Kausi- ja kalenterivaihtelusta puhdistamattomat tiedot</i>							
Pitkäaikaiset velat (ilman omaa pääomaa ja varauksia)							
Luotot euroalueelle	5,6	5,4	5,5	5,5	5,1	5,0	5,3
Luotot julkisyhteisöille	-7,4	-5,3	-1,9	-1,6	-1,2	-1,1	-0,1
<i>joista: lainat julkisyhteisöille</i>	-0,1	-1,3	-1,4	-1,3	-0,7	-1,2	-0,3
Luotot muille euroalueella oleville	9,8	8,8	7,8	7,6	7,0	6,8	6,8
<i>joista: lainat yksityiselle sektorille</i>	9,1	8,3	7,4	7,2	6,7	6,5	6,6

Lähde: EKP.

kahden valuutan rinnakkaiskäytön vuoksi. Liikkeessä olevan rahan määrän kasvun voidaan kuitenkin odottaa vaikuttavan vain vähän M3:n määrään, sillä liikkeessä olevan rahan osuus M3:sta on vain noin 5 % (marraskuussa 2001). Liikkeessä olevien seteleiden tavanomaista suurempi määrä merkitsee sitä, että lyhytaikaisia talletuksia vähennetään, mikä ei myöskään vaikuta M3:n määrään.

Euroalueen rahalaitoksille toimitettujen setelien jakaumasta saatiin tietoja tammikuun alkupuolella 2002, ja niistä käy ilmi, että eurosetelien kysyntä vuoden 2002 ensimmäisinä päivinä oli suurempaa kuin ennakkoon jaettujen eurosetelien määrästä oli voitu päätellä. Euroseteleitä oli jaettu 16.1.2002 mennessä yhteensä 201,8 miljardin euron arvosta. Kaikkien liikkeessä olevien setelien yhteisarvo oli 357,5 miljardia euroa. Liikkeessä olevien euroseteleiden yhteisarvon osuus kaikkien euroalueella liikkeessä olevien setelien yhteisarvosta (mukaan lukien ne liikkeeseen lasketut euroalueen maiden kansalliset setelit, joita ei ole palautettu kansallisiin keskuspankkeihin) oli siten 56,4 %.

Euroseteleitä ja euroalueen maiden kansallisia seteleitä koskevat luvut eivät kuitenkaan ole suoraan vertailukelpoisia raha-aggregaattien laskeamisessa käytettyjen, liikkeessä olevan rahan määrää koskevien lukujen kanssa. Ensiksikin liikkeessä olevaa rahaa koskeviin tilastoihin kuuluvat seteleiden lisäksi myös kolikot. Toiseksi eurojärjestelmän liikkeeseen laskemien seteleiden määrään lasketaan myös rahalaitosten hallussa olevat setelit, joita ei puolestaan lasketa liikkeessä olevaa rahaa koskeviin tilastoihin. Käteisrahan vaihdon tässä vaiheessa tämä seikka on erityisen tärkeä, sillä tammikuun 2002 alussa liikkeeseen laskettuja euroalueen maiden kansallisia seteleitä oli todennäköisesti luottolaitosten hallussa tavanomaista suurempi määrä, koska logistisista syistä niiden palauttaminen kansallisille keskuspankeille vie jonkin aikaa. Liikkeessä olevan rahan todellisen määrän voidaan siten olettaa olevan huomattavasti pienempi kuin tammikuun 2002 alussa liikkeessä olevien setelien määrästä voidaan päätellä.

Muiden lyhytaikaisten talletusten kuin yön yli -talletusten vuotuinen kasvuvauhti nopeutui marras-

kuussa 5,7 prosenttiin lokakuun 5,5 prosentista. Irtisanomisajaltaan enintään kolmen kuukauden talletusten vuotuinen kasvuvauhti elpyi edelleen marraskuussa ja nopeutui 6,0 prosenttiin lokakuun 4,0 prosentista. Sitä vastoin enintään kahden vuoden määräaikaistalletusten vuotuinen kasvuvauhti jatkoi hidastumistaan, ja marraskuussa se oli 6,0 %, kun se lokakuussa oli ollut 7,5 %. Näiden kahden erän erilainen kehitys johtuu siitä, että irtisanomisajaltaan enintään kolmen kuukauden talletusten ja enintään kahden vuoden määräaikaistalletusten korkoero on pienentynyt 12 viime kuukauden aikana, ja marraskuussa 2001 se oli 0,6 prosenttiyksikköä, kun se vuotta aiemmin oli ollut 1,6 prosenttiyksikköä.

M3:een sisältyvien jälkimarkkinakelpoisten instrumenttien vuotuinen kasvuvauhti nopeutui marraskuussa 21,7 prosenttiin, kun se lokakuussa oli ollut 21,2 %. Näiden instrumenttien lyhyen aikavälin kasvu oli edelleen nopeaa, koska sijoittajat suosivat likvidejä instrumentteja. Jälkimarkkinakelpoisten instrumenttien kausivaihtelusta puhdistettu ja vuositasolle korotettu kuuden kuukauden kasvuvauhti oli marraskuussa 24,9 %, kun se lokakuussa oli ollut 27,2 %.

Yksityiselle sektorille myönnettyjen lainojen vuotuinen kasvuvauhti vakautui marraskuussa

Euroalueella oleville myönnettyjen luottojen vuotuinen kasvuvauhti kiihtyi marraskuussa 5,3 prosenttiin, kun se oli lokakuussa ollut 5,0 %. Tämä johtui julkisyhteisöille suuntautuvan luotonannon vuotuisen supistumisvauhdin hidastumisesta lokakuun 1,1 prosentista 0,1 prosenttiin marraskuussa. Yksityiselle sektorille myönnettyjen luottojen vuotuinen kasvuvauhti pysyi sitä vastoin ennallaan ja oli 6,8 % (ks. taulukko 1). Luotonannon eristä yksityiselle sektorille myönnettyjen lainojen vuotuinen kasvuvauhti nopeutui marraskuussa hieman eli 6,6 prosenttiin lokakuun 6,5 prosentista. Tämä hienoinen vilkastuminen näkyy myös yksityiselle sektorille myönnettyjen lainojen viimeaikaisessa lyhyen aikavälin kehityksessä, ja sitä voidaan yhdessä M3:n likvideimpien erien voimakkaan kasvun kanssa pitää orastavana viitteenä mahdollisesta käänteestä euroalueen talouden toimeliaisuuden kehityksessä.

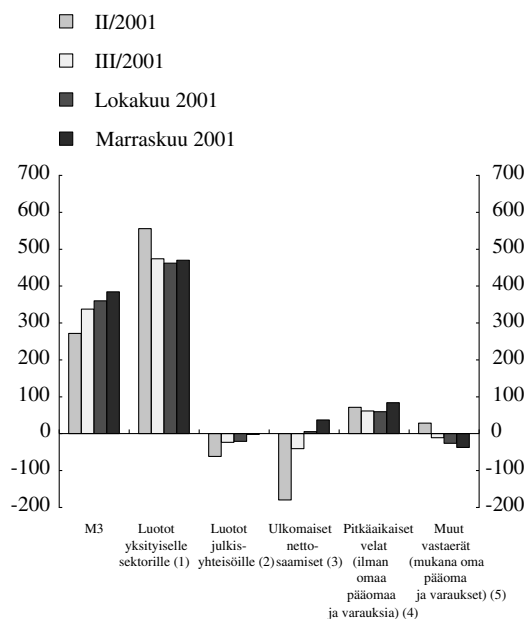
Rahalaitosten pitkäaikaisten velkojen (ilman pääomaa ja varauksia) vuotuinen kasvuvauhti nopeutui marraskuussa hieman ja oli 3,0 % (ks. kuvio 3). Tämä johtui osittain vertailuajankohdan vaikutuksesta. Lisäksi kasvun nopeutuminen liittyi todennäköisesti tuottokäyrän jyrkkenemiseen viime kuukausien aikana. Aikaisempaan kehitykseen verrattuna rahalaitosten pitkäaikaisten velkojen kasvuvauhti pysyi kuitenkin edelleen hitaana.

Euroalueen rahalaitossektorin ulkoinen nettoasema koheni edelleen marraskuussa 2001. Rahalaitossektorin ulkomaiset nettosaamiset ovat kasvaneet 173 miljardia euroa toukokuusta 2001 lähtien, kun ne siihen saakka olivat jatkuvasti supistuneet. Tästä syystä euroalueen rahalaitosten ulkomaiset nettosaamiset olivat vuoden 2001 marraskuussa 37 miljardia euroa vuodentakaista suuremmat, kun ne lokakuussa 2001 olivat olleet 5 miljardia euroa suuremmat kuin lokakuussa 2000 (ks. kuvio 4). Tilanteen merkittävä koheneminen viime kuukausina vastaa maksutaseessa näkyvää yhteenlaskettuihin suoriin sijoituksiin ja

Kuvio 3.

M3:n ja sen vastaerien muutokset

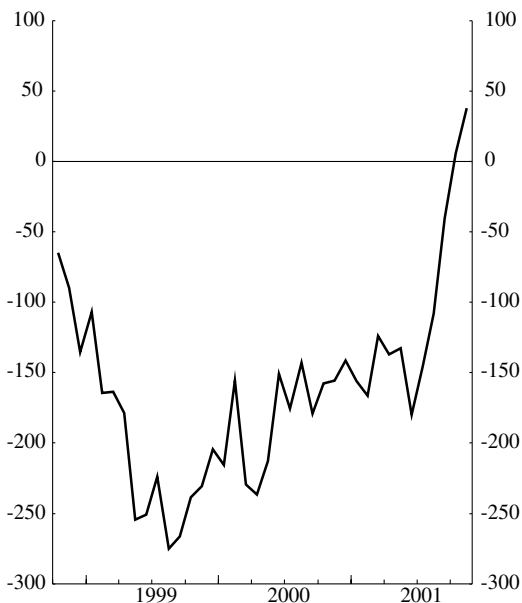
(vuotuisia virtatietoja ajanjakson lopussa, mrd. euroa, kausi- ja kalenterivaihtelusta puhdistamattomia tietoja)



Lähde: EKP.
Huom. Aikasarjoista on poistettu kaikki euroalueen ulkopuolisten sijoittajien hallussa olevat jälkimarkkinakelpoiset instrumentit.
(M3 = 1 + 2 + 3 - 4 + 5).

Kuvio 4.
Rahalaitossektorin ulkomaiset nettosaamiset

(mrd. euroa, 12 kuukauden virtatietoja)



Lähde: EKP.

arvopaperisijoituksiin liittyvää pääoman nettuontia euroalueelle (tuoreimmat maksutasetiedot ovat lokakuulta 2001) ja johtuu lähinnä osakesijoituksiin liittyvästä pääoman nettotuonnista euroalueelle. Tämä kehitys on saattanut osaltaan vaikuttaa M3:n kasvuun muutaman viime kuukauden aikana. Sitä on arvioitava euroalueen ulkopuolisen kehityksen valossa erityisesti siltä osin kuin lyhyiden korkojen mataluus on johtanut tilanteeseen, jossa tärkeimmillä euroalueen ulkopuolisilla talousalueilla on runsaasti likviditeettiä ja sijoittajat mahdollisesti näkevät sijoitusmahdollisuudet heikkoina rahoitustilanteen ja talouden epävarmuuden vuoksi (ks. kehikko 1).

Velkapaperien liikkeeseenlasku hidastui lokakuussa edelleen

Euroalueella olevien liikkeeseen laskemien velkapaperien kannan keskimääräinen vuotuinen kasvuvauhti hidastui 5,9 prosenttiin lokakuussa 2001, kun se oli syyskuussa ollut 6,3 %. Tämä johtui siitä, että lyhytaikaisten velkapaperien kannan vuotuinen kasvuvauhti hidastui syyskuun 8,6 prosentista lokakuussa 7,4 prosenttiin. Pitkäaikaisten velkapaperien kannan vuotuinen kasvu-

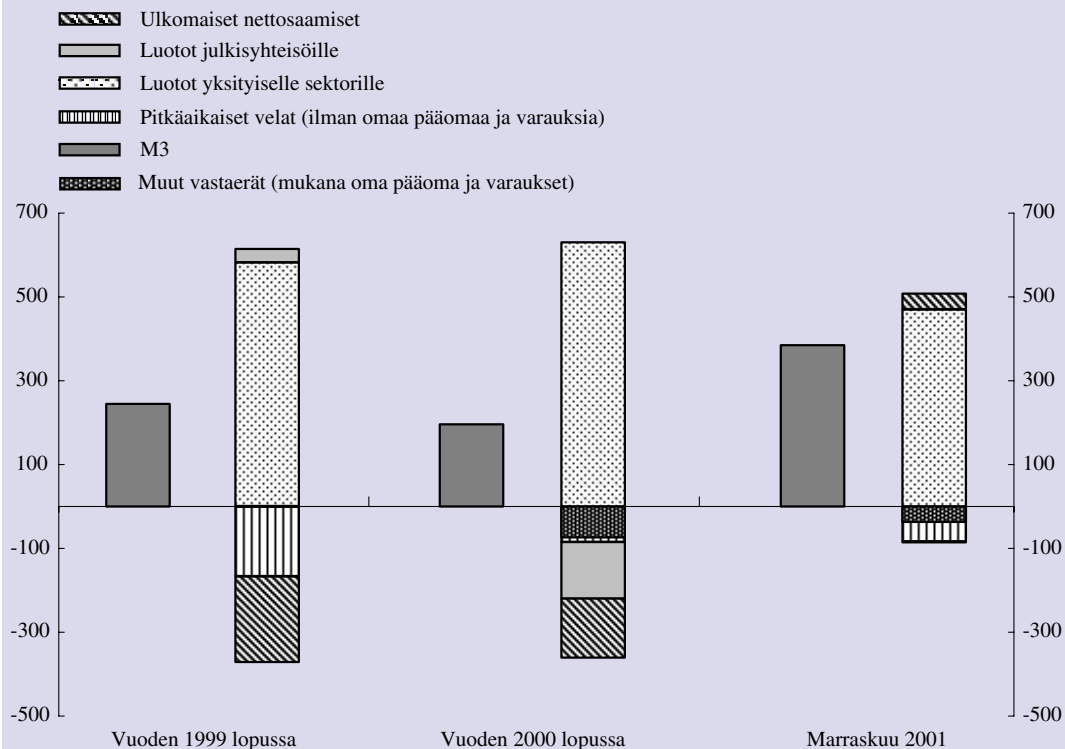
Kehikko I.

M3:n ja sen vastaerien kehitys

Lavean raha-aggregaatin M3:n viimeaikainen voimakas kasvu herättää kysymyksen siitä, voiko kasvusta aiheutua hintavakauteen kohdistuvia riskejä keskipitkällä aikavälillä, vai onko odotettavissa, että kasvun nopeutuminen on vain tilapäistä, jolloin huoleen ei ole aihetta.¹ Tässä yhteydessä voi olla hyödyllistä analysoida M3:n ja sen rahalaitossektorin taseessa olevien vastaerien viimeaikaista kehitystä ja verrata sitä niiden aiempaan kehitykseen.² M3:n muutokset heijastuvat sen vastaerissä, etenkin luotonannossa euroalueelle, rahalaitossektorin pitkäaikaisissa veloissa ja euroalueen rahalaitosten ulkomaisissa nettosaamisissa. Esimerkiksi rahoitusmarkkinoiden epävarmuudesta aiheutuvat rahan määrän kehityksen häiriöt voivat johtua siitä, että osa pitkäaikaisista veloista korvautuu M3:n erillä. Tämä puolestaan johtuu sijoitussalkkujen koostumuksen muutoksista eikä näin ollen välttämättä merkitse hintavakautta uhkaavia hintojen nousupaineita. Jos sen sijaan M3:n kasvu liittyy pitkäaikaisiin muutoksiin luotonannon kehityksessä, se saattaa aiheuttaa hintavakauteen keskipitkällä aikavälillä kohdistuvia riskejä, sillä tällaiset luotonannon muutokset ovat usein yhteydessä taloudellisen toimeliaisuuden kehitykseen. M3:n ulkomaisten vastaerien kehityksestä voi saada viitteitä myös siitä, miten ulkoiset tekijät vaikuttavat kotimaiseen rahan määrän kehitykseen. Näin M3:n ja sen vastaerien analyysi antaa yleensä hyödyllistä informaatiota talouden nykyiseen tilaan vaikuttavien sokkien tunnistamiseen ja arviointiin ja siten myös kokonaiskulutuksen ja hintavakautta keskipitkällä aikavälillä uhkaavien riskien analysointiin.

M3 ja sen vastaerät

(vuotuisia virtatietoja ajanjakson lopussa, mrd. euroa, kausi- ja kalenterivaihtelusta puhdistamattomia tietoja)



Lähde EKP.

Huom. Aikasarjoista on poistettu kaikki euroalueen ulkopuolisten sijoittajien hallussa olevat jälkimarkkinakelpoiset instrumentit.

M3 = Luotot yksityiselle sektorille + luotot julkisyhteisöille + ulkomaiset nettosaamiset – pitkäaikaiset velat + muut vastaerät.

1 Ks. Kuukausikatsauksen joulukuun 2001 numeron talouskehitysartikkelin osa "Rahatalous ja rahoitusmarkkinat".

2 Ks. Kuukausikatsauksen toukokuun 2001 numeron artikkeli "Rahatalouden analyysin välineet ja menetelmät".

M3:n ja sen vastaerien nykyinen kehitys merkittävästi erilaista kuin vuonna 1999 ja vuoden 2000 alussa

Vuonna 1999 ja vuoden 2000 alussa M3 kasvoi melko nopeasti ja samaan aikaan euroalueen yksityiselle sektorille myönnettyjen luottojen kasvu oli voimakasta (luotoista miltei 90 % oli lainoja). Voimakasta luotonkasvua puolestaan pitivät yllä alhaiset antolainauskorot ja euroalueen talouskasvun elpyminen vuoden 1999 mittaan. Samana ajanjaksona rahalaitosten pitkäaikaisten velkojen (ilman omaa pääomaa ja varauksia) vuotuinen kasvuvauhti kiihtyi verrattain selvästi. Tähän vaikutti euroalueen tuottokäyrän tuntuva jyrkkeneminen, jonka olisi pitänyt myös vaimentaa M3:n kasvua jonkin verran.

Vuoden 2000 kuluessa M3:n kasvuvauhti hidastui vähitellen. Hidastuminen liittyi osaksi siihen, että luotonanto julkisyhteisöille supistui huomattavasti. Samaan aikaan yksityiselle sektorille myönnettyjen luottojen vuotuinen kasvuvauhti pysyi nopeana. Nopea luotonkasvu johtui voimakkaasta talouskasvusta, aktiivisesta fuusio- ja yritysostotoiminnasta (johon liittyi suoria sijoituksia euroalueen ulkopuolelle) sekä UMTS-toimilupien rahoituksesta syksyllä 2000. Yksityiselle sektorille myönnettyjen luottojen voimakas kasvu saattoi jossakin määrin liittyä myös pääoman nettovientiin arvopaperisijoituksina ja suorina sijoituksina euroalueen ulkopuolelle. Pääoman nettovientiä vastasi euroalueen rahalaitossektorin ulkomaisten nettosaamisten supistuminen. Rahalaitosten pitkäaikaisten velkojen (ilman omaa pääomaa ja varauksia) vuotuinen kasvuvauhti pysyi verrattain nopeana elokuuhun 2000 saakka, mutta vuoden viimeisinä kuukausina kasvuvauhti hidastui huomattavasti ja oli lopulta 3,1 % joulukuussa 2000. Tätä ennen euroalueen tuottokäyrä oli loiventunut merkittävästi eli vuoden 2000 tammikuun 2,4 prosenttiyksiköstä 0,1 prosenttiyksikköön saman vuoden joulukuussa.

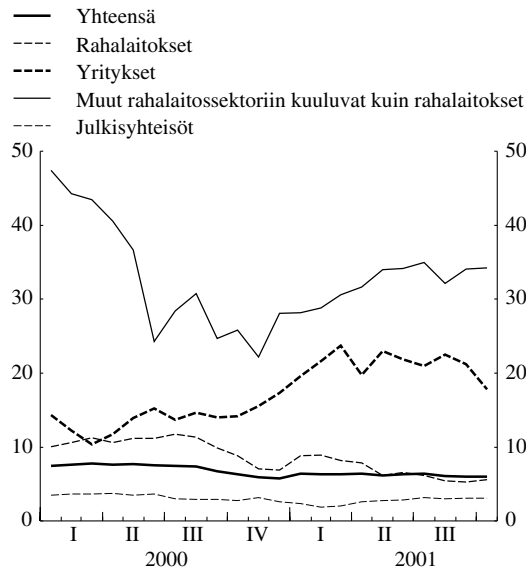
Toisin kuin vuonna 1999 ja vuoden 2000 alussa, vuonna 2001 samanaikaisesti M3:n kasvuvauhdin nopeutumisen kanssa yksityiselle sektorille myönnettyjen luottojen vuotuinen kasvuvauhti heikkeni lokakuuhun 2001 asti. Samaan aikaan rahalaitosten pitkäaikaisten velkojen vuotuinen kasvuvauhti pysyi suurimman osan vuodesta 2001 erittäin hitaana. Nämä muutokset voivat viitata pitkäaikaisten velkojen korvautumiseen M3:n erillä, mikä on johtunut siitä, että tuottokäyrä oli verrattain tasainen suurimman osan vuotta 2001 ja että rahoitusmarkkinoilla oli epävarmuutta varsinkin syyskuisten terrori-iskujen jälkeen. Muutamana viime kuukautena rahalaitosten pitkäaikaisten velkojen (ilman omaa pääomaa ja varauksia) vuotuinen kasvu on nopeutunut hieman eli 3,0 prosenttiin marraskuussa 2001. Pitkän aikavälin keskiarvoihin verrattuna kasvu on kuitenkin edelleen hidasta. Velkojen kasvuvauhdin hienoinen nopeutuminen oli yhdenmukainen euroalueen tuottokäyrän jyrkkenemisen kanssa. Samanaikaisesti kun M3 kasvoi verrattain voimakkaasti vuonna 2001, yhteenlaskettuihin suoriin sijoituksiin ja arvopaperisijoituksiin liittyi kesäkuusta 2001 alkaen huomattavaa pääoman nettotuontia euroalueelle. Tämä näkyi euroalueen rahalaitossektorin ulkomaisten nettosaamisten voimakkaana kasvuna, joka saattoi olla yhteydessä siihen, että tärkeimmissä euroalueen ulkopuolisissa talouksissa lyhyet korot olivat alhaiset ja että rahoitusmarkkinoihin ja talouteen liittyvän epävarmuuden lisääntyä mahdollisia ulkomaisia sijoituskohteita saattoi olla sijoittajien mielestä aiempaa vähemmän.

M3:n ja sen vastaerien kehitys vuonna 2001 tukee kaiken kaikkiaan käsitystä siitä, että M3:n viimeaikainen voimakas kasvu liittyy todennäköisesti pääasiassa sijoitusten tilapäiseen siirtymiseen euroalueen pitkäaikaisista instrumenteista ja ulkomaisista kohteista likvideihin, lyhytaikaisiin instrumentteihin. M3:n viime kuukausien nopeaan kasvuun ei ole liittynyt voimakasta luotonkysyntää, ja todennäköisesti se ei näin ollen ole läheisessä yhteydessä euroalueen kokonaiskulutukseen. Tämä merkitsee sitä, että viimeaikainen kehitys eroaa merkittävästi M3:n voimakkaan kasvun jaksosta vuonna 1999 ja vuoden 2000 alussa. Likviditeetin jatkuva karttuminen – varsinkin kun talous elpyy ja rahoitusmarkkinoiden normalisoituminen jatkuu – edellyttää kuitenkin sitä, että rahan määrän kehitystä analysoidaan perusteellisesti tulevina kuukausina, jotta voitaisiin arvioida, onko näkyvissä merkkejä ensimmäiseen pilariin liittyvistä inflaatiopaineista.

Kuvio 5.

Euroalueella olevien liikkeeseen laskemien euromääräisten velkapapereiden kanta

(vuotuinen prosenttimuutos)



Lähde: EKP.

Huom. Sisältää myös Kreikan tiedot 1.1.2001 alkaen. Vertailtavuuden vuoksi tammikuuta 2001 edeltäneiden vuotuisien kasvuvauhtien laskemisessa on käytetty euroalueen + Kreikan tietoja.

vauhti hidastui 5,7 prosenttiin lokakuussa, kun se syyskuussa oli ollut 6,0 % (ks. kuvio 5).

Valuuttakohtaisen erittelyn mukaan euroalueella olevien liikkeeseen laskemien euromääräisten velkapapereiden kannan vuotuinen kasvuvauhti oli lokakuussa 2001 sama kuin edellisessä kuussa eli 6,0 %. Euromääräisten velkapapereiden osuus euroalueella sijaitsevien liikkeeseenlaskijoiden bruttoemissioista kasvoi lokakuussa 93,4 prosenttiin, kun se oli syyskuussa ollut 92,8 %.

Velkapapereiden erittely sektoreittain puolestaan osoittaa, että rahalaitosten liikkeeseen laskemien euromääräisten velkapapereiden kannan vuotuinen kasvuvauhti nopeutui lokakuussa hieman eli 5,6 prosenttiin syyskuun 5,3 prosentista, mikä johtui lähinnä aiempaa runsaammista lyhytaikaisten velkapapereiden emissioista. Myös muiden rahoituslaitosten kuin rahalaitosten liikkeeseen laskemien velkapapereiden kannan vuotuinen kasvuvauhti nopeutui lokakuussa hieman eli 34,3 prosenttiin syyskuun 34,1 prosentista, kun taas yritysten liikkeeseen laskemien velkapapereiden kannan kasvuvauhti hidastui lokakuussa merkittävästi

eli 17,8 prosenttiin, kun se oli syyskuussa ollut 21,3 %. Yritysten emissioiden väheneminen saattaa johtua siitä, että velkapapereiden liikkeeseen laskeminen arvopaperimarkkinoilla on ollut aiempaa vaikeampaa Yhdysvaltoihin tehtyjen terrori-iskujen jälkeen. Myös talouden epävarmuuden lisääntyminen on saattanut vaikuttaa tähän, kuten myös fuusioiden ja yritysostojen vähentyminen.

Valtion liikkeeseen laskemien velkapapereiden kannan vuotuinen kasvuvauhti hidastui hieman: se oli 2,5 % lokakuussa 2001, kun se oli syyskuussa ollut 2,6 %. Muiden julkisyhteisöjen liikkeeseen laskemien velkapapereiden kannan vuotuinen kasvuvauhti kiihtyi syyskuun 20,6 prosentista 22,7 prosenttiin lokakuussa.

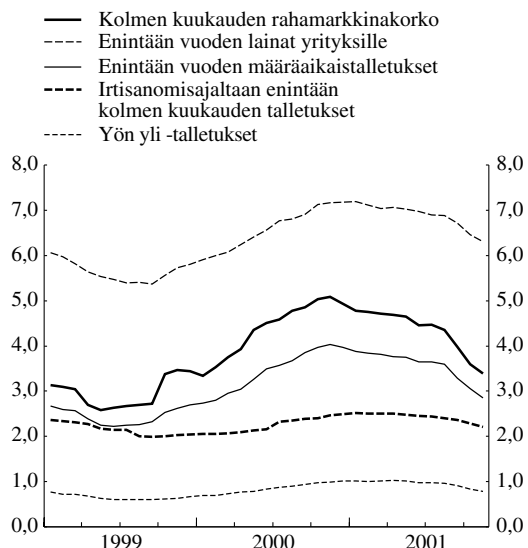
Pankkien korot laskivat edelleen marraskuussa

Pankkien lyhyet korot laskivat marraskuussa 2001 edelleen ja noudattivat näin rahamarkkinakorkojen kehitystä (ks. kuvio 6). Enintään vuoden määräaikaistalletusten keskiporko laski marraskuussa 20 peruspistettä lokakuusta. Irtisanomisajal-

Kuvio 6.

Pankkien lyhyet korot ja vastaava markkinakorko

(vuotuinen korko, kuukausittaisia keskiarvoja)



Lähteet: EKP:n yhteenlaskemat maittaiset tiedot ja Reuters. Huom. Sisältää myös Kreikan tiedot 1.1.2001 alkaen.

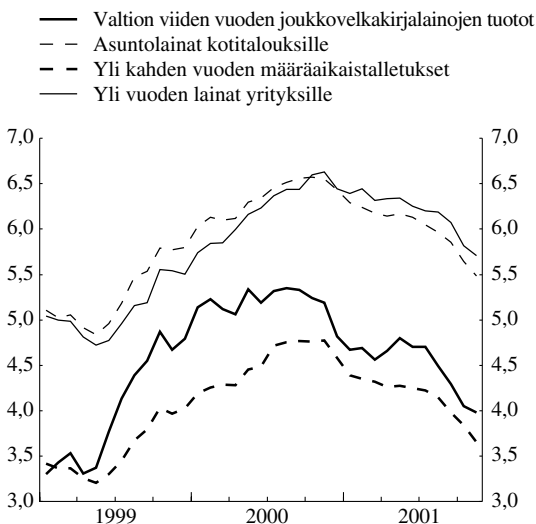
taan enintään kolmen kuukauden talletusten keskikorko laski marraskuussa 7 peruspistettä ja yön yli -talletusten keskikorko 5 peruspistettä edellisestä. Yrityksille myönnettyjen enintään vuoden pituisten lainojen keskikorko laski marraskuussa 15 peruspistettä lokakuusta. Keskimääräinen kolmen kuukauden rahamarkkinakorko laski samana aikana 21 peruspistettä.

Myös pankkien pitkät korot laskivat edelleen marraskuussa 2001 (ks. kuvio 7), mikä johtui valtion joukkolainojen tuoton supistumisesta, kuten valtion viiden vuoden joukkolainojen keskimääräisen tuoton kehityksestä ilmenee. Irtisanomisajaltaan yli kolmen kuukauden talletusten keskikorko laski marraskuussa 26 peruspistettä ja yrityksille myönnettyjen yli vuoden pituisten lainojen keskikorko 11 peruspistettä lokakuusta. Kulutusluottojen keskikorko laski marraskuussa 13 peruspistettä ja kotitalouksille myönnettyjen asuntolainojen keskikorko 17 peruspistettä lokakuusta.

Kuvio 7.

Pankkien pitkät korot ja vastaava markkinakorko

(vuotuinen korko, kuukausittaisia keskiarvoja)



Lähteet: EKP:n yhteenlasketut määrittäiset tiedot ja Reuters.
Huom. Sisältää myös Kreikan tiedot 1.1.2001 alkaen.

Lyhyet rahamarkkinakorot vakautuivat, mutta pidemmät nousivat vuodenvaihteessa

Lyhyet rahamarkkinakorot pysyivät joulukuussa 2001 ja tammikuun 2002 ensimmäisellä puoliskolla suhteellisen vakaina, mutta maturiteetiltaan yli kuuden kuukauden korot nousivat. Tästä syystä rahamarkkinoiden tuottokäyrä kääntyi nousevaksi tammikuussa 2002.

Lyhyimmät markkinakorot pysyivät suurin piirtein vakaina lähes koko marraskuun 2001 lopun ja vuoden 2002 tammikuun 16. päivän välisen ajan, joskin vuodenvaihteessa oli havaittavissa jonkin verran heilahtelua. Eurojärjestelmän perusrahoitusoperaatioissa, joiden maksut suoritettiin joulukuun ensimmäisellä puoliskolla, marginaali- ja keskikorko eivät ylittäneet 3,25 prosentin minimitarjouskorkoa 2:ta peruspistettä enempää. Eonia korko liikkui lähellä minimitarjouskorkoa joulukuun loppupuolelle saakka, mutta nousi tämän jälkeen huomattavasti vuoden lopun tavanomaisen vaikutuksen vuoksi, mikä johtuu rahoituslaitosten halusta korjata taseitaan vuoden lopussa. Vuoden lopun vaikutus näkyi myös niiden perusrahoitusoperaatioiden koroissa, joiden maksut suoritettiin joulukuun jälkipuoliskolla, sillä niissä marginaali- ja keskikorko ylittivät minimitarjouskoron 18–27 peruspisteellä.

Tammikuun 2002 alussa eonia korko oli hieman korkeampi kuin minimitarjouskorko. Tämä johtui suhteellisen tiukasta likviditeettitilanteesta, jonka aiheutti käteiseuron käyttöönotto, sillä seteleiden kysyntä oli odotettua voimakkaampaa ja kansallisten valuuttojen määräisten seteleiden palautuminen luottolaitosten kautta kansallisille keskuspankeille odotettua hitaampaa. Tässä tilanteessa eurojärjestelmä toteutti tammikuun alussa kaksi hienosäätöoperaatiota, joiden tarkoituksena oli lisätä vastapuolten likviditeettiä. Näiden operaatioiden ansiosta markkinoiden tilanne palautui hieman normaalimmaksi ja eonia korko vakautui jälleen vähitellen perusrahoitusoperaatioiden minimitarjouskorkoa vähän korkeammaksi. Vuoden alun jokseenkin tiukka likviditeettitilanne näkyi myös niissä perusrahoitusoperaatioissa, joiden maksut suoritettiin tammikuun alkupuoliskolla, sillä niissä marginaali- ja keskikorko ylittivät minimitarjouskoron 3–7 peruspisteellä.

Kehikko 2.

Rahapoliittiset operaatiot ja likviditeettitilanne 23.12.2001 päättyneenä pitoajanjaksona

Tarkasteltavana pitoajanjaksona eurojärjestelmä toteutti neljä perusrahoitusoperaatiota, yhden ylimääräisen viikon pituisen operaation ja kaksi pitempiaikaista rahoitusoperaatiota. Operaatioiden tulokset on esitetty oheisessa taulukossa.

Säännölliset rahapoliittiset operaatiot

(mrd. euroa, korot vuotuisina prosentteina)

Operaatio	Maksujen suorituspäivä	Operaation eräpäivä	Tarjousten määrä	Jaetun likviditeetin määrä	Tarjousten kattamis-suhde	Vastapuolten määrä	Minimi-tarjous-korko	Marginaali-korko	Painotettu keski-korko
Perusrahoitus-operaatio	28.11.2001	12.12.2001	95,6	71,0	1,35	318	3,25	3,27	3,29
Perusrahoitus-operaatio	05.12.2001	19.12.2001	106,6	68,0	1,57	308	3,25	3,27	3,27
Perusrahoitus-operaatio	12.12.2001	28.12.2001	109,7	66,0	1,66	292	3,25	3,27	3,27
Perusrahoitus-operaatio	19.12.2001	02.01.2002	140,8	57,0	2,47	451	3,25	3,43	3,46
Pitempiaikainen rahoitusoperaatio	29.11.2001	28.02.2002	49,1	20,0	2,46	221	-	3,32	3,34
Pitempiaikainen rahoitusoperaatio	21.12.2001	28.03.2002	38,2	20,0	1,91	215	-	3,29	3,31
Muut	28.11.2001	05.12.2001	73,1	53,0	1,38	166	3,25	3,28	3,29

Lähde: EKP.

Koska pankit eivät olleet tehneet riittävästi tarjouksia edellisenä pitoajanjaksona, 28.11. ja 5.12. erääntymättömien perusrahoitusoperaatioiden välinen ero oli tarkastelujakson alussa erittäin suuri (116 miljardia euroa ja 17 miljardia euroa). Tämän vuoksi eurojärjestelmä toteutti ylimääräisen, viikon pituisen operaation samaan aikaan pitoajanjakson ensimmäisen perusrahoitusoperaation kanssa. Rahapoliittisissa operaatioissa myönnetyn likviditeetin määrä keskimäärin pieneni pitoajanjakson loppua kohti, koska pankkisektorin rahoitustarpeet vähenivät. Syynä tähän oli lähinnä liikkeessä olevien setelien tavallista vähäisempi määrä, mikä ennakoiti tulossa olevaa käteisrahan vaihtoa.

Pankkijärjestelmän likviditeettiin vaikuttavat tekijät

(mrd. euroa)

Päivittäinen keskiarvo pitoajanjaksona 24.11.–23.12.2001

	Likviditeettiä lisäävät	Likviditeettiä vähentävät	Nettovaikutus
(a) Eurojärjestelmän rahapoliittiset operaatiot	195,3	0,8	+ 194,5
Perusrahoitusoperaatiot	122,5	-	+ 122,5
Pitempiaikaiset rahoitusoperaatiot	60,0	-	+ 60,0
Maksuvalmiusjärjestelmä	0,5	0,8	- 0,3
Muut operaatiot	12,4	-	+12,4
(b) Muut pankkijärjestelmän likviditeettiin vaikuttavat tekijät	383,7	450,8	- 67,2
Liikkeessä olevat setelit	-	298,0	- 298,0
Valtion talletukset eurojärjestelmässä	-	43,5	- 43,5
Ulkomaiset saamiset (ml. kulta), netto	383,7	-	+ 383,7
Muut tekijät, netto	-	109,4	- 109,3
(c) Luottolaitosten talletukset eurojärjestelmän sekkileillä (a) + (b)			127,4
(d) Varantovelvoite			126,0

Lähde: EKP.

Pyörästysten vuoksi luvut eivät välttämättä täsmää.

Eonia-korko pysytteli suurimman osan pitoajanjaksoa 3.26–3.32 prosentissa. Ainoastaan 30.11. se nousi 3,35 prosenttiin tavanomaisten kuukauden lopun vaikutusten vuoksi. Pitoajanjakson viimeisenä päivänä eonia-korko laski 3,05 prosenttiin, koska likviditeettiä oli runsaasti.

Pitoajanjakson lopussa talletusmahdollisuuden nettokäyttö oli noin 10 miljardia euroa (21.–23.12. maksuvalmiusluottoa oli käytetty 3,2 miljardin euron ja talletusmahdollisuutta 6,5 miljardin euron arvosta). Keskimääräisten sekkitilitalletusten (127,4 miljardia euroa) ja varantovelvoitteen (126,4 miljardia euroa) välinen ero oli 1,0 miljardia euroa. Se on suurin ero vuonna 1999 alkaneen EMUn kolmannen vaiheen alun ensimmäisten pitoajanjaksojen jälkeen.

Pankkijärjestelmän likviditeettiin vaikuttavien riippumattomien tekijöiden (eli muiden kuin rahapolitiikkaan liittyvien tekijöiden) likviditeettiä sitova nettovaikutus (oheisen taulukon kohta b) oli keskimäärin 67,2 miljardia euroa. Riippumattomiin tekijöihin perustuvista keskimääräisistä likviditeettitarpeista julkistetut arviot, jotka julkistettiin samaan aikaan kun huutokaupoista ilmoitettiin, vaihtelivat 64,7 miljardista eurosta 82,9 miljardiin euroon. Todelliset likviditeettitarpeet olivat kuitenkin julkistettuja arvioita pienemmät, ja ero oli jopa 5,3 miljardia euroa. Tämä tavallista suurempi ero ja sen vääristymä johtuivat lähinnä siitä, että liikkeessä olevien kansallisten setelien määrä pieneni odotettua enemmän käteisrahan vaihdon edellä.

Tammikuun 16. päivänä 2002 yhden kuukauden euriborkorko oli 3,35 % ja kolmen kuukauden euriborkorko 3,34 % eli yhden kuukauden euribor oli laskenut marraskuun 2001 lopusta 8 peruspistettä ja kolmen kuukauden euribor 2 peruspistettä (ks. kuvio 8). Eurojärjestelmän pitempiaikaisessa rahoitusoperaatiossa, jonka maksut suoritettiin 21.12., marginaalikorko oli 3,29 % ja keskikorko 3,31 %, eli kumpikin oli lähellä tuolloista kolmen kuukauden euriborkorkoa. Sekä marginaali- että keskikorko olivat 3 peruspistettä alemmat kuin vastaavat korot pitempiaikaisessa rahoitusoperaatiossa, jonka maksut suoritettiin 29.11.

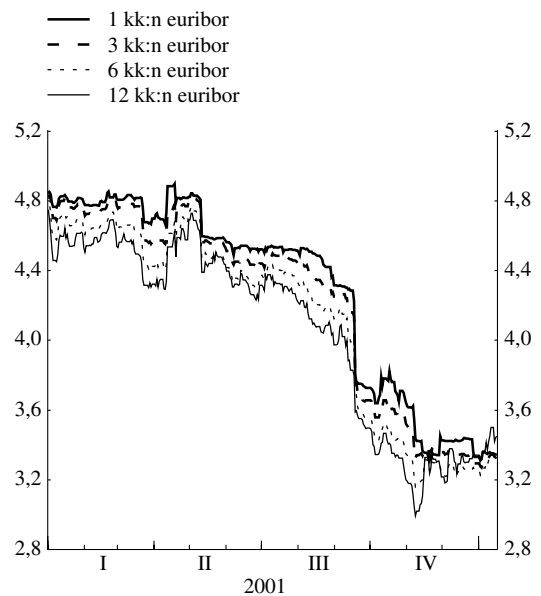
Pitkistä rahamarkkinakoroista kuuden kuukauden euriborkorko oli 3,34 % ja 12 kuukauden euriborkorko 3,45 % tammikuun 16. päivänä, joten kuuden kuukauden euriborkorko oli nousut marraskuun 2001 lopusta 9 peruspistettä ja kahdentoista kuukauden euriborkorko 23 peruspistettä. Tästä noususta samoin kuin yhden kuukauden euriborkoron laskusta seurasi, että kahdentoista kuukauden ja yhden kuukauden euriborkorkojen välisenä erona mitattu euriborkorkojen tuottokäyrä kääntyi nousevaksi eli marraskuun lopun –21 peruspisteestä 10 peruspisteeseen 16.1.2002.

Vuoden 2002 aikana eräänntyvien futuurisopimusten pohjalta johdetut kolmen kuukauden euriborkorot nousivat merkittävästi joulukuun ja tammikuun ensimmäisen puoliskon aikana. Marraskuun lopun ja tammikuun 16. päivän välisenä aikana maaliskuussa 2002 eräänntyvien futuurisopimusten pohjalta johdetut euriborkorot nousi-

Kuvio 8.

Euroalueen lyhyet korot

(vuotuinen korko, päivähavaintoja)



Lähde: Reuters.

borkorot nousivat merkittävästi joulukuun ja tammikuun ensimmäisen puoliskon aikana. Marraskuun lopun ja tammikuun 16. päivän välisenä aikana maaliskuussa 2002 eräänntyvien futuurisopimusten pohjalta johdetut euriborkorot nousi-

vat 27 peruspistettä eli 3,29 prosenttiin. Kesäkuussa 2002 erääntyvien futuurisopimusten pohjalta johdetut euriborkorot nousivat samana aikana 29 peruspistettä eli 3,32 prosenttiin ja syyskuussa 2002 erääntyvien futuurisopimusten pohjalta johdetut euriborkorot 27 peruspistettä eli 3,50 prosenttiin.

Valtion pitkien joukkolainojen tuotot kasvoivat vuodenvaihteessa

Valtion 10 vuoden joukkolainojen keskimääräinen tuotto oli euroalueella 16.1.2002 noin 4,9 % eli 17 peruspistettä suurempi kuin marraskuun 2001 lopussa (ks. kuvio 9). Yhdysvalloissa vastaava tuotto kasvoi samana aikana 10 peruspistettä. Näin ollen Yhdysvaltojen ja euroalueen välinen

valtion 10 vuoden joukkolainojen tuottoero muuttui kaiken kaikkiaan hyvin vähän ja oli tammikuun 16. päivänä noin 0.

Yhdysvalloissa kaikkien eripituisten valtion joukkolainojen tuotot heilahtelivat selvästi marraskuun 2001 lopusta tammikuun 2002 puoliväliin, mikä kuvasti markkinaosapuolten useaan otteeseen tekemiä uudelleenarviointoja Yhdysvaltojen talousnäkymistä. Tässä epävarmassa ympäristössä 10 vuoden joukkolainojen tuotto kasvoi suurin piirtein samansuuruiseksi kuin se oli ollut syyskuun alussa ennen terrori-iskuja. Lisäksi valtion 10 vuoden joukkolainojen tuottojen ja kolmen kuukauden korkojen välinen ero Yhdysvalloissa kasvoi noin 40 peruspistettä eli noin 315 peruspisteeseen vuoden 2001 marraskuun 30. päivän ja vuoden 2002 tammikuun 16. päivän välisenä aikana. Tuottokäyrän jyrkkeneminen selittyy osaksi sillä, että Yhdysvaltain keskuspankin avomarkkinakomitea laski 11.12.2001 federal funds -tavoitekorkoa edelleen 25 peruspistettä. Implisiittisen volatilitietin kehityksen perusteella epävarmuus Yhdysvaltojen joukkolainojen tuottojen tulevasta kehityksestä väheni hieman eli implisiittinen volatilitietti pieneni lähelle 8,0 prosenttia marraskuun 2001 lopun ja vuoden 2002 tammikuun 16. päivän välisenä aikana, kun se oli ollut poikkeuksellisen suuri joulukuun puolivälissä.

Japanissa valtion 10 vuoden joukkolainojen tuotto oli 1,4 % 16.1.2002, eli muutos marraskuun 2001 lopun tilanteeseen oli hyvin vähäinen. Tämän ajanjakson aikana 10 vuoden joukkolainojen tuotto vaihteli Japanissa hyvin vähän, eli kesällä 2001 alkanut suuntaus jatkui.

Euroalueella valtion 2–10 vuoden joukkolainojen tuotot kasvoivat 15–30 peruspistettä vuoden 2001 marraskuun 30. päivän ja vuoden 2002 tammikuun 16. päivän välisenä aikana: eniten tuotot kasvoivat lyhyissä ja keskipitkissä maturiteeteissa. Kasvu merkitsi sitä, että 10 vuoden joukkolainojen tuotot palasivat lähelle tasoa, jolla ne olivat juuri ennen Yhdysvaltojen terrori-iskuja. Kun lyhyet korot pysyivät euroalueella samaan aikaan käytännössä ennallaan, valtion 10 vuoden joukkolainojen tuoton ja kolmen kuukauden euriborkoron välinen ero suureni 20 peruspistettä eli 160 peruspisteeseen marraskuun 2001 lopun

Kuvio 9.

Valtion pitkien lainojen tuotot

(vuotuinen korko, päivävahaintoja)



Lähde: Reuters.

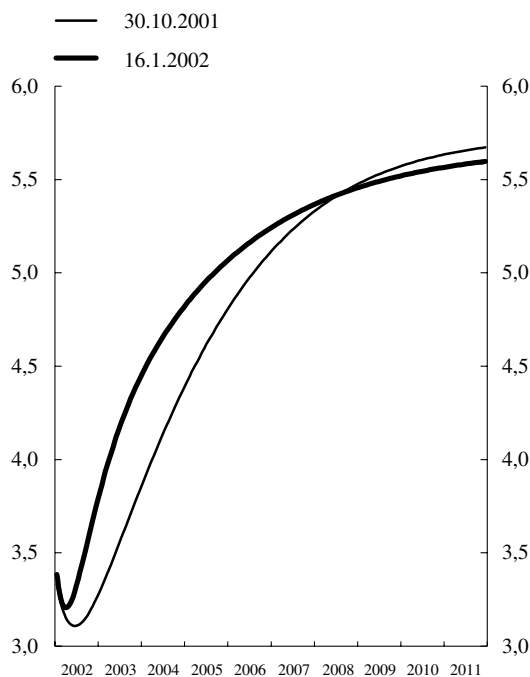
Huom. Pitkillä valtion lainoilla tarkoitetaan 10 vuoden joukkovelkakirjalainoja tai maturiteetiltaan lähimpiä vastaavia lainoja. Euroalueen tietoihin sisältyvät myös Kreikan tiedot 1.1.2001 alkaen.

ja vuoden 2002 tammikuun 16. päivän välisenä aikana. Lisäksi kahden vuoden joukkolainojen tuoton ja kolmen kuukauden euriborkoron välinen ero – joka muuttui marraskuussa 2001 positiiviseksi ensi kertaa vuoteen – kasvoi samana aikana edelleen 45 peruspisteeseen. Tällainen tuottokäyrän kehitys viittaa siihen, että markkinaosapuolet eivät enää odottaneet lyhyiden korkojen pysyvän yhtä alhaisina niin pitkään kuin aiemmin oli odotettu. Odotusten muutos kuvastui myös siinä, että euroalueen implisiittinen yön yli -terminikorkokäyrä siirtyi ylöspäin lyhyissä ja keskipitkissä maturiteeteissa marraskuun 2001 lopun ja vuoden 2002 tammikuun 16. päivän välisenä aikana (ks. kuvio 10).

Euroalueen joukkolainamarkkinoiden kehitys näytti liittyvän siihen, että markkinat pitivät euroalueen taloudellisen toimeliaisuuden heikentymisen riskiä aiempaa pienempänä. Sama syy on

Kuvio 10.

Korkojen aikarakenteesta johdetut euroalueen yön yli -korkojen odotukset



Lähde: EKP:n arvio.

Huom. Korkojen aikarakenteesta johdettu terminikorkokäyrä kuvaa markkinoiden odotuksia lyhyiden korkojen tulevasta kehityksestä. Käyrien laskentamenetelmä selostettiin tammikuun 1999 Kuukausikatsauksen sivulla 26. Estimoinnissa käytetyt tiedot on johdettu koronvaihtosopimuksista.

saattanut vaikuttaa myös siihen, että Ranskan valtion 10 vuoden indeksisidonnaisten joukkolainojen reaalin tuotto kasvoi noin 10 peruspistettä marraskuun 2001 lopun ja vuoden 2002 tammikuun 16. päivän välisenä aikana. Vaikka vastaava 10 vuoden tuotot yhtenäistävä inflaatiovauhti nopeutui samana aikana 10 peruspistettä, se pysyi edelleen hitaana, mikä vahvisti markkinaosapuolten uskoa EKP:n kykyyn säilyttää hintavakaus euroalueella. Tältä osin joukkolainojen tuottojen viimeaikaista kehitystä olisi kuitenkin tulkittava tavallista varovaisemmin, sillä Ranskan hallitus laski marraskuussa liikkeeseen uuden 10 vuoden joukkolainan, joka on sidottu ilman tupakan hintoja laskettuun euroalueen YKHIin, mikä on saattanut muuttaa aiemmin liikkeeseen laskettujen, Ranskan kuluttajahintoihin sidottujen joukkolainojen likvidiyyttä.

Osakemarkkinat olivat melko vakaat joulukuussa ja tammikuun alussa

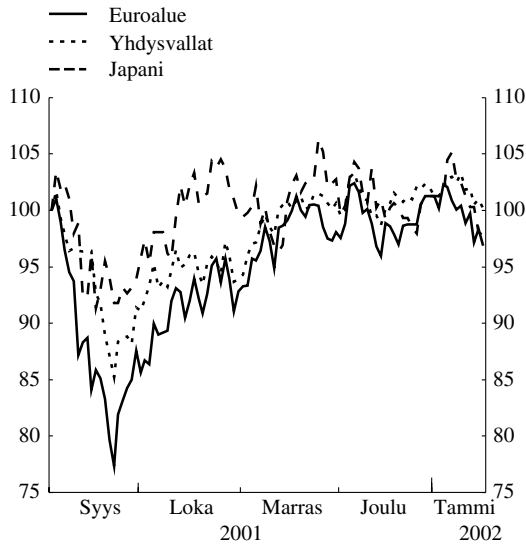
Osakkeiden hinnat pysyivät jokseenkin vakaina marraskuun lopun 2001 ja tammikuun 16. päivän 2002 välisenä aikana euroalueella Dow Jones Euro Stoxx -indeksillä ja Yhdysvalloissa Standard & Poor's 500 -indeksillä mitattuna, kun samana ajanjaksona osakkeiden hinnat laskivat hieman Japanissa Nikkei 225 -indeksillä mitattuna (ks. kuvio 11). Näiden kaikkien indeksien implisiittinen volatilitteetti, jolla mitataan markkinaosapuolten epävarmuutta, pysyi melko vakaana ja vastasi kutakuinkin viime vuosien keskiarvoa. Tämä viittaa siihen, että osakemarkkinoiden tila on jokseenkin normalisoitunut Yhdysvaltoihin syyskuussa tehtyjen terrori-iskujen aiheuttamien suurten heilahtelujen jälkeen.

Yhdysvalloissa Standard & Poor's 500 -indeksi pysyi ennallaan marraskuun lopun ja tammikuun 16. päivän välisen ajan, eli vuoden 2000 lopusta se oli laskenut 18 %. Vaikka yritysten tuloskehitys oli joulukuussa historiallisesti katsoen heikkoa, se näyttää kuitenkin olleen markkinaosapuolten odotusten mukaista. Nasdaq Composite -indeksi, johon kuuluu useita tietotekniikka-alan yrityksiä, pysyi kutakuinkin muuttumattomana marraskuun lopun ja tammikuun 16. päivän välisenä aikana ja oli 21 % alempi kuin vuoden 2000 lopussa.

Kuvio 11.

Osakeindeksit

(1.9.2001 = 100, päivähavaintoja)



Lähde: Reuters.

Huom. Dow Jones Euro Stoxx (laaja) euroalueen osalta. Standard & Poor's 500 Yhdysvaltojen ja Nikkei 225 Japanin osalta. Euroalueen tietoihin sisältyvät myös Kreikan tiedot 1.1.2001 alkaen.

Japanissa Nikkei 225 -indeksi laski 6 % marraskuun lopun ja tammikuun 16. päivän välisenä aikana, eli kumulatiivinen lasku vuoden 2000 lopusta oli 26 %. Kun aikaisempina kuukausina maailman osakemarkkinoiden kehitys oli vaikuttanut melko voimakkaasti Japanin osakemarkkinoihin, joulukuun aikana niihin näyttivät vaikuttavan pikemminkin kotimaiset makrotaloudelliset tiedot ja yritysten julkistamat tulokset. Kaiken kaikkiaan nämä tiedot osoittivat, että Japanin talouden heikko kehitys jatkuu.

Euroalueella Dow Jones Euro Stoxx -indeksi laski 1 % marraskuun lopun ja tammikuun 16. päivän välisenä aikana, jolloin se oli 23 % alempi kuin vuoden 2000 lopussa. Aivan kuin Yhdysvalloissakin, yritysten tuloskehitys ja makrotaloudelliset

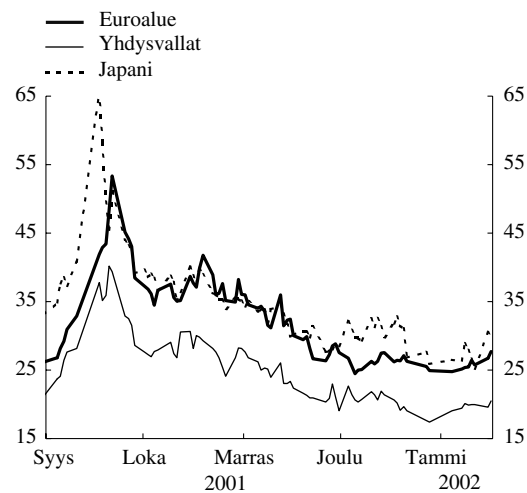
tiedot olivat marraskuun lopun ja tammikuun 16. päivän välisenä aikana jotakuinkin markkinaosa-puolten odotusten mukaisia, eivätkä ne näyttäneet vaikuttavan odotuksiin yritysten kannattavuudesta.

Euroalueen kokonaisindeksin lasku johtui toimialakohtaisesta vaihtelusta. Televiestintäalan osakeindeksi laski 7 % marraskuun lopun ja tammikuun 16. päivän välisenä aikana, koska yritysten tuloskehitys oli odotettua heikompaa ja markkinoilla oltiin edelleen huolestuneita kolmannen sukupolven matkapuhelintoimilupien ja -tekniikan kannattavuudesta.

Kuvio 12.

Osakekurssien implisiittinen volatiliiteetti

(vuotuisina prosenteina; päivähavaintoja)



Lähde: Bloomberg.

Huom. Sarjat kuvaavat osakeindekseihin perustuvien optioiden hinnoista johdettua odotettua osakkeiden hinnannuutosten keskihajontaa enintään kolmen kuukauden aikana. Osakeindeksit, joiden implisiittistä volatiliiteettiä kuvataan, ovat Dow Jones Euro Stoxx 50 euroalueen osalta, Standard & Poor's 500 Yhdysvaltojen osalta ja Nikkei 225 Japanin osalta.

2 Hintakehitys

Energian ja jalostamattomien elintarvikkeiden hinnat syynä YKHI-inflaation hidastumiseen marraskuussa 2001

Eurostatin alustavan arvion mukaisesti euroalueen YKHI-inflaation vuotuinen muutosvauhti hidastui 2,1 prosenttiin marraskuussa 2001, kun se oli lokakuussa ollut 2,4 % (Kreikan tiedot eivät ole mukana vertailuajanjaksolla, jolta hintojen vuotuinen muutosvauhti lasketaan). Kun Kreikan tiedot otetaan mukaan vertailuajanjaksoon, muutosvauhti hidastui loka-marraskuussa hieman enemmän eli 2,4 prosentista 2,0 prosenttiin (ks. taulukko 2). Inflaatiovauhti oli marraskuussa hitaampi kuin lokakuussa pääasiassa siksi, että energian ja jalostamattomien elintarvikkeiden hintojen vuotuinen muutosvauhti oli tuolloin hitaampi. Jos vaihtelevia eriä eli jalostamattomien elintarvikkeiden ja energian hintoja ei oteta huomioon, YKHI:n vuotuinen muutosvauhti (kun Krei-

kan tiedot otetaan mukaan vertailuajanjaksoon) hidastui lokakuun 2,5 prosentista 2,4 prosenttiin marraskuussa. Ilman jalostamattomien elintarvikkeiden ja energian hintoja lasketun YKHI:n vuotuinen muutosvauhti hidastui nyt ensimmäisen kerran toukokuun 2000 jälkeen.

Kausivaihtelusta puhdistettujen tietojen perusteella lasketun YKHI:n lyhyen aikavälin tarkastelu osoittaa, että YKHI:n kolmen kuukauden muutosvauhti marraskuussa 2001 oli vuositasolle korotettuna 0,9 %. Edellisellä, lokakuussa 2001 päättyneellä kolmen kuukauden ajanjaksolla se oli 1,8 % ja toukokuussa 2001 se oli huipussaan eli 4,7 prosentissa. Ilman jalostamattomia elintarvikkeita ja energiaa lasketun kausivaihteluista puhdistetun YKHI:n vuositasolle korotettu kolmen kuukauden muutosvauhti oli marraskuussa 2,4 %, kun se lokakuussa oli 2,9 %. Nämä lyhyen aikavälin luvut osoittavat, että niin YKHI:n kokonais-

Taulukko 2.

Euroalueen hinta- ja kustannuskehitys

(vuotuinen prosenttimuutos, ellei toisin mainita)

	1999	2000	2001	2001 I	2001 II	2001 III	2001 IV	2001 Heinä	2001 Elo	2001 Syys	2001 Loka	2001 Marras	2001 Joulu
Yhdenmukaistettu kuluttajahinta-indeksi (YKHI) ja sen erät													
Kokonaisindeksi	1,1	2,4	.	2,6	3,2	2,7	.	2,8	2,8	2,5	2,4	2,0	.
<i>josta:</i>													
Tavarat	0,9	2,7	.	2,8	3,5	2,7	.	3,1	2,8	2,3	2,1	1,5	.
Elintarvikkeet	0,6	1,4	.	3,2	5,0	5,3	.	5,5	5,2	5,2	5,2	4,7	.
Jalostetut elintarvikkeet	1,0	1,2	.	2,0	2,8	3,4	.	3,3	3,4	3,5	3,6	3,5	.
Jalostamattomat elintarvikkeet	0,1	1,7	.	5,2	8,4	8,1	.	8,8	7,8	7,8	7,8	6,5	.
Teollisuustuotteet	1,0	3,4	.	2,6	2,8	1,5	.	1,9	1,7	0,9	0,6	0,0	.
Muut teollisuustuotteet kuin energia	0,7	0,7	.	1,2	1,5	1,6	.	1,5	1,5	1,6	1,6	1,5	.
Energia	2,3	13,4	.	7,3	7,3	1,2	.	2,9	2,1	-1,3	-2,7	-5,0	.
Palvelut	1,6	1,7	.	2,3	2,5	2,6	.	2,6	2,6	2,7	2,8	2,8	.
Muut hinta- ja kustannusindikaattorit													
Teollisuuden tuottajahinnat ¹⁾	-0,4	5,5	.	4,6	3,7	1,5	.	2,1	1,7	0,7	-0,7	-1,3	.
Yksikkötyökustannukset ²⁾	1,3	1,1	.	2,2	2,5	2,4	.	-	-	-	-	-	-
Työn tuottavuus ²⁾	0,9	1,4	.	0,2	0,0	0,1	.	-	-	-	-	-	-
Työvoimakustannukset/työntekijä ²⁾	2,3	2,5	.	2,3	2,5	2,5	.	-	-	-	-	-	-
Työvoimakustannukset/tunti ³⁾	2,2	3,4	.	3,1	2,7	3,3	.	-	-	-	-	-	-
Öljyn hinta (euroa/barreli) ⁴⁾	17,1	31,0	27,8	28,4	31,7	29,0	22,4	29,4	28,7	28,8	23,8	21,7	21,5
Raaka-aineiden hinnat ⁵⁾	-5,9	16,7	-7,6	-0,8	-3,0	-10,4	-15,6	-1,8	-10,7	-18,1	-19,3	-15,1	-12,3

Lähteet: Eurostat, kansalliset tiedot, International Petroleum Exchange, HWWA – Institut für Wirtschaftsforschung (Hampuri) ja EKP:n laskelmat.

Huom. 12 maata käsittävän euroalueen tietoja (myös vuotta 2001 edeltäneeltä ajalta).

1) Ei sisällä rakentamista.

2) Koko kansantalous.

3) Koko kansantalous (paitsi maatalous, julkishallinto, koulutus, terveydenhoito ja muut palvelut).

4) Brent Blend -laatu (yhden kuukauden kuluttua tapahtuvaan toimitukseen). Hinnat ecuina joulukuuhun 1998 asti.

5) Ei sisällä energian hintoja. Hinnat euroina; joulukuuhun 1998 asti ecuina. Painotettu euroalueen ulkpuolelta tulevan raaka-aineiden tuonnin mukaan.

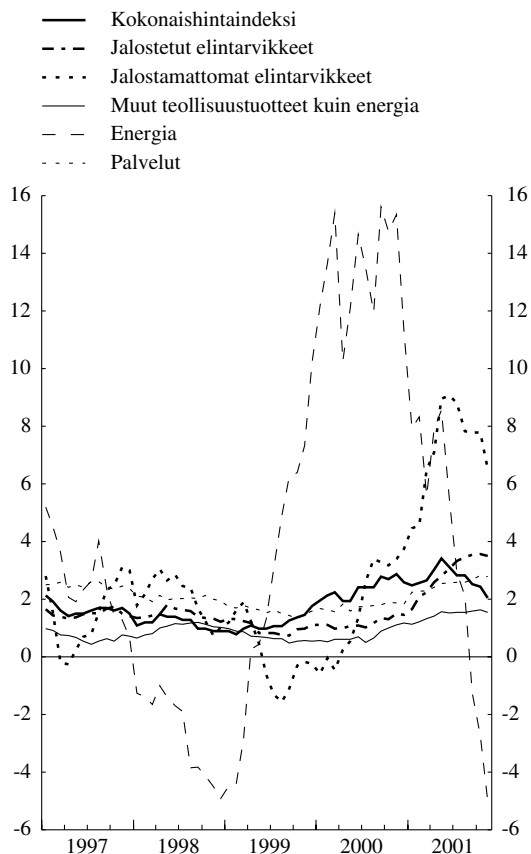
indeksin kuin ilman energiaa ja jalostamattomia elintarvikkeita lasketun YKH:n vuotuisten muutosvauhtien viimeaikaisin hidastuminen ei johtunut pelkästään aiempiin hintasokkeihin liittyvistä vertailuajankohdan vaikutuksista vaan myös hintapaineiden äskettäisestä vaimenemisesta. On kuitenkin pidettävä mielessä, että tällaiset vuositasolle korotetut lyhyen aikavälin muutokset vaihtelevat voimakkaasti. Hintapaineiden vaimeneminen näkyy myös Eurostatin alustavassa arvioissa joulukuulta 2001. Arvion mukaan YKH:n vuotuinen muutosvauhti oli tuolloin 2,0 % eli 0,1 prosenttiyksikköä hitaampi kuin marraskuussa (Kreikan tiedot eivät ole mukana vertailuajanjaksolla).

Jos öljyn hinnan syyskuun 2001 puolivälistä alkanut lasku jatkuu, se hidastaa osaltaan kokonaisinflaatiota. Marraskuussa 2001 energian hinta oli 5,0 % alhaisempi kuin edellisen vuoden vastaavana ajankohtana (ks. kuvio 13). Tämä oli kolmas kuukausi peräkkäin, kun energian hinnan vuotuinen muutosvauhti oli negatiivinen. Viimeksi lokamarraskuussa 2001 energian hinnan vuotuinen muutosvauhti hidastui 2,3 prosenttiyksikköä. Hidastuminen johtui sekä energian hinnan noususta vertailuajankohtana marraskuussa 2000 että hinnan laskusta marraskuussa 2001. Energian hinnan marraskuinen lasku oli sopusoinnussa sen kanssa, että öljyn hinta laski lokakuun 23,8 eurosta barreilta 21,7 euroon barreilta marraskuussa 2001. Joulukuussa 2001 öljyn hinta laski edelleen hieman ja oli keskimäärin 21,5 euroa barreilta.

Jalostamattomien elintarvikkeiden hintojen vuotuinen muutosvauhti hidastui 1,3 prosenttiyksikköä 6,5 prosenttiin loka-marraskuussa 2001 lähinnä vihannesten alhaisempien hintojen vuoksi. Tämän lisäksi lihan hinta laski marraskuussa kuukausitasolla toisena peräkkäisenä kuukautena, mikä viittaa siihen, että hullun lehmän taudista ja suu- ja sorkkataudista aiheutuneet nousupaineet elintarvikkeiden hintoihin ovat osittain vaimentuneet. Tämä vaimeneminen näkyy myös jalostettujen elintarvikkeiden hintojen vuotuisessa muutosvauhdissa, joka hidastui lokakuun 3,6 prosentista 3,5 prosenttiin marraskuussa. Jalostettujen elintarvikkeiden hintojen vuotuinen muutosvauhti hidastui nyt nimittäin ensimmäisen keran vuoden 2001 aikana.

Kuvio 13.
Euroalueen YKHI-inflaatio eriteltyinä

(vuotuinen prosenttimuutos, kuukausihavainnot)



Lähde: Eurostat.

Huom. 12 maata käsittävän euroalueen tietoja (myös vuotta 2001 edeltäneeltä ajalta).

Muiden teollisuustuotteiden kuin energian hintojen vuotuinen muutosvauhti oli 1,5 % marraskuussa 2001 eli hieman hitaampi kuin lokakuussa. Tämän erän vuotuinen muutosvauhti on pysynyt suunnilleen samana toukokuusta 2001 lähtien. Palvelujen hintojen vuotuinen muutosvauhti pysyi loka-marraskuussa 2001 ennallaan 2,8 prosentissa. Palvelujen ja muiden teollisuustuotteiden kuin energian hinnoista aiheutuvan kokonaisinflaatiota kiihdyttävän vaikutuksen odotetaan heikkenevän vähitellen, kun öljyn hinnan ja valuuttakurssien aiempien muutosten välilliset vaikutukset vähenevät asteittain.

Vaikka käteisen euron käyttöönoton vaikutuksia hintoihin on hyvin vaikea erottaa muista tekijöistä, jotka aiheuttavat hinnanmuutoksia, käteISRahan vaihdolla näyttää tähän mennessä olleen

vähäisiä vaikutuksia YKHI:n kokonaisindeksiin. Aihetta käsitellään tarkemmin yleisten arvioiden ja empiiristen tietojen pohjalta tämän artikkelin kehikossa 3.

Jatkossa vuotuisen inflaatiovauhdin pitäisi hidastua selvästi alle 2 prosenttiin tänä vuonna ja py-

syä hintavakautta vastaavalla tasolla keskipitkällä aikavälillä. Inflaation hidastuminen voi kuitenkin olla jokseenkin epätasaista lähinnä energian ja jalostamattomien elintarvikkeiden hintojen vaihteluihin liittyvän vertailuajankohdan vaikutuksen vuoksi.

Kehikko 3.

Käteiseuron käyttöönoton ei odoteta vaikuttavan merkittävästi kuluttajahintoihin koko euroalueen tasolla

Eurosetelit ja -kolikot otettiin käyttöön 1.1.2002 ja kaikki euroalueen hinnat muutettiin euromääräisiksi. Suuri yleisö on ilmaissut huolensa siitä, että käteiseuron käyttöönoton ennakointi on saattanut aiheuttaa yleistä hintojen nousua jo vuonna 2001, kun yritykset ovat ehkä pyrkineet kasvattamaan voittomarginaalejaan pyöristämällä hintoja uusiksi ”houkutteleviksi” eurohinnoiksi. Yritykset ovat myös saattaneet siirtää käteiseuron käyttöönottoon liittyvät kustannukset kuluttajien maksettaviksi. Kuluttajajärjestöt ja tiedotusvälineet ovat kertoneet viime kuukausina esimerkkejä yksittäisistä hintojen nousuista, jotka on tulkittu käteiseuron käyttöönotosta johtuviksi. Toisin sanoen niiden syynä olisi hintojen muuttaminen kansallisista valuutoista euromääräisiksi. Käteisrahan käyttöönotolla ei kuitenkaan odotettu olevan merkittävää vaikutusta kuluttajahintoihin euroalueen tasolla. Pitemmällä aikavälillä hintojen lasku yleistyneenä, kun euron käyttöönotto käteisvaluuttana kiristää kilpailua entisestään euroalueella.

Yleiset arviot ja käytettävissä oleva empiirinen näyttö viittaavat siihen, että riski kuluttajahintojen merkittävästä noususta jäänee suhteellisen vähäiseksi. Suurimpana syynä tähän on kilpailu, joka näyttää useimmilla euroalueen markkinoilla riittävän vahvalta rajoittamaan mahdollista hintojen pyöristämistä ylöspäin. Lisäksi hintojen pyöristäminen alaspäin on myös todennäköistä. Monet euroalueen yritykset ovatkin käyttäneet käteiseuron käyttöönottoon siirtymistä hyväkseen ja alentaneet hintoja uusien asiakkaiden houkuttelemiseksi ja markkinaosuuksien kasvattamiseksi. Myös suhdanteista johtuva euroalueen kysynnän heikkeneminen on rajoittanut mahdollisuuksia hinnankorotuksiin. Lisäksi kuluttajat ja kuluttajajärjestöt ovat pysyneet valppaina ja seuraavat tarkoin tilannetta. Hintamerkinnot kahtena valuuttana helpottavat tätä seurainta ja vaikeuttavat hintojen nostamista vähittäiskaupassa. Pyöristäminen ei myöskään vaikuttane sanottavasti moniin kuluttajahintaindeksin eriin, kuten bensiinin hintoihin, koska näiden erien psykologinen hinnoittelu on harvinaisempaa tai koska hinnat, kuten esimerkiksi vuokrat, perustuvat sopimukseen. Kaikki euroalueen valtionhallinnot ovat varmistaneet, ettei niiden hallinnoimien hintojen, maksujen ja palkkioiden muuntaminen ole vaikuttanut hintoihin tai se on vaikuttanut kuluttajan eduksi. Paikallishallinnon yksiköitä on kehoitettu noudattamaan keskushallinnon esimerkkiä.

Vuonna 2001 ilmeni vähän konkreettisia tapauksia yleisistä ja pysyvistä hintojen korotuksista, jotka olisivat johtuneet käteiseuron käyttöönoton ennakoinnista. Yhdenmukaistetulla kuluttajahintaindeksillä (YKHI) mitattu euroalueen kokonaisinflaatio on viime kuukausina jatkuvasti hidastunut, eikä myöskään YKHI:n pääerissä ole havaittu merkittäviä muutoksia, joiden voisi olettaa johtuvan käteiseuron käyttöönotosta. Tätä tukee kansallisten tilastolaitosten, eurojärjestelmän ja kuluttajajärjestöjen aloitteesta monissa euroalueen maissa toteutettu hintaseuranta. Seuraamalla tarkoin tiettyjen, tavallisesti houkuttelevin hinnoin tarjottavien kulu- tustavaroiden hintadynamiikkaa nämä laitokset ja toimielimet ovat pyrkineet arvioimaan hintojen euroksi muuntamisen todellista vaikutusta. Vaikka seurannassa on vahvistunut käsitys siitä, että joidenkin tiettyjen tuotteiden hinnat ovat yksittäisissä maissa nousseet käteiseuron käyttöönoton vuoksi, näiden muutosten vaikutus YKHI:n kokonaisindeksiin jää hyvin vähäiseksi yksittäisissä euroalueen maissa ja koko euroalueella. Tässä yhteydessä on syytä korostaa, ettei käteiseuron käyttöönoton vaikutusten tunnistaminen ole aivan suoraviivaista. Mahdolliset hinnamuutokset saattavat johtua joko käteiseuroon siirtymisestä (eli hintojen pyö-

ristämisestä tai käteiseuron käyttöönoton kustannusten sisällyttämisestä hintoihin) tai muiden kustannustekijöiden (esimerkiksi palkkojen tai tuontihintojen) tai voittomarginaalien muuttumisesta.

Vuodenvaihteen jälkeen on saatu lisää yksittäisiä tietoja tiettyjen tuotteiden hintojen nousuista. Ne saattavat liittyä käteiseuron käyttöönottoon mutta voivat myös olla vain vuodenvaihteen yhteydessä tehtäviä ns. tavanomaisia hinnantarkistuksia. Hinnantarkistukset eivät siten ole jatkossakaan täysin poissuljettuja etenkin markkinoilla, joilla kilpailu on vähäistä ja kysyntä ei jousta hintojen suhteen. Vaikka näitä hinnannuutoksia pidettäisiin yksittäisten hintojen tasolla merkittävänä, niillä ei odoteta olevan suurta vaikutusta kokonaishintakehitykseen lähikuukausina.

Kaiken kaikkiaan käteiseuron käyttöönotosta johtuvat mahdolliset hinnannousut jäänevät vähäisiksi. Syynä tähän ovat lähinnä euroalueen markkinoiden voimakas kilpailu, vaimea kysyntä ja kuluttajien valppaus. Tämä arvio on kuitenkin vielä hieman epävarma, mutta asiaan saadaan lisävalaistusta lähikuukausina. Mahdollinen hintojen nousu jää kuitenkin ainoastaan kertaluonteiseksi, kun taas pitemmällä aikavälillä käteiseuron käyttöönotto lisää hintojen vertailtavuutta koko euroalueella. Tämä edistää hinnanerojen hyväksikäyttöä ja kiristää kilpailua. Myös transaktiokustannusten ja tiedottamiseen liittyvien kustannusten alenemisesta johtuvien pysyvien säästöjen odotetaan olevan merkittävämpiä kuin käteiseuron käyttöönoton aiheuttamat kertaluonteiset kustannukset, minkä pitäisi loppujen lopuksi koitua kuluttajien eduksi.

Tuottajahinnat laskivat laaja-alaisesti marraskuussa 2001

Tuoreimpien tietojen mukaan euroalueen teollisuuden tuottajahintojen vuotuinen supistumisvauhti nopeutui marraskuussa 2001 edelleen 1,3 prosenttiin lokakuun 0,7 prosentista (ks. kuvio 14). Näin teollisuuden hintoihin kohdistuvien paineiden heikkeneminen jatkui. Supistumisvauhdin nopeutuminen johtuu teollisuuden tuottajahintojen kaikkien erien ja varsinkin energian hinnan vuotuisen muutosvauhdin hidastumisesta. Pääomahyödykkeiden hintojen viimeaikainen kehitys viittaa siihen, että näiden hintojen vuotuinen muutosvauhti on saattanut tulla käännekohtaan, joka päättää vuoden 1999 puolivälistä jatkuneen pääomahyödykkeiden hintojen nousun. Tätä käsitystä tukee myös historia-analyysi, jonka mukaan pääomahyödykkeiden hintojen vuotuisten muutosvauhtien käännekohdat seuraavat viipeellä koko teollisuuden hintojen käännekohtia. Pääomahyödykkeiden hintojen vuotuinen muutosvauhti oli 1,1 % marraskuussa 2001 eli 0,1 prosenttiyksikköä hitaampi kuin lokakuussa. Tämän erän hintojen vuotuinen muutosvauhti hidastui nyt ensimmäisen kerran sitten joulukuun 1999.

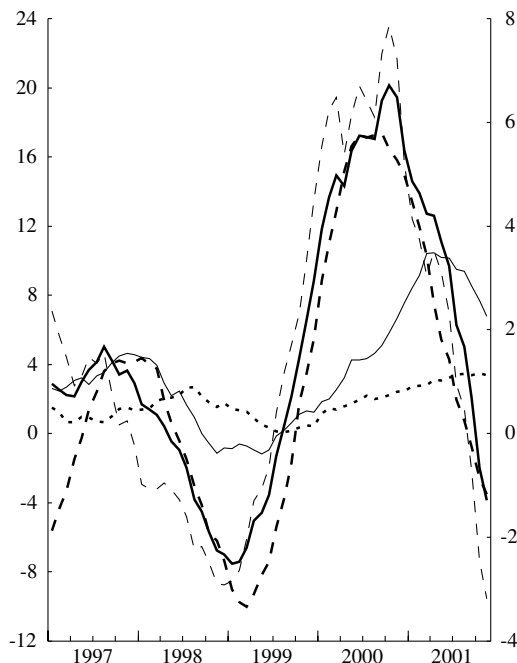
Teollisuuden hintoihin kohdistuvien paineiden laskusuuntaus on todennäköisesti jatkunut joulukuussa 2001. Tämä näkyy esimerkiksi energian

Kuvio 14.

Euroalueen teollisuuden tuottajahinnat eriteltynä

(vuotuinen prosenttimuutos, kuukausihavaintoja)

- Energia (vasen asteikko)
- Teollisuus pl. rakentaminen (oikea asteikko)
- - - Välituotteet (oikea asteikko)
- Pääomahyödykkeet (oikea asteikko)
- Kulutustavarat (oikea asteikko)



Lähde: Eurostat.

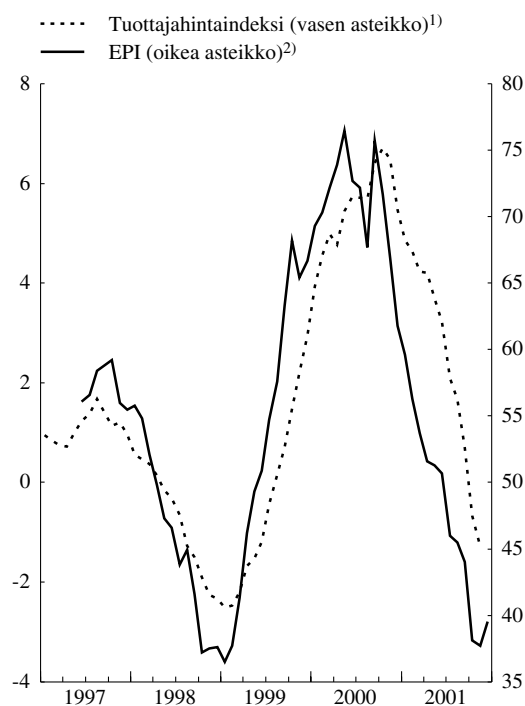
Huom. 12 maata käsittävän euroalueen tietoja (myös vuotta 2001 edeltäneeltä ajalta).

ja muiden raaka-aineiden kuin energian hinnoissa, jotka laskivat edelleen marras-joulukuussa 2001. Tätä käsitystä tukevat myös eri tutkimusten tiedot. Esimerkiksi euroalueen tehdasteollisuuden tuotantopanosten hintaindeksi (Eurozone Price Index) oli joulukuussa 2001 alle 50, joten se viesti edelleen tuotantopanosten keskimääräisten hintojen laskusta (ks. kuvio 15).

Kuvio 15.

Tuottajahinnat ja tehdasteollisuuden tuotantopanosten hinnat euroalueella

(kuukausihavaintoja)



Lähteet: Eurostat ja Reuters.

Huom. 12 maata käsittävän euroalueen tietoja (myös vuotta 2001 edeltäneeltä ajalta), mikäli tiedot ovat olleet saatavissa.

- 1) Vuotuinen prosenttimuutos; ei sisällä rakentamista.
- 2) Eurozone Price Index, euroalueen tehdasteollisuuden tuotantopanosten hintaindeksi, jonka tiedot perustuvat ostopäälliköille tehtävään kyselyyn. Indeksiluku, joka on yli 50, viittaa tehdasteollisuuden tuotantopanosten hintojen nousuun, ja 50:tä pienempi indeksiluku hintojen laskuun.

Palkkakehitys edelleen maltillista vuoden 2001 kolmannella neljänneksellä

Palkkaneuvotteluista käytettävissä olevien tietojen mukaisesti työntekijää kohden laskettujen palkkakustannusten vuotuinen kasvuvauhti pysyi ensimmäisten arvioiden mukaan 2,5 prosentissa vuoden 2001 toisen ja kolmannen neljänneksen aikana. Palkkakehitys pysyi siis edelleen maltillisena vuoden 2001 jälkipuoliskolla. Tästä poiketen tuntia kohden laskettujen työvoimakustannusten vuotuinen kasvuvauhti oli Eurostatin ensimmäisen arvion mukaan euroalueen yrityssectorilla (pl. maatalous) 3,3 % vuoden 2001 kolmannella neljänneksellä, kun se oli toisella neljänneksellä ollut 2,7 %. Tämän kasvuvauhdin katsotaan kuitenkin nykyään olevan työvoimakustannusten kasvuvauhtia nopeampi teknisistä syistä, jotka johtuvat palkanmaksukäytännön muutoksista (bonusten käsittely ja takautuvasti maksettavat palkat) yhdessä euroalueen maassa. Sitä vastoin työn tuottavuuden vuotuisen muutosvauhdin arvioidaan nopeutuneen hieman eli vuoden 2001 toisen neljänneksen 0,0 prosentista 0,1 prosenttiin kolmannella neljänneksellä. Koska työntekijää kohden laskettujen palkkakustannusten vuotuinen kasvuvauhti pysyi ennallaan, yksikkötyökustannusten vuotuisen muutosvauhdin arvioidaan hidastuneen vuoden 2001 toiselta neljännekseltä 0,1 prosenttiyksikköä eli 2,4 prosenttiin kolmannella neljänneksellä.

Maltillisen palkkakehityksen jatkuminen samoin kuin kuluttajahintainflaation, taloudellisen toimeliaisuuden ja työllisyyden kasvun hidastuminen viittaavat kaiken kaikkiaan siihen, että palkoista aiheutuvat inflaatiopaineet eivät ole lisääntyneet vuoden 2001 jälkipuoliskolla. Tulevat palkkaneuvottelut aiheuttavat kuitenkin jonkin verran huolestuneisuutta, minkä vuoksi on ratkaisevan tärkeää, että työmarkkinaosapuolet jatkavat palkkamaltilta edelleen. EKP seuraakin palkkakehitystä tarkoin, jotta se voi arvioida kaikkia työvoimakustannusten kasvupaineisiin viittaavia signaaleja.

3 Tuotanto, kysyntä ja työmarkkinat

Taloudellinen toimeliaisuus edelleen heikkoa vuoden 2001 neljännellä neljänneksellä

Eurostatin julkistama toinen arvio vuoden 2001 kolmatta neljänneistä koskevista kansantalouden tilinpidon tiedoista vahvistaa, että taloudellinen toimeliaisuus euroalueella on pysynyt heikkona. Vuoden 2001 toista ja kolmatta neljänneistä koskevat euroalueen BKT:n määrän neljännesvuosikasvuluvut pysyivät ennallaan 0,1 prosentissa, mutta ensimmäisen neljänneksen neljännesvuosikasvulukua tarkistettiin hieman aiempaa arviota suuremmaksi eli 0,6 prosenttiin (ks. taulukko 3). Vaikka BKT:n määrän neljännesvuosikasvuvauhti vuoden 2001 kolmannella neljänneksellä pysyi muuttumattomana ensimmäiseen arvioon nähden, joihinkin yksittäisiin menoeriin tehtiin tarkistuksia. Vuoden 2001 kolmannella neljänneksellä kotimaisen kysynnän arvioidaan nyt heiken-

tyneen 0,1 % edellisestä neljänneksestä, kun edellisen arvion mukaan heikentyminen oli 0,4 %, ja nettoviennin kasvuvaikutuksen arvioidaan olleen 0,2 prosenttiyksikköä kun se edellisen arvion mukaan oli 0,5 prosenttiyksikköä. Tarkistukset johtuivat lähinnä investoinneista, joiden neljännesvuotuista muutosvauhtia tarkistettiin aiemmin arvioidusta 0,3 prosentin supistumisesta 0,0 prosentin muutosvauhtiin, sekä varastojen muutokseen, jonka kasvuvaikutus oli -0,2 prosenttiyksikköä (kun edellinen arvio oli -0,5 prosenttiyksikköä), ja tuontiin, jonka nyt arvioidaan supistuneen 1,4 %, kun aikaisempi arvio oli 1,9 %. Yleiskuvaa heikosta kotimaisesta kysynnästä, vähenevästä tuonnista sekä nettoviennin positiivisesta kasvuvaikutuksesta ja sitä tasoittavasta varastojen purkamisesta tarkistettiin siis jonkin verran, mutta se pysyi yleensä ottaen muuttumattomana.

Taulukko 3.

BKT:n määrän kasvu euroalueella

(prosenttimuutos, ellei toisin mainita; kausivaihtelusta puhdistettuja tietoja)

	Vuosimuutos ¹⁾								Neljännesvuosimuutos ²⁾				
	1998	1999	2000	2000 III	2000 IV	2001 I	2001 II	2001 III	2000 III	2000 IV	2001 I	2001 II	2001 III
Bruttokansantuotteen määrä	2,9	2,6	3,4	3,2	2,8	2,5	1,6	1,4	0,4	0,6	0,6	0,1	0,1
<i>josta:</i>													
Kotimainen kysyntä	3,6	3,2	2,8	2,8	2,2	1,7	1,0	0,8	0,1	0,5	0,2	0,3	-0,1
Yksityinen kulutus	3,0	3,2	2,6	2,5	1,9	2,0	1,8	1,8	0,1	0,2	0,9	0,5	0,2
Julkinen kulutus	1,2	2,1	1,9	1,6	1,6	2,0	2,0	2,1	0,1	0,7	0,7	0,4	0,2
Kiinteän pääoman bruttomuodostus	5,2	5,4	4,4	3,9	3,3	1,4	-0,4	-1,3	0,9	0,0	-0,4	-0,8	0,0
Varastojen muutos ^{3),4)}	0,4	-0,2	0,0	0,2	0,1	-0,1	-0,3	-0,4	-0,2	0,2	-0,4	0,0	-0,2
Nettovienti ³⁾	-0,6	-0,5	0,6	0,5	0,6	0,8	0,6	0,6	0,3	0,1	0,4	-0,2	0,2
Vienti ⁵⁾	7,3	5,2	11,9	12,2	11,9	8,8	5,2	0,8	3,5	2,4	-0,2	-0,6	-0,7
<i>josta tavarat</i>	7,3	4,9	12,2	12,2	12,3	9,9	4,6	1,1	3,4	2,4	0,2	-1,5	-0,1
Tuonti ⁵⁾	9,9	7,2	10,7	11,4	10,7	7,0	3,7	-0,6	2,9	2,2	-1,3	-0,1	-1,4
<i>josta tavarat</i>	10,4	6,9	11,1	12,1	12,3	7,9	3,8	-1,2	3,6	2,3	-1,8	-0,2	-1,4
Reaalinen arvonlisäys, brutto:													
Maa- ja kalatalous ⁶⁾	1,5	2,2	0,1	0,5	-0,6	0,3	0,0	-0,3	1,2	-0,7	-0,5	0,1	0,9
Teollisuus	2,6	1,1	4,1	3,8	3,5	2,7	1,0	0,0	0,6	0,4	1,0	-1,1	-0,3
Palvelut	3,1	3,2	3,5	3,3	3,3	2,9	2,5	2,4	0,6	0,8	0,7	0,5	0,4

Lähteet: Eurostat ja EKP:n laskelmat.

Huom. 12 maata käsittävän euroalueen tietoja (myös vuotta 2001 edeltäneeltä ajalta).

1) Vuosimuutos: prosenttimuutos edellisen vuoden vastaavasta ajankohdasta.

2) Neljännesvuosimuutos: prosenttimuutos edellisestä neljänneksestä.

3) Vaikutus BKT:n määrän kasvuun, prosenttiyksikköä.

4) Sisältää arvoesineiden hankinnat miinus vähennykset.

5) Vienti ja tuonti käsittävät tavarat ja palvelut ja sisältävät euroalueen sisäisen kaupan. Euroalueen sisäisen kaupan tietoja ei ole poistettu kansallisen tilinpidon tuonti- ja vientiluvuista. Tästä syystä nämä tiedot ja maksutasetiedot eivät ole täysin verrannollisia.

6) Sisältää myös riista- ja metsätalouden.

Ilman rakentamista laskettu euroalueen teollisuustuotanto supistui jyrkästi; lokakuussa 2001 se supistui 1,2 % syyskuuhun verrattuna, jolloin se oli supistunut 0,5 % edellisestä kuusta (ks. taulukko 4). Tällainen supistuminen vastasi pitkälti odotuksia ja kuvastaa sitä, että yritysten luottamus oli heikentynyt syyskuun 11. päivän tapahtumien vuoksi. Teollisuustuotannon kolmen kuukauden liukuva keskiarvo elo-lokakuulta supistui 0,2 % edeltäneen kolmen kuukauden jakson keskiarvoon verrattuna. Tehdasteollisuudessa kehitys oli samankaltaista: tuotanto supistui lokakuussa 2001 selvästi eli 1,4 % syyskuuhun verrattuna, jolloin se oli supistunut 0,5 % edellisestä kuusta. Kaikkien teollisuuden pääalojen tuotanto supistui syyskuussa ja lokakuussa edelliseen kuukauteen verrattuna. Tehdasteollisuuden eri toimialojen kolmen kuukauden liukuvan keskiarvon tarkastelusta ilmenee, että kulutustavaroiden tuotanto pysyi jokseenkin ennallaan lokakuussa, kun taas välituotteiden tuotannon kasvu hidastui lokakuussa edelleen huomattavasti. Sitä vastoin pääomahyödykkeiden tuotannon kasvuvauhdin kolmen kuukauden liukuva keskiarvo kasvoi lokakuussa pysyttyään kahtena edeltävänä kuukautena ennallaan.

Euroalueen vähittäismyynnin määrä pieneni 1,1 % lokakuussa 2001 syyskuuhun verrattuna, jolloin se oli pysynyt suurin piirtein muuttumattomana. Vähittäismyynnin määrä pieneni lokakuussa myös vuositasolla tarkasteltuna 0,2 %, kun se oli edeltävinä kuukausina kasvanut merkittävästi: elokuussa 1,9 % ja syyskuussa 1,6 %. Kuvaa vähittäismyynnin määrän kasvun hidastumisesta vuoden 2001 puolenvälin jälkeen vahvistaa se, että kolmen kuukauden liukuvien keskiarvojen perusteella lasketut vuotuiset kasvuvauhdit heikkenivät (ks. kuvio 16). Uusien henkilöautojen rekisteröinnit kasvoivat joulukuussa 2001 hieman eli vuositasolla 0,6 %, kun kahtena edeltävänä kuukautena rekisteröinnit olivat kasvaneet voimakkaasti. Neljännesvuositasolla uusien henkilöautojen rekisteröintien määrä kasvoi viime vuoden viimeisellä neljänneksellä 2,0 %, kun se oli kolmannella neljänneksellä vähentynyt 5,2 % edellisestä neljänneksestä. Näin ollen autojen myynti ei näytä kärsineen vahinkoa Yhdysvaltoihin kohdistuneista terrori-iskuista ja niistä seuranneista kansainvälisistä tapahtumista vaan tukee euroalueen kulutuksen kasvua vuoden 2001 viimeisellä neljänneksellä.

Taulukko 4.

Euroalueen teollisuustuotanto

(vuotuinen prosenttimuutos, ellei toisin mainita)

	1999 2000		2001	2001	2001	2001	2001	2001	2001	2001	2001	2001	2001
			Elo	Syys	Loka	Elo	Syys	Loka	Touko	Kesä	Heinä	Elo	Syys
				Kuukausimuutos			3 kk:n liukuva keskiarvo						
Koko teollisuus													
pl. rakentaminen	2,0	5,5	0,9	-0,7	-2,3	1,4	-0,5	-1,2	-0,9	-1,1	-0,3	-0,4	-0,2
<i>pääaloittain:</i>													
Koko teollisuus pl. rakentaminen ja energiantuotanto ¹⁾	1,8	5,7	0,6	-0,9	-2,4	2,1	-1,4	-1,1	-1,3	-1,1	0,0	0,0	0,1
Välituotteet	1,5	5,9	-1,4	-2,1	-3,6	0,4	-0,9	-0,9	-1,5	-1,0	-0,2	-0,4	-0,8
Pääomahyödykkeet	2,4	8,6	2,9	-0,1	-1,1	2,1	-1,1	-0,5	-1,3	-0,9	0,0	0,0	0,4
Kulutustavarat	1,7	2,3	1,4	0,1	-1,5	1,2	-0,6	-1,2	0,5	-0,2	0,2	0,2	0,1
Kestävät	1,3	5,9	0,1	-4,3	-7,0	3,2	-3,0	-1,9	-1,8	-2,5	-1,8	-2,1	-1,6
Ei-kestävät	1,8	1,6	1,6	1,1	-0,4	0,9	-0,1	-1,1	1,0	0,2	0,6	0,6	0,4
Energian tuotanto	1,6	1,6	1,2	0,8	-0,3	-0,2	0,2	-0,7	1,5	1,2	0,8	0,1	-0,3
Tehdasteollisuus	2,0	5,9	0,9	-0,9	-2,6	1,5	-0,5	-1,4	-1,3	-1,5	-0,4	-0,5	-0,2

Lähteet: Eurostat ja EKP:n laskelmat.

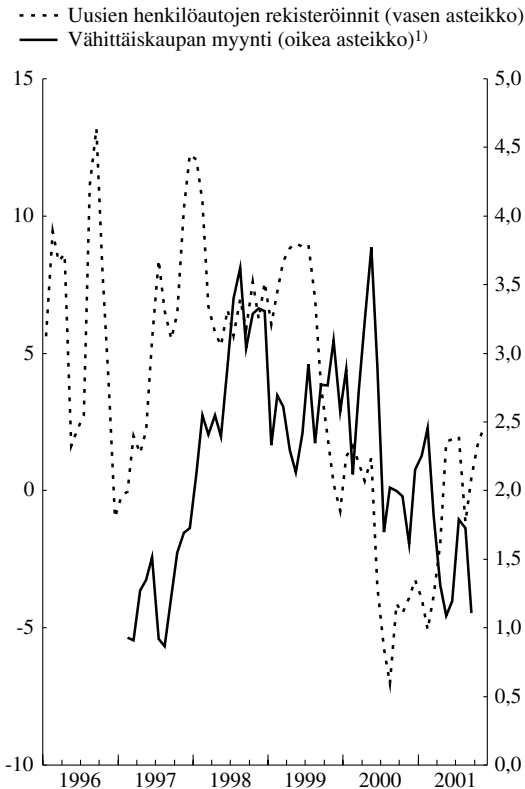
Huom. Vuotuiset prosenttimuutokset on laskettu käyttämällä työpäivien määrällä korjattuja tietoja. Prosenttimuutokset edellisestä kuukaudesta ja kolmen kuukauden keskitetyt liukuvat keskiarvot, joita verrataan vastaavaan kolmea kuukautta aiempaan keskiarvoon, on laskettu käyttämällä tietoja, jotka on puhdistettu kausivaihtelusta ja korjattu työpäivien lukumäärällä. 12 maata käsittävän euroalueen tietoja (myös vuotta 2001 edeltäneeltä ajalta).

1) Tehdasteollisuus ei sisällä koksien ja öljytuotteiden tuotantoa, mutta sisältää mineraalien kaivun (pl. energiaraaka-aineet).

Kuvio 16.

Uusien henkilöautojen rekisteröinnit ja vähittäiskaupan myynti euroalueella

(vuotuinen prosenttimuutos, kolmen kuukauden keskitettyjä liukuvia keskiarvoja)



Lähteet: Eurostat ja ACEA/A.A.A. (European Automobile Manufacturers' Association, Bryssel).

Huom. 12 maata käsittävän euroalueen tietoja (myös vuotta 2001 edeltäneeltä ajalta).

1) Laskennassa on käytetty kausivaihtelusta puhdistettuja tietoja.

Luottamusindikaattoreista positiivisia merkkejä vuoden 2001 lopussa

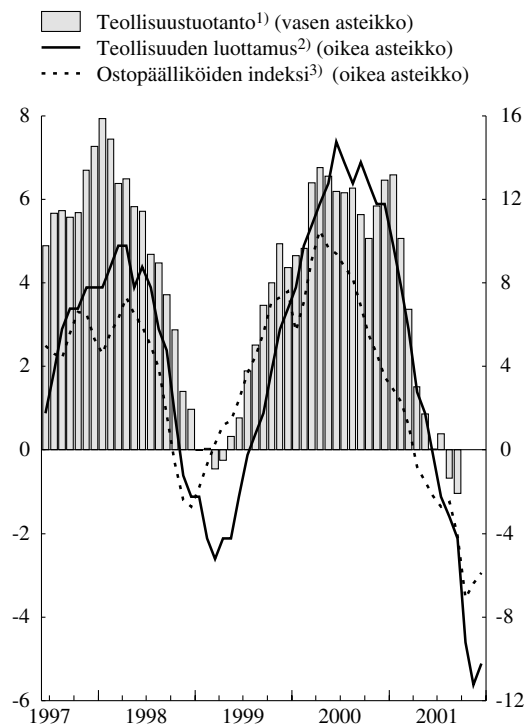
Uusimmat kyselytiedot viittaavat siihen, että euroalueen teollisuustuotanto supistui edelleen vuoden 2001 viimeisellä neljänneksellä, mutta joulukuulta on havaittavissa joitakin myönteisiä merkkejä. Yrityksiä koskevan Euroopan komission suhdannekyselyn mukaan teollisuuden luottamus koheni joulukuussa 2001 hieman, kun se oli heikentynyt jatkuvasti tammikuusta 2001 alkaen ja notkahtanut erityisen voimakkaasti lokakuussa (ks. taulukko 5). Vuoden 2001 joulukuun kohentumisesta huolimatta vuoden 2001 viimeisellä neljänneksellä luottamus heikkeni keskimäärin enemmän kuin vuoden kolmella ensimmäi-

sellä neljänneksellä. Luottamuksen koheneminen joulukuussa 2001 johtuu aiempaa suotuisammista talousnäkyistä, ja siihen viittaavat myös kasvaneet tuotanto-odotukset. Sitä vastoin vastaukset toteutunutta kehitystä koskeviin kysymyksiin pysyivät osapuilleen ennallaan sekä tilauskantaa että lopputuotevarastoja koskevien arvioiden osalta. Euroalueen tehdasteollisuuden ostopäälliköiden indeksi (Purchasing Managers' Index, PMI) nousi joulukuussa 2001 edelleen hieman (ks. kuvio 17). Indeksiluku pysyi kuitenkin selvästi 50:n alapuolella, mikä viittaa siihen, että teollisuustuotanto supistui edelleen vuoden 2001 lopussa, joskin aikaisempaa vähemmän. Indeksien osateki-

Kuvio 17.

Teollisuustuotanto, teollisuuden luottamus ja ostopäälliköiden indeksi euroalueella

(kuukausihavaintoja)



Lähteet: Eurostat, yrityksiä ja kuluttajia koskevat Euroopan komission suhdannekyselyt, Reuters ja EKP:n laskelmat.

Huom. 12 maata käsittävän euroalueen tietoja (myös vuotta 2001 edeltäneeltä ajalta), mikäli tiedot ovat olleet saatavissa.

1) Tehdasteollisuus; kolmen kuukauden liukuvien keskiarvojen vuotuisia prosenttimuutoksia; työpäivien lukumäärällä korjattuja tietoja.

2) Saldoluvut prosentteina; poikkeamat keskiarvosta tammikuusta 1985 lähtien.

3) PMI = Purchasing Managers' Index; poikkeamat 50:stä; positiiviset arvot viittaavat taloudellisen toimeliaisuuden lisääntymiseen.

Taulukko 5.

Euroalueen yrityksiä ja kuluttajia koskevat Euroopan komission suhdannekyselyt

(kausivaihtelusta puhdistettuja tietoja)

	1999	2000	2001	2001 I	2001 II	2001 III	2001 IV	2001 Heinä	2001 Elo	2001 Syys	2001 Loka	2001 Marras	2001 Joulu
Talouden luottamusindeksi ¹⁾	-0,2	2,6	-2,8	-0,6	-1,4	-1,3	-1,5	-0,4	-0,6	0,0	-1,0	-0,5	0,2
Kuluttajien luottamusindikaattori ²⁾	7	12	6	12	9	3	0	5	3	2	1	-1	1
Teollisuuden luottamusindikaattori ²⁾	0	12	-1	8	2	-3	-10	-2	-3	-4	-9	-11	-10
Rakentamisen luottamusindikaattori ²⁾	14	21	15	19	17	13	11	13	12	15	12	10	11
Vähittäiskaupan luottamusindikaattori ²⁾	0	5	-1	3	-1	-1	-4	1	-3	-1	-4	-4	-5
Suhdanneindikaattori ³⁾	-0,1	1,3	-0,2	0,9	0,1	-0,5	-1,2	-0,4	-0,5	-0,6	-1,1	-1,2	-1,2
Kapasiteetin käyttöaste, % ⁴⁾	81,9	83,9	.	84,0	83,3	82,5	.	83,0	-	-	81,9	-	-

Lähteet: Yrityksiä ja kuluttajia koskevat Euroopan komission suhdannekyselyt ja Euroopan komissio (talouden ja rahoituksen pääosasto). Huom. 12 maata käsittävän euroalueen tietoja (myös vuotta 2001 edeltäneeltä ajalta).

1) Prosenttimuutos edellisestä kaudesta.

2) Saldoluvut prosenttiyksikköinä. Esitetyt tiedot on laskettu poikkeamina tammikuusta 1985 alkaen lasketusta keskiarvosta.

3) Poikkeama keskiarvosta keskihajontoina mitattuna.

4) Tiedot on koottu kunkin vuoden tammi-, huhti-, heinä- ja lokakuussa. Esitetyt neljännesvuosittaiset luvut ovat kahden peräkkäisen kyselyn eli kyseisen neljänneksen alussa ja seuraavan neljänneksen alussa tehdyn kyselyn keskiarvoja. Vuositiedot on johdettu neljännesvuosihavaintojen keskiarvoista.

jöistä joulukuiseen indeksiluvun nousuun ovat vaikuttaneet suurelta osin tuotannon paraneminen ja uudet tilaukset. Myös indeksin muita osatekijöitä – työllisyys, varastossa olevat hankitut tavarat ja toimitusajat – koskevat arviot parantivat jonkin verran.

Myönteistä kehitystä osoitti myös kuluttajien luottamus, joka niin ikään vahvistui joulukuussa 2001 heikennyttyään jatkuvasti huhtikuusta alkaen. Pääsyyinä vahvistumiseen oli se, että odotukset talouden yleisen tilan ja seuraavien 12 kuukauden työttömyyden kehityksestä olivat aiempaa positiivisemmat. Sitä vastoin kotitalouksien arviot omasta talouden tilastaan pysyivät kutakuinkin muuttumattomina. Yleisesti ottaen kuluttajien luottamus ei enää vuoden 2001 viimeisellä neljänneksellä heikentynyt merkittävästi siitä, mitä se oli ollut vuoden 2001 toisen ja erityisesti kolmannen neljänneksen selvien laskujen jälkeen.

Rakennusalan ja vähittäiskaupan luottamusindikaattorit noudattivat samankaltaista kehitystä vuoden 2001 viimeisellä neljänneksellä. Molemmat heikkenivät selvästi lokakuussa 2001 mutta pysyivät kutakuinkin muuttumattomina marras- ja joulukuussa 2001. Yleisesti ottaen molemmat luottamusindikaattorit heikkenivät vuoden 2001 viimeisellä neljänneksellä siitä, mitä ne olivat olleet edellisenä vuosineljänneksenä.

Kaiken kaikkiaan taloudellista toimeliaisuutta kuvaavat indikaattorit viittaavat siihen, että euroalueen talouskasvu pysyi heikkona vuoden 2001 viimeisellä neljänneksellä, mutta vuoden loppua kohti on havaittavissa joitakin paranemisen merkkejä, erityisesti luottamusindikaattoreiden kehityksessä. Syyskuun 11. päivän tapahtumien vaikutus näyttää siis yleisti ottaen vaimentuneen, mutta tuoreita indikaattoritietoja on kuitenkin tulkittava varoen, erityisesti siksi, että indikaattorit ovat vaihtelevia ja saattavat toisinaan kuvata vain aiemman ylireagoinnin korjautumista. Viimeaikainen aineisto näyttää yleisesti ottaen tukevan sitä käsitystä, että kasvu jatkuu heikkona vuoden 2002 alkupuolella mutta elpyy vuoden mittaan. Tämän elpymisen ajankohdasta ja voimakkuudesta ollaan kuitenkin vielä tässä vaiheessa epävarmoja.

Työttömyysaste marraskuussa edelleen 8,5 %

Euroalueen standardoitu työttömyysaste oli marraskuussa 8,5 % eli sama kuin lokakuussa (ks. taulukko 6). Nuorisotyöttömyyslukujen tarkistuksen jälkeen euroalueen kokonaistyöttömyysaste oli vuonna 2001 hiukan aiemmin arvioitua suurempi; ero lokakuuseen oli 0,1 prosenttiyksikköä. Talouskasvun hidastuttua työttömien määrä kasvoi kolmatta kuukautta peräk-

Taulukko 6.

Euroalueen työttömyys

(% työvoimasta, kausivaihtelusta puhdistettuja tietoja)

	1998	1999	2000	2000	2001	2001	2001	2001	2001	2001	2001	2001	2001
				IV	I	II	III	Kesä	Heinä	Elo	Syys	Loka	Marras
Yhteensä	10,9	10,0	8,9	8,6	8,5	8,4	8,4	8,5	8,4	8,4	8,5	8,5	8,5
Alle 25-vuotiaat ¹⁾	21,5	19,5	17,5	16,9	16,7	16,7	16,7	16,7	16,7	16,7	16,7	16,9	16,9
25-vuotiaat ja sitä vanhemmat	9,4	8,6	7,8	7,5	7,4	7,3	7,3	7,3	7,3	7,3	7,3	7,3	7,4

Lähde: Eurostat.

Huom. ILO:n suositusten mukaan. 12 maata käsittävän euroalueen tietoja (myös vuotta 2001 edeltäneeltä ajalta).

1) Vuonna 2000 tämän ryhmän osuus työttömien kokonaismäärästä oli 23,6 %.

käin: marraskuussa se kasvoi 60 500 eli hieman enemmän kuin lokakuussa (tarkistettujen tietojen mukaan 49 000). Tämän viime kuukausien kehityksen seurauksena työttömiä oli marraskuussa jälleen yhtä paljon kuin tammikuussa 2001 (ks. kuvio 18).

Yli 25-vuotiaiden työttömyysaste nousi marraskuussa 7,4 prosenttiin, kun se lokakuussa oli ol-

lut 7,3 %. Alle 25-vuotiaiden työttömyysaste ei tarkistettujen tietojen mukaan ole vähentynyt vaan oli marraskuussa edelleen 16,9 %, ja työttömien määrä oli 0,5 prosenttiyksikköä suurempi kuin lokakuussa. Työttömien määrä kasvoi molemmissa ikäryhmissä.

Työllisyyden kasvu pysyi heikkona kolmannella neljänneksellä

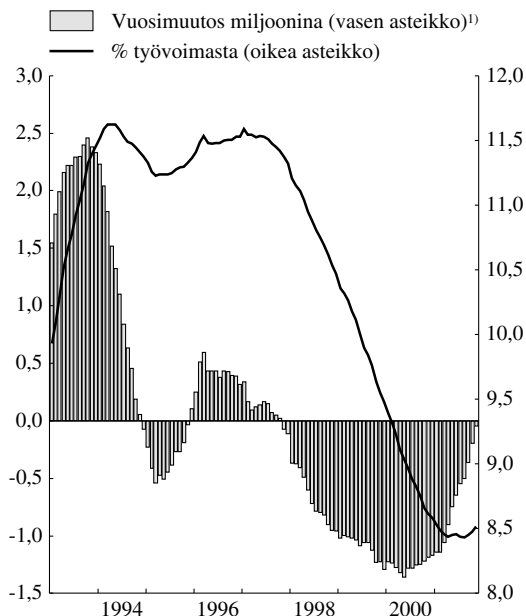
Kansantalouden tilinpitoon perustuvat työllisyystiedot vahvistavat ennakoarviot siitä, että työllisyyden kasvu pysyi heikkona, mutta vakaana vuoden 2001 kolmannella neljänneksellä: neljännesvuosikasvu oli 0,2 % (ks. taulukko 7). Työllisyyden vuotuinen kasvuvauhti hidastui edelleen toisen neljänneksen 1,6 prosentista kolmannen neljänneksen 1,3 prosenttiin. Tätä hitaampi se ei ole ollut sitten vuoden 1997 viimeisen neljänneksen.

Teollisuudessa työllisyyden neljännesvuositason kasvuvauhti ei kolmannella neljänneksellä muuttanut: vauhti oli edelleen 0,1 % hitaampaa kuin edellisellä neljänneksellä. Sen sijaan ilman rakentamista lasketun teollisuuden työllisyyden kasvuvauhti hidastui tehdasteollisuuden heikkojen tuotantolukujen ja työllisyysodotusten vuoksi aiempaa nopeammin: kasvu oli nyt 0,2 % hitaampaa kuin edellisellä neljänneksellä. Rakennusalailla, jolla työllisyyden kasvu on yleensä vaihdellut enemmän kuin muilla aloilla, työllisyyden kasvu nopeutui kolmannella neljänneksellä voimakkaasti. Tämä tasoitti työllisyyden kasvun hidastumista teollisuuden muilla aloilla. Palvelualan työllisyyden neljännesvuosikasvu oli 0,4 % eli sama kuin ensimmäisellä ja toisella neljänneksellä. Pal-

Kuvio 18.

Euroalueen työttömyys

(kuukausihavaintoja)



Lähde: Eurostat.

Huom. 12 maata käsittävän euroalueen tietoja (myös vuotta 2001 edeltäneeltä ajalta).

1) Vuosimuutostietoja ei ole puhdistettu kausivaihtelusta.

Taulukko 7.

Työllisyyden kasvu euroalueella

(vuotuinen prosenttimuutos, ellei toisin mainita; kausivaihtelusta puhdistettuja tietoja)

	1998	1999	2000	2000	2000	2001	2001	2001	2000	2000	2001	2001	2001
				III	IV	I	II	III	III	IV	I	II	III
	Neljännesvuosimuutokset ¹⁾												
Koko kansantalous	1,6	1,6	2,1	2,1	2,2	1,9	1,6	1,3	0,5	0,5	0,4	0,2	0,2
<i>josta:</i>													
Maa- ja kalatalous ²⁾	-1,4	-2,9	-1,5	-1,8	-0,1	-0,3	-0,6	-1,2	0,0	0,3	-0,2	-0,7	-0,7
Teollisuus	1,0	0,3	1,0	1,1	1,3	1,3	0,8	0,4	0,3	0,4	0,3	-0,1	-0,1
pl. rakentaminen	1,1	0,0	0,8	1,1	1,1	1,2	0,8	0,2	0,4	0,2	0,3	-0,1	-0,2
Rakentaminen	0,3	1,0	1,6	0,9	1,7	1,4	1,1	1,1	0,3	1,0	0,0	-0,1	0,3
Palvelut	2,2	2,6	2,8	2,8	2,7	2,4	2,0	1,8	0,6	0,6	0,4	0,4	0,4
Kauppa ja kuljetus ³⁾	1,7	2,3	2,8	2,8	2,6	1,9	1,6	1,4	0,7	0,5	0,2	0,2	0,5
Rahoitustoiminta ja liike-elämän palvelut ⁴⁾	5,0	5,5	5,9	5,9	5,5	4,8	3,9	3,3	1,1	1,1	0,8	0,8	0,4
Julkishallinto ⁵⁾	1,4	1,5	1,3	1,3	1,5	1,7	1,6	1,6	0,2	0,5	0,4	0,4	0,2

Lähteet: Eurostat ja EKP:n laskelmat.

Huom. 12 maata käsittävän euroalueen tietoja (myös vuotta 2001 edeltäneeltä ajalta).

1) Neljännesvuosimuutokset: prosenttimuutos edellisestä neljänneksestä.

2) Sisältää myös riista- ja metsätalouden.

3) Sisältää myös korjaustoiminnan, tietoliikenteen, majoitus- ja ravitsemistoiminnan.

4) Sisältää myös kiinteistö- ja vuokrauspalvelut.

5) Sisältää myös koulutuksen, terveydenhuollon ja muut palvelut.

velualan työllisyyden vuotuinen kasvuvauhti hidastui kuitenkin edelleen 1,8 prosenttiin. Tämä on ensimmäinen kerta sitten vuoden 1998 toisen neljänneksen, kun kasvuvauhti on jäänyt kahta prosenttia hitaammaksi. Palvelualan alasektoreista kaupan, kuljetuksen ja tietoliikenteen alasektoreilla työllisyyden kasvu pysyi kolmannella neljänneksellä yhtä nopeana kuin vuoden 2001 alku puoliskolla.

Työllisyysnäkömät pysyvät vaimeina

Sekä yrityksiä koskevan Euroopan komission suhdannekyselyn että ostopäälliköiden kyselyn tulokset viittaavat siihen, että työllisyysodotukset kohenivat joulukuussa jonkin verran kaikilla talouden sektoreilla. Ostopäälliköiden kyselyyn perustuvat indeksiluvut olivat kuitenkin alle 50,

mikä edelleen viittaa siihen, että sekä tehdasteollisuuden että palvelualan työllisyyden kasvuvauhti hidastuisi. Kuten joulukuun Kuukausikatsauksessa todettiin, tehdasteollisuuden seuraavaa kuukautta koskevat työllisyysodotukset ovat komission kyselytulosten perusteella heikentyneet lokakuussa entisestään. Kaiken kaikkiaan tämä kehitys viittaa siihen, että varsinkin tehdasteollisuudessa työllisyyden kasvuvauhdin hidastuminen on viimeisellä neljänneksellä todennäköisesti jatkunut.

Työttömyyden viimeaikainen lisääntyminen ja työllisyyden kasvun hidastuminen euroalueella viestivät erityisen selvästi, kuinka tärkeää on vauhdittaa työmarkkinoiden uudistamista. EKP suhtautuukin myönteisesti vuoden 2002 työllisyyspolitiikan suuntaviivojen hyväksymiseen (ks. kehikko 4).

Kehikko 4.

Työllisyyspolitiikan suuntaviivat vuodeksi 2002

Vuoden 1997 kesäkuussa laaditussa Amsterdamin sopimuksessa ja saman vuoden marraskuussa Luxemburgissa pidetyssä Eurooppa-neuvoston kokouksessa sovittiin koordinoitua työllisyysstrategiasta, jolla on tarkoitus kohentaa Euroopan unionin työllisyyttä. Euroopan yhteisön perustamissopimuksen artiklan 126 mukaan jäsenvaltiot pyrkivät edistämään työllisyyttä omalla työllisyyspolitiikallaan, jonka on oltava yhdenmukaista talouspolitiikan yleislinjojen¹ kanssa. Tätä silmällä pitäen EU:n neuvosto hyväksyy vuosittain työllisyyspolitiikan suuntaviivat, jotka jäsenmaat siirtävät osaksi kansallisia työllisyysuunnitelmiaan. Komissio ja EU:n neuvosto laativat yhteisen työllisyysraportin, jossa ne arvioivat, miten jäsenmaat ovat suunnitelmiaan ottaneet huomioon kuluvan vuoden työllisyyspolitiikan suuntaviivat ja miten ne ovat toteuttaneet edellisen vuoden suuntaviivat². Raportti toimitetaan Eurooppa-neuvostolle, joka tekee sen perusteella päätelmiä yhteisön työllisyystilanteesta ja työllisyyspolitiikan suuntaviivojen toteutumisesta. Nämä päätelmät puolestaan ohjaavat EU:n neuvostoa, kun se hioo edellisiä suuntaviivoja ja jäsenmaiden seuraavan vuoden työllisyyspolitiikkaa koskevia maakohtaisia suosituksia. Näin edellä kuvattu kierros käynnistyy uudelleen.

Vuoden 2002 työllisyyspolitiikan suuntaviivat hyväksyttiin Laekenissa pidetyssä Eurooppa-neuvoston kokouksessa joulukuussa 2001, ja ne ovat Luxemburgin kokouksen jälkeen viidennet työllisyyspolitiikan suuntaviivat. Suuntaviivoissa painotetaan täystyöllisyyden edellytysten vahvistamista tietoyhteiskunnassa. Lisabonissa maaliskuussa 2000 kokoontuneen Eurooppa-neuvoston päätelmissä vuoden 2010 kokonaistyöllisyystavoitteeksi asetettiin 70 % ja naisten työllisyystavoitteeksi 60 %. Tukholmassa maaliskuussa 2001 pidetyssä Eurooppa-neuvoston kokouksessa sovittiin näitä täydentävistä tavoitteista. Välitavoitteeksi sovittiin miesten työllisyyden kohentaminen 67 prosenttiin ja naisten 57 prosenttiin vuoteen 2005 mennessä. Samalla uudeksi tavoitteeksi asetettiin 55–64-vuotiaiden työllisyysasteen nostaminen 50 prosenttiin vuoteen 2010 mennessä. Suuntaviivoissa korostetaan myös tarvetta huolehtia työn laadusta Euroopan unionissa.

Jäsenmaille suunnatuilla työllisyyspolitiikan suuntaviivoilla pyritään neljän peruseräaateen toteutumiseen.

Työllistyvyys. Jäsenmaita kehoitetaan aktiivisesti puuttumaan nuoriso- ja pitkäaikaistyöttömyyteen. Koulutusta tai muuta työllistämistä edistävää tukea on tarjottava työttömille nuorille kuuden kuukauden kuluessa työttömyyden alkamisesta ja aikuisille 12 kuukauden kuluessa. Lisäksi jäsenmaita kehoitetaan arvioimaan mahdollisuuksiaan muuttaa etuus-, vero- ja koulutusjärjestelmiä niin, että ne edistäisivät työllisyyttä nykyistä paremmin ja kannustaisivat ikääntyneitä työntekijöitä pysymään työelämässä. On myös aiheellista parantaa koulutusjärjestelmien laatua ja vähentää koulutuksensa varhain keskeyttäneiden määrää. Tavoitteena on tarjota taitoja, joita tarvitaan sekä työmarkkinoilla että teknisiin ja taloudellisiin muutoksiin sopeutumisessa. Koko työvoiman kannalta on tärkeää edistää osaamisen kehittämistä ja elinikäistä oppimista. Jäsenmaita kehoitetaan entistä määrätietoisemmin vähentämään työnhakijoiden ja vapaiden työpaikkojen kohtaamiseen liittyviä ongelmia sekä ehkäisemään ja torjumaan työvoimakapeikkoja. Tässä yhteydessä painotetaan, että on tarpeen kannustaa työvoiman liikkuvuutta maiden välillä. Jäsenmaita pyydetään myös torjumaan syrjintää ja sosiaalista syrjäytymistä työllistymismahdollisuuksia parantamalla.

Yrittäjyys. Jäsenmaiden tulisi helpottaa yritystoiminnan käynnistämistä ja harjoittamista ja hyödyntää dynaamisen ja yritteliäisyyteen perustuvan ilmapiirin työllisyyspotentiaalia. Maita pyydetään kiinnittämään erityistä huomiota mahdollisuuksiin pienentää yrityksiltä perittäviä yleiskustannuksia ja hallinnollisia maksuja. Näin edistettäisiin yrittäjäksi ryhtymistä ja muita uusia työllistymismuotoja sekä kartoitettaisiin paikallistason mahdollisuuksia uusien työpaikkojen syntymiseen. Verotusjärjestelmiä tulisi uudistaa nykyistä paremmin työllisyyttä tukeviksi. Työn verotusta olisi kevennettävä vastapainoksi sille, että sitä on tähän mennessä pitkään kiristetty. Jäsenmaita kannustetaan asettamaan tavoitteekseen keventää vähitellen kokonais-

¹ Yleislinjoista tarkemmin heinäkuun 2001 Kuukausikatsauksen kehikossa 4.

² Vuoden 2001 työllisyyspolitiikan suuntaviivoista tarkemmin tammikuun 2001 Kuukausikatsauksen kehikossa 4.

verorasitusta ja tarvittaessa lieventää sekä työn verotusta että siihen liittyviä välillisiä työvoimakustannuksia; erityisen tärkeää on keventää suhteellisen vähän ammattitaitoa vaativan ja heikosti palkatun työn verotusta. Tällaiset uudistukset olisi toteutettava vaarantamatta julkisen talouden vakauttamista tai sosiaaliturvajärjestelmien taloudellista tasapainoa.

Sopeutumiskyky. Jäsenmaita kehoitetaan edistämään työn organisoinnin uudenaikaistamista ja kehittämään lujia yhteistyösiteitä työmarkkinoiden kaiken tasoisiiin toimijoihin. Työmarkkinaosapuolten toivotaan neuvottelevan joustavista työnjärjestelyistä, jotta tuottavuus ja kilpailu voivat lisääntyä ilman, että tasapaino työn joustavuuden ja turvallisuuden välillä heikentyisi. Jäsenmaiden odotetaan lisäksi selvittävän mahdollisuuksia sallia nykyistä joustavimmat työmarkkinoiden sopimusmuodot kansallisessa lainsäädännössään.

Yhtäläiset mahdollisuudet. Jäsenmaiden olisi nykyistä painokkaammin huolehdittava sukupuolten välisen tasa-arvon toteutumisesta kaikilla edellä mainituilla työllisyyspolitiikan osa-alueilla ja varmistettava, ettei naisten työelämään osallistumiselle ole esteitä. Nykyistä enemmän on kiinnitettävä huomiota nais- ja mies-työntekijöiden epätasaiseen jakautumiseen joillakin aloilla ja ammateissa sekä sukupuoleen liittyviin palkkaeroihin. Jäsenmaita kehoitetaan tukemaan naisten työllistymistä sekä työn ja perheen yhteensovittamista mm. riittävien asianmukaisten päivähoitopalvelujen turvaamisella, jotta perheellisten osallistuminen työmarkkinoille olisi nykyistä helpompaa sekä ennen vanhempainloman pitämistä että sen jälkeen.

Työllisyyspolitiikan suuntaviivoissa annetaan monenlaisia suosituksia, joiden avulla pyritään täystyöllisyyteen EU:ssa. Nykyisessä ympäristössä on tärkeää, että kansalliset hallitukset tehostavat työmarkkinoiden rakenneuudistusten toteuttamista. Edistämällä työmarkkinoiden joustavuutta EU:ssa ja työvoiman liikkuvuutta niin yksittäisen jäsenmaan työmarkkinoilla kuin eri jäsenmaiden työmarkkinoiden välillä voidaan tukea sekä uusien työpaikkojen syntymistä että työvoimakapeikkojen lieventymistä. Näin voidaan toimia sen puolesta, että kasvu- ja hintavakauskäykymät pysyisivät suotuisina.

4 Valuuttakurssit ja maksutase

Euron efektiivinen valuuttakurssi pysyi suhteellisen vakaana joulukuussa 2001 ja tammikuun 2002 alussa

Joulukuussa 2001 ja tammikuun 2002 alussa valuuttamarkkinoita hallitsi Japanin jenin tasainen heikkeneminen suhteessa euroon ja Yhdysvaltain dollariin, mikä johtui Japanin talouden pitkään jatkuneesta heikosta kehityksestä. Euro pysyi kaiken kaikkiaan suhteellisen vakaana Yhdysvaltain dollariin ja Sveitsin frangiin nähden, mutta heikkeni suhteessa Englannin puntaan. Tammikuun alussa hyvin sujunut käteiseuron käyttöönotto näytti vahvistavan euroa tilapäisesti kaikkiin keskeisiin valuuttoihin nähden.

Euroalueen ja Yhdysvaltain suhteellisten talousnäköymien epävarmuus jatkui, eikä Yhdysvaltain

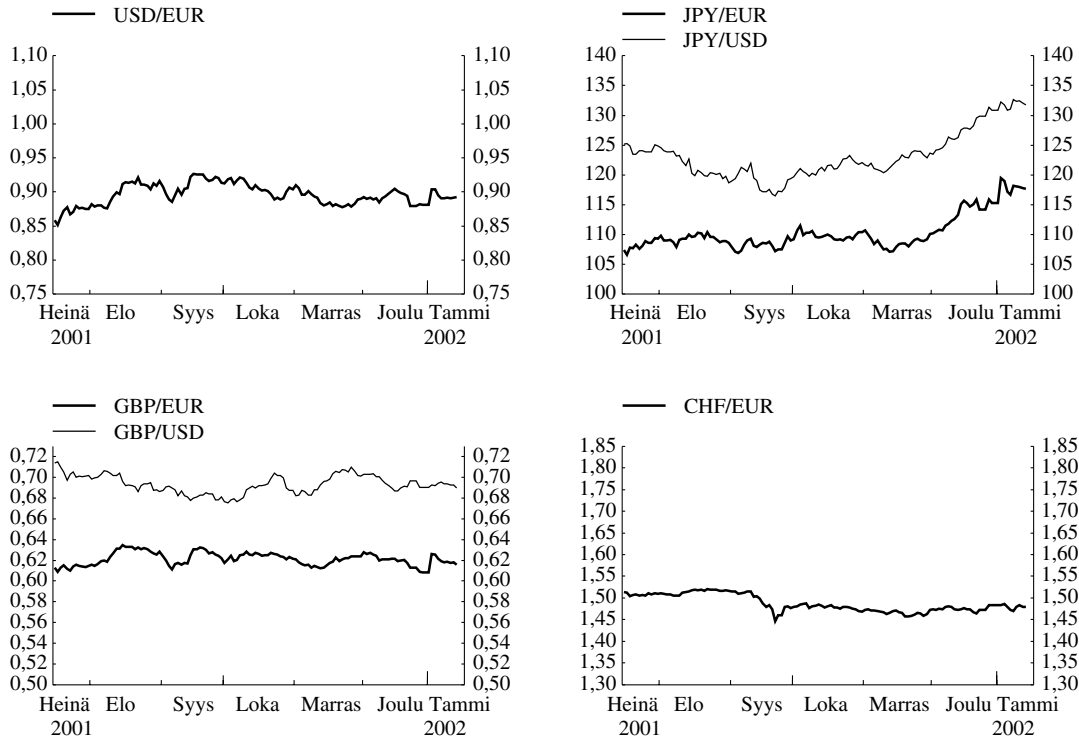
dollarin kurssissa suhteessa euroon tapahtunut joulukuussa ja tammikuun alussa suuria muutoksia. Joulukuun alkupuoliskolla Yhdysvaltain dollari heikkeni euroon ja Englannin puntaan nähden. Sen jälkeen dollarin puntakurssi pysyi vakaana ja sen kurssi suhteessa euroon vaihteli jonkin verran mutta jokseenkin kapean vaihteluvälillä sisällä. Tammikuun 16. päivänä 2002 euron dollari-kurssi oli 0,88 (ks. kuvio 19) eli alle 1 prosentin heikompi kuin marraskuun lopussa ja 4,5 % heikompi kuin vuonna 2000 keskimäärin.

Japanin jeni on marraskuusta 2001 lähtien heikentynyt kaikkiin keskeisiin valuuttoihin nähden samalla, kun Japanin taloustilanne on huonontunut. Tammikuun 16. päivänä 2002 euron jenikurssi oli 115,83 eli 5,2 % vahvempi kuin marraskuun lopussa ja 16,4 % vahvempi kuin vuonna 2000

Kuvio 19.

Valuuttakurssikehitys

(päivähavaintoja)



Lähde: EKP.

keskimäärin. Yhdysvaltain dollarin jenikurssi oli 131,37 eli 6,2 % vahvempi kuin marraskuun lopussa.

Joulukuussa ja tammikuun alussa Englannin punta vahvistui euroon nähden suunnilleen 1¼ % ja Yhdysvaltain dollariin nähden ¾ %. Tämä kuvasti Ison-Britannian talouden suhteellista vahvuutta verrattuna Yhdysvaltoihin ja euroalueeseen. Tammikuun 16. päivänä 2002 euron puntakurssi oli 0,61 eli lähes 0,7 % vahvempi kuin vuonna 2000 keskimäärin.

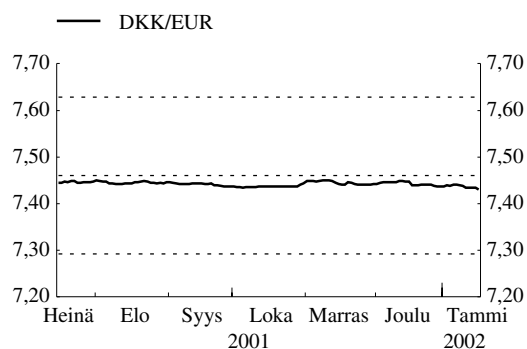
Muista eurooppalaisista valuutoista Tanskan kruunu pysytteli kapean vaihteluvälin sisällä ERM II -järjestelmän mukaisen eurokeskuskurssinsa alapuolella (ks. kuvio 20). Marraskuun lopun jälkeen Ruotsin kruunu on vahvistunut euroon nähden noin 2,9 %, vaikka euron kruunukurssi oli 16.1.2002 edelleen likimain 9,1 % vahvempi kuin vuonna 2000 keskimäärin. Euro pysyi jokseenkin

ennallaan suhteessa Sveitsin frangiin, ja 16.1.2002 sen frangikurssi oli 1,47 eli lähes 5,6 % heikompi kuin vuonna 2000 keskimäärin.

Kuvio 20.

Valuuttakurssikehitys ERM II:ssä

(päivähavaintoja)



Lähde: EKP.

Huom. Vaakasuorat viivat osoittavat Tanskan kruunun keskuskurssia (7,46) ja vaihteluväliä ($\pm 2,25$ %).

Euron nimellinen efektiivinen valuuttakurssi, joka lasketaan euroalueen 12 tärkeimmän kauppakumppanin valuuttakursseista, pysyi joulukuussa ja tammikuun alussa jokseenkin vakaana. Tammikuun 16. päivänä 2002 euron nimellinen efektiivinen valuuttakurssi oli noin 1,8 % vahvempi kuin vuonna 2000 keskimäärin. Kuluttajahintaindeksillä, teollisuuden tuottajahintaindeksillä ja tehdasteollisuuden yksikkötyökustannuksilla deflaoidut euron reaaliset efektiiviset valuuttakurssi-indeksit myötäilivät edelleen melko tarkkaan nimellisen indeksin kehitystä (ks. kuvio 21).

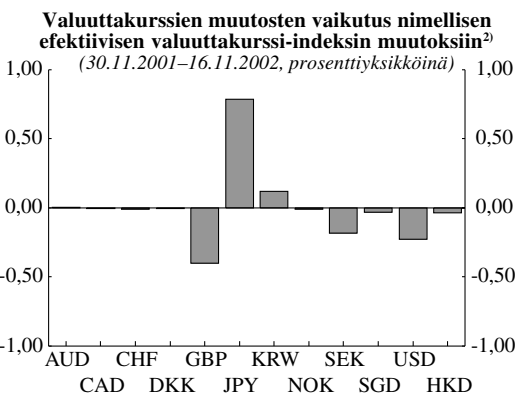
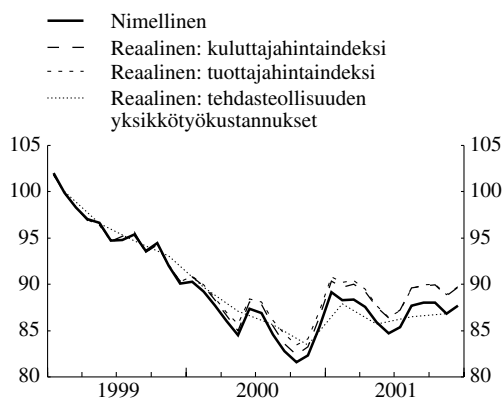
Vaihtotase oli jonkin verran ylijäämäinen lokakuussa 2001

Vaihtotase oli lokakuussa 2001 jonkin verran eli 0,1 miljardia euroa ylijäämäinen, kun se lokakuussa 2000 oli ollut 6,4 miljardia euroa alijäämäinen (ks. taulukko 8). Vaihtotaseen muuttuminen ylijäämäiseksi johtui lähinnä siitä, että tavarakaupan taseen ylijäämä kasvoi (2,3 miljardista eurosta 9,6 miljardiin euroon) samalla, kun tulonsiirtojen taseen alijäämä supistui (6,0 miljardista eurosta 5,4 miljardiin euroon) ja kun palvelutaseen 0,6 miljardin euron alijäämä muuttui pieneksi 0,2 miljardin euron suuruiseksi ylijäämäksi. Nämä muutokset kumoutuivat osittain sen vuoksi, että tuotannontekijäkorvausten taseen alijäämä kasvoi 2,1 miljardista eurosta 4,3 miljardiin euroon.

Kuvio 21.

Euron efektiiviset valuuttakurssit

Nimelliset ja reaaliset efektiiviset valuuttakurssi-indeksit¹⁾
(kuukausittaisia/neljännesvuosittaisia keskiarvoja, I/1999 = 100)



Lähde: EKP.

- 1) Nouseva käyrä merkitsee euron vahvistumista. Tuoreimmat havainnot ovat joulukuulta 2001. Tehdasteollisuuden yksikkötyökustannuksiin perustuvan indeksin havainnot ovat vuoden 2001 neljänneltä neljännekseltä ja perustuvat osin arvioihin.
- 2) Muutosten laskemisessa on käytetty 12 suurimman kauppakumppanin valuuttoja kauppapainoilla painotettuina.

Vuoden 2001 kymmenen ensimmäisen kuukauden kumulatiivinen vaihtotaseen alijäämä pieneni alle puoleen vuoden 2000 vastaavan ajanjakson alijäämästä (23,0 miljardiin euroon 55,4 miljardista eurosta). Tämä johtui pääasiassa siitä, että tavarakaupan taseen kumulatiivinen ylijäämä suureni 38,8 miljardilla eurolla (10,8 miljardista eurosta 49,6 miljardiin euroon) ja että palvelutaseen 2,4 miljardin euron alijäämä muuttui 2,2 miljardin euron ylijäämäksi, minkä tuotannontekijäkorvausten taseen alijäämän 11,8 miljardin euron suuruinen kasvu (25,6 miljardista eurosta 37,4 miljardiin euroon) kumosi vain osittain. Tulonsiirtojen alijäämä pysyi tänä ajanjaksona käytännöllisesti katsoen ennallaan. Tavarakaupan taseen kumulatiivisen ylijäämän kasvu selittyi sillä, että viennin arvo kasvoi (8,4 %) nopeammin kuin tuonnin arvo (3,6 %).

Kausivaihtelusta puhdistetuista tiedoista ilmenee, että tavarakaupan ylijäämä alkoi kasvaa vuoden 2001 alussa lähinnä tuonnin arvon pienenemisen vuoksi (mikä johtui öljyn hinnan laskusta vuoden 2000 lopussa ja euroalueen kysynnän hiipumisesta vuonna 2001), kun taas viennin arvo pysyi samana ajanjaksona jokseenkin ennallaan suureksi osaksi heikon ulkomaisen kysynnän takia (ks. kuvio 22). Vaikka tavaraviennin arvo supistui vain vähän syys-lokakuussa, tavarantuonnin arvo pieneni enemmän, koska euroalueen talouskehitys pysyi vaimeana ja öljyn hinta laski edelleen lokakuussa. Myös palveluiden viennin ja

Taulukko 8.**Euroalueen maksutase***(mrd. euroa, kausivaihtelusta puhdistamattomia tietoja)*

	2000 Tammi-lokakuu	2000 Lokakuu	2001 Tammi-lokakuu	2001 Elokuu	2001 Syyskuu	2001 Lokakuu
Vaihtotase	-55,4	-6,4	-23,0	4,2	-1,3	0,1
Tulot	1 312,4	146,5	1416,8	133,4	132,8	146,6
Menot	1 367,8	152,9	1439,8	129,2	134,1	146,5
Tavarat	10,8	2,3	49,6	6,0	5,0	9,6
Vienti	797,6	93,3	864,5	80,9	82,7	95,1
Tuonti	786,8	90,9	814,9	74,9	77,8	85,5
Palvelut	-2,4	-0,6	2,2	0,8	-0,9	0,2
Vienti	241,9	26,6	257,4	27,7	24,3	25,9
Tuonti	244,3	27,2	255,2	26,9	25,1	25,7
Tuotannon tekijäkorvaukset	-25,6	-2,1	-37,4	0,3	-0,7	-4,3
Tulonsiirrot	-38,2	-6,0	-37,3	-2,9	-4,7	-5,4
Pääomansiirrot	8,5	0,4	7,9	0,6	0,0	0,3
Rahoitustase	74,0	2,4	-35,5	0,3	-29,5	-14,6
Suorat sijoitukset	10,9	-18,4	-97,7	-6,0	-13,1	5,3
Ulkomailla	-326,9	-35,9	-182,9	-12,2	-19,1	-2,0
Oma pääoma ja uudelleen sijoitetut voitot	-249,5	-31,8	-113,5	-5,6	-5,1	-4,6
Muu pääoma, lähinnä konsernien sisäiset lainat	-77,4	-4,1	-69,5	-6,6	-14,0	2,6
Euroalueelle	337,8	17,5	85,2	6,2	6,0	7,3
Oma pääoma ja uudelleen sijoitetut voitot	274,8	11,1	62,6	4,5	3,7	3,0
Muu pääoma, lähinnä konsernien sisäiset lainat	63,0	6,4	22,5	1,7	2,3	4,3
Arvopaperisijoitukset	-115,7	1,0	52,0	17,8	43,0	0,3
Osakkeet	-227,1	-6,4	127,0	12,7	28,3	19,8
Saamiset	-238,1	-9,1	-68,9	-2,6	13,8	-5,8
Velat	11,0	2,6	195,9	15,3	14,5	25,6
Velkapaperit	111,4	7,5	-75,0	5,1	14,7	-19,5
Saamiset	-104,7	-9,0	-125,3	-15,4	13,2	-30,6
Velat	216,1	16,5	50,4	20,5	1,4	11,1
Lisätieto: Suorat sijoitukset ja arvopaperisijoitukset yhteensä	-104,8	-17,4	-45,7	11,9	29,9	5,6
Johdannaiset	5,1	-2,1	-14,8	-3,1	-1,0	-3,8
Muut sijoitukset	166,1	21,2	13,1	-12,6	-56,7	-13,8
Valuuttavaranto	7,7	0,7	11,9	4,1	-1,6	-2,6
Virheelliset ja tunnistamattomat erät	-27,1	3,6	50,6	-5,1	30,8	14,2

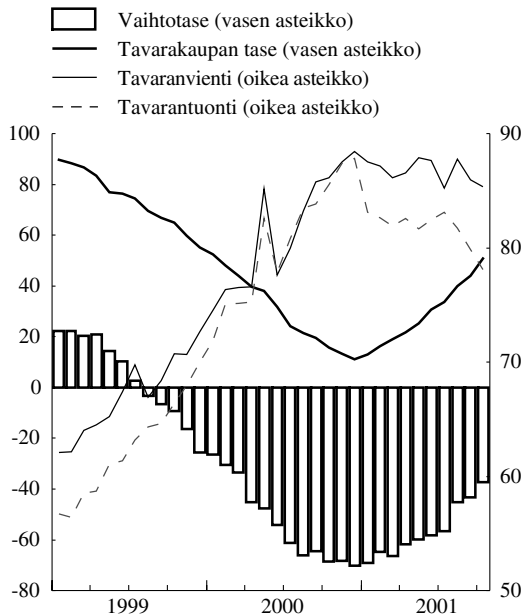
Lähde: EKP.

Huom. Pyöritysten vuoksi yhteenlaskut eivät välttämättä täsmää. Rahoitustaseessa positiivinen luku osoittaa pääoman tuontia ja negatiivinen luku sen vientiä. Valuuttavarannossa negatiivinen luku osoittaa valuuttavarannon lisäystä ja positiivinen luku sen vähennystä. Yksityiskohtaisia taulukoita 12 maata käsittävän euroalueen maksutaseesta on tilasto-osan taulukoissa "Kreikan tiedoilla täydennetyt euroalueen keskeiset taloustilastot" sekä EKP:n WWW-sivustossa.

Kuvio 22.

Euroalueen vaihtotase, tavarakaupan tase sekä tavaravienti ja -tuonti¹⁾

(mrd. euroa, kausivaihtelusta puhdistettuja tietoja)



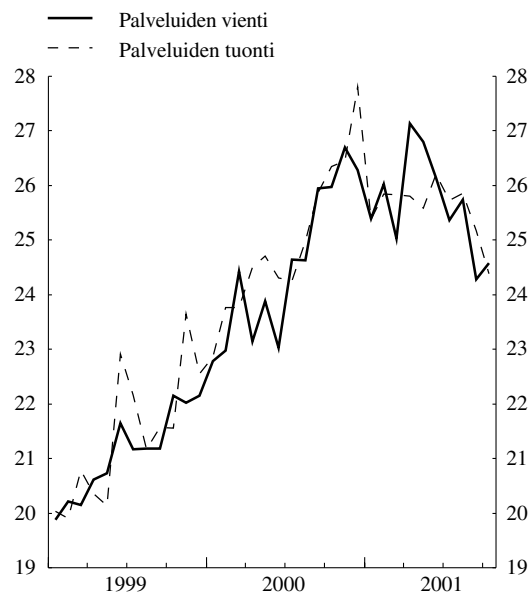
Lähde: EKP.

1) 12 maata käsittävän euroalueen tietoja. 12 kuukauden kumulatiiviset taseet.

Kuvio 23.

Euroalueen palveluiden vienti ja tuonti

(mrd. euroa, kausivaihtelusta puhdistettuja tietoja)

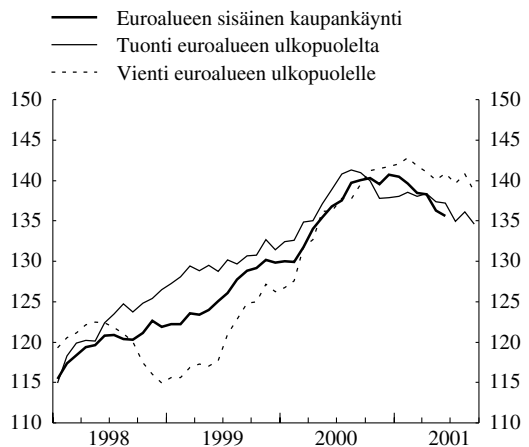


Lähde: EKP.

Kuvio 24.

Euroalueen kaupankäynti alueen sisällä ja ulkopuolisten maiden kanssa: määrän tarkastelu¹⁾

(1995 = 100, kausivaihtelusta puhdistettuja tietoja, kolmen kuukauden liukuva keskiarvo)



Lähteet: Eurostat sekä Eurostatin tilastoihin perustuvat EKP:n laskelmat.

1) Kaikki tiedot ovat 12 maata käsittävän euroalueen tietoja (arvioitu käyttämällä 11 euromaan yksikköarvoindeksejä). Tuoreimmat havainnot euroalueen ulkopuolisesta kaupasta ovat syyskuulta 2001 ja alueen sisäisestä kaupasta kesäkuulta 2001.

tuonnin arvo on supistunut viime kuukausina (ks. kuvio 23).

Etenkin tuontipainotteisten tavararyhmien kuten pääomahyödykkeiden kotimaisen kysynnän heikkeneminen näyttää vaikuttaneen eniten siihen, että sekä euroalueen ulkopuolelta peräisin olevan tuonnin että euroalueen sisäisen viennin määrä on supistunut (ks. kuvio 24). Samanaikaisesti lähinnä ulkomaisen kysynnän huomattava heikkeneminen on johtanut siihen, että euroalueen ulkopuolelle suuntautuvan viennin määrä on supistunut, mikä on ollut nähtävissä vuoden 2001 alusta lähtien.

Suorien sijoitusten ja arvopaperisijoitusten yhteenlasketut nettöpääomavirrat olivat tuontivoittoiset lokakuussa 2001

Rahoitustaseen kehityksestä lokakuussa 2001 ilmenee, että pääomaa tuotiin suorina sijoituksina ja arvopaperisijoituksina nettomääräisesti yhteensä 5,6 miljardia euroa. Tämä johtui melkein yksinomaan pääoman nettotuonnista suo-

rina sijoituksina (5,3 miljardia euroa), sillä nettomääräiset arvopaperisijoitukset olivat lähes tasapainossa.

Pääoman nettotuonti suorina sijoituksina selittyi pääasiassa erään ”Muu pääoma, lähinnä konsernien sisäiset lainat” liittyvällä pääoman nettotuonnilla (6,9 miljardia euroa). Sen sijaan pääomaa vietiin lokakuussa nettomääräisesti oman pääoman ehtoisina suorina sijoituksina jonkin verran eli 1,6 miljardia euroa.

Arvopaperisijoituksissa osakesijoitukset kehittivät edelleen kuten touko-elokuussakin 2001, ja lokakuussa pääomaa tuotiin osakesijoituksina nettomääräisesti 19,8 miljardia euroa. Tämä johdettiin suureksi osaksi euroalueen ulkopuolelta tehdyistä euroalueen osakkeiden netto-ostoista (25,6 miljardia euroa). Sitä vastoin pääomaa vie-

tiin velkapapereihin liittyvinä sijoituksina nettomääräisesti 19,5 miljardia euroa, mistä joukkolainojen osuus oli 11,6 miljardia euroa ja rahamarkkinapapereiden osuus 7,9 miljardia euroa (ks. tilasto-osan taulukko 8.5). Euroalueella olevat sijoittivat nettomääräisesti 10,1 miljardia euroa rahamarkkinapapereihin ulkomailta – se on suurin pääoman nettovienti tämän erän saamispuolella tänä vuonna – kun taas euroalueen ulkopuoliset sijoittivat nettomääräisesti 2,1 miljardia euroa euroalueen rahamarkkinapapereihin, mikä oli syyskuuta 2001 edeltäneen kehityksen mukaista.

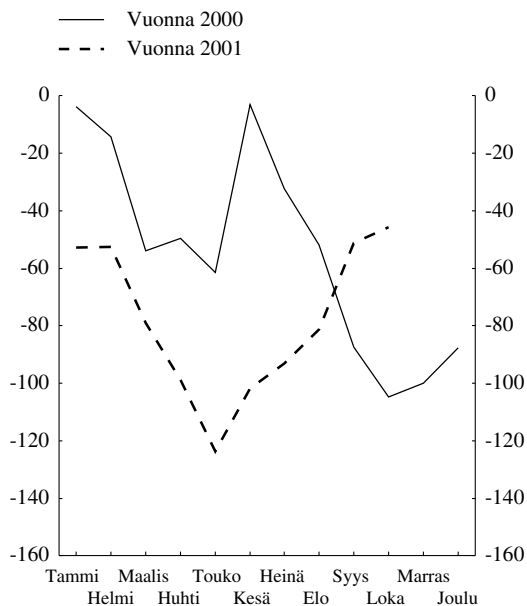
Kaiken kaikkiaan euroalueen rahoitustaseen kehitykseen vaikuttivat lokakuussa todennäköisimmin rahoitusmarkkinoiden odotukset siitä, että syyskuun 11. päivän tapahtumat saattavat pitkittää Yhdysvaltojen hidasta talouskehitystä. Tämä näyttää aikaansaaneen sen, että euroalueen ulkopuolelta euroalueelle tehdyt osakesijoitukset lisääntyivät voimakkaasti (25,6 miljardia euroa) samoin kuin euroalueelta tehdyt euroalueen ulkopuolisten liikkeeseen laskemien velkapapereiden ja erityisesti rahamarkkinapapereiden ostot (30,6 miljardia euroa). Euroalueella olevien ulkomaisten osakkeiden netto-ostot (5,8 miljardia euroa) osuivat samaan aikaan kuin kansainvälisten osakemarkkinoiden elpyminen syyskuun osakekurssien laskun jälkeen.

Vuoden 2001 kymmenen ensimmäisen kuukauden yhteenlaskettu pääoman nettovienti suorina sijoituksina ja arvopaperisijoituksina (45,7 miljardia euroa) oli alle puolet vuoden 2000 vastaavan ajankohden pääoman nettoviennistä (104,8 miljardia euroa, ks. kuvio 25). Tämä selittyy lähinnä osakesijoituksiin liittyvien pääomavirtojen kääntymisestä (227,1 miljardin euron suuruinen pääoman nettovienti tammi-lokakuussa 2000 muuttui 127,0 miljardin euron suuruiseksi pääoman nettotuonniksi vastaavana ajankohtana vuonna 2001), mikä kumoutui vain osittain sillä, että sekä suoriin sijoituksiin että arvopaperisijoituksissa velkapapereihin liittyvä pääoman nettotuonti vuonna 2000 muuttui pääoman nettovienniksi vuonna 2001.

Kuvio 25.

Euroalueen suoriin ja arvopaperisijoituksiin liittyvät yhteenlasketut nettopääomavirrat vuonna 2000 ja 2001

(mrd. euroa, kumulatiiviset tiedot)



Lähde: EKP.

Huom. Positiivinen luku osoittaa pääoman nettotuontia ja negatiivinen luku sen nettoviennistä.

Talouden perustekijät ja euron kurssi

Tässä artikkelissa luodaan yleiskatsaus sellaisiin talouden perustekijöihin, jotka saattavat vaikuttaa euron valuuttakurssin kehitykseen. Artikkelissa kuvataan pääpiirteittäin tätä aluetta koskevassa tutkimuksessa käytettyjä empiirisiä lähestymistapoja ja pohditaan, missä määrin erilaisia malleja – kaikkiin tosin on syytä suhtautua varauksin – voidaan käyttää lähtökohtana valuuttakurssikehityksen arvioinnissa. Reaaliset valuuttakurssit ovat vaihdelleet huomattavasti keskipitkällä ja pitkällä aikavälillä. Teoriassa on tunnistettu useita talouden perustekijöitä, jotka ovat voineet vaikuttaa tähän keskipitkän ja pitkän aikavälin kehitykseen ja joiden avulla osa valuuttakurssimuutoksista voidaan selittää. Vaikka näihin tekijöihin perustuvien mallien avulla ei ole onnistuttu selittämään kovinkaan hyvin lyhyen aikavälin valuuttakurssikehitystä, mallit ovat yleensä jäljittäneet varsin hyvin toteutunutta keskipitkän tai pitkän aikavälin kehitystä. Mallien avulla voidaan näin ollen määritellä pitkän aikavälin trendien ura, jota toteutuva valuuttakurssi lähestyy. Näin estimoituun valuuttakurssin tasapainouraan liittyy kuitenkin yleensä melko paljon epävarmuutta, ja tulokset ovat usein varsin herkkiä valittujen oletusten suhteen. Siksi nykyisin käytettävissä olevin empiirisiin lähestymistavoin ei voida saada selville tarkkaa ”tasapainovaluuttakurssin” arvoa, ja tuloksia onkin tulkittava hyvin varovasti. Tästä huolimatta tässä artikkelissa esiteltäisiin empiirisiin lähestymistapoihin perustuvat näkemykset voivat toimia lähtökohtana kvalitatiivisemmille arvioille valuuttakurssin ja talouden perustekijöiden välisistä riippuvuussuhteista.

I Johdanto

Euron valuuttakurssin kehitystä talous- ja rahanliiton (EMU) kolmannen vaiheen alkamisen jälkeen on tarkasteltu useista taloustieteen näkökulmista, ja siitä on esitetty monenlaisia ajatuksia ja näkemyksiä. Kun valuuttakurssikehitystä analysoidaan talouden perustekijöiden pohjalta, tarkastelujakson on kuitenkin oltava muutamaa vuotta pitempi. Koska eurosta ei ole saatavissa historiatietoja, kirjallisuudessa on yleensä käytetty ns. teoreettista tai synteettistä euroa¹ vuotta 1999 edeltäneen ajan korvikemuuttujana. Tällaisen korvikemuuttujan käyttöön liittyy kuitenkin merkittävä epävarmuustekijä. Euro otettiin käyttöön vuonna 1999 hintavakauden oloissa, jotka euroalue oli saavuttanut aikaisempien vuosien onnistuneen lähentymisprosessin tuloksena. Synteettinen euro on sen sijaan mekaaninen kooste euroalueen maiden kansallisten valuuttojen vuotta 1999 edeltäneestä kehityksestä, johon vaikuttivat maiden melko lailla toisistaan poikkeavat rahataloudelliset tekijät. Tämä synteettisen euron piirre käy sitä selvemmäksi, mitä kauemmaksi ajassa mennään taaksepäin. Tämän takia arvioiden euron nimellisen valuuttakurssin pitkän aikavälin trendeistä tulisikin perustua jonkin sisäisesti erittäin vakaan euroalueen maan kansalliseen valuuttaan, kuten esimerkiksi Saksan markkaan. Tällainen tarkastelukulma on sopusoinnussa

EKP:n mandaatin ja rahapolitiikan strategian kanssa, jotka kumpikin tähtäävät hintavakauden ylläpitämiseen euroalueella.

Useimmissa talouden perustekijöihin perustuvis- sa valuuttakurssianalyseissä tarkastelun kohteena on kuitenkin reaali- eikä nimellinen valuuttakurssi. Reaalisen valuuttakurssin kehityksessä maiden välisten inflaatioerojen vaikutuksen pitäisi pitkällä aikavälillä tasapainottaa nimellisten valuuttakurssien vastaavien muutosten vaikutuksesta. Siksi empiirisessä kirjallisuudessa on useimmiten käytetty synteettistä korvikemuuttujaa arvioitaessa euron reaalisen valuuttakurssin pitkän aikavälin kehitystä. On paljon aineistoa siitä, että synteettisen euron (sekä keskeisimpien euroalueen maiden kansallisten valuuttojen) reaaliset efektiiviset valuuttakurssit ovat heilahdelleet huomattavasti keskipitkällä aikavälillä. Tämä reaali- valuuttakurssien heilahtelu antaa aiheen pohtia, voivatko valuuttamarkkinoiden vaihtelut liittyä talouden perustekijöihin.

¹ Tätä käsitettä kuvattiin yksityiskohtaisesti huhtikuun 2000 Kuukausikatsauksessa artikkelissa ”Euron nimelliset ja reaaliset efektiiviset valuuttakurssit”.

Tämän kysymyksen tarkastelemiseksi tässä artikkelissa luodaan aluksi yleiskatsaus euron valuuttakurssin kehitykseen vaikuttaviin talouden perustekijöihin. Tämän jälkeen artikkelissa kuvataan pääpiirteittäin tätä aluetta koskevassa tut-

kimuksessa käytettyjä empiirisiä lähestymistapoja ja pohditaan, missä määrin tällaisia malleja voidaan käyttää lähtökohtana valuuttakurssikehityksen arvioinnissa.

2 Valuuttakurssikehitykseen vaikuttavat talouden perustekijät

Perustekijät, niiden vuorovaikutus ja tarkasteluajanjakso

Teoriassa on olemassa useita valuuttakurssikehitykseen vaikuttavia keskipitkän ja pitkän aikavälin tekijöitä, kuten koti- ja ulkomaisten hintojen kehitys, pysyvät muutokset tuottavuuden kasvussa muihin maihin verrattuna, ulkomainen varallisuus, ulkomaankaupan vaihtosuhte, julkisen talouden muuttujat ja korkoero. Näiden perustekijöiden ja valuuttakurssin välistä riippuvuussuhdetta monimutkaistaa kuitenkin se, että jotkin tekijöistä muuttavat valuuttakurssia pysyvästi, kun taas toisista seuraa vain tilapäisiä tai suhdanneluonteisia valuuttakurssivaihteluja pitkän aikavälin uran tuntumassa. Jako keskipitkällä ja pitkällä aikavälillä vaikuttaviin perustekijöihin liittyy periaatteessa lähinnä siihen, millaiset kunkin perustekijän ominaisuudet ovat, eikä niinkään siihen, minkä pituinen tarkastelujakso on. Tässä yhteydessä jako keskipitkän ja pitkän aikavälin riippuvuussuhteisiin voi helpottaa perustekijöiden luokittelua.

On myös korostettava, että valuuttakurssimuutosten taustatekijöiksi tunnistetut muuttujat eivät aina välttämättä määräydy eksogeenisesti, vaan jotkin niistä saattavat itse asiassa olla sidoksissa toisiinsa. Esimerkiksi pitkien (reaali)korkojen muutosten on katsottu olevan yhteydessä reaalisen valuuttakurssin vaihteluihin. Korot ovat kuitenkin luonnollisesti sidoksissa myös talouspolitiikkaan, suhdanteisiin ja osakekurssikehitykseen, joihin kaikkiin puolestaan valuuttakurssikehitys voi vaikuttaa. Toisin sanoen, koko talousjärjestelmässä jotkin talouden perustekijät saattavat muuttua valuuttakurssin kanssa samanaikaisesti ja samasta syystä sen sijaan, että ne olisivat pelkästään valuuttakurssiin eksogeenisesti vaikuttavia tekijöitä.

Ennen keskipitkän ja pitkän aikavälin tekijöiden yksityiskohtaisempaa tarkastelua on hyödyllistä tehdä ero niihin perustuvan analyysin sekä sellaisten lähestymistapojen välillä, joissa valuuttakurssimuutoksia analysoidaan lyhyen aikavälin hinnoittelukäyttäytymisen pohjalta. Teoreettisessa tutkimuksessa on osoitettu, että ”yliämpuvat” lyhyen aikavälin valuuttakurssimuutokset ovat mahdollisia, jos palkat sekä tavaroiden ja palveluiden hinnat sopeutuvat hitaammin kuin rahoitusmarkkinainstrumenttien hinnat. Kirjallisuudessa on myös kuvattu sitä, että valuuttakauppaa käyvien toimintaa voivat säädellä tilapäisesti muutkin kuin talouden perustekijät. Tämän on katsottu johtuvan osittain transaktiokustannuksista, joihin luetaan myös tiedonkeruun kustannukset. Transaktiokustannukset luovat perustekijöihin perustuvan tasapainovaluuttakurssin ympärille vaihteluvälin, jonka sisällä valuuttakurssi voi vaihdella ilman, että tasapainottavat tekijät alkavat vaikuttaa siihen. Näissä olosuhteissa perustekijöiden mukaisesta tasapainokurssista erkaantuneet valuuttakurssit alkaisivat palautua kohti pitkän aikavälin arvojaan vasta silloin, kun poikkeama ylittäisi tietyn kynnyksen.

Lisäksi pelkällä valuuttamarkkinoiden toimijoiden heterogeenisyydellä voi olla pitkään kestäviä vaikutuksia valuuttakurssien trendeihin. Valuuttamarkkinoiden toimijoista ns. fundamentalistit ennustavat valuuttakurssimuutoksia talouden mallien perusteella, kun taas ei-fundamentalistit eli ns. chartistit muodostavat valuuttakurssiodotuksensa lähinnä päättelemällä ne historiallisista trendeistä. Kirjallisuudessa on monesti esitetty, että jos suurin osa valuuttamarkkinoiden toimijoista on ei-fundamentalisteja tai jos fundamentalistien ja ei-fundamentalistien välinen suhde muuttuu, toimijoiden laumakäyttäytymisestä ja ”tuuliviirimäisistä” odotuksista seuraa, että rahoitusmarkkinainstrumenttien hinnat voivat heilahdella voi-

makkaammin kuin perustekijöiden perusteella voisi odottaa. Tällaisissa tilanteissa valuuttakurssien käyttäytymisestä on usein annettu melko ad hoc -luonteisia ”selityksiä”, jotka ovat perustuneet yksinkertaisiin korrelaatioihin valuuttakurssin ja muutaman ”selittävän” muuttujan välillä. Yleensä tällaiset korrelaatiot ovat kuitenkin jonkin ajan päästä lakanneet olemasta voimassa ilman mitään ilmeistä syytä. Joka tapauksessa on niin, että jos markkinaosapuolten kesken syntyy vähitellen yksimielisyys siitä, että valuuttakurssi on ajautunut kauas siitä, mitä voidaan perustella talouden perustekijöillä, tasapainottavien voimien tulisi vaikuttaa aiempaa voimakkaammin ja vetää valuuttakurssi kohti tasapainoarvoaan.

Koska valuuttakurssin ja talouden perustekijöiden väliset riippuvuus-suhteet ovat ilmeisen monimutkaiset ja koska myös muut kuin talouden perustekijät voivat vaikuttaa valuuttakurssikehitykseen, kaikkiin empiirisiin malleihin, joiden avulla yritetään määrittellä tarkasti talouden perustekijöiden mukainen valuutan ”oikea arvo”, liittyy varsin paljon epävarmuutta. Vaikka näyttäisikin olevan mahdollista tunnistaa useita tekijöitä, jotka vaikuttavat valuuttakurssikehitykseen keskipitkällä aikavälillä, konkreettisen tasapainovaluuttakurssin arvon johtaminen niihin perustuvista näkemyksistä osoittautuu erittäin ongelmalliseksi. Sen lisäksi, että valuutan ”oikean arvon” estimoimiseen käytettävissä olevin eri lähestymistavoin liittyy merkittävää epävarmuutta, jotkin tällaisista lähestymistavoista ovat melko herkkiä mallien perusoletuksissa tapahtuvien muutosten suhteen. Asiaa monimutkaistaa edelleen se, että tilastoaineistoa on saatavissa rajoitetusti ja se on epävarmaa mittausvirheen takia tai siksi, että joidenkin perustekijöiden tilalla on korvikemuuttujia. Tasapainovaluuttakurssin estimoimiseen liittyvää epävarmuutta voi lisätä etenkin se, että joitakin tekijöitä, kuten esimerkiksi rahoitusmarkkinoiden rakennemuutoksista johtuvia muutoksia sijoitussalkkujen koostumuksessa, voi olla vaikea ilmaista määrällisesti. Vaikka perustekijöihin perustuvista tasapainovaluuttakurssimalleista voi saada hyödyllistä tietoa, etenkin jos eri lähestymistavoin päästään samaan kvalitatiiviseen päätelmään, tällaiset analyysit antavat parhaimmillaankin vain karkeita viitearvoja, joihin valuuttamarkkinoiden toteutunutta kehitystä voidaan verrata.

Nimellisen valuuttakurssin ja hintakehityksen tärkeä, mutta epätäydellinen kytkös

Taloustieteellisessä valuuttakurssitutkimuksessa rahoitusvaateiden markkinoinhin perustuvilla valuuttakurssien määräytymismalleilla on keskeinen asema. Tällaisissa malleissa rahoitusvaateiden kysyntä ja tarjonta määrää nimellisen valuuttakurssin keskipitkän aikavälin uran. Ns. monetäristiseen lähestymistapaan perustuvissa malleissa nimellinen valuuttakurssi määräytyy rahan kysynnän ja tarjonnan perusteella. Tällöin oletuksena kuitenkin on, että kotimaiset ja ulkomaiset rahoitusvaateet voivat korvata täysin toisensa. Tästä oletuksesta on luovuttu portfoliotasapainoa korostavissa malleissa, joissa kotimaisten ja ulkomaiden rahoitusvaateiden ei katsota täysin korvaavan toisiaan. Näissä malleissa nimellisen valuuttakurssin muutoksiin vaikuttavia keskeisiä tekijöitä ovat rahan kysynnän ja tarjonnan vuorovaikutuksen lisäksi myös muiden rahoitusvaateiden kysynnän ja tarjonnan muutokset. Tässä lähestymistavassa on otettu huomioon myös riskipreemionäkökohdat, jotka ovat merkittäviä ulkomaisen varallisuusaseman yhteydessä, jota käsitellään jäljempänä yhtenä valuuttakurssiin vaikuttavista perustekijöistä.

Tavanomainen monetäristä lähestymistapaa noudattava malli liittyy kiinteästi ostovoimapariteettiteoriaan, joka on valuuttakurssianalyysin yleinen lähtökohta. Ostovoimapariteettiteorian suhteellisen version mukaan nimelliset valuuttakurssit muuttuvat suhteessa kotimaisten ja ulkomaiden hintojen suhteellisiin muutoksiin. Monetäristinen malli menee vielä askeleen pitemmälle ja selittää inflaatiovauhdit rahan kotimaisen ja ulkomaisen kysynnän ja tarjonnan muutosten avulla. Näin ollen molempien lähestymistapojen perusteella reaalin tasapainovaluuttakurssi on vakio ainakin pitkällä aikavälillä, kun hintatasot ovat täysin sopeutuneet. Tämä on oleellisen tärkeä välitulos, johon viitataan myös jäljempänä esitettävässä analyysissä.

Myös reaalisissa valuuttakurssissa on kuitenkin empiirisesti todettu olevan pitkäkestoisia vaihteluja. Vaikka reaaliset valuuttakurssit vaihtelevat usein ”pitkällä aikavälillä” jonkin keskiarvon ympärillä, niissä esiintyy myös pitkään kestäviä poik-

keamia ostovoimapariteetteihin perustuvista pitkän aikavälin keskiarvoista. Reaalinen valuuttakurssi sopeutuu mihin tahansa tasapainouraan, kuten esimerkiksi suhteellisten hintojen kehityksuraan, äärimmäisen hitaasti, joten sillä voi olla pitkäaikaisia poikkeamia ostovoimapariteetista. Empiirisissä tutkimuksissa, joissa on käytetty joko aikasarjoja hyvin pitkältä tarkastelujaksolta tai paneeliaineistoon perustuvaa lähestymistapaa, sopeutumisprosessin puoliintumisajan on yleensä todettu kestävän kolmesta kuuteen vuoteen. Tämä merkitsee sitä, että kun reaalinen valuuttakurssi on jonkin sokin vaikutuksesta erkaantunut pitkän aikavälin ostovoimapariteettiarvoistaan, kuluu noin viisi vuotta, ennen kuin se on palautunut puolet poikkeamastaan. Vaikka joidenkin vaihtelujen voidaan katsoa johtuvan transaktiokustannuksista, jotka haittaavat hyödykemarkkinoiden arbitraasia, havaitut valuuttakurssin keskipitkän aikavälin heilahtelut ovat yleensä niin suuria, etteivät ne selity pelkästään transaktiokustannuksilla. Lisäksi joidenkin valuuttojen, kuten esimerkiksi Japanin jenin, reaalisesti efektiivisen valuuttakurssin kehityksessä on havaittavissa selvä trendi, joka kaipaava lisäselityksiä.

Reaalinen valuuttakurssi ja talouden pitkän aikavälin perustekijät: tuottavuus, ulkoinen tasapaino, ulkomaankaupan vaihtosuhte ja julkisen talouden kehitys

Ostovoimapariteettiteorian rajoitteiden takia reaalisesti tasapainovaluuttakurssin pitkäaikaisia vaihteluita on pyritty selittämään analysoimalla useita muita talouden perustekijöitä. Näiden lähestymistapojen painopiste on yleensä reaalisessa valuuttakurssissa, eikä niissä oteta huomioon nimellisiin jäykkyyksiin liittyviä tekijöitä eikä rahaja reaalityövälin välisiä yhteyksiä. Akateemisessa kirjallisuudessa on käsitelty etenkin neljää tekijää: 1) tuottavuuskehityksen eroja, 2) ulkomaista nettovarallisuusasemaa, 3) ulkomaankaupan vaihtosuhteen häiriöitä ja 4) julkista kulutusta.

Tuottavuuden kasvuun liittyy yleensä kotimaan valuutan reaalisesti kurssin vahvistuminen. Teollisuusmaiden valuuttojen välisiä kurssieja lienee tarkoituksenmukaista tarkastella keskipitkän aikavälin näkökulmasta, koska kokonaistuottavuuden kasvu saattaa tukea valuuttakurssia reaali-

korkeiden nousun ja talouskasvunäkymien parantumisen kautta. Pitkällä aikavälillä avoimen sektorin tuottavuuskehityksen erot voivat johtaa myös reaalisesti valuuttakurssin asteittaiseen vahvistumiseen (ns. Balassa–Samuelson-vaikutus), vaikka tämän näkemyksen perusteella todennäköisesti voidaankin selittää paremmin kehittyvien markkinatalouksien ja teollisuusmaiden valuuttojen välistä kuin teollisuusmaiden valuuttojen keskinäistä trendikehitystä. Avoimen sektorin tuottavuuden kohenemisen myötä tuottavuuden perusteella määräytyvät reaalityövälin palkat pyrkivät yleensä nousemaan tällä sektorilla, minkä vuoksi työvoimaa siirtyy suljetulta sektorilta avoimelle sektorille niin kauan kuin näiden kahden sektorin väliset palkat ovat jälleen tasoittuneet. Näin ollen suljetun sektorin tavaroiden hintojen on nouseminen suhteessa avoimen sektorin tavaroiden hintoihin. Suljetun sektorin tavaroiden hinnat siis joko nousevat tai avoimen sektorin tavaroiden kotimaan valuutan määräiset hinnat laskevat samalla, kun valuutan nimellinen kurssi vahvistuu, tai nämä molemmat vaihtoehdot toteutuvat. Vaikka tuottavuuskehityksen ja reaalisesti valuuttakurssin välillä on teoriassa selkeä yhteys, tämän suhteen mittaaminen tarkoituksenmukaisesti on luonnostaan vaikeaa (ks. kehikko 1).

Toinen kanava, jonka kautta talouden perustekijät voivat vaikuttaa reaalisesti valuuttakurssiin pitkällä aikavälillä, liittyy ulkoiseen tasapainoon. Tällöin *pitkän aikavälin* tasapainovaluuttakurssilla tarkoitetaan valuuttakurssia, joka varmistaa vakaan ulkomaisen varallisuusaseman (suhteessa BKT:hen) pitkällä aikavälillä. Teoriassa voidaan siten olettaa, että reaalinen tasapainovaluuttakurssi on kulloinkin käänteisesti verrannollinen maan ulkoiseen nettovelka-asemaan (suhteessa BKT:hen). Kun arvostusmuutosten vaikutuksia ei oteta huomioon, on periaatteessa kaksi tekijää, joilla saattaa olla merkitystä ulkomaisen varallisuusaseman ja valuuttakurssin välisen suhteen kannalta: riskipreemio ja maksutase.

Riskipreemio liittyy arvopaperisijoitusten tasapainoa koskeviin näkökohtiin. Jos maan ulkomainen varallisuusasema (suhteessa BKT:hen) heikkenee, kansainvälisille markkinoille salkkunsaa hajauttavat sijoittajat vaativat – salkkujensa uudelleenjärjestelyjen vuoksi – entistä parempaa tuottoa tuodakseen maahan vastaavan määrän

Kehikko I.

Mittaamiongelmia

Ekonometrisissa lähestymistavoissa aikasarjojen pituus ja tietoaaineiston yhdenmukaisuus ovat ratkaisevia moniin olosuhteisiin sopivien tulosten saamiseksi. Tässä yhteydessä ongelmia esiintyy erityisesti silloin, kun pyritään mittaamaan tarkoituksenmukaisesti tuottavuuden trendikehityksen eroja, ulkomaista varallisuus-asemaa ja reaalikorkoeroa.

Akateemisessa kirjallisuudessa *tuottavuuserojen* korvikemuuttuja on pyritty johtamaan kolmen vaihtoehtoisen lähestymistavan avulla:

- Ensimmäinen on suhteellisen suora mittari, joka perustuu työn kokonaistuottavuuden eroihin kotimaan ja ulkomaiden välillä. Työn kokonaistuottavuus määritellään BKT:n määräksi jaettuna työntekijöiden lukumäärällä. Koska avointa ja suljettua sektoria ei tässä muuttujassa käsitellä erikseen, tämä mittari kattaa erittäin laajasti koko talouden tuottavuuden. Tietojen saatavuuteen liittyvien puutteiden takia tehtyä työtuntia kohti laskettua tuotantoa – olisi tarkempi mittari – ei voida käyttää työntekijää kohti lasketun tuotannon sijasta osa-aikatyötä koskevien erilaisten mieltymysten selvittämiseksi. Lisäksi näiden tietojen vertailtavuus riippuu siitä, millaisia eroja tilinpitokäytännöissä on.
- Toisessa lähestymistavassa talouden kokonaistuottavuutta mitataan pelkän työn tuottavuuden sijasta korvikemuuttujalla, joka on johdettu Cobb-Douglasin vakiomuotoisesta tuotantofunktiosta (ns. Solow-jäännöstermi). Vaikka tämä mittari on teoreettisesti luotettava, sitä on erittäin vaikea muodostaa niiden ongelmien vuoksi, jotka liittyvät pääomakannan kvantifointiin – koska olisi selvitettävä, miten pääoman arvonalennus otetaan huomioon – ja estimoinnissa käytettävän tuotantofunktion oikean muodon määrittelyyn. Näin ollen tätä mittaria on käytetty vain joissakin harvoissa tutkimuksissa.
- Kolmantena on jokseenkin epäsuora mittari, jossa otetaan huomioon talouden alakohtainen kehitys ja joka perustuu suhteellisten hintojen kehitykseen avoimella ja suljetulla sektorilla. Avoimen ja suljetun sektorin tavaroiden suhteelliset hinnat ovat kohtuullisten oletusten vallitessa käänteisesti verrannolliset näiden sektorien tuottavuuden kasvuun. Avoimen ja suljetun sektorin välillä on kuitenkin rajatapauksissa vaikea tehdä eroa. Siksi alan kirjallisuudessa on suljetun sektorin tavaroiden hinnat yleensä arvioitu melko karkeasti kuluttajahintaindeksin avulla, kun taas tuottaja- tai tukkuhintoja käytetään avoimen sektorin tavaroiden hintojen vastineena. Tämä menetelmä perustuu siihen, että suljetun sektorin tavaroiden osuus kuluttajahintojen pohjana olevasta korista on huomattavasti suurempi kuin niiden osuus tuottajahintojen pohjana olevasta korista. Tämän muuttujan merkittävänä haittana on kuitenkin se, että verotuksen – erityisesti arvonlisäveron – muutokset ja kotimaisen kysynnän häiriöiden vaikutukset suljetun sektorin tavaroiden hintoihin voivat peittää alleen muuttujan välittämän tiedon todellisesta tuottavuudesta.

Euroalueen *ulkomaisesta varallisuusasemasta* julkistetut tiedot kattavat tällä hetkellä vain neljä viime vuotta, mikä haittaa näiden tietojen käyttöä ekonometrisissä malleissa. Näin ollen ulkomainen nettovarallisuus voitaisiin periaatteessa laskea yhdistämällä yksittäisten maiden (tai alueiden) vaihtotaseet (suhteessa BKT:hen). Myös tähän menetelmään liittyy merkittäviä epävarmuustekijöitä:

- Tällaisen aggregaatin laskeminen euroalueelle ennen vuotta 1997 perustuu pakostakin kansallisten tietojen yhteenlaskemiseen, mutta vaihtotaseiden euroalueen sisäiset erät, joiden tulisi teoriassa kumota toisensa, eivät käytännössä teekään niin.
- Menetelmässä ei oteta huomioon velan vähennyksen tai anteeksiannon vaikutuksia, uudelleen sijoitettuja voittoja eikä arvostuskysymyksiä, jotka ovat euroalueen kannalta todennäköisesti muita tärkeämpiä tekijöitä. Talouden saamisiksi ja veloiksi kirjattujen velkainstrumenttien kannan arvostukseen vaikuttavat voi-

makkaasti lähinnä valuuttakurssin muutokset mutta myös hintojen muutokset. Joidenkin instrumenttien, kuten arvopaperisijoituksiin tai suoriin sijoituksiin liittyvien osakkeiden, arvostusvaikutuksen kvantifiointi on monimutkaista, koska näiden sijoitusten kulloisenkin markkina-arvon määrittäminen ei ole yksinkertaista varsinkaan silloin, kun on kyse pörssinoteeraamattomista yhtiöistä.

- Lisäksi mittausvirheisiin liittyvillä kysymyksillä saattaa tässä yhteydessä olla merkitystä, koska maksutaseen erään ”virheelliset ja tunnistamattomat erät” yleensä sisältyy kirjaamattomia vaihto- tai rahoitustaseen virtoja.

Kaiken kaikkiaan joissakin tutkimuksissa on saatu näyttöä siitä, että monissa teollisuusmaissa kumulatiivinen vaihtotase edustaa hyvin ulkomaisen nettovarallisuusosaston trendikehitystä. Aiempaa tarkempi ulkomainen varallisuusosasto, jonka EKP on laskenut vuosilta 1997–2000 ja joka on puhdistettu edellä mainituista epävarmuustekijöistä, poikkeaa huomattavasti ainakin tällä lyhyellä aikavälillä kumulatiivisen vaihtotaseen perusteella lasketusta tasosta ja kehityksestä. Näin ollen tätä muuttujaa on tulkittava erityisin varauksin empiirisissä sovelluksissa.

Myös *reaalikorkoeron* laskentaa haittaavat useat tietoaineistoon liittyvät puutteet:

- Laskennassa ei yleensä oteta huomioon varallisuusvaateiden riskipremioiden muutoksia, jotka ovat voineet osaltaan vaikuttaa pysyvään ja ajan myötä vaihtelevaan osaan reaalikorkoerossa.
- Koska reaalikorko lasketaan nimelliskoron ja odotetun inflaation välisenä erona, se edellyttää oletusta inflaatio-odotuksista. Reaalikorkoerojen ja reaalisien valuuttakurssin välisen suhteen analysoinnissa voidaan hyödyntää indeksisidonnaisiin joukkolainoihin sisältyvää tietoa. Vaikka tässä inflaatio-odotusten mittarissa onkin puutteita, se on verraten ristiriidaton, sillä se on johdettu suoraan rahoitusmarkkinatiedoista. Koska näitä tietoja ei ole käytettävissä pitkältä otosjaksolta, niitä voidaan kuitenkin käyttää vain rajoitetusti empiirisissä valuuttakurssianalyseissa. Yleiseksi tavaksi onkin siksi tullut käyttää vallitsevaa inflaatiovauhtia tai suodatusmenetelmää inflaatio-odotusten laskemiseksi toteutuneen inflaatiovauhdin perusteella. Nämä mittarit edustanevat ainoastaan karkeaa arviota inflaatio-odotuksista, mikä taasen lisää laskennan epävarmuutta.

pääomaa vaihtotaseen alijäämän rahoittamiseksi. Tietyllä korkotasolla riskipremion suureneneminen edellyttää velallismaan valuutan arvon heikentymistä. Ulkomainen varallisuusosasto voi vaikuttaa reaaliseseen valuuttakurssiin myös sitä kautta, että nettovelka ulkomaille kasvaa. Korko, joka on maksettava liiallisten vaihtotaseen alijäämien vuoksi kertyneestä velasta, on pitkällä aikavälillä korvattava kauppataaseen (tavarakaupan ja palvelutaseen) vastaavalla ylijäämällä. Kauppataaseen ylijäämäisyys toteutuu, jos kansainvälinen hintakilpailukyky paranee valuutan heikkenemisen myötä, jolloin vienti alkaa kasvaa. Nettovienin kasvusta saadut tuotot voidaan sitten käyttää kohonneiden korkomenojen hoitoon.

Valuutan keskipitkän ja pitkän aikavälin ns. oikea arvo voidaan tällöin laskea määrittelemällä kestävä vaihtotaseen alijäämä, joka on sopusoinnussa (BKT:hen suhteutetun) vakaan ulkomaisen varallisuusosaston kanssa mutta jossa otetaan huomioon myös muut osatekijät. Tässä yhteydessä sellaiset kuin maan demografinen kehitys ja ajan myötä muuttuvat kulutustottumukset voivat olla varteenotettavia tekijöitä pitkän aikavälin tai kestävä vaihtotaseosaston määrittelemiseksi. Valuuttakurssin muutos, jota tällaisen vaihtotaseosaston saavuttaminen edellyttää – olettaen, että talous toimii potentiaalisen tasonsa mukaisesti – johdetaan sen perusteella, mitkä ovat tuonnin ja viennin määrien joustot suhteessa valuuttakurssien

muutoksiin. Kestävän vaihtotaseaseman laskemiseen liittyy sinänsä merkittäviä epävarmuustekijöitä. Näin ollen ns. tasapainovaluuttakurssi saattaa reagoida melko herkästi laskennan taustaoleuksiin. Empiiristen sovellusten kannalta ulkomaista varallisuusasemaa koskevien tietojen käyttöön liittyy tiettyjä hankaluuksia (ks. kehikko 1). Viime kädessä näistä ongelmista voi johtua myös se, etteivät empiirisissä tutkimuksissa ulkomaisen varallisuusaseman korvikkeena yleensä käytetyt muutajat, kuten kumulatiivinen vaihtotase, aina sovellu reaalisesta valuuttakurssin selittäväksi tekijäksi.

Kolmas mahdollinen reaalisesta valuuttakurssien kehitykseen vaikuttava kanava, joka on luonteeltaan muita eksogeenisempi, liittyy pysyviin ulkomaankaupan vaihtosuhteen häiriöihin. Nämä häiriöt voivat vaikuttaa reaalisesta valuuttakurssiin kauppataseen kautta, joka on osa vaihtotasetta. Maan ulkomaankaupan vaihtosuhteen jatkuvan huononemisen – saattaa liittyä esimerkiksi kulutustottumusten muutoksiin tai raaka-aineiden hintojen pysyvään muutokseen – tulisi johtaa maan reaalisesta valuuttakurssin heikentymiseen, jotta sen vientisektori pysyisi kilpailukykyisenä. Koska kulutustottumuksista johtuvia häiriöitä on vaikea mitata, ulkomaankaupan vaihtosuhteen häiriöiden vaikutuksia on empiirisessä kirjallisuudessa yleensä arvioitu öljyn hintakehityksen perusteella. Tämä vaihtosuhteen korvikemuuttaja vaikuttaa valuuttakurssiin sen vuoksi, että öljyn hinnan nousu yleensä parantaa sellaisen maan kansainvälistä hintakilpailukykyä, jonka riippuvuus öljystä on suhteellisesti vähäisempi kuin muiden maiden. Tulisi kuitenkin muistaa, että öljyn hinta vaihtelee usein, minkä vuoksi öljyn hinnan vaikutukset näkyvät melko vahvasti keskipitkällä aikavälillä.

Neljäs mahdollinen kanava liittyy julkisen talouden muuttajiin, jotka voivat vaikuttaa reaalisesta valuuttakurssin kehitykseen. Pitkällä aikavälillä julkisen kulutuksen kasvu voi heikentää reaalisesta valuuttakurssia. Julkisen kulutuksen kasvun otaksutaan ensinnäkin usein liittyvän budjettialijäämän samanaikaiseen suurenemiseen. Jos oletetaan, että yksityinen sektori ei kompensoi julkisen säästämisen vähenemistä omilla säästöillään, kotimaan kokonaissäästäminen supistuu. Näin ollen vaihtotase ja ulkomainen varallisuusasema heikkenevät samanaikaisesti, mikä puolestaan heikentää

pitkällä aikavälillä reaalista valuuttakurssia, kuten edellä todettiin. Laajemmassa merkityksessä epätasapainoinen julkinen kulutus on alan kirjallisuudessa tulkittu ”kaikki talouden vääristymät koavaksi” muuttujaksi, joka kaiken kaikkiaan vaikuttaa negatiivisesti potentiaaliseen talouskasvuun ja reaalisesta valuuttakurssiin pitkällä aikavälillä. Tämä liittyy kiinteästi käsitykseen, että julkisen kulutuksen ja velkaantumisen lisääntyminen voi horjuttaa luottamusta valuuttaan, koska verotuksen odotetaan kiristyvän ja siihen mahdollisesti liittyy vääristymiä. Lyhyemmällä aikavälillä julkisen kulutuksen kasvu voi kuitenkin vahvistaa reaalista valuuttakurssia reaalikorkojen nousun ja kysyntäpuolen kautta (ks. jäljempänä).

Reaalinen valuuttakurssi ja talouden keskipitkän aikavälin perustekijät: reaalikorot, kasvuodotukset ja osakekurssit

On myös sellaisia talouden perustekijöitä, jotka voivat aiheuttaa tilapäistä tai suhdanneluonteista vaihtelua edellä tarkastellussa pitkän aikavälin kehityksessä. Tässä yhteydessä on käsitelty etenkin kolmea toisiinsa liittyvää tekijää: 1) reaalikorkojen eroa, 2) suhteellisia kasvuodotuksia ja 3) osakemarkkinoiden kehitystä.

Koska pääoma liikkuu yhä vapaammin kansallisten rajojen yli, valuuttakurssiin vaikuttavat myös kansainvälisten korkoerojen ohjaamat sijoituspäätökset. Teoreettisesti tätä vaikutuskanavaa kuvataan tavallisesti kattamattomalla korkopariteetilla, jonka mukaan korkojen nousu jossakin maassa vahvistaa tilapäisesti tuon maan valuutan arvoa. Koska valuutan odotetaan siten heikentyvän tulevaisuudessa, tasoittaa se lopulta (riskipainotettuna) korkoeron, mikä tekee sijoitukset kotimaassa ja ulkomailla yhtä houkutteleviksi. Inflaatiosta puhdistettujen muuttujien trendeihin sovellettuina tämä näkemys merkitsee suhteellisen kiinteää yhteyttä reaalisesta valuuttakurssiin ja reaalikorkoeron välillä. Reaalikorkoeron katsotaan tällöin johtavan siihen, että reaalinen valuuttakurssi liikkuu vähitellen pitkän aikavälin tasapainoarvoonsa. Tämän suhteen empiiristä tarkastelua vaikeuttaa se, että reaalikorkoeron laskentaa haittaavat useat tietoaineistoon liittyvät puutteet (kuten kehikossa 1 todetaan).

Reaalikorkojen erossa voi kuitenkin näkyä muutaakin kuin vain rahoitusvaateiden tuottoarbitraasi eri valuutta-alueiden välillä. Tämän muuttujan keskipitkän aikavälin suhdannekehitys saattaa jossakin määrin kuvastaa tarkasteltavana olevien maiden tai alueiden suhteellista suhdannetilannetta ja niiden suhteellisia kasvunäkymiä. Tämän perusteella vaikuttaisi aiheelliselta tarkastella suoraan myös kyselytietoja odotetuista kasvueroista. Vaikka kyselytiedot odotetusta BKT:n määrän kasvusta eri alueilla itse asiassa näyttävätkin kuvastavan kolmen viime vuoden valuuttakurssikehitystä jopa paremmin kuin reaalikorkoeroihin perustuvat indikaattorit, yhdenmukaisia tietoja ei ole käytettävissä riittävän pitkältä ajalta luotettavien johtopäätösten tekemiseksi. Lisäksi tässä vaiheessa on liian aikaista arvioida, missä määrin suhdanteisiin tai rakenteellisiin tekijöihin liittyvät näkökohdat ovat vaikuttaneet kyselyjen kasvuodotuksiin. Näiden tekijöiden erottaminen on kuitenkin ratkaisevan tärkeää valuutan arvon arvioinnissa. Sikäli kuin odotettu kasvuero kuvastaa euroalueen ja ulkomaiden suhdanteiden tilapäisiä eroja, valuuttakurssin on keskipitkällä aikavälillä palauduttava pitkän aikavälin uralleen. Sitä vastoin talouskasvun rakenteellinen tai pysyvä muutos on saattanut edellyttää valuuttakurssitason pitkäaikaista sopeutumista.

Edellä mainittujen muuttujien lisäksi osakkeiden hintojen on todettu liittyvän valuuttakurssikehitykseen. Tarjontapuolen näkökulmasta suotuisen talousnäkemien tulisi merkitä osakekurssien

ja mahdollisesti myös reaalikorkojen nousua. Jos suhdannetilanteen koheneminen ja sen myötä pitkäaikaisen sijoittamisen tuotto-odotusten kasvu koetaan pysyväksi ilmiöksi, hinnat osakemarkkinoilla saattavat asettua tällaiselle aiempaa korkeammalle tasolle näköpiirissä olevaksi ajaksi. Osakekurssien nousu lisää yleensäkin varallisuutta, ja nousuun voi liittyä positiivinen vaikutus kotimaiseen kysyntään, mikä saattaa puolestaan kasvattaa runsaalla pääomantuonnilla rahoitettua vaihtotaseen alijäämää. Tässä yhteydessä sekä pääomavirrat että valuuttakurssisopeutukset ovat kuitenkin muuttujia, joihin samat taustatekijät voivat vaikuttaa endogeenisesti siten, että niiden välistä näkyvää korrelaatiota ei tulisi tulkita kausaalisesti. Tärkeä kysymys tässä mielessä liittyykin tekijöihin, jotka vaikuttavat osakekurssiin. Viimeaikaisissa keskusteluissa on tuotu esiin kaksi tekijää: osakkeiden riskipreemion pieneneminen, joka olisi luonteeltaan pikemminkin rakenteellinen, ja osakkeiden yliarvostus. Näillä molemmilla tekijöillä voi tilapäisesti olla samat makrotaloudelliset vaikutukset, mutta ne edellyttäisivät täysin erilaisia tulkintoja ja yleensäkin tämän näkemyksen varovaista tulkintemista. Osakkeiden riskipreemion pieneneminen voisi myös merkitä osakkeiden hintojen kohtuullista nousua. Toisaalta osakekurssien yliarvostus viittaisi siihen, että tähän liittyvää euron heikentymistä ei enää voisi tulkita ns. tasapainoilmiöksi. Tällaisessa tapauksessa epätasapaino yksillä markkinoilla (osakemarkkinoilla) olisi aiheuttanut epätasapainon toisilla markkinoilla (valuuttamarkkinoilla).

3 Valuuttakurssien empiirinen mallintaminen

Valuuttakurssien kehittyneissä arviointimenetelmissä käytetään useita selittäviä muuttujia

Vaikka edellä lueteltujen talouden perustekijöiden muutosten todettiin voivan kytkeytyä euron valuuttakurssiin, analysoimalla tällaisia riippuvuuksia muuttuja kerrallaan ei todennäköisesti saada selville, miten kaikki muuttujat yhdessä vaikuttavat valuuttakurssiin. Jos yksittäiset perustekijät viittaavat erisuuntaiseen valuuttakurssikehitykseen, tällaisella analyysillä ei voida edes kvalitatiivisesti arvioida todennäköistä kurssikehitystä, koska eri muuttujien vaikutusten suhteellista voimakkuutta ei tiedetä. Esimerkiksi kolmena viime vuonna Yhdysvaltojen ja euroalueen valtion joukkolainojen reaalikorkojen ero kaventui aluksi ja muuttui sittemmin euroalueen kannalta suotuisaksi, minkä olisi odotusten mukaan pitänyt vahvistaa euroa. Koska kuitenkin euroalue on tärkeimpiä kauppakumppaneitaan riippuvaisempi öljystä, öljyn hinnan kallistuminen on heikentänyt euroalueen vaihtosuhdetta, mikä puolestaan tukee sitä, että euro on heikentynyt vuoden 1999 alusta lähtien. Kaiken kaikkiaan valuuttamarkkinoiden kehityksen arviointi yksittäisten muuttujien ja valuuttakurssin yksinkertaisten korrelaatioiden perusteella onnistui parhaimmillaankin vain tilapäisesti, ja ennen pitkää nämä ”riippuvuudet” menettivät selitysvoimansa.

Näiden muuttujien yhteisvaikutusta tulisikin analysoida edellistä kehittyneempien tilastomenetelmien avulla. Käytettävissä on lukuisia käsitteitä, joilla voidaan arvioida näiden tekijöiden merkitystä valuuttakurssin määräytymiseen, ja tämän perusteella laskea ”oikea” valuuttakurssi. Lähestymistavat voidaan karkeasti ryhmitellä tarkasteltavan ajanjakson pituuden mukaan esimerkiksi seuraavasti: 1) nykyhetki tai suhdanne, 2) keskipitkä aikaväli ja 3) pitkä aikaväli.

Lyhyen ja keskipitkän aikavälin tarkastelussa nykyhetken tai suhdanteen ns. tasapainokurssi voidaan saada selville yhdistämällä ostovoimapariiteetti- ja (reaali)korkopariiteettiteoriat. Sen mukaan, mikä on reaalikorkojen ero todellisiin tilastollisiin ominaisuuksiin verrattuna, tällä lähestymistavalla voidaan selittää valuuttakurssin tilapäi-

siä tai pitkään jatkuvia poikkeamia inflaatioerojen määrittämältä uralta. Toinen usein käytetty tasapainovaluuttakurssin arviointitapa on monetarinen lähestymistapa. Monetaarisen mallin mukaan nimellinen valuuttakurssi heikkenee, jos rahan suhteellinen tarjonta kasvaa tai rahan suhteellinen kysyntä vähenee, koska kumpikin aiheuttaa hintojen nousupaineita. Akateemisissa tutkimuksissa rahan tarjontaa edustavat yleensä rahaagregaatit (esim. M1), koska rahaperusta tai liikkeessä oleva raha ovat liian suppeita ilmentääkseen valuuttakurssiin vaikuttavia perustekijöitä. Lisäksi valuuttakurssin määräytymistä on selitetty rahan kysyntään vaikuttavilla eri tekijöillä, joita ovat mm. tulot eri tavoin määriteltynä, korot ja inflaatiovauhti. Toisinaan tätä lähestymistapaa on myös laajennettu siten, että tarkasteluun on otettu mukaan tuottavuuskehityksen erot kotimaassa ja ulkomailla.

Tähän nykyhetken ja syklisen tasapainovaluuttakurssin ryhmään liittyy myös ns. behavioristinen tasapainovaluuttakurssi (behavioral equilibrium exchange rate, BEER). Tämä käsite ei pohjautu tiettyyn rakennemalliin vaan perustuu moneen edellä kuvattuun taloudelliseen riippuvuussuhteeseen. Syklisen tasapainovaluuttakurssien tavoin BEER-malleihin kuuluu usein valuuttakurssiin keskipitkällä aikavälillä vaikuttavia perustekijöitä, joiden vaikutukset häviävät pitkällä aikavälillä. Tällaisia tekijöitä ovat suhdannetta ilmentävät muuttujat, kuten (reaali)korkojen ero. BEER-mallien analyysia on täydennetty myös taloudellisen ympäristön pitkäaikaisemmilla muutoksilla, joita ovat mm. tuottavuuserot, vaihtosuhteen tai julkisen talouden rahoitusaseman kehitystrendit ja ulkomainen nettovarallisuusasema. Näillä malleilla saadaan jotakin tietoa valuuttakurssin dynaamisesta urasta suhteessa talouden perustekijöiden todellisiin muutoksiin, vaikka niillä ei suoranaisesti selvitetä muutosten tilapäisyyttä tai pysyvyyttä.

Muut lähestymistavat keskittyvät edellisiä enemmän keskipitkään aikaväliin ja pyrkivät laskemaan tasapainovaluuttakurssin siltä pohjalta, että siihen vaikuttavien muuttujien itsensä oletetaan olevan keskipitkän aikavälin mukaisella tasolla. Rahapolitiikan kannalta tällaisella menetelmällä

saadaan tasapainokurssin taso, josta sykliset tai tilapäiset vaikutukset on puhdistettu, koska perustekijöiden oletetaan olevan keskipitkällä aikavälillä kestävällä tasolla. Tekniseltä kannalta siirtyminen tähän keskipitkän aikavälin näkökulmaan voidaan toteuttaa kahdella tavalla: 1) tilastollisin menetelmin selvitetään perustekijöiden keskipitkän aikavälin arvot (tilastollinen lähestymistapa) tai 2) määritellään eksplisiittisesti näiden perustekijöiden kestävät tasot kansantalouden sisäisen ja ulkoisen tasapainon perusteella (rakenteellinen lähestymistapa).

Tilastollisessa lähestymistavassa lähtökohtana on BEER-menetelmä, ja siinä hajotetaan mallinnetut muuttujat pysyviin ja tilapäisiin osatekijöihin, joiden avulla johdetaan ns. pysyvä tasapainovaluuttakurssi (permanent equilibrium exchange rate, PEER). Rakenteellisessa lähestymistavassa mallintaa keskipitkän aikavälin tasapainovaluuttakurssi oletetaan, että talous on sisäisesti ja ulkoisesti tasapainossa. Sisäinen tasapaino on silloin, kun tuotanto on sellaisella tasolla, että vallitsee täysytyöllisyys ja inflaatio on hidas, kun taas ulkoinen tasapaino vastaa kestävä vaihtotasetta. Tällä tavoin ajatellaan ns. fundamentaalisen tasapainovaluuttakurssin (FEER) lähestymistavassa. BEER- ja PEER-menetelmiin verrattuna FEER-menetelmässä annetaan normatiivisesti enemmän painoa laskelmille ja sen tavoitteena on tuottaa tasapainovaluuttakurssi, joka vastaa ”ihanteellista” taloudellista tilaa. Tämän menetelmän muunnelmaksi voidaan katsoa myös IMF:n kannattama makrotaloudellisen tasapainon kehikko.

Niin sanotun luonnollisen reaalisin valuuttakurssin (Natural Real Exchange Rate, NATREX) lähestymistapa pyrkii teoreettisesti kuroma umpeen pitkän ja keskipitkän aikavälin välisen eron. Siinä mallinnetaan makrotalouden kasvumallissa pääomakannan ja sen lisäyksen vuorovaikutusta. Tasapaino jaetaan keskipitkän aikavälin tasapainoon, jossa talous on ulkoisesti ja sisäisesti tasapainossa (kuten edellä mainitussa FEER-lähestymistavassa), ja pitkän aikavälin tasapainoon, jossa ulkomainen nettovelka on vakio ja pääomakanta on tasapainon mukaisella tasolla. Yleensä kuitenkin aikasarjoja käytetään empiirisesti samalla tavalla kuin BEER-mallissa. NATREX-mallissa tärkeimmät eksogeeniset tekijät ovat säästämistä kuvaava parametri, jolla mita-

taan kuluttajan preferenssejä (usein kulutuksen suhteellisen osuuden avulla), ja tuottavuuden kehitys. Viime aikoina NATREX-teoriaa on kuitenkin estimoitu rakennemallin avulla.

Mallien empiirinen soveltaminen euroon ja epävarmuustekijät

Monissa euron valuuttakurssia koskeissa empiirisissä tutkimuksissa, joissa on sovellettu jotakin edellä mainituista käsitteistä, on havaittu tilastollisesti merkitsevä yhteys euron valuuttakurssin ja monien talouden perustekijöiden välillä (ks. kehikko 2). Edellä mainittujen ostovoimapariteetin käsitteeseen liittyvien rajoitteiden vuoksi näissä tutkimuksissa yleensä sovelletaan kehittyneempiä lähestymistapoja, joissa reaalin valuuttakurssi mallinnetaan talouden perustekijöiden funktiona. Teknisesti kyse on siitä, että sen sijaan, että reaalisin valuuttakurssin odotettaisiin ennen pitkää asettuvan vakioksi, lähtökohtana on reaalisin valuuttakurssin tasapainoura, joka vaihtelee ajan myötä. Vaikka nämä empiiriset sovellukset perustuvat melko kehittyneisiin tilastomenetelmiin, kaikissa tässä käsitellyissä lähestymistavoissa tiedetään olevan merkittäviä haittoja. Osaksi ne johtuvat siitä, että valuuttakurssikehitystä on ylipäänsä vaikea mallintaa. Sen lisäksi, ettei tasapainovaluuttakurssin käsitteestä ole yksimielisyyttä, samaankin ryhmään kuuluvat mallit tuottavat usein keskenään ristiriitaisia signaaleja sekä tasapainosta poikkeamisen suuruudesta että tasapainosta poikkeamisen suunnasta.

Kuitenkin niinä harvoina ajanjaksoina, joina selvästi suurin osa erilaisista malleista viittaa samansuuntaiseen eroon tasapainosta, voidaan saada ainakin kvalitatiivista tukea käsitykselle, että valuuttakurssi ei ollut yhdenmukainen talouden perustekijöiden kanssa. Jo vuoden 1999 jälkipuoliskolla valtaosa näistä empiirisistä sovelluksista osoitti, että euron toteutunut valuuttakurssi oli jonkin verran fundamentaalisen lähestymistavan malleilla laskettua tasapainovaluuttakurssia heikompi. Tämä arvio sai vahvistusta vuonna 2000, ja syksyllä 2000 käytännössä kaikki tarkasteltavat mallit viittasivat siihen, että valuuttakurssit olivat erkaantuneet perustekijöistä. Yhteen kootuna kaikki mallit sisältävät siis hyödyllistä tietoa, minkä vuoksi valuuttakurssitasosta tehtävien ar-

Kehikko 2.

Katsaus euron tasapainovaluuttakurssia koskeviin viimeaikaisiin tutkimuksiin

Koska tasapainovaluuttakursseja voidaan laskea hyvin monilla tavoilla, seuraavassa mainitut tutkimukset on ryhmitelty niissä käytetyn tasapainokäsitteen mukaan. Tutkimukset voidaan jakaa karkeasti kahteen ryhmään. Ensimmäiseen ryhmään kuuluvat tutkimukset, joissa talouden perustekijöiden ja valuuttakurssin välistä riippuvuutta selvitetään empiirisesti aikasarjojen avulla ja valuuttakurssin tasapaino lasketaan näiden riippuvuuksien perusteella. Toiseen ryhmään kuuluvat tutkimukset, joissa tukeudutaan enemmänkin oletettuihin teoreettisiin rakenteellisiin riippuvuuksiin ja tältä pohjalta simuloidaan valuuttakurssin muutos, jota sisäisen ja ulkoisen tasapainon saavuttaminen edellyttää. Tähän ryhmään kuuluvissa rakenteellisimmissä lähestymistavoissa muuttujien väliset vaikutussuhteet ovat usein melko monimutkaisia, joten selittäviä perustekijöitä ei niissä eksplisiittisesti eritellä.

Tutkimus	Menetelmä	Perustekijät	Viitevaluutta ja ajanjakso	Tasapainokurssi tai ali(-) / yli(+) arvostus
Ekonometriset lähestymistavat				
van Aarle ja muut (2000)	Monetaarinen malli	– Rahataloudelliset perustekijät	USD 2000/II	Noin USD/euro 1,07
Chinn, Alquist (2001)	Monetaarinen malli	– Rahataloudelliset perustekijät – Tuottavuus (välillinen)	USD Kesäkuu 2000	USD/euro 1,17–1,23
Gern ja muut (2000)	BEER, UIP	– Korakoero	USD 2000/I	Noin USD/euro 1,03
Clostermann, Schnatz (2000)	BEER	– Tuottavuus (välillinen) – Korakoero – Julkinen kulutus – Öljyn hinta	USD 1999/IV	USD/euro 1,13
Téilletche (2000)	BEER	– Tuotantofunktiosta laskettu tuottavuus – Julkinen kulutus – Korakoero	USD Kesäkuu 2000	USD/euro 1,09
Lorenzen, Thygesen (2000)	BEER	– Nettomääräiset ulkomaiset saamiset – Huoltosuhde – Tuottavuus (välillinen) – Tutkimus- ja kehitysmenot	USD 1999	Pitkällä aikavälillä: USD/euro 1,28
		– Korakoero (suodattimen avulla laskettu)	USD 1999 loppu	Keskipitkällä aikavälillä: USD/euro 1,19
		– Tuotantokulku – Korakoero	USD 2000 puoliväli	Lyhyellä aikavälillä: USD/euro 1,09
Koen ja muut (2001)	BEER	– BKT asukasta kohden – Huoltosuhde – Korakoero – Öljyn hinta	Efektiivinen, 2000 jälkipuolisko	–9 %
Maeso-Fernandez ja muut (2001)	BEER/PEER	– Tuottavuus (välitön ja välillinen) – Korakoero – Julkinen kulutus – Öljyn hinta	Efektiivinen, 2000/IV	–3 % – –20 % määritelmästä riippuen
Alberola ja muut (1999)	PEER	– Tuottavuus (välillinen) – Nettomääräiset ulkomaiset saamiset	USD 1998 loppu Efektiivinen, 1998 loppu	USD/euro 1,26 Efektiivinen –4,5 %
Hansen, Roeger (2000)	PEER	– Tuottavuus (välillinen) – Nettomääräiset ulkomaiset saamiset	Efektiivinen, 1999/III	Noin –15 %
Stein (2001)	NATREX	– Aikapreferenssi (kulutus suhteessa BKT:hen) – Tuottavuus (välitön) – Sijoituksen tuottoaste	USD 2001/I	USD/euro 1,17
Duval (2001)	NATREX	– Korakoero – Tuottavuus (välitön) – Säästämisaste	USD 2000/III	USD/euro 1,15

Tutkimus	Menetelmä	Perustekijät	Viitevaluutta ja ajanjakso	Tasapainokurssi tai ali(-) / yli(+) arvostus
Rakenteelliset lähestymistavat				
Wren-Lewis ja Driver (1998)	FEER		USD 2000	USD/euro 1,19 – 1,45
Borowski ja Couharde (2000)	FEER	Sisäinen ja ulkoinen tasapaino	USD, efektiivinen 1999 alku-puolisko	USD/euro 1,23 – 1,31 efektiivinen: –10 %
IMF (2000)	Säästämistä ja investoimista painottava lähestymistapa		USD Kesä 2000	USD/euro: –30 % tai enemmän
Detken ja muut (2000)	Eri malleja		Efektiivinen, 1999 loppu	–3,5 – –30 %
Detken ja Marin-Martinez (2001)	NATREX (rakenteellinen)		Efektiivinen, 1999 loppu	Noin –25 %

E. Alberola, S. G. Cervero, H. Lopez ja A. Ubide (1999) Global equilibrium exchange rates: euro, dollar, "ins", "outs" and other major currencies in a panel cointegration framework". IMF Working Paper 175. D. Borowski ja C. Couharde (2000) Euro, dollar, yen; pour une approche multilatérale des taux des change d'équilibre. Revue Economique 51/3, s. 671–680. M. Chinn ja R. Alquist (2000) Tracking the Euro's Progress. International Finance 3/3, s. 357–373. J. Clostermann ja B. Schnatz (2000) The determinants of the euro-dollar exchange rate: synthetic fundamentals and a non-existing currency. Konjunkturpolitik/Applied Economics Quarterly 46/3, s. 274–302. C. Detken, A. Dieppe, J. Henry, C. Marin ja F. Smets (2000). Determinants of the effective real exchange rate of the synthetic euro: alternative methodological approaches. Kopio saatavissa EKP:stä Frankfurtista. C. Detken ja C. Marin-Martinez (2001) The effective euro equilibrium exchange rate since the 70's: a structural Natrex estimation. Kopio saatavissa EKP:stä Frankfurtista. R. Duval (2000) Estimation du taux de change réel d'équilibre de long term euro/dollar par une approche dynamique synthétique. Kopio saatavissa Université Paris-I Panthéonista. K.-J. Gern, C. Kamps, C. P. Meier ja J. Scheide (2000) Euroland: peak of the upswing – little evidence of a new economy. Kiel Discussion Papers 369, Kiel. J. Hansen ja W. Roeger (2000) Estimation of real equilibrium exchange rates. European Commission Economic Papers, 144. International Monetary Fund (2000) Staff Report on the Monetary and Exchange Rate Policies of the Euro Area. Staff Country Report No. 00/146, Washington D.C. V. Koen, L. Boone, A. De Serres ja N. Fuchs (2001) Tracking the euro. OECD Economics Department Working Paper 24/2001. H.P. Lorenzen ja N. Thygesen (2000) The relation between the euro and the dollar. Esitetty EPRU:n Kööpenhaminassa pidetyssä konferenssissa. F. Maeso-Fernandez, C. Osbat ja B. Schnatz (2001) Determinants of the euro real effective exchange rate. ECB Working Paper No. 85, Frankfurt am Main. J. Stein (2001) The equilibrium value of the euro/US exchange rate: an evaluation of research. CESifo Working Paper No. 525, München. J. Teitelche (2000) La parité/dollar durant les décennies 80 et 90: peut-on trouver une spécification raisonnable et à quel horizon? Kopio. B. van Aarle, M. Boss ja J. Hlouskova (2000) Forecasting the euro exchange rate using vector error correction models. Weltwirtschaftliches Archiv/Review of World Economics, 136/2, s. 232–258. S. Wren-Lewis ja R. Driver (1998) Real exchange rates for the year 2000. Institute for International Economics, Policy Analyses in International Economics, 54.

vioiden ja lausuntojen tulisi alun alkaen perustua jossakin määrin tällaiseen monta lähestymistapaa hyödyntävään laaja-alaiseen analyysiin. Tuolloisen oletetun aliarvostuksen täsmällistä suuruutta ei kuitenkaan voida kvantitatiivisesti laskea, koska käytettävissä olevat arviot ovat hyvin erilaisia. Lisäksi ekonometrisin menetelmin tehtyihin arvioihin liittyy ylimääräistä tilastollista epävarmuutta, kun taas perusoletusten muutokset vai-

kuttavat herkästi rakenteellisiin menetelmin saattuihin tuloksiin. Vuotta 2001 koskevia, viimeaikaisista kehitystä valuuttakurssitasapainon näkökulmasta arvioivia tutkimuksia ei ole julkaistu.

Toinen näiden lähestymistapojen haittapuoli on, että mallit perustuvat aikasarjojen analysointiin. Niiden avulla saadaan selville perustekijöiden ja valuuttakurssin välisiä empiirisiä riippuvuussuh-

teita, jotka siis perustuvat aiempiin havaintoihin. Jos aiemmin merkityksettömiksi katsotut tekijät ovat viime aikoina vaikuttaneet valuuttakurssien trendeihin, ne pystytään näiden menetelmien avulla havaitsemaan vasta merkittävällä viipeellä. Samoin valuuttajärjestelmien muutokset tai riippuvuuksien rakenteelliset katkokset voidaan empiirisesti havaita vasta jonkin ajan kuluttua. Kirjallisuudessa on esitetty, että euron valuuttakurssiin vaikuttavat monet muutkin tekijät, jotka liittyvät EMUn käynnistymisen synnyttämiin institutionaalsiin muutoksiin. Tässä yhteydessä olen-

naisia seikkoja voisivat olla esimerkiksi makrotaloustilastoihin epäsuorasti liittyvät autonomiset syyt, joiden vuoksi arvopaperisijoituksia siirretään eri instrumenteista toisiin. Tällaisia syitä voivat olla Euroopan joukkolainamarkkinoiden syveneminen ja se, että institutionaaliset sijoittajat saavat aiempaa vapaammin valita sijoituskoh-teensa sääntelyn lievennettyä. Vaikka kaikki nämä institutionaalisen ympäristön muutokset ovat kieltämättä vaikuttaneet viimeaikaiseen kurssikehitykseen, niiden suuruutta on tässä vaiheessa mahdoton kvantifioida.

4 Päätelmät

Tässä artikkelissa on selvitetty tärkeimpien teoreettisten lähestymistapojen näkökulmasta sitä, miten valuuttakurssihin voivat vaikuttaa inflaatiovauhtien, (reaali)korkojen ja tuottavuuden erot sekä julkisen talouden muuttujat, vaihtosuhteen häiriöt, vaihtotase ja ulkomainen velka-asema. Koska valuuttakurssikehitystä ei todennäköisesti voida onnistuneesti selittää vain yksittäisten muuttujien avulla, monissa tutkimuksissa tarkastellaan valuuttakurssitrendien ja useiden talouden perustekijöiden välistä riippuvuutta. Näilläkin lähestymistavoilla on vaikea antaa tarkkaa lukua siitä, mitä voitaisiin pitää valuuttakurssin ”sopivana” tasona. Tästä huolimatta artikkelissa esitetyt lähestymistavat ovat rahapolitiikan päätöksenteon kannalta kiinnostavia, koska niistä voi olla tukea, kun valuuttakurssitrendejä selitetään ja – poikkeuksellisissa tapauksissa – tietyn hetken valuuttakurssia arvioidaan kvalitatiivisesti talouden perustekijöiden kehityksen perusteella.

Koska käytettävissä on lukuisia erilaisia arvioita, joihin liittyy tilastollista epävarmuutta, kysymys

valuuttakurssin yli- ja aliarvostuksesta pysyy suureksi osaksi päättelynvaraisena. Ei myöskään voida kieltää sitä, että toteutuneisiin valuuttakurssitrendeihin ovat voineet vaikuttaa muut kuin perustekijöihin pohjautuvissa malleissa mukana olevat tekijät. On myös mahdollista, että rakenteelliset katkokset tai järjestelmään liittyvät institutionaalisen ympäristön muutokset vaikuttavat viimeaikaiseen kurssikehitykseen. Jos uskottaisiin, että tällaisia muutoksia on tulossa, se viittaisi siihen, että euron ”oikean” arvon arvioihin liittyy vieläkin suurempaa epävarmuutta. Tämä johtuu siitä, että on erittäin epävarmaa, miten muutokset vaikuttaisivat kvantitatiivisesti valuuttakurssiin ja kuinka pysyviä tai tilapäisiä muutokset olisivat. Jos oletetaan, ettei perustekijöiden riippuvuussuhteissa ole merkittäviä rakenteellisia katkoksia, lähes kaikki tarkastellut mallit viittasivat siihen, että euro oli aliarvostettu syksyllä 2000. Näin ollen tämä tukee kvalitatiivista arviota, jonka mukaan valuuttakurssit eivät tuolloin enää vastanneet talouden perustekijöitä.

Eurosetelien käyttöönotto: Mitä käteisrahan vaihdon jälkeen?

Käteisrahan vaihto 1.1.2002 oli merkittävä tapahtuma Euroopan historiassa ja on merkki uuden aikakauden alusta sekä eurosetelien ja -kolikoiden käyttäjille että niiden toimittamisesta vastaaville.

Käteisrahan vaihdon kiireisimmät vaiheet ovat jo takanapäin, joten valmistelut eurokäteisen käyttöönoton jälkeistä aikaa varten ovat jo käynnissä. Nyt edessä ovat uudet haasteet: koko euroalueella käyvät setelit ovat kierrossa, uusia seteleitä on tuotettava, väärennösten torjuntaan liittyviä toimia on keskitettävä ja tuotantoprosesseja muutettava. EKP valvoo ja seuraa eurokäteisen käyttöönottoa keskitetysti sekä kiinnittää erityisesti huomiota eurosetelien tuotannon ja kierron hyvään hallintaan.

I Eurosetelien tuotanto ennen liikkeeseenlaskua

Tuotanto-ohjelma

Liikkeeseen laskettavat eurosetelit tuotettiin hajautetusti. Jokainen kansallinen keskuspankki oli vastuussa siitä, että sillä oli riittävästi seteleitä. Seteleitä painettiin yhteensä noin 15 miljardia kappaletta, ja niiden jakauma nimellisarvoittain on esitetty oheisessa taulukossa. Setelien yhteisarvo oli noin 635 miljardia euroa. Painetuista 15 miljardista setelistä alle kymmenen miljoonaa laskettiin liikkeeseen korvaamaan kansalliset setelit, ja loput ovat logistisissa varastoissa. Ensisijaisena tavoitteena oli valmistaa riittävä määrä yhtenäiset laatuvaatimukset täyttäviä seteleitä 1.1.2002 mennessä, ja tämä tavoite saavutettiin.

Taulukko.

Kunkin nimellisarvon osuus setelien kokonaismäärästä prosentteina

5 euroa	10 euroa	20 euroa	50 euroa	100 euroa	200 euroa	500 euroa
21,5	21,7	22,7	21,9	8,2	1,5	2,5

Eurosetelien tuotanto aloitettiin heinäkuussa 1999 ja tuotantomääriä kasvatettiin säännöllisesti. Eniten seteleitä painettiin vuoden 2001 kesällä ja syksyllä, yli miljardi kappaletta kuukaudessa. Loppuvuonna 2001 tuotantomääriä supistettiin.

Euroseteleitä tuotettiin viidessätoista setelipainossa, joita oli Luxemburgia lukuun ottamatta jokaisessa euroalueen maassa. Ranskassa tuotantoon osallistui kaksi setelipainoa ja Saksassa kolme. Euroseteleitä tuotettiin myös yhdessä Isossa-Britanniassa sijaitsevassa setelipainossa. Setelipaperia valmisti yhdeksän paperitehdasta. Sete-

lipainot ja paperitehtaat mukaan lukien raaka-aineiden toimittamiseen osallistui noin neljäkymmentä toimittajaa tai alihankkijaa. Kansalliset keskuspankit vastasivat setelipainoilta tekemiensä tilausten seurannasta, ja EKP vastasi tuotantopaikkojen toiminnan koordinoinnista, tuesta ja valvonnasta. Tuotantopaikat on esitetty oheisessa kuviossa. EKP seurasi tarkasti tuotannon edistymistä kaikissa setelipainoissa sekä laadun että määrän osalta. EKP arvioi yhteistyössä kansallisten keskuspankkien kanssa jokaisen tuotantolaitoksen vertailustandardit, ja tämän jälkeen se antoi erikseen luvan kunkin tuotantovaiheen käynnistämiseen. Laadunvalvontastandardeja ja tuotantoprosesseja päivitettiin jatkuvasti saatujen kokemusten myötä. Teknisten määritysten hienosäätö suoritettiin tuotannon käynnistysvaiheessa ja setelien tuotantoerien hyväksymismenettelyjä on jatkuvasti kehitetty.

EKP on myös suunnitellut ISO 9000 -standardiin perustuvan yhteisen laadunvalvontajärjestelmän ja tuki sen käyttöönottamista. EKP teki myös laatuarkistuksia säännöllisesti.

Salassa pidettävää materiaalia koskevia turvatarkistuksia tehdään edelleen kaikilla tuotantopaikoilla, jotta varmistutaan tiukkojen turvastandardien käytöstä raaka-aineiden, puolivalmiiden ja valmiiden setelien tuotannossa, kuljettamisessa ja säilyttämisessä.

Myös käteisrahalla toimivien automaattien valmistajille eurosetelien laatustandardeilla on suuri merkitys. Yhteistyössä EKP:n kanssa näiden laitteiden valmistajat ovat osallistuneet mittaviin testiohjelmiin tunnistimien ja laitteiden sovitta-

miseksi euroseteleillä toimiviksi. Laittevalmistajat ovat testanneet kaikissa tuotantopaikoissa painettuja euroseteleitä, ja testit saatettiin menestyksekkäästi päätökseen tuotantovaiheen lopussa.

tarvittavia setelimääriä ajoissa ja ii) joidenkin nimellisarvojen kysyntä olisi ennakoitua suurempaa. Seteleitä tehtiin noin 10 % enemmän kuin liikkeeseenlaskussa tarvittiin ja ne talletettiin keskusvarastoon.

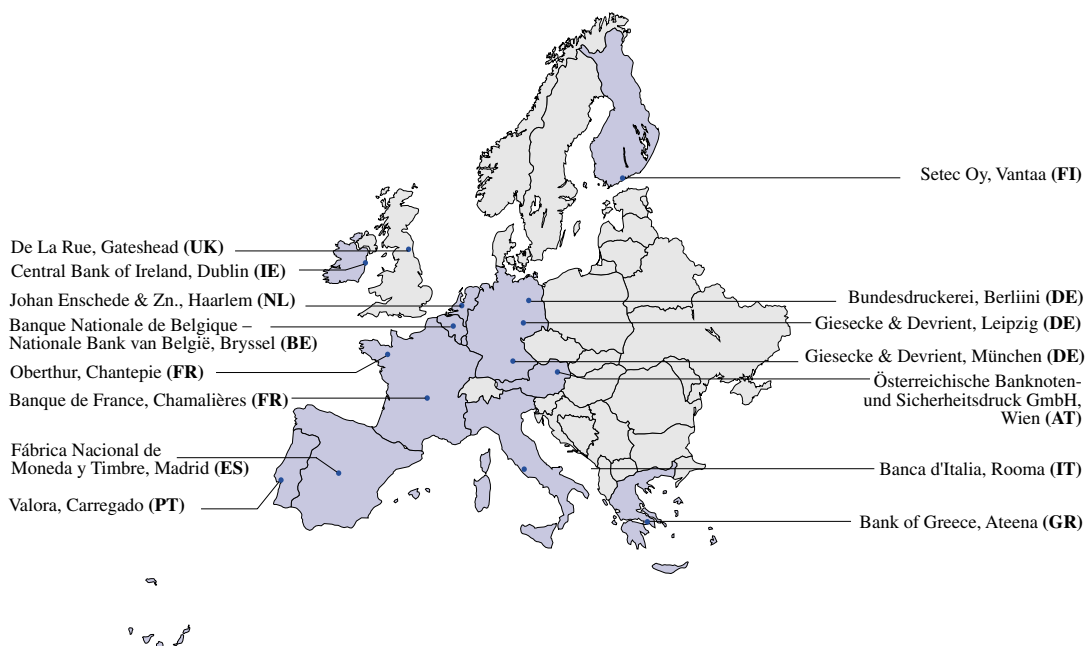
Setelien keskusvarasto

EKP päätti vuoden 2001 alkupuolella perustaa eurosetelien keskusvaraston osana liikkeeseenlaskun strategiaa. Setelien käyttöönottoon huomattiin liittyvän kaksi riskiä: i) odottamattomien syiden vuoksi järjestelmä ei kykenisi toimittamaan

Keskusvarastossa oleviin seteleihin sovellettiin samoja laatustandardeja kuin muihinkin euroseteleihin. Varastosta on jo toimitettu seteleitä liikepankeille ennakkojaketeluna, ja varaston avulla voidaan sujuvoittaa käteisrahan vaihtoa, mikäli seteleiden kysyntä on odotettua suurempaa vuoden 2002 ensimmäisinä kuukausina.

Kuvio.

Setelien painaminen Euroseteleitä painavat setelipainot



2 Seteleiden tuotanto liikkeeseenlaskun jälkeen

Tuotantomäärät vuonna 2002

Liikkeessä olevat eurosetelit palautuvat pankkijärjestelmästä keskuspankkeihin osana normaalia rahankiertoa. Kansalliset keskuspankit lajittelevat setelit ja tarkistavat niiden aitouden ja laadun sekä päättävät, mitkä setelit voidaan palauttaa kiertoon. Näin varmistetaan, että liikkeessä olevat setelit ovat hyväkuntoisia. Eurosetelien liikkeeseenlaskun jälkeen vuonna 2002 tarvitaan arvioiden mukaan noin 4,8 miljardia uutta seteliä korvaamaan liikkeestä poistetut setelit. Euroseteleiden tuotantotarve on siten vuonna 2002 paljon pienempi kuin vuonna 2001. Liikkeestä poistettujen seteleiden tilalle tuotettavien seteleiden lisäksi tarvitaan myös strategisia varastoja sen varalta, että jonkin setelin kysyntä on odotettua suurempi tai seteleiden toimituksessa on jostakin syystä häiriöitä. Myös näihin strategisiin varastoihin tarvittavat setelit tuotetaan vuonna 2002. Tarkkaa tuotantomäärää ei kuitenkaan vielä kyetä arvioimaan vaan vasta, kun seteleiden todellinen kysyntä tiedetään. Se saadaan selville, kun setelit ovat olleet jonkin aikaa kierrossa.

Setelien tuotannon hajautus

Euroseteleiden tuotantojärjestelyissä vuonna 2002 on otettu hyvissä ajoin etukäteen huomioon setelien saatavuus, mikä on tärkeää liikkeeseenlaskun jälkeen. Tuotantojärjestelyissä on otettu huomioon kysynnän muutokset ja setelipainojen optimaalinen käyttö. EKP:n neuvosto on tämän vuoksi päättänyt, että vuonna 2002 tuotanto toteutetaan hajautetusti siten, että kutakin nimellisarvoltaan eri seteliä tuottaa muutama setelipaino ja kukin kansallinen keskuspankki on vastuussa enintään kahden nimellisarvoltaan eri setelin tuottamisesta.

Tällä menettelyllä saavutetaan seuraavat edut:

- Eurojärjestelmä voi hyötyä skaalaeduista eurosetelien tuotannossa. Tämä on erityisen tärkeää

nimellisarvoltaan suurten setelien tuotannossa, joita tarvitaan vähemmän ja joiden tuotanto on pienempiarvoisia seteleitä kalliimpaa.

- Setelien tasalaatuisuus on helpompi varmistaa, kun kutakin nimellisarvoa vastaavaa seteliä tuotetaan vain muutamassa paikassa.

EKP:n tehtävänä tässä yhteydessä on varmistaa, että järjestelmä toimii ja tarjonta vastaa kysyntää. Setelien kierrosta saatujen kokemusten perusteella voidaan odottaa, että kansalliset keskuspankit tarkistavat setelimääriä koskevia tarpeitaan. Näin tapahtunee niissä euroalueen maissa, joissa eurosetelien nimellisarvot poikkeavat aiempien kansallisten setelien nimellisarvoista, koska on vaikea ennustaa, kuinka käteisen käyttö muuttuu näissä maissa.

Tuotantoprosessin arviointi

Eurojärjestelmä on perustanut eurosetelien tekniistä suunnittelua, laadunvalvontaa, testausta ja hyväksymistä koskevan laadunvalvontajärjestelmän. Liikkeeseenlaskussa tarvittavien eurosetelien tuotannosta saatuja kokemuksia tullaan käyttämään vertailukohteena ja kaikkien seitsemän nimellisarvoltaan eri setelin teknisiä ominaisuuksia tullaan jatkuvasti tarkistamaan. Saadut tulokset välitetään tuotantopaikoille.

Laadunvalvontajärjestelmillä varmistetaan, että setelipainoilla ja raaka-aineiden toimittajilla on yhdenmukainen käytäntö eurosetelien ulkoasun ja teknisten ominaisuuksien osalta. Vuodelle 2002 on kehitetty laaja tarkistusohjelma, jotta tuotantoprosessia voidaan tarvittaessa kehittää nopeasti ja tehokkaasti. Tarkistusohjelmalla varmistetaan myös, että kaikkien setelipainojen ja raaka-aineiden toimittajien tuotantokäytäntöjen kehittäminen tapahtuu koordinoitusti.

3 Väärentämisen torjunta

Hajautettu lähestymistapa

EKP:n neuvosto päätti lokakuussa 1998, että väärennettyjen euroseteleiden ja -kolikoiden osalta noudatetaan lähestymistapaa, jonka henki on ”ajattele maailmanlaajuisesti, toimi paikallisesti”. Tämän lähestymistavan mukaisesti on perustettu väärennösten seurantakeskusten verkosto, joka toimii koordinoitusti kaikissa EU:n jäsenvaltioissa.

”Ajattele maailmanlaajuisesti” -periaatteen noudattaminen tarkoittaa, että kaikki eri jäsenvaltioista saatava tieto euroseteleiden ja -kolikoiden väärennöksistä kerätään yhden valvontaverkon kautta ja tallennetaan yhteen tietokantaan yhteisen standardin mukaisesti tietojen yhdenmukaisuuden varmistamiseksi. Tietokantaan käyttöoikeuden saaneet tahot voivat käyttää näitä tietoja tarpeensa mukaan.

”Toimi paikallisesti” -periaatteen etuna on, että kussakin väärennystapauksessa toimivaltaiset viranomaiset ovat fyysisesti lähellä, jolloin tiedot saadaan pikaisesti ja pitkä viestintäkanavat eivät vääristä tietoa. Tässä valvontaverkossa tietoa kerätään hajautetusti jokaisessa EU:n 15 jäsenvaltiossa. Tämän periaatteen mukaisesti kansalliset poliisiviranomaiset vastaavat lainvalvonnasta, mutta useampaa kuin yhtä maata koskevissa tapauksissa toimia koordinoi Europol. Vastaavia järjestelyitä on tehty myös väärennettyjen eurokolikoiden osalta.

Euroseteleiden väärennöksiä koskeva keskitetty tietokanta on nyt toiminnassa. EU:n jäsenvaltioissa sijaitsevat kansalliset väärennösten tutkimuskeskukset tallentavat siihen tiedot kustakin

väärennetyistä eurosetelistä. Kansalliset keskuskeskukset myös luokittelevat väärennökset tyypeittäin.

EKP:ssä sijaitsevaan väärennösten tutkimuskeskukseen lähetetään aiemmin luokittelemattomat, uudet väärennöstyypit. Ne luokitellaan ja analysoidaan ja niistä laaditaan väärennöstyypin mukainen tekninen kuvaus. Nämä tekniset tiedot ja luokitus tallennetaan yhteiseen tietokantaan myöhempää tunnistustarvetta varten. Vastaavantyyppiset väärennökset voidaan siten tunnistaa vertaamalla niitä tietokannassa olevaan yksityiskohtaiseen kuvaukseen.

Sopimukset Europolin ja muiden instituutioiden kanssa

EKP ja Europol ovat allekirjoittaneet yhteistyösopimuksen, jonka mukaan ne vaihtavat tietoja voidakseen torjua väärentämistä tehokkaasti. Tietojen vaihdon lisäksi ne myös auttavat toisiaan ja tarjoavat teknistä asiantuntija-apua tai todisteita oikeustapauksiin.

Kaikissa EU:n jäsenmaissa on tarvittavat järjestelyt euroseteleiden väärentämisen torjumiseksi. Eurosta kuitenkin tulee kansainvälinen valuutta, ja se tulee olemaan käytössä useissa euroalueen ulkopuolisissa maissa ei-laillisena, mutta yleisesti hyväksyttynä maksuvälteenä. Siten väärentämisen torjumiseksi on ryhdytty toimenpiteisiin myös EU:n ulkopuolella. Esimerkiksi Interpol välittää EKP:lle kaikkialta maailmasta sille toimitettujen väärennettyjen euroseteleiden analyysien tulokset. Tällaiset järjestelyt tullaan sovittamaan yhteen euroseteleiden liikkeeseen laskun jälkeen.

4 Infrastruktuurin muutokset

Euroseteleiden matka hankkeen käynnistämisestä liikkeeseenlaskuun on kestänyt jo melkein kymmenen vuotta. Nyt tämä projektien sarja on saatu päätökseen, ja maksuvälinehuolto on palautumassa normaaleihin uomiinsa.

Euroseteleiden kehittäminen kuitenkin jatkuu osana normaalia maksuvälinehuoltoa. Tämän vuoksi on tärkeää saada palautetta setelien käyttäjiltä eli suurelta yleisöltä, seteleitä ammattinsa vuoksi päivittäin käsitteleviltä sekä pankkien ja kansallisten keskuspankkien kassoilta. Palautetta kerä-

tään, analysoidaan ja välitetään varta vasten kehitetyn palautejärjestelmän avulla. Palaute otetaan huomioon tuotantoprosesseja kehitettäessä ja uusia euroseteleitä suunniteltaessa. Palautejärjestelmän avulla varmistetaan, että kaikki mahdollisuudet kehittää prosesseja edelleen otetaan huomioon mahdollisimman varhain.

Eurosetelien liikkeeseenlaskun jälkeen tietoja saadaan myös tuotannosta, kierrosta, teknisestä kehityksestä ja väärennöksistä. Näitäkin tietoja hyödynnetään prosessien jatkuvassa kehittämisessä.



Euroalueen tilastot



Tilastot

	Yhteenveto euroalueen taloustilastoista	5*
1	Rahapolitiikkatilastot	
	1.1 Eurojärjestelmän konsolidoitu tase	6*
	1.2 EKP:n keskeiset korot	8*
	1.3 Eurojärjestelmän rahapoliittiset operaatiot, huutokaupoissa hyväksytyt määrät	8*
	1.4 Vähimmäisvarantotilastot	10*
	1.5 Pankkijärjestelmän likviditeettiasema	11*
2	Euroalueen rahatalous	
	2.1 Eurojärjestelmän yhteenlaskettu tase	12*
	2.2 Euroalueen rahalaitosten yhteenlaskettu tase (pl. eurojärjestelmä)	13*
	2.3 Euroalueen rahalaitosten konsolidoitu tase (ml. eurojärjestelmä)	14*
	2.4 Raha-aggregaatit ja niiden vastaerät	16*
	2.5 Rahalaitosten lainat vastapuolen, käyttötarkoituksen ja alkuperäisen maturiteetin mukaan	21*
	2.6 Talletukset rahalaitoksissa vastapuolen ja vaateen mukaan	24*
	2.7 Euroalueen ulkopuolisiin kohdistuvat rahalaitosten saamiset ja velat; pääerät	26*
	2.8 Euroalueen rahalaitosten joidenkin velkojen ja saamisten tarkastelu valuutoittain	28*
3	Euroalueen rahoitusmarkkinat ja korot	
	3.1 Rahamarkkinakorot	30*
	3.2 Valtion lainojen tuotot	31*
	3.3 Osakeindeksit	32*
	3.4 Pankkien luotto- ja talletuskorot	33*
	3.5 Muiden arvopapereiden kuin osakkeiden liikkeeseenlaskut alkuperäisen maturiteetin, liikkeeseenlaskijan sijainnin ja valuutan mukaan	34*
	3.6 Muut euromääräiset arvopaperit kuin osakkeet alkuperäisen maturiteetin, liikkeeseenlaskijan sijainnin ja sektorin mukaan	36*
4	YKHI ja euroalueen muut hinnat	
	4.1 Yhdenmukaistettu kuluttajahintaindeksi	42*
	4.2 Muut hinnat ja kustannukset	43*
5	Euroalueen reaalitalous	
	5.1 Kansantalouden tilinpito	44*
	5.2 Muita keskeisiä reaalitalouden tilastoja	46*
	5.3 Suhdannekyselyt	47*
	5.4 Työmarkkinat	48*
6	Euroalueen säästäminen, investoinnit ja rahoitus	
	6.1 Ei-rahoitussektorin rahoituksen käyttö ja hankinta	49*
	6.2 Säästäminen, investoinnit ja rahoitus	53*
7	Julkisen talouden rahoitusasema euroalueella ja yksittäisissä euromaissa	
	7.1 Tulot, menot ja alijäämä/ylijäämä	54*
	7.2 Velka	55*
	7.3 Velan muutos	56*
8	Euroalueen maksutase ja ulkomainen varallisuus (ml. valuuttavaranto)	
	8.1 Maksutase	57*
	8.2 Maksutase: vaihtotase ja pääomansiirrot	58*
	8.3 Maksutase: tuotannontekijäkorvaukset	59*
	8.4 Maksutase: suorat sijoitukset	60*
	8.5 Maksutase: arvopaperisijoitukset	61*
	8.6 Maksutase: muut sijoitukset ja valuuttavaranto	62*
	8.7 Ulkomainen varallisuus ja valuuttavaranto	64*

9	Euroalueen ulkomaankauppa	66*
10	Valuuttakurssit	68*
11	Taloudellinen kehitys muissa EU-maissa	70*
12	Taloudellinen kehitys EU:n ulkopuolella	
	12.1 Taloudellinen kehitys	71*
	12.2 Säästäminen, investoinnit ja rahoitus	72*
	Teknisiä huomautuksia	73*
	Yleistä	75*

Kreikka liittyi euroalueeseen 1.1.2001

Kuukausikatsauksen tilasto-osassa euroalueen tilastot kattavat ne euroalueen maat, jotka tarkasteluajankohtana kuuluivat euroalueeseen. Siten euroalueen tilastot vuoden 2000 loppuun saakka kattavat 11 maata ja vuoden 2001 alusta 12 maata. Poikkeukset on erikseen merkitty.

Kreikan liittymisen ajankohta on taulukoissa merkitty viivalla ja kuvioissa katkoviivalla. Absoluuttiset muutokset ja prosenttimuutokset vuodesta 2000 vuoteen 2001 perustuvat mahdollisuuksien mukaan sellaisiin aikasarjoihin, joissa Kreikan liittyminen euroalueeseen on otettu huomioon.

Kreikan tiedoilla täydennettyjä euroalueen taloustilastoja vuoden 2000 loppuun saakka on saatavissa cvs-muodossa EKP:n verkkosivuilla (www.ecb.int).

Taulukkomerkitöjen selityksiä

”.”	Tiedot puuttuvat / Loogisesti mahdoton.
”-”	Tiedot eivät ole vielä saatavissa.
”..”	Nolla tai merkityksetön.
”miljardia”	10 ⁹
^(p)	Ennakkotieto.
kp.	Kausivaihtelusta puhdistettu.

Yhteenveto euroalueen taloustilastoista

(vuotuinen prosentimuutos, ellei toisin mainita)

1. Rahatalouden kehitys ja korot

	M1 ¹⁾	M2 ¹⁾	M3 ^{1),2)}		Rahalaitosten lainat euroalueelle (pl. rahalaitokset ja julkisyhteisöt) ¹⁾	Yritysten ja muiden rahoituslaitosten kuin rahalaitosten liikkeeseen laskemat arvopaperit ¹⁾	3 kk:n korko (euribor, vuotuisina prosentteina, ajanjakson keskiarvot)	Valtion 10 vuoden lainojen tuotot, vuotuisina prosentteina, ajanjakson keskiarvot
			3	3 kk:n liukuva keskiarvo				
	1	2	3	4	5	6	7	8
2000	8,0	4,5	4,9	-	9,6	20,8	4,40	5,44
<i>Euroalueen laajeneminen</i>								
2001	4,26	5,03
2001 I	2,6	3,0	3,8	-	9,1	23,8	4,75	4,99
II	2,4	3,4	4,3	-	8,2	26,1	4,60	5,19
III	3,9	4,5	5,9	-	7,4	26,5	4,28	5,12
IV	.	.	.	-	.	.	3,45	4,81
2001 heinä	3,6	4,4	5,7	5,7	7,8	26,6	4,47	5,25
elo	3,7	4,3	5,9	6,1	7,2	26,4	4,35	5,06
syys	5,1	5,1	6,8	6,7	6,7	26,4	3,98	5,04
loka	5,3	5,4	7,4	7,4	6,5	24,4	3,60	4,82
marras	6,1	5,9	8,0	.	6,6	.	3,39	4,67
joulu	3,34	4,96

2. Hintojen ja reaalitalouden kehitys

	YKHI	Teollisuuden tuottajahinnat	Työkustannukset tuntia kohden (koko taloudessa)	BKT:n määrä	Teollisuustuotanto (pl. rakentaminen)	Kapasiteetin käyttöaste teollisuudessa %	Työllisyys (koko taloudessa)	Työttömyys (% työvoimasta)
2000	2,3	5,5	3,3	3,4	5,5	83,8	2,1	8,9
<i>Euroalueen laajeneminen</i>								
2001	83,2	.	.
2001 I	2,5	4,6	3,1	2,5	4,2	84,4	1,9	8,5
II	3,1	3,7	3,0	1,6	0,9	83,6	1,6	8,4
III	2,7	1,5	3,1	1,4	-0,5	83,0	1,3	8,4
IV	81,9	.	.
2001 heinä	2,8	2,1	-	-	-1,4	-	-	8,4
elo	2,7	1,7	-	-	0,9	-	-	8,4
syys	2,5	0,7	-	-	-0,7	-	-	8,5
loka	2,4	-0,7	-	-	-2,3	-	-	8,5
marras	2,1	-1,3	-	-	.	-	-	8,5
joulu	2,0	.	-	-	.	-	-	.

3. Maksutase, valuuttavaranto ja valuuttakurssi

(miljardia euroa, ellei toisin mainita)

	Maksutase (nettovirrat)				Valuuttavaranto (ajanjakson lopun kanta)	Euron efektiivinen valuuttakurssi: laaja maaryhmä (1991/I = 100)		USD/euro
	Vaihtotase ja pääomansiirrot	Tavarat	Suorat sijoitukset	Arvopaperisijoitukset		Nimellinen	Reaalinen (KHI)	
2000	-50,2	35,6	17,6	-111,5	378,0	88,2	86,3	0,924
<i>Euroalueen laajeneminen</i>								
2001	91,0	88,1	0,896
2001 I	-7,6	5,5	-40,6	-38,5	393,0	91,4	89,0	0,923
II	-7,8	15,1	-50,5	27,8	410,0	89,5	86,9	0,873
III	-0,2	19,4	-11,9	62,5	393,4	91,2	88,2	0,890
IV	92,0	88,4	0,896
2001 heinä	-3,7	8,5	7,2	1,6	397,1	89,1	86,3	0,861
elo	4,8	6,0	-6,0	17,8	381,8	91,8	88,9	0,900
syys	-1,2	5,0	-13,1	43,0	393,4	92,6	89,4	0,911
loka	0,5	9,6	5,3	0,3	393,6	92,8	89,4	0,906
marras	396,5	91,3	87,7	0,888
joulu	91,9	88,1	0,892

Lähteet: EKP, Euroopan komissio (Eurostat ja talous- ja rahoitusasioista vastaava pääosasto) ja Reuters.

Lisätietoja tämän tilasto-osan vastaavissa taulukoissa.

1) Kuukausittaiset kasvuvauhdit ajanjakson lopussa, neljännesvuosittaiset ja vuosittaiset kasvuvauhdit ajanjakson keskiarvoja. M1:n, M2:n, M3:n ja lainojen suhteelliset muutokset lasketaan kausivaihtelusta puhdistetuista kuukausittaisista kannoista ja virroista.

2) M3 ja sen erät laskettu ilman euroalueen ulkopuolisten hallussa olevia rahamarkkinarahastojen rahasto-osuuksia, rahamarkkinapapereita ja enintään kahden vuoden velkapapereita.

I Rahapolitiikkatilastot

Taulukko 1.1

Eurojärjestelmän konsolidoitu tase

(miljoonaa euroa)

1. Vastaavaa

		Kulta ja	Valuutta-	Valuutta-	Euromääräiset	Euromääräiset	Perus-	Pitempi-	Käänteiset	
		kultasaamiset	määräiset	määräiset	saamiset	luotot				rahoitus-
		1	saamiset	saamiset	euroalueen	euroalueen	operaatiot	rahoitus-	operaatiot	
			euroalueen	euroalueelta	luottolaitoksilta	rahoitus-		operaatiot	operaatiot	
			ulkopuolelta			sektorille				
			2	3	4	5	6	7	8	
2001	elo	17.	128 312	277 745	22 700	5 401	221 065	160 998	60 001	0
		24.	128 312	277 546	21 909	5 369	213 062	153 001	60 001	0
		31.	128 302	275 419	24 783	5 289	213 483	152 999	60 001	0
	syys	7.	128 268	274 275	24 166	5 419	212 066	152 000	60 001	0
		14.	128 229	274 508	21 487	5 316	206 078	142 999	60 001	0
		21.	128 229	272 731	22 101	5 264	192 542	132 000	60 001	0
		28.	128 236	262 282	22 121	5 171	213 410	151 999	60 002	0
	loka	5.	128 236	260 738	21 750	5 134	197 093	136 999	60 002	0
		12.	128 235	263 821	21 573	5 353	176 542	116 509	60 004	0
		19.	128 235	264 640	22 147	5 539	203 189	142 510	60 004	0
		26.	128 234	264 955	21 503	5 582	203 107	143 000	60 001	0
	marras	2.	128 233	264 162	21 770	5 728	187 030	127 001	60 001	0
9.		128 233	262 142	21 932	5 895	164 621	104 368	60 001	0	
16.		128 233	262 623	21 311	5 942	214 783	154 369	60 001	0	
23.		128 233	264 958	20 997	5 980	193 762	133 002	60 001	0	
	30.	128 233	264 230	21 900	5 956	201 288	88 001	60 001	0	
joulu	7.	128 228	266 093	21 572	6 040	199 026	139 001	60 001	0	
	14.	128 228	264 143	23 388	5 823	194 462	134 001	60 001	0	
	21.	128 227	263 756	22 269	5 699	186 228	123 000	60 000	0	
	28.	126 801	264 607	25 200	5 736	203 597	142 000	60 000	0	
2002	tammi	4.	126 801	265 809	23 862	6 280	201 109	116 000	60 000	25 000
		11.	126 801	266 160	23 154	6 413	174 073	114 000	60 000	0

2. Vastattavaa

		Liikkeessä	Euromääräiset					Muut	Liikkeeseen		
			olevat	velat	RTGS-tilit	Talletus-	Määrä-			Käänteiset	Vakuuksien
		asetelit	euroalueen	(ml.	mahdol-	aikais-	hieno-	muutos-	velat euro-	lasketus-	
		1	luotto-	vähimmäis-	lisuus	säätö-	pyyntöihin	alueen luotto-	laitoksille	todistukset	
			laitoksille	varantotalletukset)		operaatiot	liittyvät	laitoksille			
			2	3	4	5	talletukset	7	8	9	
2001	elo	17.	345 581	129 735	129 687	46	0	0	2	4 162	3 784
		24.	338 873	125 018	124 998	18	0	0	2	4 119	3 784
		31.	337 682	118 781	118 722	55	0	0	4	4 164	3 784
	syys	7.	338 188	127 999	127 948	34	0	0	17	4 843	3 784
		14.	334 283	114 049	113 892	143	0	0	14	4 922	3 784
		21.	329 229	118 922	115 501	3 405	0	0	16	4 934	3 784
		28.	327 899	131 745	131 705	39	0	0	1	4 802	3 784
	loka	5.	329 095	120 574	120 452	109	0	0	13	5 160	3 784
		12.	325 194	104 993	104 828	153	0	0	12	5 470	3 784
		19.	319 984	143 582	143 444	126	0	0	12	5 512	3 784
		26.	315 159	129 632	129 591	29	0	0	12	5 680	3 784
	marras	2.	316 956	124 952	124 830	110	0	0	12	5 829	2 939
9.		312 642	103 687	103 581	94	0	0	12	9 165	2 939	
16.		306 770	150 156	149 826	311	0	0	19	12 969	2 939	
23.		300 526	115 953	114 745	1 152	0	0	56	16 850	2 939	
	30.	300 093	131 734	131 577	152	0	0	5	21 096	2 939	
joulu	7.	302 095	117 849	117 792	51	0	0	6	24 217	2 939	
	14.	296 918	130 282	130 010	263	0	0	9	27 447	2 939	
	21.	292 780	126 867	120 378	6 485	0	0	4	29 604	2 939	
	28.	278 110	142 595	142 126	465	0	0	4	34 757	2 939	
2002	tammi	4.	394 627	131 467	131 338	121	0	0	8	23 657	2 939
		11.	375 052	129 061	128 927	130	0	0	4	23 771	2 939

Lähde: EKP.

Käänteiset rakenteelliset operaatiot	Maksuvalmiusluotot	Vakuuksien muutospyyntöihin liittyvät luotot	Muut euromääräiset saamiset euroalueen luottolaitoksilta	Euromääräiset arvopaperit euroalueelta	Euromääräiset saamiset julkisyhteisöiltä	Muut saamiset	Yhteensä			
							12	13	14	15
9	10	11	12	13	14	15	16			
0	9	57	249	28 280	70 157	86 693	840 603	2001	elo	17.
0	25	35	260	28 325	70 157	87 419	832 360			24.
0	437	46	252	28 371	70 160	87 329	833 389			31.
0	43	22	320	28 286	70 160	85 090	828 051		syys	7.
0	3 060	18	380	28 349	70 160	86 182	820 690			14.
0	519	22	387	28 303	70 160	86 387	806 105			21.
0	1 373	36	446	28 715	70 163	86 819	817 364			28.
0	10	82	294	28 734	70 163	86 708	798 851		loka	5.
0	12	17	793	28 293	70 166	87 307	782 084			12.
0	632	43	830	28 123	70 166	87 569	810 439			19.
0	72	34	418	28 371	70 171	87 654	809 996			26.
0	3	25	397	28 498	70 171	89 664	795 654		marras	2.
0	228	24	458	28 464	70 085	90 152	771 984			9.
0	393	20	399	28 203	70 085	89 923	821 504			16.
0	741	18	525	28 178	70 075	89 781	802 491			23.
53 000	276	10	499	28 273	70 088	90 221	810 690			30.
0	12	12	421	28 113	70 102	90 264	809 860		joulu	7.
0	454	6	419	28 180	70 000	90 907	805 551			14.
0	3 199	29	404	28 210	69 599	91 039	795 432			21.
0	1 573	24	487	27 981	68 729	91 523	814 662			28.
0	30	79	88 488	27 924	68 603	90 355	899 232	2002	tammi	4.
0	65	8	88 487	27 847	68 611	90 554	872 101			11.

Euro-määräiset velat muille euroalueella oleville	Euro-määräiset velat euroalueen ulkopuolelle	Valuuttamääräiset velat euroalueelle	Valuuttamääräiset velat euroalueen ulkopuolelle	Myönnettyjen erityisnosto-oikeuksien vastaerä	Muut velat	Arvonmuutos-tilit	Pääoma ja rahastot	Yhteensä			
								13	14	15	16
10	11	12	13	14	15	16	17	18			
51 485	8 466	4 138	15 369	7 183	68 901	141 340	60 459	840 603	2001	elo	17.
54 847	8 543	3 986	14 679	7 183	69 528	141 340	60 460	832 360			24.
62 840	8 459	3 982	15 649	7 183	69 065	141 340	60 460	833 389			31.
47 863	8 489	3 978	14 669	7 183	69 255	141 340	60 460	828 051		syys	7.
49 858	18 713	3 904	12 407	7 183	69 787	141 340	60 460	820 690			14.
45 858	9 040	3 941	11 289	7 183	70 123	141 340	60 462	806 105			21.
55 876	8 507	2 485	16 349	6 889	73 585	124 991	60 452	817 364			28.
49 116	8 225	2 497	14 560	6 889	73 508	124 991	60 452	798 851		loka	5.
48 132	8 835	2 440	17 391	6 889	73 513	124 991	60 452	782 084			12.
40 613	8 495	2 444	19 392	6 889	74 301	124 991	60 452	810 439			19.
58 830	8 642	2 475	19 623	6 889	73 839	124 991	60 452	809 996			26.
48 019	8 651	2 432	19 477	6 889	74 067	124 991	60 452	795 654		marras	2.
47 322	8 711	2 433	18 355	6 889	74 397	124 991	60 453	771 984			9.
51 757	8 676	2 429	18 082	6 889	75 393	124 991	60 453	821 504			16.
67 049	8 460	2 427	20 730	6 889	75 224	124 991	60 453	802 491			23.
54 422	8 580	2 524	21 215	6 889	75 754	124 991	60 453	810 690			30.
60 080	9 019	2 506	22 848	6 889	75 974	124 991	60 453	809 860		joulu	7.
44 885	9 172	2 410	22 900	6 889	76 264	124 991	60 454	805 551			14.
40 300	9 481	2 412	21 389	6 889	77 326	124 991	60 454	795 432			21.
50 902	9 446	2 525	20 458	6 967	78 073	125 309	62 581	814 662			28.
39 193	10 860	2 670	20 807	6 967	77 594	125 288	63 164	899 232	2002	tammi	4.
36 511	8 471	2 716	20 675	6 967	77 448	125 318	63 173	872 101			11.

Taulukko 1.2

EKP:n keskeiset korot

(korke vuosittain prosentteina, muutokset prosenttiyksikköinä)

Voimassa alkaen ¹⁾	Talletusmahdollisuus		Perusrahoitusoperaatiot			Maksuvalmiusluotto		
			Kiinteäkorkoiset huutokaupat	Vaihtuvakorkoiset huutokaupat	Muutos			
	Korko	Muutos	Korko	Korko		Korko	Muutos	
	1	2	3	4	5	6	7	
1999 tammi	1.	2,00	-	3,00	-	-	4,50	-
	4. ²⁾	2,75	0,75	3,00	-	...	3,25	-1,25
	22.	2,00	-0,75	3,00	-	...	4,50	1,25
	huhti 9.	1,50	-0,50	2,50	-	-0,50	3,50	-1,00
marras 5.	2,00	0,50	3,00	-	0,50	4,00	0,50	
2000 helmi	4.	2,25	0,25	3,25	-	0,25	4,25	0,25
	maalis 17.	2,50	0,25	3,50	-	0,25	4,50	0,25
	huhti 28.	2,75	0,25	3,75	-	0,25	4,75	0,25
	kesä 9.	3,25	0,50	4,25	-	0,50	5,25	0,50
	28. ³⁾	3,25	...	-	4,25	...	5,25	...
	syys 1.	3,50	0,25	-	4,50	0,25	5,50	0,25
	loka 6.	3,75	0,25	-	4,75	0,25	5,75	0,25
			<i>Euroalueen laajeneminen</i>					
2001 touko	11.	3,50	-0,25	-	4,50	-0,25	5,50	-0,25
	elo 31.	3,25	-0,25	-	4,25	-0,25	5,25	-0,25
	syys 18.	2,75	-0,50	-	3,75	-0,50	4,75	-0,50
	marras 9.	2,25	-0,50	-	3,25	-0,50	4,25	-0,50

Lähde: EKP.

- 1) Päiväys viittaa talletuskoroon ja maksuvalmiusluoton korkoon. Perusrahoitusoperaatioiden koron muutokset ovat voimassa ensimmäisestä päivästä lähtien seuranneesta operaatiosta alkaen, ellei toisin mainita. Syyskuun 18. päivänä 2001 tehty koron muutos tuli voimaan samana päivänä.
- 2) EKP ilmoitti 22.12.1998, että maksuvalmiusluoton koron ja talletuskoron välillä sovelletaan poikkeuksellisesti 4.–21.1.1999 kapeaa 50 peruspisteen korkoputkea. Tämän järjestelyn tarkoituksena oli helpottaa markkinaosapuolten sopeutumista uuteen regimiin.
- 3) EKP ilmoitti 8.6.2000, että siitä operaatiosta alkaen, jonka maksut suoritetaan 28.6.2000, eurojärjestelmän perusrahoitusoperaatiot toteutetaan vaihtuvakorkoisina huutokaupoina. Korkotarjousten alaraja tarkoittaa alinta korkoa, jolla vastapuolet voivat tehdä tarjouksia.

Taulukko 1.3

Eurojärjestelmän rahapoliittiset operaatiot, huutokaupoissa hyväksytyt määrät¹⁾

(määrät miljoonaa euroa, korot vuotuista korkoa)

1. Perusrahoitusoperaatiot²⁾

Huutokaupan maksujen suorituspäivä	Tehdyt tarjoukset (määrä)	Hyväksytyt tarjoukset (määrä)	Kiinteäkorkoiset huutokaupat	Vaihtuvakorkoiset huutokaupat		Painotettu keskikorko	Operaation kesto [...] päivää	
			Kiinteäkorko	Korkotarjousten alaraja	Marginaalikorko ³⁾			
	1	2	3	4	5	6	7	
2001 heinä	4.	104 399	81 000	-	4,50	4,50	4,51	14
	11.	141 842	73 000	-	4,50	4,51	4,52	14
	18.	136 104	79 000	-	4,50	4,51	4,52	14
	25.	126 040	94 000	-	4,50	4,51	4,52	14
elo	1.	100 746	71 000	-	4,50	4,50	4,51	14
	8.	132 809	91 000	-	4,50	4,50	4,51	14
	15.	111 157	70 000	-	4,50	4,50	4,51	14
	22.	142 012	83 000	-	4,50	4,50	4,51	14
	29.	72 907	70 000	-	4,50	4,50	4,50	14
syys	5.	132 696	82 000	-	4,25	4,27	4,28	14
	12.	118 708	61 000	-	4,25	4,26	4,27	14
	19.	110 778	71 000	-	3,75	3,76	3,77	14
	26.	111 927	81 000	-	3,75	3,76	3,77	14
loka	3.	76 444	56 000	-	3,75	3,75	3,76	14
	10.	60 510	60 510	-	3,75	3,75	3,75	14
	17.	143 828	82 000	-	3,75	3,78	3,79	14
	24.	73 932	61 000	-	3,75	3,75	3,76	14
	31.	99 611	66 000	-	3,75	3,75	3,76	14
marras	7.	38 368	38 368	-	3,75	3,75	3,75	14
	14.	174 732	116 000	-	3,25	3,37	3,40	14
	21.	63 173	17 000	-	3,25	3,26	3,27	14
	28.	95 578	71 000	-	3,25	3,27	3,29	14
joulu	5.	106 643	68 000	-	3,25	3,27	3,27	14
	12.	109 662	66 000	-	3,25	3,27	3,27	16
	19.	140 810	57 000	-	3,25	3,43	3,46	14
	28.	105 649	85 000	-	3,25	3,45	3,52	12
2002 tammi	2.	88 696	31 000	-	3,25	3,28	3,29	14
	9.	155 890	83 000	-	3,25	3,30	3,32	14
	16.	116 846	22 000	-	3,25	3,31	3,32	14

2. Pitempiaikaiset rahoitusoperaatiot

Huutokaupan maksujen suorituspäivä	Tehdyt tarjoukset (määrä)	Hyväksytyt tarjoukset (määrä)	Kiinteäkorkoiset huutokaupat	Vaihtuvakorkoiset huutokaupat			Operaation kesto [...] päivää
			Kiinteäkorko	Marginaalikorko ³⁾	Painotettu keskikorko		
	1	2	3	4	5	6	7
1999 tammi 14.	79 846	15 000	-	3,13	-	42	
14.	39 343	15 000	-	3,10	-	70	
14.	46 152	15 000	-	3,08	-	105	
helmi 25.	77 300	15 000	-	3,04	-	91	
maalis 25.	53 659	15 000	-	2,96	2,97	98	
huhti 29.	66 911	15 000	-	2,53	2,54	91	
touko 27.	72 294	15 000	-	2,53	2,54	91	
heinä 1.	76 284	15 000	-	2,63	2,64	91	
29.	64 973	15 000	-	2,65	2,66	91	
elo 26.	52 416	15 000	-	2,65	2,66	91	
syys 30.	41 443	15 000	-	2,66	2,67	84	
loka 28.	74 430	25 000	-	3,19	3,42	91	
marras 25.	74 988	25 000	-	3,18	3,27	98	
joulu 23.	91 088	25 000	-	3,26	3,29	98	
2000 tammi 27.	87 052	20 000	-	3,28	3,30	91	
maalis 2.	72 960	20 000	-	3,60	3,61	91	
30.	74 929	20 000	-	3,78	3,80	91	
huhti 27.	64 094	20 000	-	4,00	4,01	91	
kesä 1.	64 317	20 000	-	4,40	4,42	91	
29.	41 833	20 000	-	4,49	4,52	91	
heinä 27.	40 799	15 000	-	4,59	4,60	91	
elo 31.	35 417	15 000	-	4,84	4,87	91	
syys 28.	34 043	15 000	-	4,84	4,86	92	
loka 26.	43 085	15 000	-	5,06	5,07	91	
marras 30.	31 999	15 000	-	5,03	5,05	91	
joulu 29.	15 869	15 000	-	4,75	4,81	90	
<i>Euroalueen laajeneminen</i>							
2001 tammi 25.	31 905	20 000	-	4,66	4,69	90	
maalis 1.	45 755	20 000	-	4,69	4,72	91	
29.	38 169	19 101	-	4,47	4,50	91	
huhti 25.	43 416	20 000	-	4,67	4,70	92	
touko 31.	46 448	20 000	-	4,49	4,51	91	
kesä 28.	44 243	20 000	-	4,36	4,39	91	
heinä 26.	39 369	20 000	-	4,39	4,42	91	
elo 30.	37 855	20 000	-	4,20	4,23	91	
syys 27.	28 269	20 000	-	3,55	3,58	85	
loka 25.	42 308	20 000	-	3,50	3,52	98	
marras 29.	49 135	20 000	-	3,32	3,34	91	
joulu 21.	38 178	20 000	-	3,29	3,31	97	

3. Muut huutokauppoina toteutetut operaatiot

Huutokaupan maksujen suorituspäivä	Operaation tyyppi	Tehdyt tarjoukset (määrä)	Hyväksytyt tarjoukset (määrä)	Kiinteäkorkoiset huutokaupat	Vaihtuvakorkoiset huutokaupat			Operaation kesto [...] päivää
				Kiinteäkorko	Korkotarjousten alaraja	Marginaalikorko ³⁾	Painotettu keskikorko	
	1	2	3	4	5	6	7	8
2000 tammi 5. ⁴⁾	Määräaikaistalletusten kerääminen	14 420	14 420	-	-	3,00	3,00	7
kesä 21.	Käänteisoperaatio	18 845	7 000	-	-	4,26	4,28	1
<i>Euroalueen laajeneminen</i>								
2001 huhti 30.	Käänteisoperaatio	105 377	73 000	-	4,75	4,77	4,79	7
syys 12.	Käänteisoperaatio	69 281	69 281	4,25	-	-	-	1
13.	Käänteisoperaatio	40 495	40 495	4,25	-	-	-	1
marras 28.	Käänteisoperaatio	73 096	53 000	-	3,25	3,28	3,29	7
2002 tammi 4.	Käänteisoperaatio	57 644	25 000	-	3,25	3,30	3,32	3
10.	Käänteisoperaatio	59 377	40 000	-	3,25	3,28	3,30	1

Lähde: EKP.

- 1) Esitetyt summat voivat hieman poiketa taulukossa 1.1 (vastaavaa) esitetystä (sarakeet 6–8) likviditeetin jaon yhteydessä suorittamattomien maksujen vuoksi.
- 2) EKP ilmoitti 8.6.2000, että siitä operaatiosta alkaen, jonka maksut suoritetaan 28.6.2000, eurojärjestelmän perusrahoitusoperaatiot toteutetaan vaihtuvakorkoisina huutokauppoina. Korkotarjousten alaraja tarkoittaa alinta korkoa, jolla vastapuolet voivat tehdä tarjouksia.
- 3) Likviditeettiä lisäävissä (vähentävissä) operaatioissa marginaalikorko tarkoittaa alinta (korkeinta) korkoa, jolla tarjoukset hyväksyttiin.
- 4) Operaatioissa tarjousten yläraja oli asetettu 3,00 prosentiksi.

Taulukko 1.4

Vähimmäisvarantotilastot

1. Vähimmäisvarantovelvoitteen alaisten luottolaitosten varantopohja^{1),2)}

(miljardia euroa; ajanjakson lopussa)

Varantopohja	Yhteensä	Velat, joihin sovelletaan 2 prosentin velvoitetta			Velat, joihin sovelletaan 0 prosentin velvoitetta		
		Talletukset (yön yli, enintään 2 vuoden määräaika ja irtisanomisaika)	Enintään 2 vuoden velkapaperit	Rahamarkkina- paperit	Talletukset (yli 2 vuoden määräaika ja irtisanomisaika)	Repot	Yli 2 vuoden velkapaperit
	1	2	3	4	5	6	7
2000 marras ³⁾	10 074,5	5 653,4	130,0	199,9	1 282,2	561,5	2 247,6
joulu ³⁾	10 071,5	5 711,3	136,7	187,2	1 273,6	528,3	2 234,3
			<i>Euroalueen laajeneminen</i>				
2001 tammi	10 164,2	5 712,6	139,2	196,7	1 275,6	574,6	2 265,6
helmi	10 247,4	5 724,4	145,3	201,2	1 284,7	597,8	2 294,0
maalis	10 503,6	5 883,5	151,1	203,4	1 292,6	654,7	2 318,3
huhti	10 554,6	5 924,3	154,5	202,8	1 292,1	657,7	2 323,2
touko	10 687,3	5 984,7	166,6	198,9	1 307,5	693,2	2 336,4
kesä	10 705,3	6 015,6	175,7	198,7	1 314,2	656,6	2 344,5
heinä	10 590,4	5 912,2	183,4	199,1	1 312,5	636,2	2 346,9
elo	10 551,6	5 872,7	187,8	190,2	1 309,3	654,1	2 337,6
syys	10 627,3	5 956,0	188,2	191,3	1 315,7	631,6	2 344,6
loka	10 687,8	5 962,3	190,8	196,5	1 313,7	672,4	2 352,2
marras ⁴⁾	10 795,3	6 071,6	198,9	191,3	1 299,4	656,4	2 377,7

Lähde: EKP.

- 1) Luottolaitosten velkoja muille EKPJ:n vähimmäisvarantovelvoitteen alaisille luottolaitoksille, EKP:lle tai kansallisille keskuspankeille ei sisällytetä varantopohjaan. Jos luottolaitos ei pysty osoittamaan liikkeeseen laskemiensa edellä mainittujen euroalueen laitosten hallussa olevien enintään kahden vuoden velkapaperien ja rahamarkkinapaperien määrää, se voi tehdä varantopohjaansa näistä veloista prosenttivähennyksen. Varantopohjaan sovellettava vähennys oli 10 % marraskuuhun 1999 saakka, sen jälkeen 30 %.
- 2) Pitoajanjaksot alkavat kukin kuukauden 24. päivänä ja päättyvät seuraavan kuukauden 23. päivänä. Varantovelvoite lasketaan edeltävän kuukauden lopun varantopohjan perusteella.
- 3) Sisältää Kreikassa olevien luottolaitosten varantopohjan (marraskuussa 134,4 miljardia euroa ja joulukuussa 134,6 miljardia euroa, joista 107,3 ja 110,3 miljardiin euroon sovelletaan 2 prosentin velvoitetta). Euroalueella olevat luottolaitokset voivat tilapäisesti vähentää varantopohjastaan velkansa Kreikassa oleville luottolaitoksille. Tammikuun 2001 lopun varantopohjasta alkaen noudatetaan normaalikäytäntöä.

2. Varantojen pito¹⁾

(miljardia euroa, korko vuotuisena prosenttina)

Varantojen pitoajanjakso päättyy	Vaaditut varantotalletukset ²⁾	Toteutuneet varantotalletukset ³⁾	Varantovelvoitteen ylittävät talletukset ⁴⁾	Varantovaje ⁵⁾	Vähimmäisvarantojen korko, % ⁶⁾
	1	2	3	4	5
2001 tammi ⁷⁾	118,5	119,0	0,5	0,0	4,77
helmi	120,1	120,6	0,5	0,0	4,76
maalis	120,4	120,9	0,5	0,0	4,77
huhti	120,8	121,3	0,5	0,0	4,77
touko	124,2	124,8	0,7	0,0	4,71
kesä	125,0	125,6	0,6	0,0	4,52
heinä	126,4	127,0	0,6	0,0	4,51
elo	127,2	127,7	0,5	0,0	4,50
syys	125,3	126,0	0,7	0,0	4,27
loka	124,4	125,0	0,6	0,0	3,76
marras	126,1	126,6	0,5	0,0	3,62
joulu	126,4	127,3	0,9	0,0	3,30
2002 tammi ⁸⁾	128,7

Lähde: EKP.

- 1) Tässä taulukossa ilmoitetaan päätyneiden pitoajanjaksojen täydelliset tiedot ja nykyisen pitoajanjakson varantovelvoitteet.
- 2) Kunkin luottolaitoksen varantovelvoitteen määrä lasketaan varantopohjana olevista veloista niiden velvoiteprosenttien mukaan, joita sovelletaan kuhunkin velkaerään. Velat lasketaan kuukauden lopun tasetietojen mukaan. Jokainen luottolaitos saa tehdä 100 000 euron suuruisen kättäsummavähennyksen varantovelvoitteestaan. Euroalueen varantovelvoitteet lasketaan yhteen.
- 3) Vähimmäisvarantovelvoitteen alaisten luottolaitosten yhteenlasketut keskimääräiset päivittäiset varantotalletukset varantotilillä pitoajanjakson aikana.
- 4) Keskimääräiset varantovelvoitteen ylittävät toteutuneet varantotalletukset pitoajanjakson aikana laskettuna niiden luottolaitosten perusteella, jotka ovat täyttäneet varantovelvoitteen.
- 5) Keskimääräiset varantovelvoitteen alittavat toteutuneet varantotalletukset pitoajanjakson aikana laskettuna niiden luottolaitosten perusteella, jotka eivät ole täyttäneet varantovelvoitetta.
- 6) EKP:n (kalenteripäivien määrällä painotettu) eurojärjestelmän perusrahoitusoperaatioiden keskimääräinen korko pitoajanjakson aikana (ks. taulukko 1.3).
- 7) Kreikka otti euron käyttöön 1.1.2001, joten varantovelvoite ilmoitetaan päivien lukumäärällä painotettuna keskiarvona, johon lasketaan 11 maan euroalueen varantovelvoitteet 24.–31.12.2000 ja 12 maan euroalueen varantovelvoitteet 1.–23.1.2001 (eli 8/31 x 116,9 miljardia euroa + 23/31 x 119,1 miljardia euroa).

Taulukko 1.5

Pankkijärjestelmän likviditeettiasema¹⁾

(miljardia euroa; jakson päivittäisten arvojen keskiarvoja)

Pitoajanjakso päättyy	Likviditeettiä lisäävät tekijät					Likviditeettiä vähentävät tekijät					Luotto- laitosten sekkili- tilit ⁴⁾	Perusraha (keskus- pankki- rahat) ⁵⁾
	Eurojärjestelmän rahapoliittiset operaatiot					Talletus- mahdol- lisuus	Muut likvi- diteettiä lisäävät operaatiot ²⁾	Liikkeessä olevat setelit	Valtioiden tilit euro- järjestel- mässä	Muut tekijät (netto) ³⁾		
	Eurojär- jestelmä kulta- ja valuutta- saamiset (netto)	Perus- rahoitus- operaatiot	Pitempi- aikaiset- rahoitus- operaatiot	Maksu- valmius- luotto								
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	
1999 loka	349,7	143,0	45,0	0,3	0,0	0,6	0,0	342,5	45,4	45,9	103,5	446,7
marras	351,8	140,5	53,7	0,3	0,0	0,4	0,0	343,1	51,5	47,3	104,2	447,6
joulu	351,7	150,4	65,0	0,3	0,0	1,0	0,0	354,3	59,0	47,5	105,6	460,8
2000 tammi	362,3	138,5	75,0	1,9	0,0	0,5	3,3	363,0	41,0	61,2	108,7	472,3
helmi	367,8	130,9	70,5	0,1	0,0	0,2	0,0	347,6	49,2	64,2	108,1	455,9
maalis	369,2	136,1	66,2	0,2	0,0	0,3	0,0	347,6	51,7	63,5	108,6	456,4
huhti	377,1	136,7	61,0	0,2	0,0	0,9	0,0	349,7	45,6	69,1	109,7	460,3
touko	378,8	142,6	60,0	0,4	0,0	2,3	0,0	353,8	41,9	71,8	112,0	468,2
kesä	378,1	140,9	59,9	0,3	0,2	0,8	0,0	354,1	38,3	72,1	114,2	469,1
heinä	380,8	157,9	59,9	0,4	0,0	0,5	0,0	357,0	50,4	76,8	114,1	471,7
elo	382,0	163,1	55,4	0,1	0,0	0,3	0,0	359,2	48,8	80,0	112,4	471,9
syys	381,6	173,1	51,1	0,3	0,0	0,2	0,0	354,8	56,6	81,2	113,3	468,3
loka	396,3	176,5	45,7	0,5	0,0	0,2	0,0	354,5	47,4	102,5	114,4	469,1
marras	398,6	183,7	45,0	0,2	0,0	0,2	0,0	352,7	49,8	109,2	115,7	468,6
joulu	394,4	210,4	45,0	0,4	0,0	0,2	0,0	360,4	61,1	111,1	117,4	478,0
<i>Euroalueen laajeneminen</i>												
2001 tammi	383,7	205,3	45,0	0,5	0,0	0,6	0,0	368,3	52,2	94,2	119,1	488,0
helmi	377,9	188,9	49,8	2,6	0,0	0,4	0,0	354,8	57,0	86,3	120,7	476,0
maalis	375,6	185,2	54,1	0,4	0,0	0,5	0,0	353,0	53,0	87,7	121,0	474,5
huhti	382,1	172,4	58,4	2,2	0,0	0,5	0,0	354,6	49,5	89,1	121,4	476,4
touko	384,4	144,0	59,1	0,4	17,0	0,6	0,0	352,7	39,4	87,5	124,8	478,1
kesä	385,0	161,7	59,1	0,2	0,0	0,4	0,0	351,1	41,3	87,5	125,7	477,3
heinä	397,6	161,9	59,9	0,2	0,0	0,4	0,0	350,8	42,5	98,8	127,1	478,3
elo	402,1	164,0	60,0	0,1	0,0	0,2	0,0	347,6	48,8	101,8	127,8	475,6
syys	401,3	147,1	60,0	0,5	3,5	0,4	0,0	335,4	45,2	105,4	126,1	461,9
loka	389,9	136,7	60,0	1,1	0,0	0,1	0,0	325,2	43,6	93,6	125,1	450,4
marras	385,0	132,3	60,0	0,2	0,0	0,3	0,0	311,3	46,1	93,1	126,7	438,3
joulu	383,7	122,5	60,0	0,5	12,4	0,8	0,0	298,0	43,5	109,3	127,4	426,2

Lähde: EKP.

- 1) Pankkijärjestelmän likviditeettiasema määritellään euroalueen luottolaitosten eurojärjestelmään kuuluvissa keskuspankeissa pitämien sekkilitalojen yhteissummana. Summat johdetaan eurojärjestelmän konsolidoidusta taseesta.
- 2) Sisältää kansallisten keskuspankkien EMU:n toisessa vaiheessa tekemät rahapoliittiset operaatiot, joiden eräntyminen ajoittuu kolmanteen vaiheeseen.
- 3) Eurojärjestelmän konsolidoidun taseen muut erät.
- 4) Likviditeettiä lisäävien (erät 1–5) ja likviditeettiä vähentävien erien (erät 6–10) erotus.
- 5) Talletusmahdollisuuden (erä 6), liikkeessä olevien setelien (erä 8) ja sekkilien (erä 11) summa.

2 Euroalueen rahatalous

Taulukko 2.1

Eurojärjestelmän yhteenlaskettu tase

(miljardia euroa, kausivaihtelusta puhdistamaton, ajanjakson lopussa)

1. Saamiset

	Lainat				Hallussa				Hallussa			Ulko- maiset saamiset ¹⁾	Kiinteä omaisuus	Muut saamiset	Yhteensä
	euro- alueelle	Raha- laitok- sille ¹⁾	Julkis- yhtei- söille	Muulle	olevat euro- alueella olevien liikkee- seen laskemat muut arvopape- rit kuin osakkeet	Raha- laitosten	Julkis- yhtei- söjen	Muiden	olevat euro- alueella olevien liikkee- seen laskemat osakkeet ja osuudet	Raha- laitosten	Muiden				
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15
1998	225,2	204,6	20,4	0,1	87,8	1,1	86,2	0,5	5,5	1,8	3,7	322,3	7,9	49,4	698,1
1999 IV	444,6	424,3	19,7	0,5	89,1	1,9	86,1	1,1	14,1	4,3	9,8	400,6	9,9	56,2	1 014,5
2000 I	443,4	424,5	18,4	0,5	96,2	2,4	92,7	1,1	14,4	4,3	10,1	439,1	9,8	48,9	1 051,9
2000 II	580,7	561,8	18,4	0,5	97,4	2,6	93,6	1,2	14,7	4,4	10,4	454,8	10,0	51,8	1 209,3
2000 III	493,1	474,4	18,2	0,5	98,5	2,9	94,6	1,0	14,6	4,4	10,2	459,1	10,2	54,4	1 129,8
2000 marras	431,5	412,8	18,2	0,5	98,8	2,6	94,9	1,4	15,4	4,4	11,1	402,8	10,3	54,3	1 013,0
2000 joulou	445,0	427,4	17,1	0,5	97,4	2,5	93,6	1,3	15,3	4,3	11,0	380,7	11,2	56,1	1 005,8
<i>Euroalueen laajeneminen</i>															
2001 tammi 1.	457,0	429,3	27,1	0,6	105,3	2,5	101,4	1,3	15,3	4,3	11,0	394,2	11,3	57,4	1 040,4
2001 tammi	401,5	373,7	27,2	0,6	104,5	2,6	100,8	1,0	15,5	4,7	10,8	390,4	11,4	54,0	977,4
2001 helmi	398,8	371,0	27,2	0,6	105,2	2,5	101,5	1,2	14,9	4,6	10,3	386,2	11,3	53,7	970,1
2001 maalisk	401,7	373,9	27,2	0,6	105,0	2,7	101,2	1,1	14,7	4,6	10,1	396,8	11,3	54,4	983,9
2001 huhti	376,1	348,3	27,2	0,6	106,5	2,6	102,7	1,3	14,7	4,6	10,1	390,3	11,7	53,6	953,0
2001 touko	398,5	370,7	27,2	0,6	106,4	2,9	102,3	1,3	14,3	4,6	9,7	398,9	11,8	53,2	983,2
2001 kesä	426,0	398,2	27,2	0,6	105,8	3,1	101,5	1,2	14,2	4,6	9,6	414,7	11,9	54,5	1 027,2
2001 heinä	424,4	396,6	27,2	0,6	106,9	3,3	102,4	1,2	14,3	4,7	9,7	404,9	12,0	57,3	1 019,9
2001 elo	391,1	363,3	27,2	0,6	107,6	3,5	102,9	1,2	14,0	4,6	9,4	396,9	12,0	54,6	976,0
2001 syys	388,2	360,4	27,2	0,6	106,6	3,7	101,9	1,1	13,1	4,8	8,3	397,1	11,9	54,9	971,8
2001 loka	356,7	328,9	27,2	0,6	107,8	3,9	102,8	1,2	13,4	4,8	8,7	400,0	12,0	55,6	945,6
2001 marras ^(p)	370,1	342,4	27,1	0,6	107,3	3,8	102,2	1,2	13,6	4,7	8,9	400,4	12,1	55,0	958,4

2. Velat

	Liikkeessä- oleva raha	Talletukset euro- alueelta	Raha-			Muiden julkis- yhtei- söjen/ muiden	Raha- markkina- paperit ja liikkeeseen lasketut velkapaperit	Oma pääoma ja varaukset	Ulkomaiset velat ¹⁾	Muut velat	Yhteensä
			Raha- laitosten ¹⁾	Valtion	Muiden						
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	
1998	359,1	152,0	94,2	54,4	3,5	13,8	97,1	18,6	57,4	698,1	
1999 IV	393,4	341,5	279,3	53,4	8,8	7,9	174,3	49,8	47,6	1 014,5	
2000 I	366,2	372,1	319,8	43,1	9,1	6,3	186,5	75,1	45,7	1 051,9	
2000 II	374,4	497,9	432,8	52,6	12,5	6,3	193,4	92,0	45,4	1 209,3	
2000 III	373,5	404,2	346,1	45,6	12,5	4,6	221,2	75,0	51,4	1 129,8	
2000 marras	372,3	334,6	265,6	54,9	14,0	3,8	221,4	29,3	51,7	1 013,0	
2000 joulou	390,3	327,3	270,4	47,1	9,8	3,8	197,5	29,9	57,0	1 005,8	
<i>Euroalueen laajeneminen</i>											
2001 tammi 1.	399,4	346,2	288,0	47,9	10,4	5,6	199,2	30,9	59,1	1 040,4	
2001 tammi	373,2	313,3	250,9	51,5	10,9	5,5	196,8	30,6	58,0	977,4	
2001 helmi	370,6	313,1	249,7	52,0	11,4	5,5	194,8	27,9	58,3	970,1	
2001 maalisk	370,6	312,6	253,4	46,8	12,4	5,5	204,6	26,8	63,8	983,9	
2001 huhti	372,6	289,9	234,8	41,2	13,8	5,5	205,6	25,3	54,1	953,0	
2001 touko	369,6	317,5	266,5	36,0	15,1	5,5	212,1	27,6	50,9	983,2	
2001 kesä	368,9	342,2	274,1	51,8	16,3	5,6	223,7	32,6	54,2	1 027,2	
2001 heinä	366,9	343,5	282,7	46,9	14,0	5,6	214,7	31,9	57,3	1 019,9	
2001 elo	356,1	320,4	259,2	46,6	14,7	5,6	211,6	28,4	53,9	976,0	
2001 syys	346,2	323,6	269,4	37,6	16,6	5,5	209,2	30,0	57,3	971,8	
2001 loka	333,9	302,8	244,7	40,0	18,1	5,5	210,6	34,3	58,5	945,6	
2001 marras ^(p)	317,5	330,4	277,5	35,2	17,6	4,7	210,1	35,2	60,6	958,4	

Lähde: EKP.

1) Marraskuun lopusta alkaen TARGET-järjestelmän saamiset ja velat nettoutetaan päivittäin järjestämällä ne uudelleen (netting by novation). Tämä tarkoittaa, että kansallisten keskuspankkien ja EKP:n kahdenväliset saamiset ja velat on korvattu yhdellä kunkin kansallisen keskuspankin ja EKP:n kahdenvälisellä nettomääräisellä positiolla. Vuosien 1999 ja 2000 kunkin kuukauden lopun bruttomääräinen tilanne on esitetty vastaavassa alaviitteessä Kuukausikatsauksen helmikuun ja joulukuun 2000 numeroissa.

Taulukko 2.2

Euroalueen rahalaitosten yhteenlaskettu tase (pl. eurojärjestelmä)

(miljardia euroa, kausivaihtelusta puhdistamaton, ajanjakson lopussa)

1. Saamiset

	Euroalueen rahalaitosten tase												Yhteensä			
	Lainat euroalueelle	Rahalaitoksille	Julkisyhteisöille	Muille	Hallussa olevat euroalueella olevien liikkeen laskemat muut arvopaperit kuin osakkeet	Rahalaitosten	Julkisyhteisöjen	Muiden	Rahamarkkinapaperit	Hallussa olevat euroalueella olevien liikkeen laskemat osakkeet ja osuudet	Rahalaitosten	Muiden	Ulkomaiset saamiset	Kiinteä omaisuus	Muut saamiset	16
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16
1998	9 088,3	3 154,5	822,0	5 111,8	2 021,0	720,8	1 112,0	188,1	107,3	521,0	168,5	352,6	1 591,7	150,6	776,8	14 256,7
1999 IV	9 779,2	3 413,9	828,3	5 537,0	2 179,3	828,8	1 123,7	226,7	129,9	650,6	211,5	439,1	1 719,4	154,0	919,3	15 531,7
2000 I	10 020,5	3 511,1	821,4	5 688,1	2 225,3	869,5	1 128,0	227,8	131,9	729,6	230,2	499,4	1 822,5	152,0	977,5	16 059,2
II	10 125,0	3 461,9	817,3	5 845,8	2 211,1	894,9	1 073,2	243,0	151,4	704,0	210,0	494,0	1 892,1	154,2	1 023,3	16 261,1
III	10 233,9	3 456,0	799,8	5 978,0	2 231,5	940,5	1 033,8	257,2	142,0	707,6	204,1	503,6	2 003,5	155,8	1 035,0	16 509,4
2000 marras	10 387,3	3 522,3	808,8	6 056,2	2 216,7	937,0	1 017,3	262,3	154,4	732,0	227,2	504,8	2 085,1	157,5	1 049,1	16 782,0
joulu	10 419,3	3 510,3	818,7	6 090,2	2 192,4	932,7	995,8	263,8	142,8	750,9	240,1	510,7	2 025,7	158,7	1 015,3	16 705,0
<i>Euroalueen laajeneminen</i>																
2001 tammi l.	10 527,3	3 547,2	826,8	6 153,4	2 254,9	934,1	1 054,6	266,3	142,8	762,2	242,8	519,5	2 008,5	161,6	1 039,5	16 896,9
2001 tammi	10 598,7	3 583,4	830,9	6 184,4	2 249,7	935,3	1 044,8	269,5	152,4	779,2	247,2	532,0	2 072,5	160,4	1 066,9	17 079,7
helmi	10 668,2	3 639,9	822,7	6 205,6	2 287,3	954,3	1 054,7	278,4	154,5	788,0	248,5	539,5	2 097,2	161,0	1 054,6	17 210,9
maalis	10 805,1	3 707,2	825,3	6 272,5	2 318,9	968,4	1 064,0	286,5	158,1	812,5	255,3	557,2	2 239,8	160,8	1 097,1	17 592,2
huhti	10 775,5	3 646,5	817,2	6 311,8	2 336,6	975,4	1 068,7	292,6	163,0	836,3	259,3	577,0	2 223,2	161,5	1 110,8	17 607,0
touko	10 799,5	3 655,3	812,1	6 332,1	2 379,0	991,2	1 089,0	298,8	163,4	836,2	258,4	577,8	2 275,4	162,8	1 131,7	17 748,1
kesä	10 886,2	3 691,0	809,1	6 386,1	2 393,8	990,3	1 103,7	299,8	166,6	799,1	253,2	545,9	2 287,8	163,6	1 128,3	17 825,3
heinä	10 845,6	3 647,1	806,3	6 392,3	2 414,7	1 003,8	1 098,0	312,9	171,5	795,0	254,4	540,6	2 210,9	164,6	1 073,8	17 676,0
elo	10 820,8	3 651,0	802,2	6 367,6	2 413,2	1 004,5	1 087,3	321,4	165,4	783,2	249,5	533,7	2 223,5	165,0	1 064,9	17 635,9
syys	10 947,1	3 725,6	803,3	6 418,2	2 414,9	997,7	1 093,3	323,9	163,8	769,3	247,7	521,7	2 299,7	165,9	1 123,6	17 884,3
loka	10 972,2	3 725,5	800,9	6 445,8	2 416,4	1 006,0	1 083,5	326,9	166,9	776,6	246,8	529,8	2 342,1	166,5	1 152,2	17 992,8
marras ¹⁾	11 115,7	3 802,0	815,4	6 498,3	2 429,9	1 011,8	1 088,3	329,8	157,8	780,0	249,5	530,5	2 428,9	167,2	1 143,5	18 223,0

2. Velat

	Euroalueen rahalaitosten tase										Yhteensä				
	Liikkeessä oleva raha	Talletukset euroalueelta	Rahalaitosten	Valtion	Muiden julkisyhteisöjen/muiden	Yön yli	Määräaikaiset	Irtsanomisehtoiset	Repot	Rahamarkkinarahastojen rahastosuudet ¹⁾	Rahamarkkinapaperit ja liikkeeseen lasketut velkapaperit ¹⁾	Oma pääoma ja varaukset	Ulkomaiset velat	Muut velat	15
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15
1998	0,4	8 286,4	3 305,2	95,4	4 885,8	1 387,1	1 929,0	1 393,2	176,5	241,4	2 261,3	754,6	1 507,0	1 205,5	14 256,7
1999 IV	0,7	8 734,7	3 590,3	88,6	5 055,8	1 537,4	2 043,1	1 331,4	143,9	293,4	2 531,0	849,6	1 870,1	1 252,3	15 531,7
2000 I	0,7	8 809,3	3 612,4	87,0	5 109,9	1 568,0	2 052,6	1 312,0	177,3	325,1	2 589,9	890,7	2 099,0	1 344,6	16 059,2
II	0,6	8 849,4	3 620,7	93,3	5 135,4	1 596,2	2 080,7	1 291,3	167,3	344,7	2 652,2	898,5	2 120,2	1 395,5	16 261,1
III	0,0	8 858,0	3 595,0	113,7	5 149,4	1 577,0	2 128,7	1 272,3	171,4	334,8	2 720,3	913,5	2 294,7	1 388,0	16 509,4
2000 marras	0,0	8 956,8	3 669,8	113,9	5 173,1	1 594,8	2 148,6	1 256,2	173,5	342,9	2 735,6	930,8	2 390,5	1 425,3	16 782,0
joulu	0,0	9 057,0	3 679,2	117,4	5 260,4	1 648,9	2 159,7	1 276,8	174,9	323,3	2 712,9	941,3	2 299,3	1 371,2	16 705,0
<i>Euroalueen laajeneminen</i>															
2001 tammi l.	0,0	9 203,7	3 700,5	118,3	5 384,9	1 663,4	2 198,0	1 328,2	195,2	323,3	2 657,2	959,8	2 301,0	1 396,1	16 896,9
2001 tammi	0,0	9 191,4	3 727,3	95,6	5 368,4	1 613,2	2 211,7	1 329,7	213,8	337,2	2 756,6	964,1	2 414,9	1 415,6	17 079,7
helmi	0,0	9 222,5	3 742,1	103,6	5 376,8	1 614,5	2 223,1	1 323,4	215,8	347,0	2 791,6	969,7	2 447,2	1 432,9	17 210,9
maalis	0,0	9 325,0	3 806,1	103,6	5 415,4	1 624,1	2 242,6	1 322,8	225,9	358,8	2 817,3	982,2	2 636,0	1 472,8	17 592,2
huhti	0,0	9 302,4	3 747,8	111,3	5 443,3	1 653,5	2 241,2	1 323,8	224,9	367,1	2 829,9	986,4	2 650,8	1 470,4	17 607,0
touko	0,0	9 336,8	3 746,3	110,9	5 479,6	1 677,0	2 242,9	1 322,4	237,3	378,2	2 845,5	990,9	2 727,1	1 469,6	17 748,1
kesä	0,0	9 423,7	3 798,3	113,7	5 511,8	1 716,0	2 240,6	1 330,7	224,5	382,2	2 861,2	998,0	2 710,4	1 449,9	17 825,3
heinä	0,0	9 364,8	3 755,3	108,7	5 500,8	1 699,0	2 241,9	1 333,5	226,4	393,7	2 872,3	997,7	2 610,3	1 437,3	17 676,0
elo	0,0	9 344,5	3 746,4	105,8	5 492,2	1 666,9	2 254,2	1 337,2	233,9	405,1	2 859,6	1 000,5	2 591,0	1 435,3	17 635,9
syys	0,0	9 485,6	3 825,1	116,0	5 544,5	1 735,5	2 237,5	1 342,2	229,3	410,2	2 870,8	1 005,5	2 610,7	1 501,5	17 884,3
loka	0,0	9 486,1	3 809,7	113,0	5 563,5	1 734,4	2 240,6	1 351,5	237,1	424,0	2 895,9	1 013,8	2 627,4	1 545,6	17 992,8
marras ¹⁾	0,0	9 603,0	3 871,4	114,8	5 616,8	1 781,5	2 240,7	1 364,3	230,2	435,0	2 885,8	1 017,9	2 693,1	1 588,3	18 223,0

Lähde: EKP.

1) Sisältää euroalueella olevien hallussa olevat instrumentit. Euroalueen ulkopuolisten hallussa olevat instrumentit sisältyvät erään "ulkomaiset velat".

Taulukko 2.3

Euroalueen rahalaitosten konsolidoitu tase (ml. eurojärjestelmä)

(miljardia euroa, kausivaihtelusta puhdistamaton, ajanjakson lopussa)

1. Saamiset: kannat

											Yhteensä	
	Lainat			Hallussa			Hallussa	Ulkomaiset	Kiinteä	Muut		
	euro- alueelle	Julkis- yhteisöille	Muille	olevat euro- alueella olevien liikkeeseen laskemat muut arvopaperit kuin osakkeet	Julkis- yhteisöjen	Muiden						olevat euro- alueella olevien liikkeeseen laskemat osakkeet ja osuudet
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11		
2000	touko	6 615,0	835,9	5 779,1	1 432,0	1 187,9	244,1	535,9	2 355,1	163,0	1 035,9	12 136,9
	kesä	6 681,9	835,6	5 846,3	1 411,0	1 166,8	244,2	504,4	2 346,9	164,2	1 041,3	12 149,6
	heinä	6 708,5	833,9	5 874,6	1 393,1	1 140,7	252,4	509,0	2 374,1	164,9	1 086,5	12 236,1
	elo	6 715,1	822,0	5 893,1	1 385,2	1 128,6	256,6	510,7	2 419,6	165,2	1 127,2	12 323,1
	syys	6 796,6	818,1	5 978,5	1 386,6	1 128,4	258,2	513,8	2 462,5	166,0	1 054,9	12 380,3
	loka	6 841,4	820,0	6 021,4	1 379,8	1 115,5	264,3	514,0	2 515,0	168,0	1 119,0	12 537,3
	marras	6 883,7	827,0	6 056,7	1 375,9	1 112,2	263,7	515,8	2 487,9	167,7	1 068,0	12 499,1
	joulu	6 926,6	835,9	6 090,7	1 354,6	1 089,4	265,1	521,7	2 406,4	169,9	1 028,8	12 408,0
<i>Euroalueen laajeneminen</i>												
2001	tammik. 1.	7 007,9	853,9	6 154,0	1 423,6	1 156,0	267,6	530,4	2 402,7	172,9	1 008,9	12 533,7
2001	tammik.	7 043,1	858,1	6 185,0	1 416,2	1 145,6	270,6	542,8	2 462,9	171,8	1 083,0	12 719,8
	helmik.	7 056,1	849,9	6 206,2	1 435,7	1 156,1	279,6	549,8	2 483,5	172,3	1 072,0	12 769,3
	maalisk.	7 125,7	852,6	6 273,1	1 452,7	1 165,2	287,6	567,3	2 636,6	172,0	1 116,5	13 070,9
	huhtik.	7 156,8	844,4	6 312,4	1 465,2	1 171,4	293,8	587,1	2 613,5	173,3	1 127,3	13 123,1
	toukok.	7 172,0	839,3	6 332,7	1 491,4	1 191,3	300,1	587,5	2 674,4	174,6	1 147,5	13 247,5
	kesä	7 223,0	836,3	6 386,7	1 506,3	1 205,2	301,0	555,5	2 702,5	175,5	1 146,2	13 308,9
	heinä	7 226,4	833,5	6 392,9	1 514,5	1 200,4	314,1	550,2	2 615,8	176,6	1 091,4	13 174,9
	elo	7 197,6	829,4	6 368,2	1 512,7	1 190,2	322,6	543,1	2 620,3	176,9	1 081,8	13 325,5
	syys	7 249,3	830,5	6 418,8	1 520,1	1 195,2	324,9	530,0	2 696,9	177,8	1 141,0	13 315,1
	loka	7 274,6	828,1	6 446,4	1 514,3	1 186,2	328,1	538,5	2 742,1	178,5	1 168,4	13 416,4
	marras ³⁾	7 341,4	842,5	6 498,9	1 521,5	1 190,5	331,0	539,5	2 829,3	179,3	1 159,9	13 570,9

2. Velat: kannat

														Yhteensä	
	Liik- keessä oleva raha	Valtion talletuk- set	Muiden julkisyh- teisöjen/ muiden talletuk- set euro- alueelta	Yön yli	Määra- aikaiset	Irti- sanomis- ehtoiset	Repot	Raha- markki- narahas- tojen rahasto- osuudet ³⁾	Raha- markki- napaperit ja liik- keeseen lasketut velka- paperit ³⁾	Oma pääoma ja varauk- set	Ulko- maiset velat ²⁾	Muut velat	Raha- laitosten väliset velat, netto		
															1
2000	touko	337,6	113,9	157,0	1 598,0	2 081,3	1 296,6	181,2	326,4	1 627,4	853,6	2 303,6	1 424,8	-7,4	12 136,9
	kesä	341,2	146,0	5 147,9	1 608,7	2 080,7	1 291,3	167,3	319,3	1 634,8	877,6	2 212,2	1 440,9	29,7	12 149,6
	heinä	343,1	134,6	5 150,3	1 605,0	2 088,6	1 284,6	172,0	316,8	1 639,7	893,9	2 256,0	1 475,9	25,9	12 236,1
	elo	338,0	140,5	5 149,0	1 577,6	2 122,4	1 279,6	169,4	320,4	1 658,0	898,2	2 310,0	1 500,2	8,8	12 323,1
	syys	339,0	159,2	5 161,8	1 589,5	2 128,7	1 272,3	171,4	310,5	1 663,8	926,3	2 369,7	1 439,4	10,7	12 380,3
	loka	336,8	172,4	5 165,9	1 590,7	2 141,1	1 263,5	170,6	313,6	1 684,4	932,8	2 437,2	1 481,7	12,5	12 537,3
	marras	336,9	168,7	5 187,2	1 608,9	2 148,6	1 256,2	173,5	319,9	1 668,5	920,7	2 419,8	1 477,0	0,4	12 499,1
	joulu	347,6	164,5	5 270,2	1 658,7	2 159,7	1 276,8	174,9	300,1	1 661,9	894,4	2 329,2	1 428,2	11,9	12 408,0
<i>Euroalueen laajeneminen</i>															
2001	tammik. 1.	355,3	166,2	5 395,2	1 673,4	2 198,4	1 328,2	195,2	300,1	1 663,7	911,9	2 219,4	1 455,2	12,1	12 533,7
2001	tammik.	335,3	147,1	5 379,3	1 623,7	2 212,1	1 329,7	213,8	313,3	1 695,6	909,0	2 445,5	1 473,6	21,1	12 719,8
	helmik.	334,3	155,6	5 388,2	1 625,5	2 223,5	1 323,4	215,8	322,3	1 710,4	911,3	2 475,1	1 491,2	-19,2	12 769,3
	maalisk.	335,5	150,3	5 427,8	1 636,2	2 242,9	1 322,8	225,9	333,2	1 719,2	926,9	2 662,8	1 536,7	-21,6	13 070,9
	huhtik.	335,4	152,5	5 457,1	1 666,9	2 241,6	1 323,8	224,9	341,8	1 719,7	928,1	2 676,2	1 524,4	-12,2	13 123,1
	toukok.	332,1	146,9	5 494,7	1 691,7	2 243,2	1 322,4	237,3	351,3	1 720,5	940,0	2 754,7	1 520,4	-13,2	13 247,5
	kesä	332,2	165,5	5 528,1	1 731,9	2 241,0	1 330,7	224,5	349,3	1 739,6	963,9	2 743,0	1 504,1	-16,8	13 308,9
	heinä	327,3	155,5	5 514,8	1 712,6	2 242,3	1 333,5	226,4	358,4	1 734,5	953,3	2 642,1	1 494,6	-5,7	13 174,9
	elo	318,5	152,4	5 506,9	1 681,2	2 254,6	1 337,2	233,9	369,9	1 726,9	958,0	2 619,4	1 489,2	-8,6	13 325,5
	syys	308,7	153,7	5 561,2	1 751,8	2 237,9	1 342,2	229,3	374,7	1 746,7	962,2	2 640,7	1 558,8	8,4	13 315,1
	loka	294,6	153,0	5 581,6	1 752,1	2 240,9	1 351,5	237,1	387,1	1 761,5	972,9	2 661,7	1 604,1	-0,1	13 416,4
	marras ³⁾	278,9	150,0	5 634,4	1 798,8	2 241,1	1 364,3	230,2	396,7	1 755,3	973,9	2 728,2	1 648,9	4,5	13 570,9

Lähde: EKP.

1) Laskettu kantojen kuukausimuutoksista, jotka on puhdistettu uudelleenluokittelun, arvostusmuutosten, valuuttakurssimuutosten tai itse transaktioista johtumattomien muiden vastaavien muutosten aiheuttamista eroista.

2) Ks. myös taulukon 2.1 alaviite 1.

3) Sisältää euroalueella olevien hallussa olevat instrumentit. Euroalueen ulkopuolisten hallussa olevat instrumentit sisältyvät erään "ulkomaiset velat".

3. Saamiset: virrat¹⁾

											Yhteensä	
		Lainat euro-alueelle			Hallussa olevat euro-alueella olevien liikkeeseen laskemat muut arvopaperit kuin osakkeet			Hallussa olevat euro-alueella olevien liikkeeseen laskemat osakkeet ja osuudet	Ulkomaiset saamiset ²⁾	Kiinteä omaisuus	Muut saamiset	
		1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11
2000	kesä	60,6	-0,5	61,1	-21,5	-22,4	0,9	-31,8	7,8	1,4	6,2	22,7
	heinä	22,2	-1,3	23,5	-18,9	-26,2	7,3	3,1	-3,5	0,7	44,9	48,6
	elo	7,1	-8,6	15,7	-7,1	-10,5	3,5	1,0	4,1	0,3	40,5	45,9
	syys	66,9	-4,1	71,0	-0,2	-3,5	3,3	2,4	17,6	0,7	-73,2	14,2
	loka	40,6	1,9	38,6	-10,2	-17,0	6,8	1,6	10,1	3,2	64,3	109,5
	marras	49,2	7,2	42,1	-6,3	-5,3	-1,0	0,5	8,0	-0,3	-51,0	0,1
	joulu	60,9	9,8	51,1	-15,6	-19,0	3,4	4,8	6,9	1,2	-29,4	28,9
<i>Euroalueen laajeneminen</i>												
2001	tammi	34,5	2,9	31,6	-12,2	-15,7	3,4	12,5	60,5	-1,0	29,5	123,8
	helmi	14,0	-8,2	22,2	13,4	4,5	8,9	7,4	16,3	0,5	-11,9	39,7
	maalis	61,8	2,3	59,4	11,9	4,2	7,7	17,5	102,4	0,1	46,0	239,7
	huhti	33,2	-8,2	41,4	12,5	6,7	5,8	18,4	-18,5	1,2	9,9	56,8
	touko	5,1	-5,6	10,7	25,8	21,3	4,5	1,0	4,6	1,4	18,7	56,5
	kesä	55,8	-2,9	58,7	14,3	13,7	0,7	-34,6	26,5	0,9	-1,4	61,6
	heinä	12,2	-2,5	14,6	9,6	-3,2	12,8	-8,5	-45,3	1,1	-50,5	-81,4
	elo	-19,4	-3,7	-15,6	2,8	-6,1	8,9	-6,1	52,3	0,3	-10,6	19,4
	syys	50,0	1,0	49,0	-0,2	-1,7	1,6	-7,6	63,1	0,8	56,8	162,9
	loka	23,9	-2,4	26,3	-6,8	-10,1	3,3	5,1	39,9	0,7	22,8	85,5
	marras ^(p)	66,0	14,3	51,7	8,4	7,1	1,3	-3,3	72,0	1,0	36,4	180,5

4. Velat: virrat¹⁾

													Yhteensä		
		Liikkeessä oleva raha	Valtion talletukset	Muiden julkisyhteisöjen/ muiden talletukset euro-alueelta	Yön yli	Määräaikaiset	Irtisanomiset	Repot	Rahamarkkina-rahastojen rahastosuudet ³⁾	Rahamarkkina-paperit ja liikkeeseen lasketut velkapaperit ³⁾	Oma pääoma ja varaukset	Ulkomaiset velat ²⁾	Muut velat	Rahalaitosten väliset velat, netto	
		1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14
2000	kesä	3,6	32,1	-6,0	12,0	1,2	-5,3	-13,9	-8,6	14,6	18,8	-73,0	15,3	25,9	22,7
	heinä	1,9	-11,3	-1,3	-5,0	5,0	-6,1	4,7	-3,0	2,5	15,4	13,2	37,8	-6,5	48,6
	elo	-5,1	5,8	-5,8	-29,4	31,4	-5,1	-2,7	3,3	10,7	4,9	15,2	31,8	-15,1	45,9
	syys	1,0	18,8	6,8	10,8	1,3	-7,4	2,0	-8,9	0,4	18,8	44,0	-66,2	-0,5	14,2
	loka	-2,2	13,2	-1,3	-0,8	9,2	-8,8	-0,8	2,5	12,8	5,0	24,9	45,0	9,6	109,5
	marras	0,1	-3,6	25,9	20,0	10,1	-7,2	3,0	6,1	-8,6	-11,9	17,5	-12,2	-13,2	0,1
	joulu	10,7	-4,3	96,1	53,8	20,0	20,9	1,5	-9,4	-3,0	-22,0	-11,8	-32,9	5,4	28,9
<i>Euroalueen laajeneminen</i>															
2001	tammi	-20,1	-19,0	-15,5	-49,5	13,9	1,5	18,6	14,6	27,6	-4,2	115,7	18,0	6,6	123,8
	helmi	-1,0	8,7	8,3	1,5	11,2	-6,3	1,9	9,3	14,2	2,8	25,9	11,3	-39,8	39,7
	maalis	1,3	-5,2	33,4	8,7	15,3	-0,8	10,1	12,4	4,3	16,5	139,9	45,3	-8,2	239,7
	huhti	-0,1	2,2	29,6	30,6	-1,0	1,1	-1,1	9,4	-2,7	1,5	18,3	-11,7	10,3	56,8
	touko	-3,3	-5,6	29,7	21,9	-3,0	-1,7	12,4	10,4	-11,6	8,7	19,4	10,2	-1,3	56,5
	kesä	0,1	18,6	34,5	40,5	-1,5	8,3	-12,8	-0,9	20,7	16,9	-7,3	-17,6	-3,5	61,6
	heinä	-5,0	-10,0	-8,7	-17,7	4,1	3,0	1,9	9,5	0,8	-6,6	-62,4	-10,5	11,5	-81,4
	elo	-8,8	-3,1	-2,4	-29,7	16,0	3,9	7,5	10,8	-0,6	6,9	25,7	-6,2	-2,9	19,4
	syys	-9,7	1,2	53,7	70,4	-17,2	5,0	-4,6	4,4	13,0	3,3	21,5	58,4	17,1	162,9
	loka	-14,2	-0,7	20,5	0,9	2,4	9,2	8,0	12,4	14,1	7,5	9,0	43,8	-7,0	85,5
	marras ^(p)	-15,7	-3,0	50,8	46,0	-1,1	12,8	-6,9	10,3	25,2	2,0	49,4	57,2	4,3	180,5

Taulukko 2.4

Raha-aggregaatit¹⁾ ja niiden vastaerät

(miljardia euroa; kausivaihtelusta puhdistamaton; suhteelliset muutokset, ellei toisin mainita)

1. Raha-aggregaatit: kannat ajanjakson lopussa

				M1		Enintään 2 vuoden määrä- aikais- talletukset	Irtisanomis- ajaltaan enintään 3 kk:n talletukset	M2	
		Liikkeessä oleva raha	Yön yli -talletukset	Yhteensä	Joulukuu 1998 = 100 ³⁾			Yhteensä	Joulukuu 1998 = 100 ³⁾
		1	2	3	4	5	6	7	8
2000	touko	337,6	1 662,8	2 000,4	111,94	915,8	1 251,9	4 168,1	106,01
	kesä	341,2	1 674,1	2 015,3	112,85	916,4	1 244,6	4 176,3	106,29
	heinä	343,1	1 672,3	2 015,4	112,77	924,0	1 236,8	4 176,2	106,21
	elo	338,0	1 643,0	1 981,0	110,74	956,5	1 230,4	4 167,9	105,91
	syys	339,0	1 654,4	1 993,4	111,38	961,5	1 220,3	4 175,3	106,04
	loka	336,8	1 656,8	1 993,6	111,28	973,1	1 211,1	4 177,7	105,99
	marras	336,9	1 675,2	2 012,1	112,41	986,3	1 202,0	4 200,4	106,66
	joulu	347,6	1 728,8	2 076,4	116,23	991,8	1 221,0	4 289,2	109,17
<i>Euroalueen laajeneminen</i>									
2001	tammi 1.	355,3	1 743,5	2 098,9	-	1 028,6	1 271,1	4 398,6	-
2001	tammi	335,3	1 692,7	2 028,0	112,31	1 042,1	1 275,0	4 345,1	107,85
	helmi	334,3	1 692,9	2 027,2	112,25	1 054,6	1 269,6	4 351,4	107,99
	maalis	335,5	1 703,3	2 038,8	112,79	1 070,7	1 269,7	4 379,2	108,57
	huhti	335,4	1 735,8	2 071,2	114,58	1 072,0	1 273,3	4 416,6	109,50
	touko	332,1	1 759,1	2 091,2	115,52	1 072,9	1 273,1	4 437,2	109,83
	kesä	332,2	1 798,4	2 130,7	117,72	1 070,3	1 282,9	4 483,9	111,01
	heinä	327,3	1 780,2	2 107,5	116,52	1 077,2	1 287,1	4 471,8	110,81
	elo	318,5	1 747,4	2 065,9	114,32	1 092,7	1 292,8	4 451,4	110,41
	syys	308,7	1 817,8	2 126,6	117,66	1 075,2	1 299,3	4 501,0	111,63
	loka	294,6	1 818,1	2 112,7	116,93	1 078,3	1 311,2	4 502,1	111,66
	marras ⁴⁾	278,9	1 866,1	2 145,0	118,68	1 080,8	1 325,7	4 551,6	112,84

2. Raha-aggregaatit: virrat⁴⁾

				M1		Enintään 2 vuoden määrä- aikais- talletukset	Irtisanomis- ajaltaan enintään 3 kk:n talletukset	M2	
		Liikkeessä oleva raha	Yön yli -talletukset	Yhteensä	Suhteellinen vuosi- muutos ³⁾ , %			Yhteensä	Suhteellinen vuosi- muutos ³⁾ , %
		1	2	3	4	5	6	7	8
2000	kesä	3,6	12,6	16,2	7,1	2,3	-7,3	11,2	4,3
	heinä	1,9	-3,2	-1,3	6,9	5,8	-7,5	-3,0	3,7
	elo	-5,1	-31,1	-36,3	7,1	30,9	-6,5	-11,9	4,3
	syys	1,0	10,3	11,4	6,2	3,9	-10,1	5,1	4,2
	loka	-2,2	0,4	-1,8	5,8	9,3	-9,3	-1,9	3,7
	marras	0,1	20,2	20,4	5,0	15,1	-9,0	26,5	3,8
	joulu	10,7	57,6	68,3	5,7	11,0	19,3	98,5	3,7
<i>Euroalueen laajeneminen</i>									
2001	tammi	-20,1	-50,6	-70,7	1,6	13,7	3,9	-53,1	2,6
	helmi	-1,0	-0,1	-1,1	2,1	12,3	-5,4	5,8	2,9
	maalis	1,3	8,4	9,7	2,0	13,7	-0,1	23,4	3,2
	huhti	-0,1	32,5	32,4	1,6	1,6	3,7	37,6	3,2
	touko	-3,3	20,4	17,1	3,2	-3,3	-0,5	13,3	3,6
	kesä	0,1	39,7	39,8	4,3	-1,9	9,8	47,7	4,4
	heinä	-5,0	-16,7	-21,7	3,3	8,9	4,4	-8,4	4,3
	elo	-8,8	-31,1	-39,9	3,2	18,1	5,9	-15,9	4,3
	syys	-9,7	70,2	60,5	5,6	-17,7	6,5	49,2	5,3
	loka	-14,2	0,8	-13,3	5,1	2,7	11,8	1,2	5,3
	marras ⁴⁾	-15,7	47,3	31,6	5,6	1,6	14,5	47,7	5,8

Lähde: EKP.

- 1) Raha-aggregaateihin kuuluvat rahalaitosten sekä joidenkin valtionhallintoon kuuluvien yksiköiden (kuten posti ja valtiokonttori) monetaariset velat muille euroalueella oleville kuin rahalaitoksille ja valtioille.
- 2) M3 ja sen erät laskettu ilman euroalueen ulkopuolisten hallussa olevia rahamarkkinarahastojen rahasto-osuuksia, rahamarkkinapapereita ja enintään kahden vuoden velkapapereita.

M3 ²⁾							
Repot	Rahamarkkina- rahastojen rahasto- osuudet	Rahamarkkina- paperit ja enintään 2 vuoden velka- paperit	Yhteensä	Joulukuu 1998 = 100 ³⁾			
9	10	11	12	13			
181,2	326,4	139,0	4 814,7	107,67	2000	touko	
167,3	319,3	136,5	4 799,4	107,43		kesä	
172,0	316,8	132,4	4 797,4	107,37		heinä	
169,4	320,4	135,0	4 792,7	107,17		elo	
171,4	310,5	133,9	4 791,1	107,08		syys	
170,6	313,6	135,8	4 797,7	107,12		loka	
173,5	319,9	131,3	4 825,2	107,83		marras	
174,9	300,1	136,6	4 900,9	109,88		joulu	
<i>Euroalueen laajeneminen</i>							
195,2	300,1	136,8	5 030,7	-	2001	tammi ¹⁾	
213,8	313,3	140,3	5 012,5	109,52	2001	tammi	
215,8	322,3	146,2	5 035,7	110,02		helmi	
225,9	333,2	142,3	5 080,7	110,91		maalis	
224,9	341,8	142,0	5 125,3	111,85		huhti	
237,3	351,3	136,0	5 161,9	112,47		touko	
224,5	349,3	146,5	5 204,2	113,42		kesä	
226,4	358,4	142,0	5 198,6	113,39		heinä	
233,9	369,9	142,2	5 197,4	113,47		elo	
229,3	374,7	147,6	5 252,6	114,52		syys	
237,1	387,1	150,7	5 277,0	115,04		loka	
230,2	396,7	153,4	5 331,8	116,27		marras ¹⁾	

M3 ²⁾							
Repot	Rahamarkkina- rahastojen rahasto- osuudet	Rahamarkkina- paperit ja enintään 2 vuoden velka- paperit	Yhteensä	Suhteellinen vuosimuutos ³⁾ , %			
9	10	11	12	13			
-13,9	-8,6	0,7	-10,6	4,7	2000	kesä	
4,7	-3,0	-1,3	-2,6	4,3		heinä	
-2,7	3,3	2,5	-8,8	4,8		elo	
2,0	-8,9	-2,2	-4,0	4,5		syys	
-0,8	2,5	2,0	1,8	4,2		loka	
3,0	6,1	-3,9	31,7	3,9		marras	
1,5	-9,4	1,0	91,6	4,1		joulu	
<i>Euroalueen laajeneminen</i>							
18,6	14,6	3,5	-16,3	3,6	2001	tammi	
1,9	9,3	5,7	22,7	3,7		helmi	
10,1	12,4	-5,2	40,7	3,9		maalis	
-1,1	9,4	-2,6	43,4	3,9		huhti	
12,4	10,4	-7,7	28,3	4,5		touko	
-12,8	-0,9	9,4	43,4	5,6		kesä	
1,9	9,5	-4,4	-1,4	5,6		heinä	
7,5	10,8	1,3	3,7	5,9		elo	
-4,6	4,4	-0,7	48,3	6,9		syys	
8,0	12,4	2,0	23,6	7,4		loka	
-6,9	10,3	5,4	56,6	7,8		marras ¹⁾	

3) Suhteellisten vuosimuutosten ja indeksien laskemistavasta ks. Teknisiä huomautuksia.

4) Laskettu kantojen kuukausimuutoksista, jotka on puhdistettu uudelleenluokittelun, arvostusmuutosten, valuuttakurssimuutosten tai itse transaktioista johtumattomien muiden vastaavien muutosten aiheuttamista eroista.

Taulukko 2.4 (jatkoa)

Raha-aggregaatit¹⁾ ja niiden vastaerät

(miljardia euroa; suhteelliset muutokset, ellei toisin mainita)

3. Kausivaihtelusta puhdistetut kannat ajanjakson lopussa

		M1		Muut lyhytaikaiset talletukset ⁵⁾		M2		Joulukuu 1998 = 100 ⁴⁾	
		Liikkeessä oleva raha 1	Yön yli -talletukset 2	Yhteensä 3	Joulukuu 1998 = 100 ⁴⁾ 4	Yhteensä 5	Joulukuu 1998 = 100 ⁴⁾ 6		Yhteensä 7
2000	touko	338,5	1 662,7	2 001,2	111,99	2 165,8	100,97	4 167,1	105,98
	kesä	338,7	1 647,6	1 986,3	111,22	2 169,2	101,20	4 155,4	105,76
	heinä	338,9	1 661,3	2 000,2	111,92	2 171,2	101,22	4 171,4	106,09
	elo	339,2	1 676,2	2 015,5	112,67	2 185,8	101,82	4 201,2	106,76
	syys	339,5	1 670,8	2 010,4	112,33	2 194,9	102,19	4 205,3	106,80
	loka	339,8	1 677,3	2 017,1	112,59	2 200,2	102,33	4 217,3	107,00
	marras	337,8	1 679,5	2 017,3	112,70	2 209,9	102,87	4 227,3	107,34
	joulu	337,1	1 677,2	2 014,4	112,75	2 198,9	102,63	4 213,3	107,23
<i>Euroalueen laajeneminen</i>									
2001	tammi 1.	342,3	1 692,6	2 034,9	-	2 285,6	-	4 320,5	-
2001	tammi	341,0	1 688,4	2 029,4	112,39	2 295,7	103,11	4 325,1	107,35
	helmi	340,0	1 709,5	2 049,5	113,49	2 310,5	103,76	4 360,1	108,21
	maalis	337,5	1 714,8	2 052,3	113,53	2 329,7	104,51	4 382,0	108,64
	huhti	336,2	1 725,4	2 061,5	114,04	2 340,0	104,98	4 401,5	109,13
	touko	332,4	1 753,4	2 085,8	115,22	2 345,6	105,04	4 431,4	109,69
	kesä	329,7	1 763,0	2 092,7	115,62	2 361,4	105,78	4 454,1	110,28
	heinä	324,4	1 772,7	2 097,1	115,95	2 374,1	106,44	4 471,3	110,79
	elo	318,0	1 792,8	2 110,8	116,80	2 378,6	106,77	4 489,4	111,35
	syys	308,9	1 825,3	2 134,2	118,09	2 391,9	107,35	4 526,1	112,25
	loka	296,7	1 844,7	2 141,4	118,52	2 405,3	107,93	4 546,7	112,77
	marras ⁶⁾	278,2	1 883,0	2 161,2	119,58	2 424,9	108,77	4 586,1	113,70

4. Kausivaihtelusta puhdistetut virrat⁷⁾

		M1		Muut lyhytaikaiset talletukset ⁵⁾			M2		Suhteellinen kuukausi- muutos ⁴⁾ , %	Suhteellinen vuosi- muutos ⁴⁾ , %		
		Liikkeessä oleva raha 1	Yön yli -talletukset 2	Yhteensä 3	Suhteellinen kuukausi- muutos ⁴⁾ , %	Suhteellinen vuosi- muutos ⁴⁾ , %	Yhteensä 6	Suhteellinen kuukausi- muutos ⁴⁾ , %			Suhteellinen vuosi- muutos ⁴⁾ , %	
2000	kesä	0,2	-13,9	-13,7	-0,7	7,3	5,0	0,2	1,7	-8,7	-0,2	4,3
	heinä	0,2	12,4	12,6	0,6	6,5	0,5	0,0	1,2	13,1	0,3	3,7
	elo	0,3	13,0	13,3	0,7	7,2	12,9	0,6	1,8	26,2	0,6	4,3
	syys	0,3	-6,5	-6,2	-0,3	6,3	7,9	0,4	2,2	1,8	0,0	4,1
	loka	0,3	4,4	4,7	0,2	6,0	2,9	0,1	2,0	7,6	0,2	3,9
	marras	-2,0	4,1	2,1	0,1	5,3	11,7	0,5	2,5	13,8	0,3	3,8
	joulu	-0,7	1,6	0,9	0,0	5,1	-5,3	-0,2	2,1	-4,4	-0,1	3,5
<i>Euroalueen laajeneminen</i>												
2001	tammi	-4,0	-3,2	-7,3	-0,3	2,2	10,9	0,5	3,5	3,7	0,1	2,9
	helmi	-1,0	20,8	19,9	1,0	2,3	14,6	0,6	3,5	34,5	0,8	2,9
	maalis	-2,5	3,3	0,8	0,0	1,6	16,7	0,7	4,3	17,5	0,4	3,0
	huhti	-1,4	10,5	9,1	0,4	1,4	10,5	0,4	4,8	19,6	0,4	3,2
	touko	-3,8	25,2	21,4	1,0	2,9	1,3	0,1	4,0	22,7	0,5	3,5
	kesä	-2,7	10,0	7,3	0,3	4,0	16,4	0,7	4,5	23,7	0,5	4,3
	heinä	-5,3	11,2	5,9	0,3	3,6	14,9	0,6	5,2	20,8	0,5	4,4
	elo	-6,4	21,8	15,4	0,7	3,7	7,3	0,3	4,9	22,6	0,5	4,3
	syys	-9,1	32,3	23,2	1,1	5,1	13,0	0,5	5,0	36,2	0,8	5,1
	loka	-12,2	20,0	7,8	0,4	5,3	12,9	0,5	5,5	20,7	0,5	5,4
	marras ⁶⁾	-18,5	37,7	19,1	0,9	6,1	18,6	0,8	5,7	37,7	0,8	5,9

Lähde: EKP.

- 1) Raha-agregaatteihin kuuluvat rahalaitosten sekä joidenkin valtionhallintoon kuuluvien yksiköiden (kuten posti ja valtiokonttori) monetaariset velat muille euroalueella oleville kuin rahalaitoksille ja valtioille.
- 2) M3 ja sen erät laskettu ilman euroalueen ulkopuolisten hallussa olevia rahamarkkinarahastojen rahasto-osuuksia, rahamarkkinapapereita ja enintään kahden vuoden velkapapereita.
- 3) Lainat ja muut luotot on esitetty kausivaihtelusta puhdistamattomina sivulla 20*.
- 4) Suhteellisten vuosimuutosten ja indeksien laskemistavasta ks. Teknisiä huomautuksia.

M3 ²⁾				Lainat muille euroalueella (pl. julkisyhteisöt) ³⁾		
Jälkimarkkinakelpoiset instrumentit ⁶⁾		Yhteensä	Joulukuu 1998 = 100 ⁴⁾	Yhteensä	Joulukuu 1998 = 100 ⁴⁾	
Yhteensä	Joulukuu 1998 = 100 ⁴⁾					
9	10	11	12	13	14	
628,1	116,66	4 795,2	107,23	5 787,8	114,17	2000 touko
618,1	115,12	4 773,5	106,85	5 823,3	114,75	kesä
621,7	116,21	4 793,1	107,27	5 858,5	115,35	heinä
622,7	116,30	4 823,9	107,87	5 917,8	116,46	elo
622,4	116,23	4 827,7	107,90	5 991,1	117,62	syys
630,1	117,58	4 847,4	108,23	6 035,7	118,41	loka
631,0	117,83	4 858,2	108,57	6 067,5	119,17	marras
639,1	120,54	4 852,4	108,79	6 075,3	119,66	joulu
<i>Euroalueen laajeneminen</i>						
659,6	-	4 980,1	-	6 130,0	-	2001 tammi I.
676,4	123,72	5 001,5	109,28	6 179,7	120,47	2001 tammi
677,9	124,00	5 038,0	110,07	6 212,7	121,13	helmi
687,1	125,70	5 069,1	110,65	6 263,5	121,98	maalis
692,1	126,36	5 093,6	111,16	6 303,8	122,80	huhti
703,6	128,29	5 135,0	111,89	6 340,7	123,34	touko
715,0	130,38	5 169,1	112,65	6 361,4	123,83	kesä
727,9	132,84	5 199,2	113,40	6 377,3	124,30	heinä
743,3	135,72	5 232,7	114,24	6 396,0	124,84	elo
760,5	137,68	5 286,6	115,26	6 430,7	125,49	syys
787,9	142,50	5 334,6	116,30	6 461,6	126,07	loka
789,4	143,39	5 375,6	117,23	6 509,8	126,99	marras ⁶⁾

M3 ²⁾							Lainat muille euroalueella (pl. julkisyhteisöt) ³⁾			
Jälkimarkkinakelpoiset instrumentit ⁶⁾			Yhteensä	Suhteellinen kuukausi- muutos ⁴⁾ , %	Suhteellinen vuosi- muutos ⁴⁾ , %	3 kk:n liukuva keskiarvo (keskitetty) %	Yhteensä	Suhteellinen kuukausi- muutos ⁴⁾ , %	Suhteellinen vuosi- muutos ⁴⁾ , %	
Yhteensä	Suhteellinen kuukausi- muutos ⁴⁾ , %	Suhteellinen vuosi- muutos ⁴⁾ , %								
12	13	14	15	16	17	18	19	20	21	
-8,3	-1,3	6,8	-17,0	-0,4	4,6	4,8	35,6	0,5	9,4	2000 kesä
5,9	1,0	8,8	19,0	0,4	4,3	4,6	35,0	0,5	9,1	heinä
0,5	0,1	7,7	26,7	0,6	4,7	4,5	59,1	1,0	9,5	elo
-0,4	-0,1	6,6	1,4	0,0	4,5	4,5	73,3	1,0	10,0	syys
7,3	1,2	7,3	14,9	0,3	4,3	4,3	44,5	0,7	9,8	loka
1,3	0,2	5,2	15,1	0,3	4,0	4,1	31,9	0,6	9,3	marras
14,6	2,3	7,4	10,1	0,2	4,0	4,0	8,1	0,4	9,6	joulu
<i>Euroalueen laajeneminen</i>										
18,1	2,6	10,4	21,7	0,4	3,9	3,9	104,4	0,7	9,3	2001 tammi
1,5	0,2	9,5	35,9	0,7	3,8	3,8	32,9	0,6	9,0	helmi
9,3	1,4	8,0	26,8	0,5	3,7	3,8	50,7	0,7	8,7	maalis
3,6	0,5	8,8	23,2	0,5	3,9	4,0	40,4	0,7	8,4	huhti
10,6	1,5	10,0	33,2	0,7	4,3	4,6	36,7	0,4	8,0	touko
11,5	1,6	13,3	35,2	0,7	5,4	5,2	20,7	0,4	7,9	kesä
13,5	1,9	14,3	34,3	0,7	5,7	5,7	16,0	0,4	7,8	heinä
15,8	2,2	16,7	38,4	0,7	5,9	6,1	18,7	0,4	7,2	elo
10,7	1,4	18,5	47,0	0,9	6,8	6,7	34,7	0,5	6,7	syys
26,6	3,5	21,2	47,3	0,9	7,4	7,4	30,8	0,5	6,5	loka
5,0	0,6	21,7	42,7	0,8	8,0	.	48,2	0,7	6,6	marras ⁶⁾

5) Muihin lyhytaikaisiin talletuksiin kuuluvat enintään 2 vuoden määräaikaistalletukset ja irtisanomisajaltaan enintään 3 kuukauden talletukset.

6) Jälkimarkkinakelpoisin instrumentteihin sisältyvät reposopimukset, rahamarkkinarahastojen rahasto-osuudet, rahamarkkinapaperit ja enintään 2 vuoden velkapaperit.

7) Laskettu kantojen kuukausimuutoksista, jotka on puhdistettu uudelleenluokittelun, arvostusmuutosten, valuuttakurssimuutosten tai itse transaktioista johtumattomien muiden vastaavien muutosten aiheuttamista eroista.

Taulukko 2.4 (jatkoa)

Raha-aggregaatit¹⁾ ja niiden vastaerät

(miljardia euroa; kausivaihtelusta puhdistamaton; suhteelliset muutokset, ellei toisin mainita)

5. M3:n keskeiset vastaerät: kannat ajanjakson lopussa

		Rahalaitosten pitempiaikaiset velat				Luotot ²⁾				Ulkomaiset netto-saamiset	Kiinteä omaisuus
		Yli 2 vuoden määräaikais-talletukset	Irtisanomis-ajaltaan yli 3 kk:n talletukset	Yli 2 vuoden velkapaperit	Oma pääoma ja varaukset	Luotot julkiselle sektorille	Luotot muille euro-alueella	Niistä: lainat			
								Joulukuun 1998 = 100 ³⁾			
		1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
2000	touko	1 165,9	114,0	1 488,4	853,6	2 023,7	6 559,2	5 779,1	114,00	51,5	163,0
	kesä	1 164,7	115,5	1 498,3	877,6	2 002,4	6 594,9	5 846,3	115,21	134,7	164,2
	heinä	1 165,1	116,6	1 507,2	893,9	1 974,6	6 636,0	5 874,6	115,67	118,1	164,9
	elo	1 166,3	118,2	1 523,0	898,2	1 950,6	6 660,4	5 893,1	115,98	109,6	165,2
	syys	1 167,5	120,5	1 529,9	926,3	1 946,4	6 750,5	5 978,5	117,37	92,9	166,0
	loka	1 168,4	121,3	1 548,6	932,8	1 935,5	6 799,7	6 021,4	118,13	77,8	168,0
	marras	1 162,6	122,9	1 537,2	920,7	1 939,2	6 836,2	6 056,7	118,96	68,1	167,7
	joulu	1 168,2	125,4	1 525,2	894,4	1 925,3	6 877,6	6 090,7	119,96	77,1	169,9
<i>Euroalueen laajeneminen</i>											
2001	tammi 1.	1 170,0	126,7	1 526,9	911,9	2 009,9	6 952,0	6 154,0	-	183,3	172,9
2001	tammi	1 170,2	126,8	1 555,3	909,0	2 003,7	6 998,4	6 185,0	120,58	17,4	171,8
	helmi	1 169,2	126,9	1 564,2	911,3	2 006,0	7 035,5	6 206,2	121,01	8,4	172,3
	maalis	1 172,5	126,4	1 576,9	926,9	2 017,7	7 128,0	6 273,1	122,17	-26,3	172,0
	huhti	1 169,7	124,6	1 577,8	928,1	2 015,7	7 193,3	6 312,4	122,97	-62,7	173,3
	touko	1 170,5	123,2	1 584,5	940,0	2 030,6	7 220,3	6 332,7	123,18	-80,3	174,6
	kesä	1 170,8	122,0	1 593,2	963,9	2 041,5	7 243,2	6 386,7	124,32	-40,5	175,5
	heinä	1 165,2	120,7	1 592,5	953,3	2 033,9	7 257,2	6 392,9	124,61	-26,3	176,6
	elo	1 161,9	119,5	1 584,7	958,0	2 019,6	7 233,9	6 368,2	124,30	1,0	176,9
	syys	1 162,7	118,6	1 599,1	962,2	2 025,7	7 273,7	6 418,8	125,26	56,2	177,8
	loka	1 162,6	116,9	1 610,8	972,9	2 014,4	7 313,0	6 446,4	125,77	80,4	178,5
	marras ⁴⁾	1 160,3	115,8	1 602,0	973,9	2 033,1	7 369,4	6 498,9	126,78	101,1	179,3

6. M3:n keskeiset vastaerät: virrat⁴⁾

		Rahalaitosten pitempiaikaiset velat				Luotot ²⁾				Ulkomaiset netto-saamiset	Kiinteä omaisuus
		Yli 2 vuoden määräaikais-talletukset	Irtisanomis-ajaltaan yli 3 kk:n talletukset	Yli 2 vuoden velkapaperit	Oma pääoma ja varaukset	Luotot julkiselle sektorille	Luotot muille euro-alueella	Niistä: lainat	Suhteellinen vuosimuutos ³⁾ , %		
		1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
2000	kesä	-1,0	1,5	13,9	18,8	-22,8	30,1	61,1	9,4	80,8	1,4
	heinä	-0,8	1,4	3,9	15,4	-27,4	33,9	23,5	9,1	-16,7	0,7
	elo	0,5	1,7	8,2	4,9	-19,1	20,1	15,7	9,5	-11,1	0,3
	syys	-2,6	2,2	2,6	18,8	-7,6	76,6	71,0	10,0	-26,5	0,7
	loka	-0,1	0,8	10,8	5,0	-15,0	47,0	38,6	9,8	-14,8	3,2
	marras	-5,0	1,6	-4,7	-11,9	1,8	41,6	42,1	9,3	-9,5	-0,3
	joulu	9,0	2,5	-3,9	-22,0	-9,2	59,3	51,1	9,5	18,8	1,2
<i>Euroalueen laajeneminen</i>											
2001	tammi	0,1	0,2	24,1	-4,2	-12,8	47,5	31,6	9,3	-55,1	-1,0
	helmi	-1,1	0,1	8,5	2,8	-3,7	38,5	22,2	9,0	-9,7	0,5
	maalis	1,6	-0,5	9,5	16,5	6,6	84,6	59,4	8,7	-37,5	0,1
	huhti	-2,6	-1,9	-0,1	1,5	-1,4	65,6	41,4	8,4	-36,8	1,2
	touko	0,3	-1,4	-3,9	8,7	15,7	16,2	10,7	8,1	-14,9	1,4
	kesä	0,4	-1,1	11,3	16,9	10,8	24,7	58,7	7,9	33,9	0,9
	heinä	-4,8	-1,4	5,2	-6,6	-5,7	19,0	14,6	7,7	17,1	1,1
	elo	-2,2	-1,2	-1,9	6,9	-9,8	-12,8	-15,6	7,2	26,6	0,3
	syys	0,6	-0,9	13,7	3,3	-0,7	42,9	49,0	6,7	41,6	0,8
	loka	-0,3	-1,7	12,0	7,5	-12,6	34,7	26,3	6,5	30,9	0,7
	marras ⁴⁾	-2,7	-1,1	19,8	2,0	21,3	49,7	51,7	6,6	22,6	1,0

- 1) Raha-aggregaateihin kuuluvat rahalaitosten sekä joidenkin valtionhallintoon kuuluvien yksiköiden (kuten posti ja valtiokonttori) monetaariset velat muille euroalueella oleville kuin rahalaitoksille ja valtiolle.
- 2) Luottoihin kuuluvat rahalaitosten lainat euroalueella sijaitseville ei-rahallaisille ja sijoitukset euroalueella sijaitsevien ei-rahallaisien liikkeeseen laskemiin arvopapereihin.
- 3) Suhteellisten vuosimuutosten ja indeksien laskemistavasta ks. Teknisiä huomautuksia.
- 4) Laskettu kantojen kuukausimuutoksista, jotka on puhdistettu uudelleenluokittelun, arvostusmuutosten, valuuttakurssimuutosten tai itse transaktioista johtumattomien muiden vastaavien muutosten aiheuttamista eroista.

Taulukko 2.5

Rahalaitosten lainat vastapuolen, käyttötarkoituksen ja alkuperäisen maturiteetin mukaan¹⁾

(miljardia euroa; kausivaihtelusta puhdistamaton; suhteelliset muutokset, ellei toisin mainita)

1. Lainat muille rahoituslaitossektoriin kuuluville kuin rahalaitoksille ja julkisyhteisöille: kannat ajanjakson lopussa

	Muut rahoituslaitokset kuin vakuutuslaitokset ja eläkerahastot			Vakuutuslaitokset ja eläkerahastot			Julkisyhteisöt								
	Yhteensä	Enintään 1 vuosi	Joulukuu 1998 = 100 ²⁾	Yhteensä	Enintään 1 vuosi	Joulukuu 1998 = 100 ²⁾	Valtio ³⁾	Muut julkisyhteisöt				Yhteensä	Joulukuu 1998 = 100 ²⁾		
								Osavaltiohallinto	Paikallishallinto	Sosiaaliturvarahastot					
1	2	3	4	5	6	7	8	Yli 5 vuotta	9	10	Yli 5 vuotta	11	12	13	14
2000 I	335,4	207,2	127,9	37,1	25,7	135,1	193,8	291,9	251,3	338,1	306,1	16,0	839,7	99,5	
II	381,5	246,1	135,7	38,8	29,1	141,3	186,8	290,0	252,1	339,0	306,0	19,7	835,6	99,0	
III	385,4	247,2	138,8	33,0	25,3	120,4	173,3	288,4	252,4	337,8	305,3	18,5	818,1	97,3	
IV	394,8	252,9	142,8	31,5	21,8	114,8	173,1	297,3	255,4	350,9	315,8	14,6	835,9	99,5	
<i>Euroalueen laajeneminen</i>															
2001 tammi 1.	395,4	253,4	-	31,6	21,8	-	185,6	297,3	255,4	351,5	316,4	15,2	849,6	-	
2001 I	418,0	273,0	153,0	35,9	26,8	130,5	189,3	295,3	255,3	352,4	314,0	15,6	852,6	99,1	
II	425,3	280,7	155,7	35,8	26,7	130,2	175,0	294,0	254,9	350,1	312,1	17,2	836,3	97,2	
III ⁴⁾	408,7	258,3	149,5	35,6	26,3	130,5	168,2	293,9	254,1	350,7	313,4	17,7	830,5	96,6	

2. Lainat muille rahoituslaitossektoriin kuuluville kuin rahalaitoksille ja julkisyhteisöille: virrat⁴⁾

	Muut rahoituslaitokset kuin vakuutuslaitokset ja eläkerahastot			Vakuutuslaitokset ja eläkerahastot			Julkisyhteisöt								
	Yhteensä	Enintään 1 vuosi	Suhteellinen vuosimuutos ²⁾ , %	Yhteensä	Enintään 1 vuosi	Suhteellinen vuosimuutos ²⁾ , %	Valtio ³⁾	Muut julkisyhteisöt				Yhteensä	Suhteellinen vuosimuutos ²⁾ , %		
								Osavaltiohallinto	Paikallishallinto	Sosiaaliturvarahastot					
1	2	3	4	5	6	7	8	Yli 5 vuotta	9	10	Yli 5 vuotta	11	12	13	14
2000 II	20,6	13,8	18,6	1,7	3,5	-4,1	-7,3	-1,8	1,3	0,9	-0,1	3,7	-4,6	-0,3	
III	8,6	1,1	24,5	-5,7	-3,8	-21,2	-9,9	-2,3	-0,3	-0,5	0,0	-1,2	-13,9	-1,1	
IV	11,2	6,8	18,2	-1,5	-3,5	6,6	0,2	8,8	3,0	12,8	10,3	-3,9	18,0	-0,9	
<i>Euroalueen laajeneminen</i>															
2001 I	28,1	22,7	19,6	4,3	5,0	-3,4	-0,6	-2,0	-0,1	-0,7	-3,7	0,4	-2,9	-0,4	
II	7,5	7,6	14,7	-0,1	-0,1	-7,9	-14,7	-1,3	-0,4	-2,2	-1,9	1,6	-16,7	-1,8	
III ⁴⁾	-16,9	-22,4	7,7	0,1	-0,4	8,4	-6,3	0,0	-0,7	0,5	1,3	0,6	-5,2	-0,8	

Lähde: EKP.

1) Vastaavat EKT 95:n sektoriluokitukset: Yritykset: S11, Kotitaloudet: S14, Kotitalouksia palvelevat voittoa tavoittelemattomat yhteisöt: S15, Muut rahoituslaitokset kuin vakuutuslaitokset ja eläkerahastot (vastaa EKT 95:n luokitusta muut rahoituslaitokset): S123 (ml. Rahoituksen ja vakuutuksen välitystä avustavat laitokset: S124), Vakuutuslaitokset ja eläkerahastot: S125, Julkisyhteisöt: S13.

2) Suhteellisten vuosimuutosten ja indeksien laskelmistavasta ks. Teknisiä huomautuksia.

3) Valtion lainoista ei ole saatavissa maturiteettijakaamaa.

4) Laskettu kantojen neljännesvuosimuutoksista, jotka on puhdistettu uudelleenluokittelun, arvostusmuutosten, valuuttakurssimuutosten tai itse transaktioista johtumattomien muiden vastaavien muutosten aiheuttamista eroista.

Taulukko 2.5 (jatkoa)

Rahalaitosten lainat vastapuolen, käyttötarkoituksen ja alkuperäisen maturiteetin mukaan¹⁾

(miljardia euroa; kausivaihtelusta puhdistamaton; suhteelliset muutokset, ellei toisin mainita)

3. Lainat muille kuin rahoituslaitossectorille ja julkisyhteisöille: kannat ajanjakson lopussa

	Yritykset					Kulutustuotot ³⁾				
	Enintään 1 vuosi	Yli 1 vuosi ja enintään 5 vuotta	Yli 5 vuotta	Yhteensä	Joulukuu 1998 = 100 ²⁾	Enintään 1 vuosi	Yli 1 vuosi ja enintään 5 vuotta	Yli 5 vuotta	Yhteensä	Joulukuu 1998 = 100 ²⁾
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
2000 I	900,8	392,8	1 207,8	2 501,4	109,9	89,0	162,5	200,6	452,1	110,0
II	918,2	407,1	1 236,9	2 562,1	113,0	93,5	161,5	201,9	456,9	111,7
III	953,5	423,6	1 256,9	2 634,0	115,8	96,4	164,9	208,3	469,7	114,4
IV	967,3	429,3	1 287,8	2 684,4	118,6	98,1	165,4	212,9	476,5	116,1
<i>Euroalueen laajeneminen</i>										
2001 tammi 1.	996,0	436,6	1 293,6	2 726,2	-	102,7	166,3	213,0	482,0	-
2001 I	1 033,6	445,4	1 313,5	2 792,5	120,9	99,3	168,5	212,7	480,6	115,1
II	1 051,2	455,8	1 343,4	2 850,4	123,2	100,6	171,2	217,6	489,4	117,3
III ⁴⁾	1 028,1	466,6	1 370,2	2 864,9	124,5	101,8	171,6	220,8	494,3	118,5

4. Lainat muille kuin rahoituslaitossectorille ja julkisyhteisöille: virrat⁴⁾

	Yritykset					Kulutustuotot ³⁾				
	Enintään 1 vuosi	Yli 1 vuosi ja enintään 5 vuotta	Yli 5 vuotta	Yhteensä	Suhteellinen vuosi- muutos ²⁾ , %	Enintään 1 vuosi	Yli 1 vuosi ja enintään 5 vuotta	Yli 5 vuotta	Yhteensä	Suhteellinen vuosimuutos ²⁾ , %
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
2000 II	22,1	16,3	31,1	69,5	9,3	4,5	-0,4	2,8	6,9	7,1
III	28,8	16,4	18,1	63,2	11,1	2,1	3,2	5,8	11,1	8,0
IV	19,3	9,6	36,3	65,2	10,8	1,8	0,5	4,6	6,9	8,0
<i>Euroalueen laajeneminen</i>										
2001 I	32,8	5,4	13,6	51,8	10,0	-4,4	0,1	0,4	-3,9	4,6
II	14,1	12,2	26,6	52,9	9,1	1,2	3,0	4,9	9,1	5,0
III ⁴⁾	-18,0	14,0	33,6	29,7	7,5	1,5	0,1	3,2	4,9	3,6

Lähde: EKP.

- Vastaavat EKT 95:n sektoriluokitukset: Yritykset: S11, Kotitaloudet: S14, Kotitalouksia palvelevat voittoa tavoittelemattomat yhteisöt: S15, Muut rahoituslaitokset kuin vakuutuslaitokset ja eläkerahastot (vastaa EKT 95:n luokitusta muut rahoituslaitokset): S123 (ml. Rahoituksen ja vakuutuksen välitystä avustavat laitokset: S124), Vakuutuslaitokset ja eläkerahastot: S125, Julkisyhteisöt: S13.
- Suhteellisten vuosimuutosten ja indeksien laskelmistavasta ks. Teknisiä huomautuksia.

Kotitaloudet												Kotitalouksia palvelevat voittoa tavoittelemattomat yhteisöt		
Asuntoluotot ³⁾					Muu luotonanto					Yhteensä	Joulukuu 1998 = 100 ²⁾	Yhteensä	Joulukuu 1998 = 100 ²⁾	
Enintään 1 vuosi	Yli 1 vuosi ja enintään 5 vuotta	Yli 5 vuotta	Yhteensä	Joulukuu 1998 = 100 ²⁾	Enintään 1 vuosi	Yli 1 vuosi ja enintään 5 vuotta	Yli 5 vuotta	Yhteensä	Joulukuu 1998 = 100 ²⁾					
11	12	13	14	15	16	17	18	19	20	21	22	23	24	
20,2	58,8	1 660,4	1 739,4	114,1	140,9	100,4	342,8	584,2	110,7	2 775,6	112,7	39,0	111,8	2000 I
21,2	60,6	1 699,2	1 781,0	116,7	144,8	102,1	341,3	588,3	111,9	2 826,2	114,8	37,6	107,8	II
22,8	62,9	1 747,7	1 833,5	118,9	142,4	100,8	342,1	585,3	111,7	2 888,4	116,6	37,6	107,7	III
23,1	62,3	1 791,6	1 876,9	121,7	146,6	101,8	340,1	588,4	113,1	2 941,8	118,9	38,2	109,3	IV
<i>Euroalueen laajeneminen</i>														
23,1	62,7	1 802,4	1 888,2	-	146,7	101,8	340,1	588,6	-	2 958,8	-	38,2	-	2001 I
22,8	61,7	1 832,2	1 916,8	123,6	145,9	104,4	341,9	592,2	114,0	2 989,5	120,1	37,3	106,5	2001 I
23,4	62,3	1 868,4	1 954,1	125,7	147,7	100,6	342,7	591,0	115,1	3 034,6	122,1	40,7	116,5	II
23,0	61,2	1 901,6	1 985,9	127,8	144,4	100,7	345,2	590,3	115,1	3 070,5	123,6	39,2	112,0	III ⁴⁾

Kotitaloudet												Kotitalouksia palvelevat voittoa tavoittelemattomat yhteisöt		
Asuntoluotot ³⁾					Muu luotonanto					Yhteensä	Suhteellinen vuosimuutos ²⁾ , %	Yhteensä	Suhteellinen vuosimuutos ²⁾ , %	
Enintään 1 vuosi	Yli 1 vuosi ja enintään 5 vuotta	Yli 5 vuotta	Yhteensä	Suhteellinen vuosimuutos ²⁾ , %	Enintään 1 vuosi	Yli 1 vuosi ja enintään 5 vuotta	Yli 5 vuotta	Yhteensä	Suhteellinen vuosimuutos ²⁾ , %					
11	12	13	14	15	16	17	18	19	20	21	22	23	24	
1,1	1,6	37,2	40,0	10,2	3,9	2,5	-0,2	6,2	5,8	53,0	8,7	-1,4	5,2	2000 II
0,0	0,7	32,9	33,6	9,0	-1,7	-0,9	2,0	-0,6	5,0	44,0	8,0	0,0	3,9	III
0,2	-0,6	42,5	42,1	8,6	4,5	2,1	0,5	7,0	3,6	56,0	7,4	0,6	2,0	IV
<i>Euroalueen laajeneminen</i>														
-0,4	-0,9	31,2	29,9	8,3	0,2	2,6	1,8	4,5	3,0	30,6	6,6	-1,0	-4,8	2001 I
0,6	0,5	32,1	33,2	7,7	1,9	-2,0	5,9	5,8	2,9	48,1	6,3	3,5	8,1	II
-0,4	-1,1	33,3	31,8	7,5	-3,3	0,3	3,2	0,1	3,0	36,8	5,9	-1,6	4,0	III ⁴⁾

3) Kulutus- ja asuntoluottojen määritelmät vaihtelevat alueen eri maissa.

4) Laskettu kantojen neljännesvuosimuutoksista, jotka on puhdistettu uudelleenluokittelun, arvostusmuutosten, valuuttakurssimuutosten tai itse transaktioista johtumattomien muiden vastaavien muutosten aiheuttamista eroista.

Taulukko 2.6

Talletukset rahalaitoksissa vastapuolen ja vaateen mukaan¹⁾

(miljardia euroa; kausivaihtelusta puhdistamaton; suhteelliset muutokset, ellei toisin mainita)

1. Muiden rahoituslaitossektoriin kuuluvien kuin rahalaitosten ja julkisyhteisöjen talletukset: kannat ajanjakson lopussa

	Muut rahoituslaitokset kuin vakuutuslaitokset ja eläkerahastot				Vakuutuslaitokset ja eläkerahastot					Julkisyhteisöt						
	Yhteensä ²⁾				Joulukuun 1998 = 100 ³⁾	Yhteensä ²⁾				Joulukuun 1998 = 100 ³⁾	Valtio	Muut julkisyhteisöt			Yhteensä	Joulukuun 1998 = 100 ³⁾
	1	Yön yli	Määräaikaiset	Repot		6	Yön yli	Määräaikaiset	Repot			12	Osa-valtiohallinto	Paikallishallinto		
2000 I	438,2	162,2	183,0	87,4	131,0	458,8	35,4	407,1	13,1	110,9	130,2	28,1	58,6	52,7	269,6	102,6
II	428,2	164,5	181,6	76,8	129,9	460,7	34,6	411,0	11,6	111,4	146,0	31,7	62,7	59,3	299,6	114,0
III	427,3	158,6	187,0	76,6	129,8	464,4	34,1	413,7	12,9	111,6	159,2	30,3	63,2	57,8	310,5	117,8
IV	431,1	153,6	198,9	74,0	131,0	477,6	40,6	418,5	15,3	114,8	164,5	30,6	68,2	53,2	316,5	120,1
<i>Euroalueen laajeneminen</i>																
2001 tammi 1.	433,0	153,0	200,2	75,2	-	479,9	40,7	418,5	17,5	-	166,2	30,6	69,1	55,1	321,0	-
2001 I	441,9	151,8	194,2	91,2	133,4	483,5	38,2	423,0	18,8	115,7	150,3	30,9	65,0	57,2	303,5	113,4
II	455,4	164,3	195,9	89,3	136,3	486,1	41,4	424,0	16,9	116,3	164,3	31,5	66,8	60,8	323,4	120,9
III ^(p)	456,2	163,0	202,0	86,0	134,1	487,6	39,4	426,7	17,7	116,7	153,7	33,3	67,6	60,6	315,1	117,8

2. Muiden rahoituslaitossektoriin kuuluvien kuin rahalaitosten ja julkisyhteisöjen talletukset: virrat⁴⁾

	Muut rahoituslaitokset kuin vakuutuslaitokset ja eläkerahastot					Vakuutuslaitokset ja eläkerahastot					Julkisyhteisöt					
	Yhteensä ²⁾				Suhteellinen vuosimuutos ³⁾ , %	Yhteensä ²⁾				Suhteellinen vuosimuutos ³⁾ , %	Valtio	Muut julkisyhteisöt			Yhteensä	Suhteellinen vuosimuutos ³⁾ , %
	1	Yön yli	Määräaikaiset	Repot		6	Yön yli	Määräaikaiset	Repot			12	Osa-valtiohallinto	Paikallishallinto		
2000 II	-3,8	2,3	4,9	-10,6	7,2	1,9	0,3	2,8	-1,5	6,9	15,8	3,6	4,1	6,5	30,0	17,7
III	-0,1	-5,8	6,1	-0,2	10,1	1,0	-0,7	0,3	1,3	5,7	13,3	-1,4	-0,4	-1,5	10,0	18,2
IV	3,9	-4,9	11,9	-2,6	8,9	13,2	6,5	4,8	2,4	6,1	5,3	0,4	5,0	-4,6	6,1	12,5
<i>Euroalueen laajeneminen</i>																
2001 I	7,7	-2,5	-5,9	16,0	1,8	3,7	-2,5	4,5	1,3	4,3	-15,6	0,1	-4,1	2,1	-17,5	10,6
II	9,6	12,4	-2,1	-1,8	4,9	2,8	3,4	1,0	-1,9	4,5	13,9	0,5	1,9	3,6	19,9	6,1
III ^(p)	-7,2	-1,3	-1,9	-3,3	3,3	1,5	-1,9	2,7	0,9	4,6	-10,6	1,9	0,7	-0,3	-8,3	0,0

Lähde: EKP.

- 1) Vastaavat EKT 95:n sektoriluokitukset: Yritykset: S11, Kotitaloudet: S14, Kotitalouksia palvelevat voittoja tavoittelemattomat yhteisöt: S15, Muut rahoituslaitokset kuin vakuutuslaitokset ja eläkerahastot (vastaa EKT 95:n luokitusta muut rahoituslaitokset): S123 (ml. Rahoituksen ja vakuutuksen välitystä avustavat laitokset: S124), Vakuutuslaitokset ja eläkerahastot: S125, Julkisyhteisöt: S13.
- 2) Sisältää irtisanomisehtoiset talletukset.
- 3) Suhteellisten vuosimuutosten ja indeksien laskelmistavasta ks. Teknisiä huomautuksia.
- 4) Laskettu kantojen neljännesvuosimuutoksista, jotka on puhdistettu uudelleenluokittelun, arvostusmuutosten, valuuttakurssimuutosten tai itse transaktioista johtumattomien muiden vastaavien muutosten aiheuttamista eroista.

Taulukko 2.6 (jatkoa)

Talletukset rahalaitoksissa vastapuolen ja vaateen mukaan¹⁾

(miljardia euroa; kausivaihtelusta puhdistamaton; suhteelliset muutokset, ellei toisin mainita)

3. Muiden kuin rahoituslaitosten ja julkisyhteisöjen talletukset: kannat ajanjakson lopussa

	Yritykset						Kotitaloudet ²⁾					
	Yön yli 1	Määrä- aikaiset 2	Irti- sanomis- ehtoiset 3	Repot 4	Yhteensä 5	Joulukuu 1998 = 100 ³⁾ 6	Yön yli 7	Määrä- aikaiset 8	Irti- sanomis- ehtoiset 9	Repot 10	Yhteensä 11	Joulukuu 1998 = 100 ³⁾ 12
2000 I	440,2	291,9	24,4	31,1	787,7	101,4	887,1	1 090,7	1 274,7	42,4	3 294,9	102,2
II	459,7	307,7	24,1	26,9	818,4	104,6	888,2	1 095,1	1 254,6	46,6	3 284,5	101,8
III	464,2	329,5	24,7	25,0	843,4	106,4	874,4	1 109,7	1 235,3	51,6	3 270,9	101,4
IV	497,4	324,6	24,1	26,3	872,4	111,5	907,1	1 131,5	1 241,4	57,1	3 337,0	103,5
<i>Euroalueen laajeneminen</i>												
2001 tammi 1.	504,5	337,9	24,2	30,5	897,2	-	910,6	1 154,0	1 292,3	69,6	3 426,6	-
2001 I	478,9	349,2	24,1	32,4	884,6	108,9	906,2	1 192,3	1 287,0	78,9	3 464,5	104,6
II	514,5	335,7	24,4	32,1	906,7	111,3	947,4	1 198,7	1 293,5	82,5	3 522,0	106,4
III ⁴⁾	515,1	322,1	25,4	35,5	898,1	112,5	964,8	1 203,7	1 304,9	84,5	3 557,8	107,5

4. Muiden kuin rahoituslaitosten ja julkisyhteistöjen talletukset: virrat⁴⁾

	Yritykset						Kotitaloudet ²⁾					
	Yön yli 1	Määrä- aikaiset 2	Irti- sanomis- ehtoiset 3	Repot 4	Yhteensä 5	Suhteelli- nen vuosi- muutos ³⁾ , % 6	Yön yli 7	Määrä- aikaiset 8	Irti- sanomis- ehtoiset 9	Repot 10	Yhteensä 11	Suhteelli- nen vuosi- muutos ³⁾ , % 12
2000 II	19,8	9,5	-0,3	-4,3	24,8	8,2	2,2	4,4	-21,2	4,2	-10,3	1,2
III	0,3	14,1	1,3	-2,0	13,7	8,9	-13,8	14,6	-19,6	5,0	-13,8	1,0
IV	36,8	2,8	-0,6	1,3	40,3	11,1	32,8	22,5	6,4	5,5	67,1	1,1
<i>Euroalueen laajeneminen</i>												
2001 I	-28,3	6,9	-0,1	1,8	-19,8	7,4	-4,6	37,8	-5,8	9,3	36,7	2,4
II	32,9	-13,4	0,3	-0,4	19,4	6,4	41,1	6,4	6,2	3,6	57,4	4,4
III ⁴⁾	4,1	0,5	1,0	3,5	9,1	5,7	17,3	5,0	11,7	2,0	36,0	6,0

Lähde: EKP.

- 1) Vastaavat EKT 95:n sektoriluokitukset: Yritykset: S11, Kotitaloudet: S14, Kotitalouksia palvelevat voittoa tavoittelemattomat yhteisöt: S15, Muut rahoituslaitokset kuin vakuutuslaitokset ja eläkerahastot (vastaa EKT 95:n luokitusta muut rahoituslaitokset): S123 (ml. Rahoituksen ja vakuutuksen välitystä avustavat laitokset: S124), Vakuutuslaitokset ja eläkerahastot: S125, Julkisyhteisöt: S13.
- 2) Sisältää kotitaloudet (S14) ja kotitalouksia palvelevat voittoa tavoittelemattomat yhteisöt (S15).
- 3) Suhteellisten vuosimuutosten ja indeksien laskelmistavasta ks. Teknisiä huomautuksia.
- 4) Laskettu kantojen neljännesvuosimuutoksista, jotka on puhdistettu uudelleenluokittelun, arvostusmuutosten, valuuttakurssimuutosten tai itse transaktioista johtumattomien muiden vastaavien muutosten aiheuttamista eroista.

Taulukko 2.7

Euroalueen ulkopuolisiin kohdistuvat rahalaitosten saamiset ja velat; pääerät

(miljardia euroa; kausivaihtelusta puhdistamaton; suhteelliset muutokset, ellei toisin mainita)

1. Kannat ajanjakson lopussa

	Lainat euroalueen ulkopuolisille								Hallussa olevat euroalueen ulkopuolisten liikkeeseen laskemat muut arvopaperit kuin osakkeet							
	Pankit ^{1),2)}		Muut kuin pankit				Yhteensä	Joulukuun 1998 = 100 ³⁾	Pankit ¹⁾		Muut kuin pankit				Yhteensä	Joulukuun 1998 = 100 ³⁾
	Yhteensä	Joulukuun 1998 = 100 ³⁾	Julkisyhteisöt	Muut	Yhteensä	Joulukuun 1998 = 100 ³⁾			Yhteensä	Joulukuun 1998 = 100 ³⁾	Julkisyhteisöt	Muut	Yhteensä	Joulukuun 1998 = 100 ³⁾		
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	
2000 I	943,8	94,0	79,4	405,7	485,1	119,2	1 428,8	101,2	129,4	147,5	291,7	152,1	443,7	106,4	573,2	114,0
II	977,7	97,1	81,0	399,0	480,0	118,7	1 457,7	103,3	153,0	152,8	302,8	161,3	464,1	107,8	617,1	116,0
III	979,4	94,4	79,3	441,4	520,7	123,3	1 500,0	102,7	168,2	160,9	321,5	175,4	496,9	110,1	665,1	119,5
IV	945,4	93,4	78,9	445,6	524,5	127,9	1 469,8	103,3	171,1	172,5	290,6	183,7	474,3	109,2	645,4	120,9
<i>Euroalueen laajeneminen</i>																
2001 tammi 1.	964,1	-	78,9	449,3	528,2	-	1 492,2	-	171,3	-	296,2	184,0	480,2	-	651,5	-
2001 I	1 051,5	100,5	76,3	517,9	594,2	143,1	1 645,7	112,7	188,8	188,1	285,7	204,8	490,4	113,2	679,3	127,1
II	1 071,3	100,7	78,9	519,3	598,2	141,1	1 669,5	112,3	205,1	200,5	294,3	208,0	502,3	114,0	707,4	130,0
III ^(p)	1 082,0	104,5	75,4	527,5	602,9	147,0	1 684,9	116,7	204,1	205,5	275,4	209,6	485,0	113,8	689,1	130,8

2. Virrat⁴⁾

	Lainat euroalueen ulkopuolisille								Hallussa olevat euroalueen ulkopuolisten liikkeeseen laskemat muut arvopaperit kuin osakkeet							
	Pankit ^{1),2)}		Muut kuin pankit				Yhteensä	Suhteellinen vuosimuutos ³⁾ , %	Pankit ¹⁾		Muut kuin pankit				Yhteensä	Suhteellinen vuosimuutos ³⁾ , %
	Yhteensä	Suhteellinen vuosimuutos ³⁾ , %	Julkisyhteisöt	Muut	Yhteensä	Suhteellinen vuosimuutos ³⁾ , %			Yhteensä	Suhteellinen vuosimuutos ³⁾ , %	Julkisyhteisöt	Muut	Yhteensä	Suhteellinen vuosimuutos ³⁾ , %		
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	
2000 II	31,0	-6,4	2,2	-4,1	-2,0	4,3	29,0	-3,1	4,7	9,6	10,1	-4,3	5,8	12,7	10,5	12,1
III	-27,3	-2,6	-1,7	20,5	18,8	8,3	-8,6	0,9	8,1	23,2	17,1	-6,9	10,2	13,0	18,3	15,3
IV	-9,9	3,7	-0,7	19,9	19,2	10,4	9,3	6,0	12,2	26,7	-31,5	27,3	-4,2	7,2	8,0	11,7
<i>Euroalueen laajeneminen</i>																
2001 I	70,9	6,8	3,7	58,9	62,6	20,1	133,5	11,3	15,4	27,5	5,3	12,1	17,3	6,4	32,8	11,5
II	3,0	3,7	2,6	-11,2	-8,6	18,9	-5,6	8,7	12,4	31,2	9,1	-5,6	3,5	5,8	15,9	12,1
III ^(p)	40,1	10,7	-3,5	28,6	25,2	19,2	65,3	13,7	5,2	27,7	-19,5	18,5	-1,0	3,3	4,2	9,5

Lähde: EKP.

1) Termillä pankki tarkoitetaan tässä taulukossa euroalueen ulkopuolisia laitoksia, jotka ovat samantyyppisiä kuin rahalaitokset.

2) Lukuihin sisältyvät rahalaitosten talletukset euroalueen ulkopuolisissa pankeissa.

Taulukko 2.7 (jatkoa)

Hallussa olevat euroalueen ulkopuolisten liikkeesen laskemat muut arvopaperit kuin osakkeet						Euroalueen ulkopuolisten talletukset								
Pankit ¹⁾		Muut kuin pankit		Yhteensä	Joulukuu 1998 = 100 ³⁾	Pankit ¹⁾		Muut kuin pankit			Yhteensä	Joulukuu 1998 = 100 ³⁾		
Yhteensä	Joulukuu 1998 = 100 ³⁾	Yhteensä	Joulukuu 1998 = 100 ³⁾			Yhteensä	Joulukuu 1998 = 100 ³⁾	Julkis-yhteisöt	Muut	Yhteensä				Joulukuu 1998 = 100 ³⁾
17	18	19	20	21	22	23	24	25	26	27	28	29	30	
47,4	198,5	64,4	154,9	111,8	170,5	1 534,6	124,7	71,4	463,4	534,8	127,6	2 069,4	125,5	2000 I
50,8	205,0	67,5	160,7	118,3	176,5	1 505,6	122,4	77,2	470,1	547,3	130,7	2 052,9	124,5	II
58,0	226,4	81,4	191,2	139,4	203,5	1 578,2	123,5	81,7	526,3	608,0	140,2	2 186,2	127,8	III
61,6	241,8	80,0	193,9	141,6	210,9	1 550,8	125,1	84,6	504,0	588,6	139,1	2 139,4	128,7	IV
<i>Euroalueen laajeneminen</i>														
62,3	-	80,2	-	142,5	-	1 553,8	-	85,6	506,6	592,2	-	2 146,0	-	2001 tamm. I.
65,1	252,2	93,9	227,9	159,1	235,8	1 781,6	140,8	89,3	577,1	666,4	154,1	2 448,0	144,2	2001 I
61,1	236,5	97,2	234,4	158,3	233,8	1 817,3	140,8	94,8	587,0	681,9	155,0	2 499,2	144,5	II
63,5	245,4	90,4	217,3	153,9	226,7	1 717,7	137,6	93,7	581,9	675,6	158,0	2 393,3	142,8	III ^(p)

Hallussa olevat euroalueen ulkopuolisten liikkeesen laskemat muut arvopaperit kuin osakkeet						Euroalueen ulkopuolisten talletukset								
Pankit ¹⁾		Muut kuin pankit		Yhteensä	Suhteellinen vuosimuutos ³⁾ , %	Pankit ¹⁾		Muut kuin pankit			Yhteensä	Suhteellinen vuosimuutos ³⁾ , %		
Yhteensä	Suhteellinen vuosimuutos ³⁾ , %	Yhteensä	Suhteellinen vuosimuutos ³⁾ , %			Yhteensä	Suhteellinen vuosimuutos ³⁾ , %	Julkis-yhteisöt	Muut	Yhteensä				Suhteellinen vuosimuutos ³⁾ , %
17	18	19	20	21	22	23	24	25	26	27	28	29	30	
1,6	41,6	2,4	29,2	4,0	34,0	-29,2	4,3	5,8	7,3	13,1	16,7	-16,2	7,3	2000 II
5,3	31,1	12,8	64,4	18,1	49,1	14,5	9,7	4,4	35,5	40,0	22,2	54,4	12,9	III
4,0	47,8	1,2	47,1	5,1	47,4	20,1	12,4	3,0	-7,9	-4,9	17,7	15,2	13,8	IV
<i>Euroalueen laajeneminen</i>														
2,7	27,1	14,0	47,1	16,7	38,3	194,9	12,9	3,5	60,1	63,5	20,8	258,4	14,9	2001 I
-4,1	15,3	2,7	45,9	-1,4	32,4	0,2	15,1	5,6	-1,5	4,1	18,6	4,3	16,1	II
2,3	8,4	-7,1	13,7	-4,8	11,4	-42,0	11,4	-1,1	14,2	13,1	12,7	-28,9	11,7	III ^(p)

3) Suhteellisten vuosimuutosten ja indeksien laskemistavasta ks. Teknisiä huomautuksia.

4) Laskettu kantojen neljännesvuosimuutoksista, jotka on puhdistettu uudelleenluokittelun, arvostusmuutosten, valuuttakurssimuutosten tai itse transaktioista johtumattomien muiden vastaavien muutosten aiheuttamista eroista.

Taulukko 2.8

Euroalueen rahalaitosten joidenkin velkojen ja saamisten tarkastelu valuutoittain¹⁾

(miljardia euroa, kausivaihtelusta puhdistamaton, ajanjakson lopussa)

Velat

1. Talletukset euroalueelta

	Rahalaitokset								Muut kuin rahalaitokset							
	Kaikki valuutat	Euro ²⁾	Muut EU-maiden valuutat	Muut kuin EU-maiden valuutat	USD	JPY	CHF	Muut	Kaikki valuutat	Euro ²⁾	Muut EU-maiden valuutat	Muut kuin EU-maiden valuutat	USD	JPY	CHF	Muut
2000 I	3 932,0	3 496,3	55,0	380,8	265,7	32,4	60,5	22,2	5 249,2	5 074,6	30,5	144,1	105,1	17,6	11,9	9,5
II	4 055,9	3 620,9	52,8	382,2	265,1	34,7	62,2	20,1	5 291,3	5 111,2	27,9	152,3	113,0	17,1	13,2	9,0
III	3 945,3	3 485,3	57,9	402,1	279,2	38,1	64,9	19,9	5 316,4	5 127,4	29,1	160,0	121,0	16,5	12,5	10,1
IV	3 949,6	3 526,2	47,5	376,0	265,0	34,4	61,0	15,6	5 434,6	5 256,4	27,3	150,9	115,1	14,6	11,3	9,9
<i>Euroalueen laajeneminen</i>																
2001 I	4 059,5	3 558,8	55,4	445,3	316,6	40,2	67,8	20,7	5 578,1	5 367,8	31,2	179,2	130,8	23,8	12,3	12,2
II	4 072,3	3 585,9	52,8	433,6	309,0	40,3	65,4	19,0	5 693,6	5 480,6	30,7	182,2	133,5	24,0	11,6	13,2
III ³⁾	4 092,2	3 613,9	47,7	430,6	302,8	38,7	70,8	18,4	5 714,6	5 515,8	28,1	170,8	125,0	22,6	11,0	12,2

2. Talletukset euroalueen ulkopuolelta

	Pankit ³⁾								Muut kuin pankit							
	Kaikki valuutat	Euro ²⁾	Muut EU-maiden valuutat	Muut kuin EU-maiden valuutat	USD	JPY	CHF	Muut	Kaikki valuutat	Euro ²⁾	Muut EU-maiden valuutat	Muut kuin EU-maiden valuutat	USD	JPY	CHF	Muut
2000 I	1 534,6	605,0	151,1	778,5	615,6	66,4	65,9	30,6	534,8	244,3	51,4	239,1	195,4	21,6	11,4	10,8
II	1 505,6	598,2	134,1	773,2	614,1	61,0	63,2	34,9	547,3	243,5	52,1	251,7	203,8	22,0	15,1	10,7
III	1 578,2	611,6	145,6	821,0	661,9	63,3	63,4	32,4	608,0	252,8	61,0	294,2	245,5	23,1	13,8	11,8
IV	1 550,8	590,9	126,8	833,2	684,3	53,1	65,7	30,1	588,6	254,1	64,0	270,5	225,5	20,5	12,3	12,2
<i>Euroalueen laajeneminen</i>																
2001 I	1 781,6	698,5	142,6	940,5	776,8	66,4	65,8	31,5	666,4	295,7	70,6	300,1	255,9	17,6	14,2	12,4
II	1 817,3	690,0	133,8	993,5	815,3	72,9	73,1	32,2	681,9	286,7	73,2	322,0	274,1	19,3	13,6	14,9
III ³⁾	1 717,7	667,7	136,5	913,2	748,3	59,2	76,2	29,5	675,6	294,4	68,9	312,3	263,0	18,4	15,9	15,0

3. Euroalueen rahalaitosten liikkeeseen laskemat velka- ja rahamarkkinapaperit

	Velkapaperit								Rahamarkkinapaperit							
	Kaikki valuutat	Euro ²⁾	Muut EU-maiden valuutat	Muut kuin EU-maiden valuutat	USD	JPY	CHF	Muut	Kaikki valuutat	Euro ²⁾	Muut EU-maiden valuutat	Muut kuin EU-maiden valuutat	USD	JPY	CHF	Muut
2000 I	2 425,6	2 139,7	43,1	242,8	136,3	53,8	33,8	18,8	250,5	226,0	1,8	22,7	14,5	4,6	2,0	1,7
II	2 482,6	2 185,5	40,6	256,6	145,5	58,9	33,6	18,6	262,8	234,9	1,4	26,4	17,2	5,4	2,5	1,4
III	2 554,8	2 226,6	47,7	280,5	158,2	65,3	37,4	19,7	272,2	233,6	2,2	36,4	26,6	5,7	2,8	1,3
IV	2 566,9	2 246,0	46,5	274,4	157,3	62,1	35,4	19,7	262,2	215,8	2,4	44,1	34,0	5,6	2,9	1,5
<i>Euroalueen laajeneminen</i>																
2001 I	2 667,6	2 327,9	48,3	291,4	172,0	61,5	37,5	20,5	278,5	227,8	2,1	48,6	41,6	3,0	2,6	1,5
II	2 731,2	2 358,2	53,9	319,1	189,2	69,4	39,6	20,8	275,5	227,0	4,3	44,2	35,8	4,7	2,5	1,1
III ³⁾	2 746,5	2 380,3	54,0	312,2	184,4	67,4	39,3	21,1	265,1	217,9	4,3	42,9	34,9	4,5	2,4	1,1

Lähde: EKP.

- 1) Kantoja ei ole puhdistettu uudelleenluokittelun, arvostusmuutosten tai valuuttakurssimuutosten aiheuttamista eroista. Tilastot perustuvat osittain arvioihin. Lisätietoja ks. Teknisiä huomautuksia.
- 2) Sisältää euron kansallisten ilmentymien määrälliset erät.
- 3) Termillä pankit tarkoitetaan tässä taulukossa euroalueen ulkopuolisia laitoksia, jotka ovat samantyyppisiä kuin rahalaitokset.

Taulukko 2.8 (jatkoa)

Euroalueen rahalaitosten joidenkin velkojen ja saamisten tarkastelu valuutoittain¹⁾

(miljardia euroa, kausivaihtelusta puhdistamaton, ajanjakson lopussa)

Saamiset

4. Lainat euroalueelle

	Rahalaitokset								Muut kuin rahalaitokset							
	Kaikki valuutat	Euro ²⁾	Muut EU-maiden valuutat	Muut kuin EU-maiden valuutat					Kaikki valuutat	Euro ²⁾	Muut EU-maiden valuutat	Muut kuin EU-maiden valuutat				
					USD	JPY	CHF	Muut					USD	JPY	CHF	Muut
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	
2000 I	3 935,1	-	-	-	-	-	-	-	6 528,3	6 261,4	33,9	233,0	128,2	35,1	65,9	3,7
II	4 025,6	-	-	-	-	-	-	-	6 681,9	6 388,6	35,4	257,9	144,7	38,4	70,5	4,3
III	3 935,6	-	-	-	-	-	-	-	6 796,5	6 485,5	34,8	276,3	155,8	44,4	72,1	4,0
IV	3 938,0	-	-	-	-	-	-	-	6 926,6	6 622,4	32,4	271,8	151,6	41,2	74,3	4,7
<i>Euroalueen laajeneminen</i>																
2001 I	4 081,4	-	-	-	-	-	-	-	7 125,6	6 782,4	35,1	308,1	182,3	45,4	74,9	5,6
II	4 089,3	-	-	-	-	-	-	-	7 223,0	6 856,8	29,4	336,9	204,6	51,7	74,0	6,5
III ^(p)	4 086,7	-	-	-	-	-	-	-	7 249,3	6 905,6	29,6	314,2	180,9	51,7	75,6	5,9

5. Euroalueen rahalaitosten hallussa olevat muut arvopaperit kuin osakkeet: euroalueella olevat liikkeeseenlaskijat

	Rahalaitosten liikkeeseen laskemat								Muiden kuin rahalaitosten liikkeeseen laskemat							
	Kaikki valuutat	Euro ²⁾	Muut EU-maiden valuutat	Muut kuin EU-maiden valuutat					Kaikki valuutat	Euro ²⁾	Muut EU-maiden valuutat	Muut kuin EU-maiden valuutat				
					USD	JPY	CHF	Muut					USD	JPY	CHF	Muut
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	
2000 I	871,9	834,7	11,6	25,5	16,4	5,0	2,4	1,7	1 449,6	1 417,1	4,8	27,6	14,2	11,3	1,2	0,8
II	897,5	858,2	12,5	26,9	17,8	4,9	2,6	1,7	1 411,0	1 377,3	6,0	27,6	14,7	10,5	1,6	0,9
III	943,4	898,7	10,6	34,1	24,5	5,3	2,5	1,9	1 386,6	1 353,3	3,6	29,7	16,6	11,0	1,2	0,9
IV	935,3	895,0	10,8	29,5	19,7	5,9	2,1	1,7	1 354,6	1 320,7	5,6	28,2	16,7	9,7	1,0	0,9
<i>Euroalueen laajeneminen</i>																
2001 I	971,2	931,2	9,5	30,4	20,6	6,3	1,7	1,8	1 452,7	1 413,1	3,6	36,0	21,2	13,1	1,1	0,6
II	993,4	950,7	10,7	32,0	22,1	6,5	1,6	1,8	1 506,3	1 464,7	4,7	36,9	21,7	13,3	1,1	0,8
III ^(p)	1 000,9	961,1	9,9	30,0	20,6	6,2	1,6	1,6	1 517,7	1 478,8	4,2	34,7	20,3	12,5	1,2	0,7

6. Lainat euroalueen ulkopuolelle

	Pankit ³⁾								Muut kuin pankit							
	Kaikki valuutat	Euro ²⁾	Muut EU-maiden valuutat	Muut kuin EU-maiden valuutat					Kaikki valuutat	Euro ²⁾	Muut EU-maiden valuutat	Muut kuin EU-maiden valuutat				
					USD	JPY	CHF	Muut					USD	JPY	CHF	Muut
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	
2000 I	943,8	422,9	95,5	425,4	306,9	49,3	33,0	36,2	485,1	154,7	40,8	289,6	248,9	13,9	20,4	6,3
II	977,7	462,7	92,2	422,8	308,2	44,9	33,2	36,4	480,0	149,6	41,6	288,8	246,6	14,1	21,4	6,8
III	979,4	445,9	90,9	442,6	331,9	42,1	33,8	34,8	520,7	156,0	46,1	318,5	273,9	14,5	23,3	6,9
IV	945,4	410,0	89,2	446,2	337,8	44,1	32,6	31,7	524,5	163,3	45,3	315,8	271,2	11,5	25,9	7,2
<i>Euroalueen laajeneminen</i>																
2001 I	1 051,5	468,3	98,6	484,5	365,8	46,3	34,5	37,0	594,2	198,2	48,6	347,4	301,2	11,9	26,2	8,0
II	1 071,3	473,2	103,0	495,2	376,1	47,3	36,7	35,0	598,2	184,4	47,7	366,0	318,4	12,1	26,9	8,6
III ^(p)	1 082,0	485,9	102,8	493,2	377,2	42,7	39,8	33,5	602,9	201,9	46,8	354,2	306,7	12,6	26,0	8,9

7. Euroalueen rahalaitosten hallussa olevat muut arvopaperit kuin osakkeet: euroalueen ulkopuoliset liikkeeseenlaskijat

	Pankkien liikkeeseen laskemat ³⁾								Muiden kuin pankkien liikkeeseen laskemat							
	Kaikki valuutat	Euro ²⁾	Muut EU-maiden valuutat	Muut kuin EU-maiden valuutat					Kaikki valuutat	Euro ²⁾	Muut EU-maiden valuutat	Muut kuin EU-maiden valuutat				
					USD	JPY	CHF	Muut					USD	JPY	CHF	Muut
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	
2000 I	129,4	53,2	8,6	67,6	51,7	7,8	3,0	5,1	443,7	94,9	27,8	321,1	279,3	27,1	5,6	9,1
II	153,0	64,8	8,3	79,8	63,7	7,9	2,7	5,5	464,1	95,7	28,3	340,1	299,4	26,9	4,5	9,3
III	168,2	62,4	15,3	90,4	75,1	8,2	2,7	4,4	496,9	109,1	32,2	355,6	312,0	30,3	4,2	9,0
IV	171,1	61,1	19,7	90,3	75,6	7,7	2,4	4,6	474,3	111,5	31,7	331,0	290,6	27,1	3,6	9,7
<i>Euroalueen laajeneminen</i>																
2001 I	188,8	64,8	22,7	101,3	87,1	7,3	2,3	4,6	490,4	120,8	24,4	345,3	306,8	25,7	2,7	10,1
II	205,1	71,9	25,1	108,1	94,1	6,8	2,5	4,8	502,3	121,0	25,7	355,7	315,8	26,9	3,0	9,9
III ^(p)	204,1	77,9	24,7	101,5	89,5	5,9	2,3	3,7	485,0	127,2	26,0	331,6	293,9	26,1	3,8	7,7

3 Euroalueen rahoitusmarkkinat ja korot

Taulukko 3.1

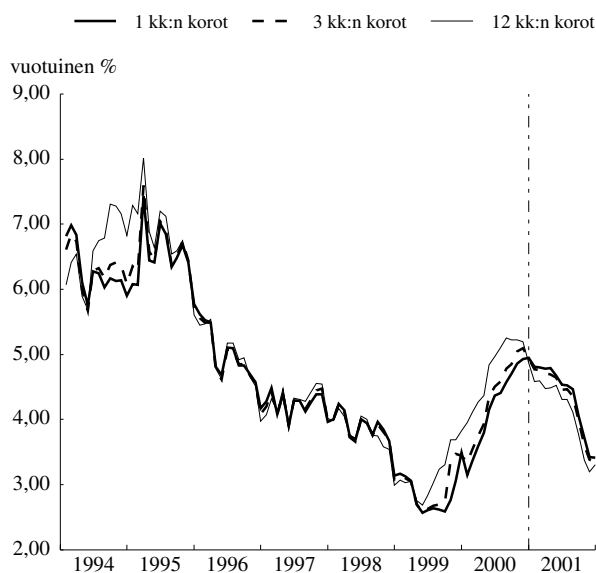
Rahamarkkinakorot ¹⁾

(vuotuisina prosentteina)

	Euroalue ⁴⁾					Yhdysvallat ⁶⁾	Japani ⁶⁾
	Yön yli -talletukset ^{2, 3)}	1 kk:n talletukset ⁵⁾	3 kk:n talletukset ⁵⁾	6 kk:n talletukset ⁵⁾	12 kk:n talletukset ⁵⁾	3 kk:n talletukset	3 kk:n talletukset
	1	2	3	4	5	6	7
1997	3,98	4,23	4,24	4,25	4,28	5,76	0,62
1998	3,09	3,84	3,83	3,78	3,77	5,57	0,66
1999	2,74	2,86	2,96	3,06	3,19	5,42	0,22
2000	4,12	4,24	4,40	4,55	4,78	6,53	0,28
2000 joulu	4,83	4,94	4,93	4,91	4,87	6,54	0,62
<i>Euroalueen laajeneminen</i>							
2001	4,39	4,33	4,26	4,16	4,09	3,78	0,15
2001 tammi	4,75	4,81	4,77	4,68	4,58	5,73	0,50
helmi	4,99	4,80	4,76	4,67	4,59	5,35	0,41
maalis	4,78	4,78	4,71	4,58	4,47	4,96	0,19
huhti	5,06	4,79	4,69	4,57	4,49	4,63	0,10
touko	4,65	4,67	4,64	4,57	4,53	4,11	0,07
kesä	4,54	4,53	4,45	4,35	4,31	3,83	0,07
heinä	4,51	4,52	4,47	4,39	4,31	3,75	0,08
elo	4,49	4,46	4,35	4,22	4,11	3,56	0,08
syys	3,99	4,05	3,98	3,88	3,77	3,03	0,06
loka	3,97	3,72	3,60	3,46	3,37	2,40	0,08
marras	3,51	3,43	3,39	3,26	3,20	2,10	0,08
joulu							
2001 joulu 7.	3,34	3,42	3,34	3,26	3,30	1,92	0,08
14.	3,27	3,42	3,37	3,30	3,38	2,00	0,08
21.	3,30	3,42	3,35	3,25	3,29	1,90	0,08
28.	3,05	3,44	3,34	3,25	3,30	1,90	0,08
2002 tammi 4.	3,91	3,33	3,29	3,26	3,34	1,88	0,10
11.	3,45	3,36	3,29	3,27	3,37	1,87	0,09
	3,34	3,35	3,35	3,35	3,50	1,83	0,09

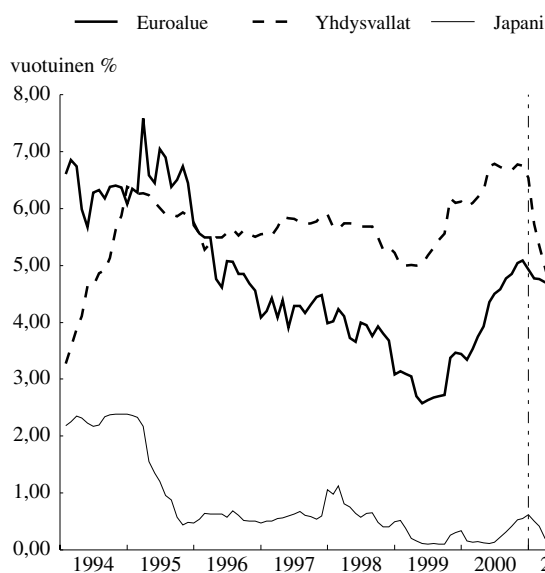
Euroalueen rahamarkkinakorot

(kuukausittain)



3 kk:n rahamarkkinakorot

(kuukausittain)



Lähteet: Reuters ja EKP.

- 1) Kuukausi- ja vuosittiedot ovat ajanjakson keskiarvoja lukuun ottamatta yön yli -korkoja koskevia tietoja joulukuuhun 1998 asti.
- 2) Pankkien välisten talletusmarkkinoiden ottolainauskorot (bid rates) joulukuuhun 1998 asti. Sarakkeessa 1 esitetään eoniakoron keskiarvo (euro overnight index average) tammikuusta 1999 alkaen.
- 3) Ajanjakson lopun korot joulukuuhun 1998 asti; sen jälkeen ajanjakson keskiarvot.
- 4) Ajalta ennen tammikuuta 1999 on laskettu euroalueen keinotekoiset korot käyttämällä BKT:llä painotettuja kansallisia korkoja.
- 5) Tammikuusta 1999 alkaen euriborkorko ja siitä ennen liborkorko (London interbank offered rate), jos käytettävissä.
- 6) Liborkorko (London interbank offered rate).

Taulukko 3.2

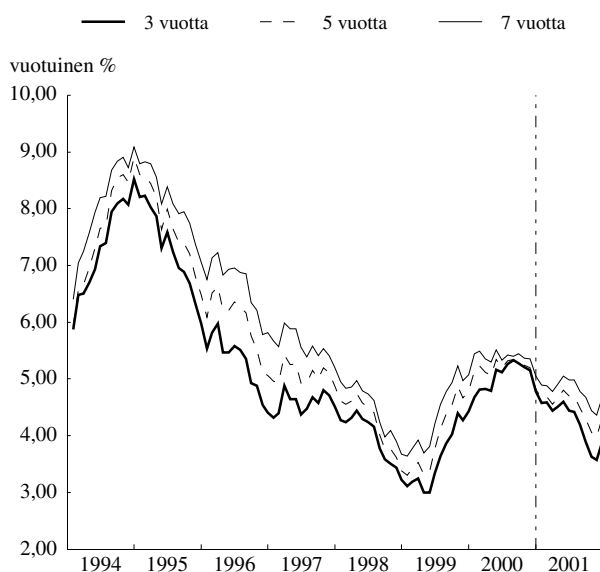
Valtion lainojen tuotot ¹⁾

(vuotuisina prosentteina)

	Euroalue ²⁾					Yhdysvallat	Japani
	2 v 1	3 v 2	5 v 3	7 v 4	10 v 5	10 v 6	10 v 7
1997	4,33	4,51	4,87	5,20	5,99	6,45	2,15
1998	3,16	3,22	3,38	3,67	4,71	5,33	1,30
1999	3,38	3,63	4,01	4,38	4,66	5,64	1,75
2000	4,90	5,03	5,19	5,37	5,44	6,03	1,76
2000 joulu	4,74	4,77	4,82	5,05	5,07	5,23	1,62
2001	4,11	4,23	4,49	4,79	5,03	5,01	1,34
<i>Euroalueen laajeneminen</i>							
2001 tammi	4,55	4,57	4,67	4,90	5,01	5,14	1,54
helmi	4,56	4,59	4,69	4,88	5,02	5,10	1,43
maalis	4,44	4,44	4,56	4,78	4,94	4,89	1,19
huhti	4,49	4,51	4,66	4,90	5,10	5,13	1,36
touko	4,56	4,60	4,80	5,05	5,26	5,37	1,28
kesä	4,39	4,44	4,70	4,99	5,21	5,26	1,19
heinä	4,33	4,42	4,70	4,99	5,25	5,23	1,33
elo	4,11	4,19	4,49	4,78	5,06	4,97	1,36
syys	3,77	3,89	4,29	4,67	5,04	4,76	1,40
loka	3,44	3,63	4,05	4,44	4,82	4,55	1,36
marras	3,36	3,58	3,98	4,37	4,67	4,61	1,33
joulu	3,66	3,90	4,33	4,68	4,96	5,07	1,35
2001 joulu 7.	3,77	4,01	4,40	4,77	5,03	5,15	1,37
14.	3,66	3,90	4,31	4,66	4,91	5,13	1,34
21.	3,67	3,92	4,39	4,73	5,01	5,08	1,32
28.	3,72	3,98	4,48	4,84	5,13	5,11	1,37
2002 tammi 4.	3,72	3,99	4,47	4,80	5,07	5,16	1,40
11.	3,82	4,01	4,44	4,71	4,95	4,92	1,40

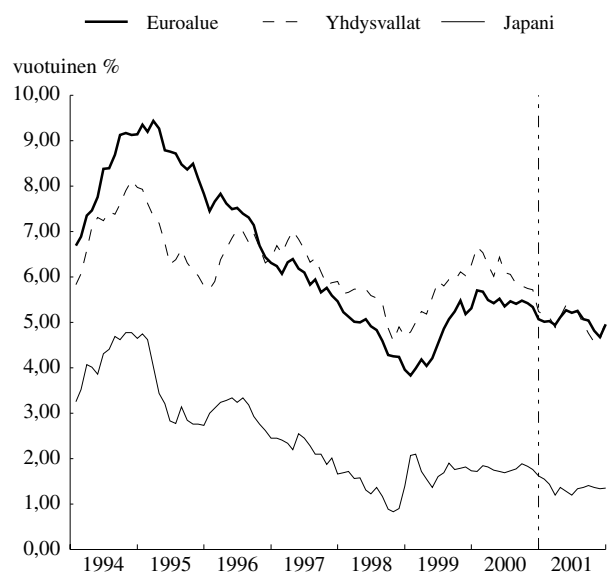
Valtion lainojen tuotot euroalueella

(kuukausittain)



Valtion 10 vuoden lainojen tuotot

(kuukausittain)



Lähteet: Reuters, EKP, Federal Reserve ja Bank of Japan.

1) Euroalueen 2, 3, 5 ja 7 vuoden lainojen tuotot perustuvat joulukuuhun 1998 asti ajanjakson lopun tietoihin. Kymmenen vuoden lainojen tuotot ovat ajanjakson keskiarvoja. Sen jälkeen kaikki tuotot ovat ajanjakson keskiarvoja.

2) Euroalueen lainojen tuotot on joulukuuhun 1998 asti laskettu BKT:llä painotetuista yhdenmukaistetuista valtion lainojen tuotoista. Sen jälkeen painoina on kaikissa maturiteeteissa käytetty valtion lainojen nimellisiä kantoja.

Taulukko 3.3

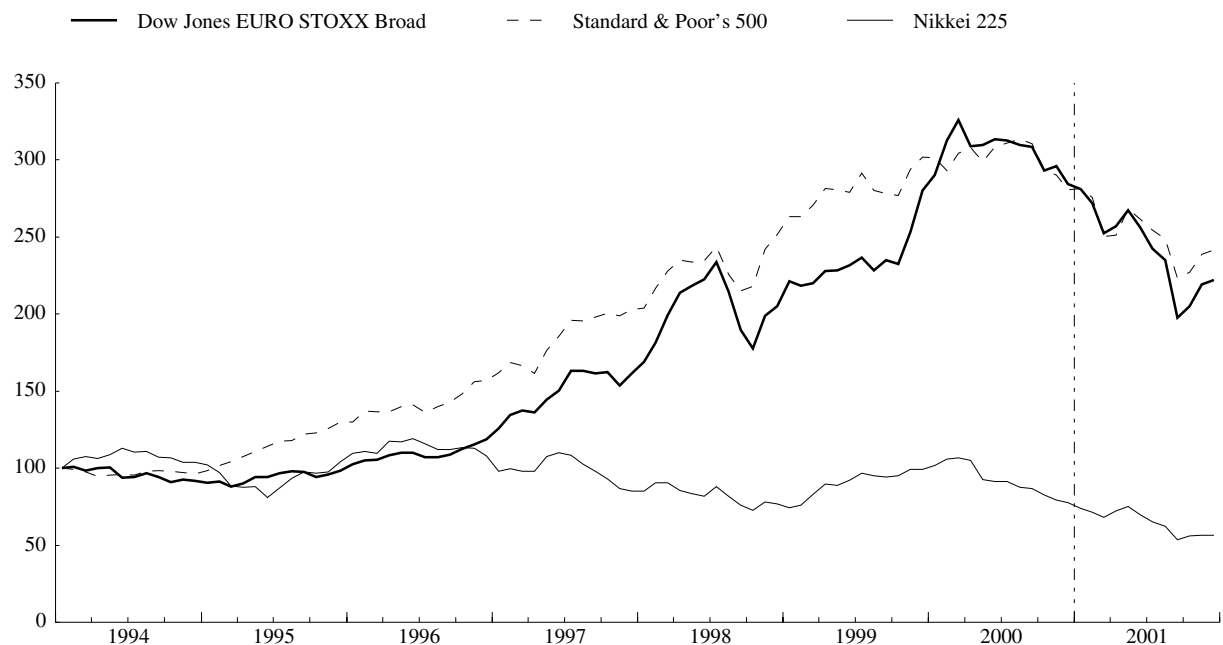
Osakeindeksit

(indeksit pisteinä)¹⁾

	Dow Jones: Euro Stoxx -indeksit												Yhdys- vallat	Japani
	Viiteaineisto		Toimialakohtaiset indeksit											
	Laaja	50 yritystä	Raaka- aineet	Kulutus- tavarat (sykli- nen)	Kulutus- tavarat (ei- sykli- nen)	Energia	Rahoitus	Teolli- suus	Tek- niikka	Yleis- hyö- dylliset yhtiöt	Tele- vies- tintä	Ter- veyden- hoito		
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	
1997	207,6	2 319,6	233,4	191,9	231,9	227,3	184,4	168,0	227,7	205,5	324,1	301,7	873,9	18 373,4
1998	280,5	3 076,3	257,9	245,0	295,5	249,3	281,3	218,4	333,6	282,4	488,1	348,9	1 085,3	15 338,4
1999	325,8	3 787,3	279,2	262,9	327,7	286,0	295,7	285,1	470,4	306,2	717,7	392,6	1 327,8	16 829,9
2000	423,9	5 075,5	299,1	292,9	324,3	342,3	350,7	378,0	963,1	341,7	1 072,5	476,0	1 426,7	17 162,7
2000 joul	394,5	4 787,1	319,1	257,4	330,2	337,9	365,9	354,3	865,0	326,7	715,4	554,6	1 329,7	14 409,7
<i>Euroalueen laajeneminen</i>														
2001	336,3	4 049,4	296,0	228,2	303,3	341,4	321,6	310,0	530,5	309,6	541,2	540,1	1 193,8	12 114,8
2001 tammi	390,2	4 729,7	317,3	261,6	314,4	339,7	371,9	354,0	792,1	318,7	727,8	524,3	1 334,2	13 739,7
2001 helmi	377,1	4 525,9	320,2	260,4	319,0	349,5	364,5	355,7	656,6	317,8	654,4	549,5	1 305,5	13 274,1
2001 maal	349,9	4 199,2	311,0	241,7	305,7	340,6	334,5	334,5	567,8	300,6	602,9	524,7	1 186,8	12 684,9
2001 huhti	356,3	4 305,2	308,4	242,6	304,8	352,5	339,4	329,9	587,4	311,5	635,0	534,6	1 189,2	13 436,7
2001 touko	370,8	4 481,8	316,5	258,9	312,0	371,8	345,9	345,9	662,4	311,0	623,9	553,2	1 270,7	14 014,3
2001 kesä	355,1	4 289,7	306,4	241,8	316,9	379,2	341,0	328,6	553,5	320,9	538,3	580,1	1 238,7	12 974,9
2001 heinä	336,2	4 037,8	302,7	233,8	316,6	349,9	328,2	306,5	449,5	324,2	512,0	565,7	1 205,9	12 140,1
2001 elo	325,8	3 884,7	287,9	226,3	309,0	346,6	322,4	303,6	426,5	324,2	453,6	549,3	1 178,3	11 576,2
2001 syys	274,3	3 277,0	253,2	176,7	284,2	315,8	265,9	253,2	325,4	298,7	366,5	509,2	1 058,7	9 974,7
2001 loka	284,4	3 440,9	260,5	180,4	281,1	322,5	269,9	253,7	373,4	302,7	418,9	539,7	1 076,6	10 428,8
2001 marras	304,2	3 674,4	281,3	202,1	286,7	313,7	287,5	270,6	464,5	297,0	473,2	528,8	1 130,3	10 519,7
2001 joul	308,0	3 708,4	286,2	209,9	288,8	313,0	285,6	282,2	496,4	286,4	480,9	520,9	1 144,9	10 490,8
2001 joul 7.	315,3	3 792,9	292,5	216,9	289,9	312,5	294,4	290,6	517,7	284,0	499,4	524,1	1 158,3	10 796,9
2001 joul 14.	297,8	3 568,7	280,6	200,5	278,4	299,1	278,2	276,9	475,8	283,7	466,5	491,6	1 123,1	10 511,7
2001 joul 21.	306,6	3 696,4	281,6	209,0	291,7	316,5	282,9	279,5	489,9	286,2	474,5	527,6	1 144,9	10 335,5
2001 joul 28.	312,4	3 778,4	287,4	213,5	295,2	324,3	288,0	281,1	501,3	292,3	480,5	540,5	1 161,0	10 542,6
2002 tammi 4.	317,5	3 820,4	298,1	220,4	290,5	322,2	290,7	290,4	530,6	288,0	497,9	521,9	1 172,5	10 871,5
2002 tammi 11.	309,5	3 696,7	294,0	213,7	283,7	319,0	285,1	286,2	507,4	288,5	462,1	521,8	1 145,6	10 441,6

Dow Jones: Euro Stoxx (laaja), Standard & Poor's 500 ja Nikkei 225 uudelleen painotettuina

(peruskuukausi tammikuu 1994 = 100; kuukausittain)



Lähde: Reuters.

1) Kuukausi- ja vuosittaiset tiedot ovat ajanjakson keskiarvoja.

Taulukko 3.4

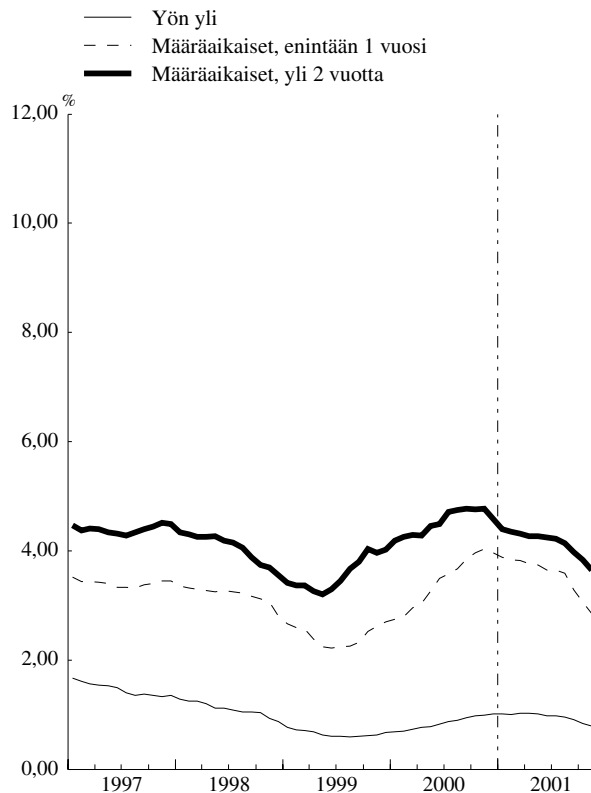
Pankkien luotto- ja talletuskorot

(vuotuisina prosentteina; jakson keskiarvo)

	Talletuskorot						Luottokorot				
	Yön yli	Määräaikaiset			Irtisanomisehtoiset		Yritykset		Kotitaloudet		
		Enintään 1 vuosi	Enintään 2 vuotta	Yli 2 vuotta	Enintään 3 kk	Yli 3 kk	Enintään 1 vuosi	Yli 1 vuosi	Kulutus- luotot	Asunto- luotot	
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	
1998	1,10	3,20	3,22	4,06	2,61	3,25	6,73	5,80	10,05	5,87	
1999	0,65	2,44	2,45	3,57	2,15	2,76	5,65	5,10	9,40	5,29	
2000	0,85	3,45	3,45	4,52	2,25	3,79	6,60	6,23	9,86	6,34	
2000	marras	0,99	4,04	4,03	4,77	2,47	4,25	7,16	6,63	10,20	6,56
	joulu	1,01	3,96	3,96	4,58	2,49	4,21	7,18	6,45	10,19	6,43
<i>Euroalueen laajeneminen</i>											
2001	tammi	1,01	3,88	3,88	4,39	2,52	4,01	7,19	6,40	10,32	6,29
	helmi	1,01	3,84	3,83	4,35	2,50	3,99	7,11	6,44	10,26	6,24
	maalis	1,02	3,82	3,82	4,32	2,50	3,99	7,04	6,32	10,22	6,18
	huhti	1,03	3,76	3,76	4,26	2,50	3,91	7,07	6,34	10,24	6,14
	touko	1,01	3,75	3,74	4,27	2,48	3,91	7,03	6,34	10,22	6,17
	kesä	0,98	3,65	3,65	4,25	2,45	3,85	6,98	6,25	10,17	6,13
	heinä	0,97	3,65	3,65	4,22	2,44	3,80	6,90	6,20	10,10	6,05
	elo	0,96	3,59	3,59	4,14	2,40	3,68	6,89	6,19	10,16	5,96
	syys	0,91	3,28	3,28	3,98	2,36	3,33	6,71	6,07	10,08	5,86
	loka	0,83	3,06	3,06	3,84	2,28	3,01	6,46	5,82	9,99	5,65
	marras	0,78	2,86	2,85	3,65	2,21	2,75	6,31	5,71	9,86	5,48

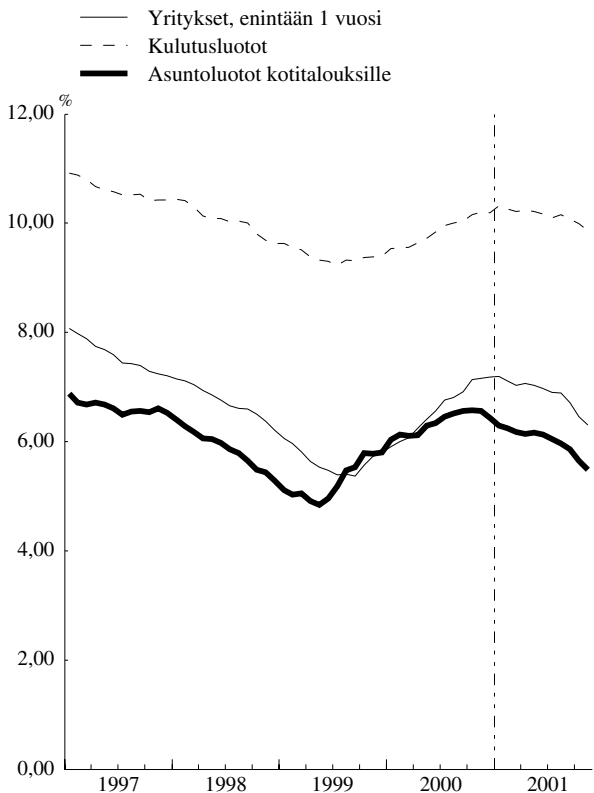
Talletuskorot

(kuukausittain)



Luottokorot

(kuukausittain)



Lähde: EKP.

Näitä euroalueen pankkien luotto- ja talletuskorkoja koskevia tietoja on käytettävä varoen ja ainoastaan tilastollisiin tarkoituksiin; korkojen kehitystä olisi analysoitava pääasiassa muutoksina eikä niinkään tasoina. Korot lasketaan kansallisten keskuspankkien ilmoittamien kansallisten luotto- ja talletuskorkojen painotettuna keskiarvona. Kansalliset luotto- ja talletuskorot edustavat niitä kansallisista lähteistä saatavissa olevia korkotietoja, joiden katsotaan sopivan laadittuihin luokituksiin. Nämä kansalliset korot on laskettu yhteen euroalueen korkotiedoiksi käyttäen joissakin tapauksissa arvioita, kun euroalueen kansallisissa rahoitusinstrumenteissa on havaittu epäyhtenäisyyttä. Kansallisten luotto- ja talletuskorkojen kattavuutta (uudet luotot ja/tai luotto-kannat), tietojen luonnetta (nimelliset tai efektiiviset korot) tai keräämismenetelmiä ei myöskään ole yhdenmukaistettu. Euroalueen pankkien luotto- ja talletuskorkojen maakohtaiset painot kootaan rahalaitostilastotiedoista tai mahdollisimman edustavista muista tiedoista. Painot heijastavat instrumenttien käytön maakohtaisia osuuksia euroalueella laskettuna kantatiedoista. Painot tarkistetaan kuukausittain siten, että korot ja painot viittaavat aina saman kuukauden tietoihin.

Taulukko 3.5

Muiden arvopapereiden kuin osakkeiden liikkeeseenlaskut alkuperäisen maturiteetin, liikkeeseenlaskijan sijainnin ja valuutan mukaan

(miljardia euroa; vaihto ajanjakson aikana ja ajanjakson lopun kanta; nimellisarvoon)

1. Lyhytaikaiset

		Euroalueella olevien liikkeeseen laskemat									
		Euromääräiset ¹⁾								Muun valuutan määräiset	
		Liikkeeseenlaskut	Kuuletukset	Liikkeeseenlaskut, netto	Liikkeessä oleva määrä	Liikkeeseenlaskut	Kuuletukset	Liikkeeseenlaskut, netto	Liikkeessä oleva määrä	Liikkeeseenlaskut	Kuuletukset
		1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
2000	loka	355,2	342,5	12,7	685,9	338,2	330,3	7,9	618,8	17,0	12,1
	marras	302,1	302,4	-0,3	686,4	283,7	290,1	-6,4	612,7	18,4	12,2
	joulu	246,0	278,6	-32,6	653,5	229,7	264,5	-34,8	578,7	16,3	14,1
<i>Euroalueen laajeneminen</i>											
2001	tammi	376,3	346,8	29,5	687,4	358,6	326,2	32,4	615,9	17,7	20,6
	helmi	404,6	390,7	13,9	702,6	383,9	373,5	10,4	625,9	20,7	17,2
	maalis	452,7	436,5	16,3	722,8	432,6	417,8	14,9	643,2	20,1	18,7
	huhti	441,9	431,8	10,1	733,7	424,2	412,7	11,5	654,4	17,6	19,0
	touko	478,1	480,7	-2,6	735,7	456,9	460,2	-3,3	652,4	21,2	20,5
	kesä	410,7	418,8	-8,1	726,8	388,0	395,6	-7,6	643,2	22,7	23,2
	heinä	393,2	385,6	7,6	734,8	370,1	365,2	4,9	649,6	23,2	20,5
	elo	423,0	418,1	5,0	738,4	404,6	400,0	4,6	655,1	18,4	18,1
	syys	396,4	399,8	-3,5	734,8	374,2	376,3	-2,1	653,4	22,2	23,5
	loka	498,1	493,9	4,2	742,0	480,0	470,7	9,3	663,0	18,0	23,2

2. Pitkäaikaiset

		Euroalueella olevien liikkeeseen laskemat									
		Euromääräiset ¹⁾								Muun valuutan määräiset	
		Liikkeeseenlaskut	Kuuletukset	Liikkeeseenlaskut, netto	Liikkeessä oleva määrä	Liikkeeseenlaskut	Kuuletukset	Liikkeeseenlaskut, netto	Liikkeessä oleva määrä	Liikkeeseenlaskut	Kuuletukset
		1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
2000	loka	127,5	89,6	37,9	6 448,3	102,6	77,1	25,4	5 872,8	25,0	12,5
	marras	107,3	78,2	29,1	6 465,2	92,7	66,0	26,7	5 898,7	14,7	12,3
	joulu	101,3	103,3	-2,0	6 441,7	88,3	87,6	0,7	5 902,2	13,0	15,7
<i>Euroalueen laajeneminen</i>											
2001	tammi	153,4	144,5	8,9	6 539,9	136,1	132,1	4,0	5 997,1	17,2	12,3
	helmi	139,6	85,6	53,9	6 594,7	117,1	70,5	46,5	6 045,8	22,5	15,1
	maalis	155,9	102,2	53,7	6 658,9	127,8	87,2	40,6	6 088,5	28,1	15,0
	huhti	115,0	74,1	40,9	6 698,6	98,3	64,6	33,7	6 121,8	16,7	9,5
	touko	134,9	80,8	54,0	6 769,9	117,4	68,0	49,3	6 171,4	17,5	12,8
	kesä	137,5	78,5	59,1	6 824,3	116,5	58,8	57,7	6 227,5	21,1	19,7
	heinä	140,0	98,4	41,7	6 856,4	123,8	85,3	38,5	6 266,2	16,2	13,1
	elo	89,0	73,7	15,2	6 859,9	75,6	62,6	13,0	6 277,8	13,4	11,1
	syys	127,7	109,6	18,1	6 879,9	112,2	92,2	20,0	6 298,3	15,5	17,4
	loka	141,0	106,5	34,5	6 916,7	117,0	91,9	25,2	6 323,8	24,0	14,7

3. Yhteensä

		Euroalueella olevien liikkeeseen laskemat									
		Euromääräiset ¹⁾								Muun valuutan määräiset	
		Liikkeeseenlaskut	Kuuletukset	Liikkeeseenlaskut, netto	Liikkeessä oleva määrä	Liikkeeseenlaskut	Kuuletukset	Liikkeeseenlaskut, netto	Liikkeessä oleva määrä	Liikkeeseenlaskut	Kuuletukset
		1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
2000	loka	482,7	432,1	50,6	7 134,2	440,8	407,5	33,3	6 491,6	41,9	24,6
	marras	409,4	380,6	28,8	7 151,6	376,4	356,1	20,3	6 511,4	33,0	24,5
	joulu	347,3	381,9	-34,7	7 095,2	318,0	352,1	-34,1	6 480,9	29,3	29,9
<i>Euroalueen laajeneminen</i>											
2001	tammi	529,7	491,2	38,4	7 227,4	494,7	458,3	36,4	6 613,1	35,0	32,9
	helmi	544,1	476,3	67,8	7 297,3	501,0	444,0	56,9	6 671,7	43,2	32,3
	maalis	608,6	538,7	70,0	7 381,7	560,5	504,9	55,5	6 731,7	48,2	33,7
	huhti	556,9	505,9	51,0	7 432,3	522,6	477,4	45,2	6 776,2	34,3	28,5
	touko	612,9	561,5	51,4	7 505,6	574,3	528,2	46,0	6 823,8	38,6	33,3
	kesä	548,2	497,3	51,0	7 551,1	504,5	454,4	50,1	6 870,7	43,8	42,8
	heinä	533,3	484,0	49,3	7 591,3	493,9	450,5	43,4	6 915,8	39,4	33,5
	elo	512,0	491,8	20,2	7 598,2	480,2	462,6	17,6	6 932,9	31,8	29,2
	syys	524,1	509,5	14,6	7 614,6	486,4	468,5	17,8	6 951,7	37,7	41,0
	loka	639,1	600,5	38,6	7 658,7	597,1	562,6	34,5	6 986,8	42,0	37,9

Lähteet: EKP ja BIS (euroalueen ulkopuoliset liikkeeseenlaskijat).

1) Sisältää euron kansallisten ilmentymien määräiset erät.

		Euroalueen ulkopuolisten euromääräiset liikkeeseenlaskut ¹⁾				Euromääräiset yhteensä ¹⁾				
Liikkeenlaskut, netto	Liikkeessä oleva määrä	Liikkeenlaskut	Kuolelutuset	Liikkeenlaskut, netto	Liikkeessä oleva määrä	Liikkeenlaskut, netto	Kuolelutuset	Liikkeenlaskut, netto	Liikkeessä oleva määrä	
11	12	13	14	15	16	17	18	19	20	
4,8	67,1	12,0	22,7	-10,8	52,7	350,2	353,1	-2,9	671,4	2000 loka
6,1	73,7	16,6	8,5	8,1	60,8	300,3	298,6	1,7	673,5	marras
2,2	74,8	21,1	7,0	14,0	74,8	250,7	271,5	-20,8	653,5	joulu
<i>Euroalueen laajeneminen</i>										
-2,8	71,5	12,9	29,3	-16,4	58,5	371,5	355,5	16,0	674,4	2001 tammi
3,5	76,7	12,5	13,1	-0,5	57,9	396,4	386,6	9,9	683,9	helmi
1,4	79,6	26,3	6,3	20,0	78,0	459,0	424,1	34,9	721,2	maalis
-1,4	79,3	7,2	29,2	-22,0	55,9	431,4	441,9	-10,5	710,4	huhti
0,7	83,3	11,8	13,5	-1,7	54,2	468,7	473,7	-5,0	706,7	touko
-0,5	83,6	25,1	9,8	15,2	69,5	413,1	405,5	7,6	712,7	kesä
2,7	85,3	6,2	25,5	-19,3	50,2	376,3	390,6	-14,3	699,8	heinä
0,3	83,3	9,9	14,7	-4,8	45,4	414,5	414,7	-0,2	700,5	elo
-1,3	81,4	22,0	12,0	10,0	55,4	396,2	388,3	7,9	708,8	syys
-5,2	79,0	loka
<i>Euroalueen ulkopuolisten euromääräiset liikkeeseenlaskut¹⁾</i>										
Liikkeenlaskut, netto	Liikkeessä oleva määrä	Liikkeenlaskut	Kuolelutuset	Liikkeenlaskut, netto	Liikkeessä oleva määrä	Liikkeenlaskut, netto	Kuolelutuset	Liikkeenlaskut, netto	Liikkeessä oleva määrä	
11	12	13	14	15	16	17	18	19	20	
12,5	575,5	23,2	4,7	18,4	695,8	125,7	81,9	43,9	6 568,6	2000 loka
2,4	566,5	17,2	6,8	10,4	706,2	109,9	72,8	37,1	6 604,9	marras
-2,8	539,5	17,0	7,1	10,0	716,1	105,3	94,6	10,7	6 618,3	joulu
<i>Euroalueen laajeneminen</i>										
4,9	542,8	16,3	6,7	9,6	713,0	152,5	138,8	13,6	6 710,1	2001 tammi
7,4	548,9	36,3	13,0	23,2	736,0	153,3	83,6	69,8	6 781,7	helmi
13,1	570,4	37,0	8,1	29,0	764,9	164,8	95,2	69,6	6 853,4	maalis
7,2	576,8	20,0	6,7	13,3	778,1	118,3	71,3	47,0	6 899,8	huhti
4,7	598,5	27,0	10,4	16,6	794,5	144,3	78,4	65,9	6 965,9	touko
1,4	596,8	33,6	8,7	24,8	819,5	150,0	67,5	82,5	7 047,1	kesä
3,2	590,2	14,8	5,8	9,0	828,8	138,6	91,1	47,5	7 095,0	heinä
2,2	582,1	12,9	6,0	6,9	835,9	88,5	68,6	19,9	7 113,7	elo
-1,9	581,6	8,4	9,0	-0,6	835,3	120,6	101,2	19,4	7 133,5	syys
9,3	592,9	loka
<i>Euroalueen ulkopuolisten euromääräiset liikkeeseenlaskut¹⁾</i>										
Liikkeenlaskut, netto	Liikkeessä oleva määrä	Liikkeenlaskut	Kuolelutuset	Liikkeenlaskut, netto	Liikkeessä oleva määrä	Liikkeenlaskut, netto	Kuolelutuset	Liikkeenlaskut, netto	Liikkeessä oleva määrä	
11	12	13	14	15	16	17	18	19	20	
17,3	642,6	35,1	27,5	7,6	748,5	475,9	435,0	40,9	7 240,0	2000 loka
8,5	640,2	33,8	15,3	18,5	766,9	410,2	371,4	38,8	7 278,4	marras
-0,6	614,3	38,1	14,1	24,0	790,9	356,0	366,2	-10,1	7 271,9	joulu
<i>Euroalueen laajeneminen</i>										
2,1	614,3	29,3	36,0	-6,7	771,4	524,0	494,3	29,6	7 384,5	2001 tammi
10,9	625,6	48,8	26,1	22,7	793,9	549,8	470,1	79,7	7 465,6	helmi
14,4	649,9	63,4	14,4	49,0	842,9	623,8	519,3	104,5	7 574,6	maalis
5,8	656,1	27,2	35,9	-8,7	834,0	549,7	513,3	36,5	7 610,2	huhti
5,4	681,8	38,8	23,9	14,9	848,8	613,1	552,1	60,9	7 672,5	touko
0,9	680,4	58,6	18,5	40,1	889,0	563,1	473,0	90,2	7 759,8	kesä
5,9	675,5	21,0	31,3	-10,2	879,0	514,9	481,7	33,2	7 794,8	heinä
2,6	665,4	22,8	20,7	2,1	881,3	503,0	483,3	19,7	7 814,2	elo
-3,2	663,0	30,4	21,0	9,4	890,7	516,8	489,5	27,3	7 842,4	syys
4,2	671,9	loka

Taulukko 3.6

Muut euromääräiset arvopaperit kuin osakkeet alkuperäisen maturiteetin, liikkeeseenlaskijan sijainnin ja sektorin mukaan¹⁾

(miljardia euroa; ajanjakson lopun kanta; nimellisarvoon)

Liikkeessä oleva määrä

1. Lyhytaikaiset

	Euroalueella olevien liikkeeseen laskemat						Euroalueen ulkopuolisten liikkeeseen laskemat				
	Yhteensä	Raha-laitokset (ml. euro-järjestelmä)	Muut rahoitus-laitokset kuin rahalaitokset	Yritykset	Valtio	Muut julkis-yhteisöt	Yhteensä	Pankit (ml. keskus-pankit)	Muut rahoitus-laitokset kuin rahalaitokset	Yritykset	
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	
2000 loka	618,8	259,7	4,5	86,3	265,6	2,7	52,7	24,0	16,7	10,0	
marras	612,7	254,4	4,6	86,9	263,9	3,0	60,8	28,1	20,3	11,0	
joulu	578,7	244,0	4,5	86,0	241,4	2,9	74,8	34,9	23,7	14,2	
<i>Euroalueen laajeneminen</i>											
2001 tammi	615,9	257,1	5,0	89,4	261,5	2,9	58,5	30,0	17,0	10,1	
helmi	625,9	260,3	4,9	93,1	265,4	2,2	57,9	30,6	16,0	10,0	
maalis	643,2	265,0	5,1	94,4	276,5	2,2	78,0	37,9	25,8	12,6	
huhti	654,4	269,2	5,5	92,4	285,3	2,2	55,9	26,8	18,5	9,7	
touko	652,4	261,0	5,5	99,4	284,1	2,4	54,2	26,5	18,0	8,8	
kesä	643,2	261,7	5,2	97,5	276,9	2,0	69,5	32,1	24,7	11,5	
heinä	649,6	259,3	5,1	100,8	280,8	3,6	50,2	25,3	17,3	6,7	
elo	655,1	254,9	4,4	106,3	285,8	3,6	45,4	23,1	15,7	5,8	
syys	653,4	252,2	4,1	105,8	287,5	3,7	55,4	27,1	22,2	5,5	
loka	663,0	262,2	3,8	109,7	284,0	3,3	

2. Pitkäaikaiset

	Euroalueella olevien liikkeeseen laskemat						Euroalueen ulkopuolisten liikkeeseen laskemat				
	Yhteensä	Raha-laitokset (ml. euro-järjestelmä)	Muut rahoitus-laitokset kuin rahalaitokset	Yritykset	Valtio	Muut julkis-yhteisöt	Yhteensä	Pankit (ml. keskus-pankit)	Muut rahoitus-laitokset kuin rahalaitokset	Yritykset	
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	
2000 loka	5 872,8	2 173,3	238,8	280,8	3 076,1	103,9	695,8	167,7	210,9	63,8	
marras	5 898,7	2 175,3	242,7	285,4	3 089,7	105,5	706,2	169,1	220,4	64,6	
joulu	5 902,2	2 175,7	256,0	288,3	3 075,8	106,5	716,1	171,3	221,9	67,2	
<i>Euroalueen laajeneminen</i>											
2001 tammi	5 997,1	2 199,8	254,8	285,1	3 150,3	107,1	713,0	172,4	227,8	65,9	
helmi	6 045,8	2 229,9	260,9	289,2	3 157,1	108,8	736,0	183,5	233,3	75,4	
maalis	6 088,5	2 241,0	268,6	299,8	3 168,7	110,5	764,9	195,9	238,6	80,5	
huhti	6 121,8	2 247,8	274,4	303,8	3 183,2	112,7	778,1	198,7	246,1	82,8	
touko	6 171,4	2 255,8	284,4	312,7	3 205,0	113,4	794,5	204,6	252,3	88,5	
kesä	6 227,5	2 270,7	292,0	320,1	3 231,2	113,5	819,5	212,9	259,0	90,7	
heinä	6 266,2	2 289,5	309,3	322,7	3 229,2	115,5	828,8	215,5	264,5	92,7	
elo	6 277,8	2 289,4	310,9	329,2	3 230,1	118,3	835,9	216,6	271,4	93,4	
syys	6 298,3	2 296,1	314,4	327,7	3 237,6	122,4	835,3	217,4	272,2	92,8	
loka	6 323,8	2 309,2	322,8	323,0	3 241,3	127,5	

3. Yhteensä

	Euroalueella olevien liikkeeseen laskemat						Euroalueen ulkopuolisten liikkeeseen laskemat				
	Yhteensä	Raha-laitokset (ml. euro-järjestelmä)	Muut rahoitus-laitokset kuin rahalaitokset	Yritykset	Valtio	Muut julkis-yhteisöt	Yhteensä	Pankit (ml. keskus-pankit)	Muut rahoitus-laitokset kuin rahalaitokset	Yritykset	
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	
2000 loka	6 491,6	2 433,0	243,2	367,1	3 341,7	106,6	748,5	191,7	227,6	73,9	
marras	6 511,4	2 429,7	247,3	372,3	3 353,6	108,5	766,9	197,2	240,7	75,6	
joulu	6 480,9	2 419,6	260,4	374,3	3 317,2	109,4	790,9	206,2	245,6	81,4	
<i>Euroalueen laajeneminen</i>											
2001 tammi	6 613,1	2 457,0	259,8	374,6	3 411,8	110,0	771,4	202,4	244,9	76,0	
helmi	6 671,7	2 490,2	265,8	382,3	3 422,5	111,0	793,9	214,2	249,3	85,4	
maalis	6 731,7	2 506,0	273,7	394,2	3 445,2	112,7	842,9	233,8	264,4	93,1	
huhti	6 776,2	2 517,0	279,8	396,1	3 468,4	114,9	834,0	225,5	264,6	92,5	
touko	6 823,8	2 516,8	289,9	412,1	3 489,2	115,8	848,8	231,0	270,3	97,3	
kesä	6 870,7	2 532,4	297,2	417,5	3 508,1	115,5	889,0	245,0	283,6	102,2	
heinä	6 915,8	2 548,9	314,3	423,4	3 510,0	119,1	879,0	240,8	281,7	99,4	
elo	6 932,9	2 544,3	315,3	435,5	3 516,0	121,9	881,3	239,7	287,1	99,2	
syys	6 951,7	2 548,3	318,6	433,5	3 525,1	126,1	890,7	244,5	294,3	98,3	
loka	6 986,8	2 571,4	326,6	432,6	3 525,3	130,8	

Lähteet: EKP ja BIS (euroalueen ulkopuoliset liikkeeseenlaskijat).

1) Sisältää euron kansallisten ilmentymien määräiset erät.

			Yhteensä								
Valtio	Muut julkis-yhteisöt	Kansainväliset järjestöt	Yhteensä	Pankit (ml. keskuspankit)	Muut rahoituslaitokset kuin rahalaitokset	Yritykset	Valtio	Muut julkis-yhteisöt	Kansainväliset järjestöt		
11	12	13	14	15	16	17	18	19	20		
0,2	1,1	0,6	671,4	283,7	21,1	96,4	265,9	3,8	0,6	2000 loka	
0,2	0,9	0,3	673,5	282,5	24,9	97,9	264,1	3,9	0,3	marras	
0,1	1,1	0,8	653,5	278,9	28,2	100,2	241,5	4,0	0,8	joulu	
<i>Euroalueen laajeneminen</i>											
0,1	1,0	0,2	674,4	287,2	22,1	99,5	261,6	3,9	0,2	2001 tammi	
0,1	1,1	0,1	683,9	290,9	20,9	103,1	265,5	3,3	0,1	helmi	
0,2	1,0	0,4	721,2	303,0	30,9	107,0	276,7	3,2	0,4	maalis	
0,1	0,8	0,1	710,4	296,0	23,9	102,0	285,3	2,9	0,1	huhti	
0,1	0,8	0,1	706,7	287,5	23,5	108,2	284,2	3,2	0,1	touko	
0,2	0,8	0,2	712,7	293,7	29,9	109,0	277,1	2,8	0,2	kesä	
0,2	0,7	0,0	699,8	284,6	22,3	107,5	281,0	4,3	0,0	heinä	
0,1	0,6	0,0	700,5	278,0	20,1	112,2	286,0	4,2	0,0	elo	
0,1	0,5	0,1	708,8	279,3	26,3	111,3	287,7	4,2	0,1	syys	
.	loka	
<i>Euroalueen laajeneminen</i>											
90,2	35,6	121,1	6 710,1	2 372,2	482,6	351,0	3 240,5	142,7	121,1	2001 tammi	
88,3	36,5	118,9	6 781,7	2 413,4	494,2	364,6	3 245,3	145,3	118,9	helmi	
90,8	41,7	117,5	6 853,4	2 436,9	507,2	380,2	3 259,4	152,3	117,5	maalis	
91,6	41,9	116,9	6 899,8	2 446,5	520,5	386,6	3 274,8	154,6	116,9	huhti	
92,6	40,9	115,7	6 965,9	2 460,4	536,7	401,2	3 297,6	154,3	115,7	touko	
94,5	47,4	115,1	7 047,1	2 483,7	550,9	410,8	3 325,7	160,9	115,1	kesä	
94,0	47,4	114,7	7 095,0	2 505,0	573,8	415,3	3 323,2	162,9	114,7	heinä	
93,8	47,3	113,4	7 113,7	2 506,0	582,3	422,6	3 323,9	165,6	113,4	elo	
92,0	47,3	113,6	7 133,5	2 513,4	586,6	420,5	3 329,6	169,8	113,6	syys	
.	loka	
<i>Euroalueen laajeneminen</i>											
100,6	33,2	119,5	6 568,6	2 341,0	449,7	344,6	3 176,7	137,1	119,5	2000 loka	
100,9	32,9	118,3	6 604,9	2 344,4	463,1	350,0	3 190,6	138,4	118,3	marras	
100,5	37,9	117,2	6 618,3	2 347,0	477,9	355,5	3 176,3	144,4	117,2	joulu	
<i>Euroalueen laajeneminen</i>											
90,2	35,6	121,1	6 710,1	2 372,2	482,6	351,0	3 240,5	142,7	121,1	2001 tammi	
88,3	36,5	118,9	6 781,7	2 413,4	494,2	364,6	3 245,3	145,3	118,9	helmi	
90,8	41,7	117,5	6 853,4	2 436,9	507,2	380,2	3 259,4	152,3	117,5	maalis	
91,6	41,9	116,9	6 899,8	2 446,5	520,5	386,6	3 274,8	154,6	116,9	huhti	
92,6	40,9	115,7	6 965,9	2 460,4	536,7	401,2	3 297,6	154,3	115,7	touko	
94,5	47,4	115,1	7 047,1	2 483,7	550,9	410,8	3 325,7	160,9	115,1	kesä	
94,0	47,4	114,7	7 095,0	2 505,0	573,8	415,3	3 323,2	162,9	114,7	heinä	
93,8	47,3	113,4	7 113,7	2 506,0	582,3	422,6	3 323,9	165,6	113,4	elo	
92,0	47,3	113,6	7 133,5	2 513,4	586,6	420,5	3 329,6	169,8	113,6	syys	
.	loka	
<i>Euroalueen laajeneminen</i>											
100,8	34,3	120,1	7 240,0	2 624,7	470,8	441,0	3 442,5	140,9	120,1	2000 loka	
101,1	33,8	118,6	7 278,4	2 626,9	488,0	447,9	3 454,7	142,3	118,6	marras	
100,7	39,0	118,0	7 271,9	2 625,9	506,0	455,7	3 417,8	148,4	118,0	joulu	
<i>Euroalueen laajeneminen</i>											
90,4	36,6	121,3	7 384,5	2 659,4	504,6	450,5	3 502,1	146,6	121,3	2001 tammi	
88,4	37,6	119,1	7 465,6	2 704,4	515,1	467,7	3 510,9	148,6	119,1	helmi	
90,9	42,7	117,9	7 574,6	2 739,8	538,1	487,3	3 536,1	155,4	117,9	maalis	
91,7	42,7	117,0	7 610,2	2 742,5	544,4	488,6	3 560,1	157,5	117,0	huhti	
92,6	41,7	115,8	7 672,5	2 747,8	560,2	509,4	3 581,8	157,5	115,8	touko	
94,7	48,2	115,3	7 759,8	2 777,4	580,9	519,7	3 602,8	163,7	115,3	kesä	
94,2	48,2	114,8	7 794,8	2 789,7	596,1	522,8	3 604,2	167,3	114,8	heinä	
93,9	47,9	113,5	7 814,2	2 784,0	602,3	534,7	3 609,8	169,8	113,5	elo	
92,1	47,8	113,7	7 842,4	2 792,7	612,9	531,8	3 617,3	173,9	113,7	syys	
.	loka	

Taulukko 3.6 (jatkoa)

Muut euromääräiset arvopaperit kuin osakkeet alkuperäisen maturiteetin, liikkeeseenlaskijan sijainnin ja sektorin mukaan¹⁾

(miljardia euroa; liikkeeseenlaskut ajanjakson aikana; nimellisarvoon)

Liikkeeseenlaskut, netto

1. Lyhytaikaiset

	Euroalueella olevien liikkeeseen laskemat						Euroalueen ulkopuolisten liikkeeseen laskemat				
	Yhteensä	Rahalaitokset (ml. eurojärjestelmä)	Muut rahoituslaitokset kuin rahalaitokset	Yritykset	Valtio	Muut julkisyhteisöt	Yhteensä	Pankit (ml. keskuspankit)	Muut rahoituslaitokset kuin rahalaitokset	Yritykset	
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	
2000 loka	338,2	237,8	2,6	60,3	35,5	1,9	12,0	5,6	4,7	1,3	
marras	283,7	189,7	3,0	55,9	33,6	1,5	16,6	7,4	7,1	1,9	
joulu	229,7	162,1	2,1	45,9	18,0	1,6	21,1	9,3	6,9	4,2	
<i>Euroalueen laajeneminen</i>											
2001 tammi	358,6	238,7	3,4	66,9	47,7	1,9	12,9	6,7	4,7	1,2	
helmi	383,9	275,9	2,2	62,9	41,4	1,5	12,5	6,1	4,5	1,7	
maalis	432,6	312,8	3,1	67,0	48,1	1,6	26,3	10,1	12,3	3,5	
huhti	424,2	301,7	3,2	69,4	48,5	1,4	7,2	2,7	3,3	1,1	
touko	456,9	341,6	2,8	71,3	39,2	1,9	11,8	5,7	5,0	0,8	
kesä	388,0	282,1	2,7	64,6	37,4	1,1	25,1	9,8	11,5	3,3	
heinä	370,1	245,0	2,3	75,3	44,9	2,6	6,2	2,8	2,8	0,6	
elo	404,6	287,6	1,6	68,6	45,3	1,5	9,9	4,8	4,1	0,9	
syys	374,2	269,8	2,2	66,2	34,3	1,8	22,0	8,0	11,4	2,2	
loka	480,0	346,1	2,0	85,7	45,1	1,1	

2. Pitkäaikaiset

	Euroalueella olevien liikkeeseen laskemat						Euroalueen ulkopuolisten liikkeeseen laskemat				
	Yhteensä	Rahalaitokset (ml. eurojärjestelmä)	Muut rahoituslaitokset kuin rahalaitokset	Yritykset	Valtio	Muut julkisyhteisöt	Yhteensä	Pankit (ml. keskuspankit)	Muut rahoituslaitokset kuin rahalaitokset	Yritykset	
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	
2000 loka	102,6	43,3	7,8	5,7	43,3	2,5	23,2	9,2	8,2	0,2	
marras	92,7	34,2	8,4	8,1	39,0	3,0	17,2	3,7	10,1	1,0	
joulu	88,3	38,8	19,9	4,5	23,1	2,0	17,0	5,1	3,2	3,3	
<i>Euroalueen laajeneminen</i>											
2001 tammi	136,1	56,4	4,0	0,8	72,1	2,8	16,3	3,8	7,5	0,4	
helmi	117,1	57,6	10,0	5,0	42,1	2,4	36,3	12,7	8,8	10,0	
maalis	127,8	45,2	12,0	14,4	53,3	2,8	37,0	14,3	7,3	5,6	
huhti	98,3	41,0	8,5	7,1	39,1	2,6	20,0	5,3	9,1	2,5	
touko	117,4	38,7	13,2	11,7	52,9	0,9	27,0	8,9	9,7	6,5	
kesä	116,5	44,5	11,0	10,9	49,6	0,5	33,6	11,7	8,7	3,8	
heinä	123,8	51,9	20,7	6,1	42,6	2,5	14,8	4,8	7,1	2,2	
elo	75,6	29,2	6,1	7,6	29,6	3,0	12,9	3,4	8,5	0,8	
syys	112,2	35,7	6,3	2,3	63,2	4,6	8,4	4,8	3,0	0,2	
loka	117,0	56,0	11,1	3,3	40,9	5,7	

3. Yhteensä

	Euroalueella olevien liikkeeseen laskemat						Euroalueen ulkopuolisten liikkeeseen laskemat				
	Yhteensä	Rahalaitokset (ml. eurojärjestelmä)	Muut rahoituslaitokset kuin rahalaitokset	Yritykset	Valtio	Muut julkisyhteisöt	Yhteensä	Pankit (ml. keskuspankit)	Muut rahoituslaitokset kuin rahalaitokset	Yritykset	
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	
2000 loka	440,8	281,1	10,3	66,0	78,8	4,5	35,1	14,8	12,9	1,5	
marras	376,4	223,9	11,4	64,0	72,6	4,5	33,8	11,2	17,3	2,9	
joulu	318,0	200,9	21,9	50,4	41,1	3,7	38,1	14,4	10,1	7,5	
<i>Euroalueen laajeneminen</i>											
2001 tammi	494,7	295,0	7,4	67,7	119,8	4,7	29,3	10,5	12,2	1,6	
helmi	501,0	333,5	12,1	67,9	83,5	3,9	48,8	18,9	13,4	11,7	
maalis	560,5	358,0	15,1	81,4	101,5	4,4	63,4	24,4	19,6	9,1	
huhti	522,6	342,7	11,7	76,5	87,6	4,0	27,2	7,9	12,4	3,7	
touko	574,3	380,3	16,0	83,0	92,1	2,9	38,8	14,7	14,8	7,3	
kesä	504,5	326,6	13,7	75,5	87,0	1,6	58,6	21,6	20,2	7,0	
heinä	493,9	297,0	23,0	81,3	87,5	5,1	21,0	7,6	9,9	2,9	
elo	480,2	316,7	7,7	76,3	74,9	4,6	22,8	8,2	12,6	1,7	
syys	486,4	305,5	8,5	68,5	97,5	6,4	30,4	12,7	14,4	2,4	
loka	597,1	402,2	13,1	89,0	86,0	6,8	

Lähteet: EKP ja BIS (euroalueen ulkopuoliset liikkeeseenlaskijat).

1) Sisältää euron kansallisten ilmentymien määräiset erät.

			Yhteensä									
Valtio	Muut julkis-yhteisöt	Kansain-väliset järjestöt	Yhteensä	Pankit (ml. keskus-pankit)	Muut rahoitus-laitokset kuin raha-laitokset	Yritykset	Valtio	Muut julkis-yhteisöt	Kansain-väliset järjestöt			
11	12	13	14	15	16	17	18	19	20			
0,0	0,1	0,2	350,2	243,4	7,3	61,7	35,5	2,0	0,2	2000	loka	
0,1	0,0	0,0	300,3	197,1	10,1	57,9	33,6	1,5	0,0		marras	
0,0	0,2	0,4	250,7	171,4	9,0	50,1	18,0	1,8	0,4		joulu	
<i>Euroalueen laajeneminen</i>												
0,1	0,0	0,1	371,5	245,4	8,1	68,1	47,8	1,9	0,1	2001	tammi	
0,0	0,1	0,0	396,4	282,0	6,7	64,6	41,4	1,6	0,0		helmi	
0,1	0,1	0,3	459,0	322,9	15,4	70,5	48,2	1,7	0,3		maalis	
0,0	0,1	0,0	431,4	304,3	6,5	70,5	48,5	1,5	0,0		huhti	
0,0	0,2	0,0	468,7	347,4	7,9	72,1	39,3	2,1	0,0		touko	
0,1	0,1	0,2	413,1	291,9	14,3	67,9	37,5	1,2	0,2		kesä	
0,0	0,0	0,0	376,3	247,8	5,1	75,9	44,9	2,6	0,0		heinä	
0,1	0,0	0,0	414,5	292,3	5,7	69,5	45,4	1,5	0,0		elo	
0,1	0,4	0,0	396,2	277,7	13,5	68,4	34,3	2,1	0,0		syys	
.		loka	
<i>Euroalueen laajeneminen</i>												
1,3	1,0	3,4	125,7	52,4	15,9	5,9	44,6	3,5	3,4	2000	loka	
1,7	0,1	0,6	109,9	37,9	18,5	9,1	40,8	3,1	0,6		marras	
0,2	5,0	0,1	105,3	43,9	23,1	7,8	23,3	7,1	0,1		joulu	
<i>Euroalueen laajeneminen</i>												
1,2	0,3	3,1	152,5	60,2	11,5	1,2	73,4	3,1	3,1	2001	tammi	
2,8	1,7	0,2	153,3	70,4	18,8	15,0	44,9	4,1	0,2		helmi	
3,2	5,5	1,1	164,8	59,5	19,3	20,0	56,6	8,3	1,1		maalis	
1,3	0,6	1,2	118,3	46,3	17,6	9,7	40,4	3,2	1,2		huhti	
1,7	0,0	0,1	144,3	47,6	22,9	18,2	54,6	1,0	0,1		touko	
2,0	6,7	0,8	150,0	56,3	19,6	14,6	51,6	7,2	0,8		kesä	
0,5	0,1	0,0	138,6	56,8	27,8	8,3	43,1	2,6	0,0		heinä	
0,1	0,0	0,0	88,5	32,6	14,6	8,5	29,7	3,1	0,0		elo	
0,1	0,0	0,4	120,6	40,5	9,3	2,5	63,3	4,6	0,4		syys	
.		loka	
<i>Euroalueen laajeneminen</i>												
1,3	1,0	3,6	475,9	295,9	23,2	67,6	80,1	5,5	3,6	2000	loka	
1,8	0,1	0,6	410,2	235,0	28,6	66,9	74,4	4,6	0,6		marras	
0,2	5,3	0,6	356,0	215,3	32,1	57,9	41,3	8,9	0,6		joulu	
<i>Euroalueen laajeneminen</i>												
1,3	0,3	3,3	524,0	305,6	19,6	69,3	121,1	5,1	3,3	2001	tammi	
2,8	1,9	0,2	549,8	352,4	25,5	79,6	86,3	5,7	0,2		helmi	
3,3	5,6	1,5	623,8	382,4	34,7	90,5	104,8	10,0	1,5		maalis	
1,3	0,6	1,2	549,7	350,6	24,1	80,2	88,9	4,6	1,2		huhti	
1,7	0,2	0,1	613,1	395,0	30,8	90,3	93,8	3,1	0,1		touko	
2,1	6,8	1,0	563,1	348,2	33,9	82,5	89,1	8,4	1,0		kesä	
0,6	0,1	0,1	514,9	304,6	32,9	84,2	88,0	5,2	0,1		heinä	
0,2	0,0	0,1	503,0	324,9	20,3	78,0	75,1	4,6	0,1		elo	
0,2	0,4	0,4	516,8	318,2	22,8	70,9	97,6	6,7	0,4		syys	
.		loka	

Taulukko 3.6 (jatkoa)

Muut euromääräiset arvopaperit kuin osakkeet alkuperäisen maturiteetin, liikkeeseenlaskijan sijainnin ja sektorin mukaan¹⁾

(miljardia euroa; liikkeeseenlaskut ajanjakson aikana; nimellisarvoon)

Liikkeeseenlaskut, brutto

1. Lyhytaikaiset

	Euroalueella olevien liikkeeseen laskemat						Euroalueen ulkopuolisten liikkeeseen laskemat				
	Yhteensä	Raha-laitokset (ml. euro-järjestelmä)	Muut rahoitus-laitokset kuin rahalaitokset	Yritykset	Valtio	Muut julkis-yhteisöt	Yhteensä	Pankit (ml. keskus-pankit)	Muut rahoitus-laitokset kuin rahalaitokset	Yritykset	
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	
2000 loka	7,9	3,8	0,4	5,2	-1,5	-0,1	-10,8	-0,8	-6,1	-3,6	
marras	-6,4	-5,6	0,1	0,6	-1,8	0,3	8,1	4,0	3,6	0,9	
joulu	-34,8	-11,1	-0,1	-1,1	-22,5	0,0	14,0	6,9	3,4	3,2	
<i>Euroalueen laajeneminen</i>											
2001 tammi	32,4	13,1	0,6	3,4	14,9	0,5	-16,4	-4,9	-6,6	-4,2	
helmi	10,4	3,6	-0,1	3,6	3,9	-0,7	-0,5	0,6	-1,1	-0,1	
maalis	14,9	2,7	0,2	1,0	11,1	-0,1	20,0	7,3	9,8	2,6	
huhti	11,5	4,4	0,4	-2,0	8,8	0,0	-22,0	-11,1	-7,3	-3,0	
touko	-3,3	-9,4	0,1	7,0	-1,1	0,2	-1,7	-0,4	-0,5	-0,9	
kesä	-7,6	2,1	-0,3	-1,8	-7,3	-0,4	15,2	5,6	6,7	2,7	
heinä	4,9	-3,7	-0,2	3,2	4,0	1,6	-19,3	-6,7	-7,4	-4,8	
elo	4,6	-5,3	-0,7	5,6	5,0	0,0	-4,8	-2,2	-1,6	-0,9	
syys	-2,1	-3,2	-0,3	-0,5	1,7	0,1	10,0	4,0	6,5	-0,3	
loka	9,3	9,8	-0,4	3,7	-3,5	-0,4	

2. Pitkäaikaiset

	Euroalueella olevien liikkeeseen laskemat						Euroalueen ulkopuolisten liikkeeseen laskemat				
	Yhteensä	Raha-laitokset (ml. euro-järjestelmä)	Muut rahoitus-laitokset kuin rahalaitokset	Yritykset	Valtio	Muut julkis-yhteisöt	Yhteensä	Pankit (ml. keskus-pankit)	Muut rahoitus-laitokset kuin rahalaitokset	Yritykset	
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	
2000 loka	25,4	9,5	5,4	4,4	4,1	2,1	18,4	7,8	7,0	0,1	
marras	26,7	2,8	4,0	4,6	13,6	1,6	10,4	1,5	9,3	0,8	
joulu	0,7	-2,5	13,2	2,9	-13,9	0,9	10,0	2,2	1,6	2,6	
<i>Euroalueen laajeneminen</i>											
2001 tammi	4,0	22,4	-1,2	-3,2	-14,8	0,8	9,6	0,8	6,4	0,1	
helmi	46,5	28,1	6,1	3,9	6,8	1,7	23,2	11,2	5,5	9,8	
maalis	40,6	9,5	7,2	10,6	11,7	1,8	29,0	12,3	5,3	5,1	
huhti	33,7	7,5	5,5	4,0	14,5	2,2	13,3	2,9	7,6	2,4	
touko	49,3	7,8	9,9	9,0	21,9	0,7	16,6	5,9	6,2	5,7	
kesä	57,7	16,5	7,6	7,3	26,2	0,0	24,8	8,3	6,6	2,2	
heinä	38,5	18,9	17,3	2,6	-2,3	2,0	9,0	2,5	5,4	2,0	
elo	13,0	1,2	1,6	6,5	0,9	2,8	6,9	1,1	6,8	0,7	
syys	20,0	6,2	3,6	-1,5	7,5	4,2	-0,6	0,8	0,8	-0,6	
loka	25,2	12,8	8,4	-4,7	3,7	5,0	

3. Yhteensä

	Euroalueella olevien liikkeeseen laskemat						Euroalueen ulkopuolisten liikkeeseen laskemat				
	Yhteensä	Raha-laitokset (ml. euro-järjestelmä)	Muut rahoitus-laitokset kuin rahalaitokset	Yritykset	Valtio	Muut julkis-yhteisöt	Yhteensä	Pankit (ml. keskus-pankit)	Muut rahoitus-laitokset kuin rahalaitokset	Yritykset	
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	
2000 loka	33,3	13,3	5,8	9,6	2,6	2,0	7,6	6,9	0,8	-3,5	
marras	20,3	-2,8	4,2	5,2	11,9	1,9	18,5	5,6	13,0	1,7	
joulu	-34,1	-13,6	13,1	1,9	-36,4	0,9	24,0	9,1	5,0	5,8	
<i>Euroalueen laajeneminen</i>											
2001 tammi	36,4	35,4	-0,6	0,2	0,1	1,2	-6,7	-4,1	-0,3	-4,1	
helmi	56,9	31,7	6,0	7,4	10,7	1,0	22,7	11,8	4,4	9,7	
maalis	55,5	12,2	7,3	11,6	22,8	1,7	49,0	19,6	15,1	7,7	
huhti	45,2	11,9	5,9	2,0	23,2	2,2	-8,7	-8,2	0,3	-0,6	
touko	46,0	-1,6	10,0	15,9	20,7	1,0	14,9	5,5	5,7	4,8	
kesä	50,1	18,6	7,4	5,6	18,9	-0,3	40,1	13,9	13,2	4,9	
heinä	43,4	15,2	17,1	5,8	1,7	3,6	-10,2	-4,2	-2,0	-2,8	
elo	17,6	-4,1	0,9	12,1	5,9	2,7	2,1	-1,1	5,2	-0,2	
syys	17,8	3,0	3,3	-2,0	9,2	4,3	9,4	4,7	7,3	-0,9	
loka	34,5	22,6	8,0	-1,0	0,2	4,7	

Lähteet: EKP ja BIS (euroalueen ulkopuoliset liikkeeseenlaskijat).

1) Sisältää euron kansallisten ilmentymien määräiset erät.

			Yhteensä									
Valtio	Muut julkis-yhteisöt	Kansainväliset järjestöt	Yhteensä	Pankit (ml. keskuspankit)	Muut rahoituslaitokset kuin rahalaitokset	Yritykset	Valtio	Muut julkis-yhteisöt	Kansainväliset järjestöt			
11	12	13	14	15	16	17	18	19	20			
0,0	0,0	-0,2	-2,9	3,0	-5,8	1,6	-1,5	-0,1	-0,2	2000	loka	
0,0	-0,2	-0,3	1,7	-1,6	3,8	1,5	-1,8	0,1	-0,3		marras	
-0,1	0,2	0,4	-20,8	-4,3	3,3	2,2	-22,6	0,1	0,4		joulu	
<i>Euroalueen laajeneminen</i>												
0,0	-0,1	-0,6	16,0	8,1	-6,1	-0,8	14,9	0,3	-0,6	2001	tammi	
0,0	0,1	-0,1	9,9	4,2	-1,2	3,5	3,9	-0,5	-0,1		helmi	
0,1	-0,1	0,3	34,9	10,0	10,0	3,6	11,2	-0,1	0,3		maalis	
-0,1	-0,2	-0,3	-10,5	-6,7	-7,0	-4,9	8,6	-0,2	-0,3		huhti	
0,0	0,0	0,0	-5,0	-9,8	-0,4	6,1	-1,1	0,2	0,0		touko	
0,1	0,0	0,1	7,6	7,7	6,4	0,9	-7,2	-0,3	0,1		kesä	
0,0	-0,1	-0,2	-14,3	-10,4	-7,6	-1,6	3,9	1,5	-0,2		heinä	
0,0	-0,1	0,0	-0,2	-7,5	-2,2	4,7	5,0	-0,2	0,0		elo	
0,0	-0,1	0,0	7,9	0,8	6,2	-0,8	1,7	0,0	0,0		syys	
.		loka	
<i>Euroalueen laajeneminen</i>												
0,7	0,7	2,2	43,9	17,2	12,4	4,5	4,8	2,8	2,2	2000	loka	
0,3	-0,3	-1,2	37,1	4,3	13,4	5,4	14,0	1,3	-1,2		marras	
-0,4	5,0	-1,0	10,7	-0,2	14,8	5,5	-14,3	5,9	-1,0		joulu	
<i>Euroalueen laajeneminen</i>												
1,0	0,0	1,4	13,6	23,2	5,2	-3,1	-13,8	0,8	1,4	2001	tammi	
-2,0	0,9	-2,2	69,8	39,3	11,6	13,6	4,8	2,6	-2,2		helmi	
2,5	5,2	-1,5	69,6	21,8	12,4	15,6	14,2	7,0	-1,5		maalis	
0,9	0,2	-0,6	47,0	10,4	13,1	6,4	15,3	2,3	-0,6		huhti	
1,0	-1,0	-1,1	65,9	13,7	16,1	14,7	22,8	-0,3	-1,1		touko	
1,9	6,5	-0,6	82,5	24,8	14,2	9,5	28,1	6,5	-0,6		kesä	
-0,5	0,0	-0,4	47,5	21,4	22,7	4,6	-2,8	2,0	-0,4		heinä	
-0,2	-0,1	-1,3	19,9	2,3	8,4	7,2	0,7	2,7	-1,3		elo	
-1,8	0,0	0,2	19,4	7,0	4,4	-2,0	5,7	4,2	0,2		syys	
.		loka	
<i>Euroalueen laajeneminen</i>												
0,7	0,7	2,0	40,9	20,2	6,6	6,1	3,3	2,7	2,0	2000	loka	
0,3	-0,5	-1,5	38,8	2,8	17,1	6,9	12,2	1,4	-1,5		marras	
-0,5	5,2	-0,6	-10,1	-4,5	18,1	7,7	-36,9	6,1	-0,6		joulu	
<i>Euroalueen laajeneminen</i>												
1,0	-0,1	0,8	29,6	31,3	-0,9	-3,8	1,1	1,2	0,8	2001	tammi	
-2,0	1,0	-2,2	79,7	43,5	10,5	17,1	8,8	2,0	-2,2		helmi	
2,6	5,2	-1,1	104,5	31,8	22,4	19,2	25,3	6,9	-1,1		maalis	
0,7	-0,1	-0,9	36,5	3,7	6,2	1,5	24,0	2,1	-0,9		huhti	
1,0	-1,0	-1,1	60,9	3,9	15,7	20,8	21,7	-0,1	-1,1		touko	
2,0	6,5	-0,5	90,2	32,5	20,6	10,5	20,9	6,2	-0,5		kesä	
-0,6	0,0	-0,6	33,2	11,0	15,1	3,0	1,1	3,6	-0,6		heinä	
-0,3	-0,2	-1,3	19,7	-5,2	6,1	11,9	5,6	2,5	-1,3		elo	
-1,8	-0,1	0,2	27,3	7,8	10,6	-2,9	7,4	4,2	0,2		syys	
.		loka	

4 YKHI ja euroalueen muut hinnat

Taulukko 4.1

Yhdenmukaistettu kuluttajahintaindeksi¹⁾

(kausivaihtelusta puhdistamaton, vuotuinen prosenttimuutos, ellei toisin mainita)

1. Kokonaisindeksi ja tavarat ja palvelut

	Kokonaisindeksi		Tavarat		Palvelut		Kokonaisindeksi (kp.)		Tavarat (kp.)	Palvelut (kp.)
	Indeksi 1996 = 100		Indeksi 1996 = 100		Indeksi 1996 = 100		Indeksi 1996 = 100	Prosentti- muutos edellisestä ajanjaksosta	Indeksi 1996 = 100	Indeksi 1996 = 100
Paino kokonais- indeksissä (%) ²⁾	100,0	100,0	61,9	61,9	38,1	38,1	100,0	100,0	61,9	38,1
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
1998	102,7	1,1	101,8	0,7	104,4	1,9	-	-	-	-
1999	103,8	1,1	102,7	0,9	106,0	1,5	-	-	-	-
2000	106,3	2,3	105,5	2,7	107,8	1,7	-	-	-	-
2000 III	106,6	2,5	105,7	2,9	108,5	1,8	106,6	0,8	105,9	108,0
2000 IV	107,2	2,7	106,8	3,2	108,3	1,8	107,4	0,7	106,8	108,6
<i>Euroalueen laajeneminen</i>										
2001 I	107,8	2,5	107,1	2,7	109,3	2,2	107,9	0,5	107,2	109,4
2001 II	109,2	3,1	108,9	3,5	110,1	2,5	109,1	1,1	108,6	110,2
2001 III	109,5	2,7	108,6	2,7	111,3	2,6	109,4	0,3	108,7	110,8
2001 tammi	107,3	2,4	106,5	2,6	109,0	2,2	107,6	0,1	106,7	109,2
2001 helmi	107,9	2,6	107,1	2,8	109,5	2,2	107,9	0,3	107,2	109,3
2001 maalii	108,3	2,6	107,7	2,8	109,5	2,2	108,2	0,3	107,6	109,5
2001 huhti	108,8	2,9	108,3	3,4	109,9	2,4	108,7	0,5	108,1	110,2
2001 touko	109,4	3,4	109,1	3,8	110,0	2,5	109,2	0,4	108,8	110,2
2001 kesä	109,5	3,0	109,1	3,4	110,4	2,5	109,3	0,1	108,9	110,4
2001 heinä	109,4	2,8	108,4	3,0	111,3	2,5	109,2	-0,1	108,6	110,6
2001 elo	109,4	2,7	108,4	2,7	111,4	2,5	109,3	0,1	108,6	110,8
2001 syys	109,7	2,5	108,9	2,3	111,1	2,6	109,7	0,3	109,0	111,0
2001 loka	109,6	2,4	108,8	2,1	111,1	2,8	109,7	0,0	108,9	111,4
2001 marras	109,5	2,1	108,6	1,6	111,2	2,7	109,6	-0,1	108,6	111,5
2001 joului ³⁾	.	2,0

2. Tavaroiden ja palveluiden jakauma

	Tavarat						Palvelut				
	Elintarvikkeet ⁴⁾			Teollisuustuotteet			Asuminen	Liikenne	Viestintä	Kulttuuri ja vapaa- aika	Muut
	Kokonais- indeksi	Jalostetut elin- tarvikkeet ⁴⁾	Jalosta- mattomat elin- tarvikkeet	Kokonais- indeksi	Muut teollisuus- tuotteet kuin energia	Energia					
Paino kokonais- indeksissä (%) ²⁾	20,3	12,3	8,0	41,6	32,1	9,5	10,0	6,2	2,4	13,9	5,6
	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20	21
1998	1,6	1,4	2,0	0,2	0,9	-2,6	2,3	1,7	-1,0	2,2	1,8
1999	0,6	0,9	0,0	1,0	0,7	2,4	1,8	2,1	-4,4	2,0	1,8
2000	1,4	1,1	1,7	3,4	0,7	13,3	1,6	2,6	-4,2	2,3	2,4
2000 III	1,9	1,2	3,0	3,4	0,7	13,7	1,6	2,6	-4,2	2,5	2,5
2000 IV	2,2	1,3	3,5	3,8	1,1	13,7	1,8	2,8	-4,6	2,4	2,1
<i>Euroalueen laajeneminen</i>											
2001 I	3,2	1,9	5,3	2,5	1,1	7,2	1,9	3,2	-4,2	3,1	2,4
2001 II	5,0	2,8	8,5	2,8	1,5	7,3	1,8	3,6	-2,8	3,3	2,6
2001 III	5,2	3,4	8,1	1,4	1,5	1,2	1,8	3,7	-2,5	3,3	2,8
2001 tammi	2,7	1,6	4,5	2,5	1,0	7,8	1,9	3,3	-4,5	3,0	2,3
2001 helmi	3,1	2,0	4,7	2,6	1,1	8,2	1,9	3,2	-4,2	3,1	2,4
2001 maalii	3,9	2,2	6,7	2,2	1,3	5,6	1,8	3,1	-4,0	3,1	2,5
2001 huhti	4,4	2,5	7,3	2,8	1,4	7,8	1,8	3,6	-2,8	3,1	2,5
2001 touko	5,3	2,8	9,2	3,1	1,5	8,6	1,8	3,6	-2,8	3,5	2,5
2001 kesä	5,4	3,0	9,0	2,4	1,5	5,5	1,8	3,5	-2,7	3,4	2,6
2001 heinä	5,4	3,3	8,7	1,8	1,4	2,9	1,8	3,8	-2,4	3,2	2,8
2001 elo	5,1	3,4	7,7	1,6	1,4	2,1	1,8	3,7	-2,7	3,3	2,8
2001 syys	5,2	3,5	7,7	0,9	1,6	-1,3	1,8	3,6	-2,3	3,5	2,9
2001 loka	5,2	3,6	7,7	0,6	1,6	-2,7	1,9	3,8	-1,8	3,7	3,0
2001 marras	4,7	3,5	6,5	0,0	1,5	-5,0	1,9	3,7	-2,1	3,6	3,0
2001 joului

Lähteet: Eurostat ja EKP:n laskelmat.

1) Kattavuutta on laajennettu sekä tammikuusta 2000 että tammikuusta 2001 alkaen. Muutos vaikuttaa vuotuisiin prosenttimuutoksiin vuosina 2000 ja 2001, erityisesti erässä palvelut (muut). Muutosta on selitetty lyhyesti tilastosivujen Yleistä-osassa.

2) Viittaa ajanjaksoon 2001.

3) Arvio perustuu Saksasta ja Italiasta (ja mahdollisesti myös muista euroalueen maista) saatuihin alustaviin tietoihin sekä energian hintoja koskeviin ennakkotietoihin.

4) Sisältää alkoholijuomat ja tupakkatuotteet.

Taulukko 4.2

Muut hinnat ja kustannukset

(vuotuinen prosenttimuutos, ellei toisin mainita)

1. Teollisuuden tuottajahinnat ja raaka-aineiden hinnat

	Teollisuuden tuottajahinnat											Raaka-aineiden maailmanmarkkina-hinnat ¹⁾		Öljyn hinta ²⁾ (euroa/barreli)	
	Teollisuus ilman rakentamista ³⁾								Energia	Raken-taminen ⁴⁾	Tehdas-teollisuus	Kokonais-indeksi ilman energiaa ¹⁾			
	Kokonaisindeksi		Teollisuus ilman rakentamista ja energiatuotteita			Kulutustavarat									
	1995 = 100		Kokonais-indeksi	Väli-tuotteet	Pääoma-hyödyk-keet	Kokonais-indeksi	Kestävät	Ei-kestävät							
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	Kokonais-indeksi 13	14		
1996	100,3	0,3	0,3	-1,8	1,4	1,7	2,0	1,7	0,9	1,4	0,9	6,0	-7,5	16,0	
1997	101,4	1,1	0,6	0,2	0,3	1,1	0,6	1,2	3,2	1,2	0,8	10,7	14,6	17,0	
1998	100,6	-0,8	0,2	-0,4	0,6	0,5	0,7	0,5	-5,2	0,3	-0,6	-21,0	-12,5	12,0	
1999	100,2	-0,4	-0,6	-1,5	0,2	-0,1	0,7	-0,2	0,5	1,1	0,2	15,8	-5,9	17,1	
2000	105,7	5,5	2,5	5,0	0,6	1,4	1,4	1,5	19,0	2,3	5,2	50,8	16,7	31,0	
2000 IV	108,0	6,2	3,0	5,2	0,8	2,2	1,7	2,3	20,1	3,0	5,4	36,8	14,2	34,5	
2000 joul	107,7	5,5	3,0	5,0	0,8	2,5	1,6	2,6	15,6	-	4,5	12,9	6,1	28,8	
2001						Euroalueen laajeneminen							-8,8	-7,6	27,8
2001 I	108,3	4,6	2,9	4,0	0,9	3,1	2,0	3,3	10,9	2,2	3,2	4,1	-0,8	28,4	
2001 II	108,9	3,7	2,3	1,9	1,0	3,4	2,2	3,6	8,9	2,1	2,6	4,6	-3,0	31,7	
2001 III	108,3	1,5	1,5	0,2	1,1	3,0	2,1	3,2	0,7	-	0,6	-11,3	-10,4	29,0	
2001 IV												-28,8	-15,6	22,4	
2001 tammi	108,0	4,9	3,0	4,5	0,9	2,8	1,9	2,9	12,4	-	3,6	7,5	0,7	27,3	
2001 helmi	108,3	4,6	2,9	4,0	0,9	3,1	2,0	3,2	11,2	-	3,3	5,9	-0,1	29,9	
2001 maal	108,5	4,2	2,8	3,4	0,9	3,5	2,2	3,6	9,1	-	2,8	-0,8	-3,0	28,1	
2001 huhti	108,7	4,2	2,6	2,5	1,0	3,5	2,2	3,7	10,6	-	3,0	10,1	-3,7	29,8	
2001 touko	109,0	3,7	2,3	1,8	1,0	3,4	2,2	3,6	9,3	-	2,7	1,4	-5,9	32,7	
2001 kesä	109,0	3,2	2,1	1,4	1,1	3,4	2,2	3,5	7,0	-	2,1	3,0	0,9	32,5	
2001 heinä	108,3	2,1	1,7	0,6	1,1	3,2	2,1	3,3	2,8	-	1,2	-1,3	-1,8	29,4	
2001 elo	108,2	1,7	1,6	0,2	1,1	3,1	2,1	3,3	1,4	-	0,8	-10,4	-10,7	28,7	
2001 syys	108,3	0,7	1,3	-0,3	1,1	2,8	1,9	3,0	-2,1	-	-0,1	-20,7	-18,1	28,8	
2001 loka	107,6	-0,7	1,0	-0,9	1,2	2,6	1,8	2,7	-7,3	-	-1,2	-30,2	-19,3	23,8	
2001 marras	107,1	-1,3	0,7	-1,2	1,1	2,3	1,7	2,3	-9,6	-	-1,8	-34,1	-15,1	21,7	
2001 joul										-		-20,6	-12,3	21,5	

2. Bruttokansantuotteen deflaattorit⁵⁾

(vuotuinen prosenttimuutos, ellei toisin mainita; kausivaihtelusta puhdistettu)

	Kokonaiskysyntä		Kotimainen kysyntä	Yksityinen kulutus	Julkinen kulutus	Kiinteän pää-oman brutto-muodostus	Vienti ⁶⁾	Tuonti ⁶⁾	
	1995 = 100								
	15	16	17	18	19	20	21	22	
1996	102,0	2,0	2,1	2,4	2,2	0,9	0,8	0,8	
1997	103,6	1,5	1,7	2,0	1,3	1,0	1,8	2,6	
1998	105,3	1,7	1,3	1,4	1,4	0,9	-0,1	-1,5	
1999	106,4	1,1	1,2	1,1	1,8	1,0	-0,5	-0,1	
2000	107,8	1,3	2,5	2,1	1,9	2,6	4,8	8,3	
1999 IV	106,8	0,9	1,7	1,5	2,1	1,4	1,8	4,3	
2000 I	107,3	1,1	2,3	2,0	2,0	2,3	3,8	7,7	
2000 II	107,6	1,1	2,2	1,8	1,8	2,6	4,7	8,2	
2000 III	108,1	1,5	2,6	2,3	1,9	2,5	5,1	8,4	
2000 IV	108,5	1,6	2,7	2,5	2,0	3,0	5,5	8,8	
			Euroalueen laajeneminen						
2001 I	109,8	2,1	2,4	2,3	2,0	2,3	3,5	4,4	
2001 II	110,6	2,5	2,6	2,7	2,3	2,1	2,7	3,1	
2001 III	110,7	2,0	2,0	2,3	1,7	2,1	0,8	0,7	

Lähteet: Eurostat paitasi sarakkeissa 12 ja 13 (HWWA, Hamburg Institute of International Economics), sarakkeessa 14 (Thomson Financial Datastream) ja sarakkeissa 15–22 (EKP:n laskelmat perustuvat Eurostatin tilastoihin).

1) Joulukuuhun 1998 asti ecuina; tammikuusta 1999 alkaen euroina.

2) Brent Blend (yhden kuukauden kulutua tapahtuvaan toimitukseen). Joulukuuhun 1998 asti ecuina; tammikuusta 1999 alkaen euroina.

3) Teollisuuden koontiryhmien yhdenmukaistetun määritelmän mukainen erittely.

4) Asuinrakennukset; tiedot perustuvat yhdenmukaistamattomiin tilastoihin.

5) Vuoden 1998 loppuun asti tilastot perustuvat kansallisessa valuutassa laskettuihin kansallisiin tietoihin.

6) Viennin ja tuonin deflaattorit viittaavat hyödykkeisiin ja palveluihin, ja niihin sisältyy euroalueen sisäinen kauppa.

5 Euroalueen reaalityous

Taulukko 5.1

Kansantalouden tilinpito¹⁾

Bruttokansantuote ja sen käyttö

1. Käyvin hinnoin

(miljardia euroa [miljardia ecua vuoden 1998 loppuun], kausivaihtelusta puhdistettu)

	BKT									
	Yhteensä	Kotimainen kysyntä					Tavaroiden ja palveluiden ulkomaankaupan tase ³⁾			
		Yhteensä	Yksityinen kulutus	Julkinen kulutus	Kiinteän pääoman brutto-muodostus	Varastojen muutokset ²⁾	Yhteensä	Vienti ³⁾	Tuonti ³⁾	
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	
1996	5 534,9	5 409,3	3 143,5	1 142,4	1 121,8	1,6	125,7	1 655,2	1 529,5	
1997	5 649,4	5 500,8	3 201,1	1 150,7	1 138,4	10,6	148,5	1 827,2	1 678,7	
1998	5 882,9	5 743,6	3 330,8	1 176,9	1 202,3	33,5	139,3	1 948,8	1 809,5	
1999	6 139,7	6 035,5	3 495,4	1 230,7	1 286,7	22,6	104,1	2 053,0	1 948,9	
2000	6 429,6	6 358,2	3 661,5	1 277,9	1 376,7	42,0	71,4	2 408,4	2 337,0	
2000 II	1 601,3	1 583,8	912,4	318,0	342,8	10,6	17,5	588,6	571,1	
2000 III	1 615,5	1 597,6	920,1	320,3	347,2	10,0	17,9	616,2	598,3	
2000 IV	1 630,2	1 615,3	927,3	324,1	349,6	14,2	14,9	638,4	623,5	
<i>Euroalueen laajeneminen</i>										
2001 I	1 686,1	1 659,5	962,8	332,9	356,6	7,1	26,6	644,1	617,5	
2001 II	1 698,8	1 675,7	975,9	336,6	355,5	7,8	23,1	644,1	621,0	
2001 III	1 702,1	1 676,4	980,4	337,4	356,8	1,8	25,7	634,4	608,7	

2. Kiintein hinnoin

(miljardia ecua, vuoden 1995 hinnoin, kausivaihtelusta puhdistettu)

	BKT									
	Yhteensä	Kotimainen kysyntä					Tavaroiden ja palveluiden ulkomaankaupan tase ³⁾			
		Yhteensä	Yksityinen kulutus	Julkinen kulutus	Kiinteän pääoman brutto-muodostus	Varastojen muutokset ²⁾	Yhteensä	Vienti ³⁾	Tuonti ³⁾	
	10	11	12	13	14	15	16	17	18	
1996	5 384,3	5 263,4	3 045,7	1 112,0	1 106,1	-0,4	120,9	1 635,7	1 514,9	
1997	5 509,4	5 354,4	3 093,0	1 126,1	1 132,0	3,3	155,0	1 806,3	1 651,2	
1998	5 667,3	5 544,2	3 186,3	1 140,0	1 190,3	27,6	123,0	1 938,6	1 815,6	
1999	5 816,5	5 723,7	3 288,1	1 164,6	1 254,4	16,5	92,8	2 039,5	1 946,7	
2000	6 011,8	5 883,9	3 372,0	1 186,3	1 308,3	17,3	127,8	2 283,1	2 155,2	
2000 II	1 500,9	1 471,7	843,8	296,2	326,4	5,3	29,2	561,3	532,0	
2000 III	1 507,1	1 473,4	844,7	296,5	329,2	3,0	33,6	581,1	547,5	
2000 IV	1 515,8	1 480,6	846,1	298,7	329,2	6,6	35,3	594,9	559,6	
<i>Euroalueen laajeneminen</i>										
2001 I	1 551,4	1 512,4	873,3	304,5	334,0	0,7	39,0	599,8	560,8	
2001 II	1 552,4	1 516,3	878,1	305,7	331,2	1,3	36,1	596,5	560,4	
2001 III	1 554,3	1 514,8	879,6	306,4	331,1	-2,3	39,5	592,1	552,5	

(vuotuinen prosenttimuutos)

1996	1,4	1,0	1,6	1,7	1,2	-	-	4,5	3,2	
1997	2,3	1,7	1,6	1,3	2,3	-	-	10,4	9,0	
1998	2,9	3,5	3,0	1,2	5,1	-	-	7,3	10,0	
1999	2,6	3,2	3,2	2,2	5,4	-	-	5,2	7,2	
2000	3,4	2,8	2,6	1,9	4,3	-	-	11,9	10,7	
2000 II	3,9	3,5	3,3	2,2	4,9	-	-	11,7	10,9	
2000 III	3,2	2,7	2,4	1,6	3,8	-	-	12,3	11,4	
2000 IV	2,8	2,2	1,9	1,6	3,2	-	-	12,0	10,7	
<i>Euroalueen laajeneminen</i>										
2001 I	2,5	1,7	2,0	2,0	1,4	-	-	8,8	7,0	
2001 II	1,6	1,0	1,8	2,0	-0,4	-	-	5,2	3,7	
2001 III	1,4	0,8	1,8	2,1	-1,3	-	-	0,8	-0,6	

Lähde: Eurostat.

1) Yleistä-osan alussa on lyhyt selostus käyvin hinnoin ilmaistuista tiedoista, jotka on esitetty ecuna vuoden 1998 loppuun asti.

2) Sisältää arvoesineiden hankinnat miinus vähennykset.

3) Vienti ja tuonti käsittävät tavarat ja palvelut ja sisältävät euroalueen sisäisen kaupan. Käsitteet eivät ole täysin yhdenmukaisia taulukoiden 8 ja 9 vienti- ja tuontikäsitteiden kanssa.

Arvonlisäys toiminnoittain

3. Käyvin hinnoin

(miljardia euroa [miljardia ecua vuoden 1998 loppuun], kausivaihtelusta puhdistettu)

	Arvonlisäys, brutto							Välillisten rahoituspalveluiden väli- tuotekäyttö ¹⁾	Tuoteverot vähennettynä tuotetukipalk- kioilla
	Yhteensä	Maa-, riista-, metsä- ja kalatalous	Tehdasteolli- suus, sähkö-, kaasu- ja vesi- huolto, mineraa- lien kaivu	Rakentaminen	Kauppa, korjaus, majoitus- ja ravitsemistoi- minta, kuljetus ja tietoliikenne	Rahoitustoimin- ta, kiinteistö- ja vuokrauspalve- lut, liike-elämän palvelut	Julkinen hal- linto, koulutus, terveyspalvelut ja muut palvelut		
	1	2	3	4	5	6	7	8	9
1996	5 173,4	139,7	1 207,3	300,7	1 059,3	1 334,5	1 131,9	200,5	562,1
1997	5 266,5	138,6	1 227,1	291,8	1 086,9	1 377,7	1 144,4	199,4	582,2
1998	5 467,1	138,7	1 273,5	295,0	1 139,5	1 441,2	1 179,3	199,8	615,5
1999	5 675,7	135,4	1 295,0	311,3	1 183,4	1 526,0	1 224,7	201,0	665,0
2000	5 949,8	137,0	1 373,8	325,9	1 235,8	1 612,1	1 265,2	212,4	692,1
2000 II	1 480,9	34,0	342,2	81,2	307,7	400,5	315,3	53,2	173,6
III	1 496,4	34,8	346,3	81,3	310,1	406,0	317,9	53,4	172,4
IV	1 508,5	34,6	349,1	82,1	314,0	409,3	319,4	53,3	175,0
<i>Euroalueen laajeneminen</i>									
2001 I	1 561,4	37,0	360,6	85,3	327,3	421,3	329,9	54,9	179,6
II	1 572,8	37,7	359,4	85,4	330,9	426,6	332,7	55,4	181,5
III	1 579,2	37,7	357,8	86,2	334,2	428,4	335,0	56,4	179,3

4. Kiintein hinnoin

(miljardia ecua, vuoden 1995 hinnoin, kausivaihtelusta puhdistettu)

	Arvonlisäys, brutto							Välillisten rahoituspalve- luiden väli- tuotekäyttö ¹⁾	Tuoteverot vähennettynä tuotetukipalk- kioilla
	Yhteensä	Maa-, riista-, metsä- ja kalatalous	Tehdasteolli- suus, sähkö-, kaasu- ja vesi- huolto, mineraa- lien kaivu	Rakentaminen	Kauppa, korjaus, majoitus- ja ravitsemistoi- minta, kuljetus ja tietoliikenne	Rahoitustoimin- ta, kiinteistö- ja vuokrauspalve- lut, liike-elämän palvelut	Julkinen hal- linto, koulutus, terveyspalvelut ja muut palvelut		
	10	11	12	13	14	15	16	17	18
1996	5 041,2	139,6	1 178,3	295,5	1 039,5	1 289,5	1 098,9	200,0	543,1
1997	5 160,6	140,2	1 216,9	290,2	1 072,1	1 331,1	1 110,0	207,1	556,0
1998	5 309,3	142,2	1 253,6	292,0	1 113,7	1 381,8	1 126,0	213,8	571,8
1999	5 443,0	145,1	1 263,7	298,9	1 162,6	1 432,6	1 140,1	221,8	595,2
2000	5 636,2	145,2	1 321,9	304,4	1 211,0	1 495,3	1 158,6	232,4	607,9
2000 II	1 405,3	36,2	329,6	75,9	301,9	372,2	289,6	57,7	153,3
III	1 413,7	36,6	332,1	75,9	303,5	375,7	289,9	58,4	151,8
IV	1 422,7	36,4	334,1	75,8	307,0	378,6	290,9	59,1	152,3
<i>Euroalueen laajeneminen</i>									
2001 I	1 458,1	38,3	341,9	77,4	317,2	386,9	296,5	60,6	153,9
II	1 458,6	38,3	338,4	76,4	318,0	389,9	297,5	61,2	155,1
III	1 462,1	38,6	337,1	76,4	319,1	392,4	298,4	61,9	154,2

(vuotuinen prosentimuutos)

1996	1,5	5,5	-0,3	-1,8	1,0	3,7	1,7	2,5	1,4
1997	2,4	0,4	3,3	-1,8	3,1	3,2	1,0	3,5	2,4
1998	2,9	1,4	3,0	0,6	3,9	3,8	1,4	3,2	2,8
1999	2,5	2,1	0,8	2,4	4,4	3,7	1,3	3,7	4,1
2000	3,5	0,0	4,6	1,8	4,2	4,4	1,6	4,8	2,1
2000 II	3,9	-0,2	5,0	2,4	4,7	4,5	1,9	5,2	4,5
III	3,4	0,5	4,5	1,0	3,7	4,3	1,6	4,3	1,8
IV	3,2	-0,5	4,2	0,5	4,1	4,0	1,4	4,5	-0,5
<i>Euroalueen laajeneminen</i>									
2001 I	2,8	0,3	3,7	-1,4	3,7	3,4	1,4	4,3	0,3
II	2,0	0,0	1,5	-1,5	2,8	3,3	1,2	4,5	-0,7
III	1,7	-0,3	0,4	-1,5	2,6	3,0	1,4	4,3	-0,3

Lähde: Eurostat.

1) Välillisten rahoituspalveluiden käyttö luokitellaan väliuotekäytöksi, jota ei ole jaoteltu toimialoittain.

Taulukko 5.2

Muita keskeisiä reaaliatalouden tilastoja¹⁾

1. Teollisuustuotanto

(vuotuinen prosenttimuutos, ellei toisin mainita)

	Yhteensä	Teollisuus ilman rakentamista ²⁾								Raken- taminen	Tehdas- teollisuus	
		Kokonaisindeksi		Teollisuus ilman rakentamista ja energiatuotteita				Energia				
		1995 = 100 (kp.)		Kokonais- indeksi	Väli- tuotteet	Pääoma- hyödyk- keet	Kulutustavarat					
							Kokonais- indeksi	Kestokulu- tustavarat	Ei-kesto- kulutus- tavarat			
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	
1998	3,5	109,3	4,3	4,4	3,5	7,5	2,8	4,6	2,4	1,2	0,3	4,7
1999	1,9	111,4	1,9	1,8	1,5	2,3	1,7	1,3	1,7	1,4	2,9	1,9
2000	5,0	117,5	5,5	5,7	5,9	8,6	2,3	6,0	1,6	1,8	2,1	5,9
2000 IV	4,5	119,9	5,2	5,5	5,2	8,8	2,1	4,4	1,7	0,0	1,1	5,8
<i>Euroalueen laajeneminen</i>												
2001
2001 I	3,1	119,4	4,2	4,4	2,8	8,1	3,0	3,0	2,9	-1,7	-2,1	5,1
II	0,3	118,3	0,9	0,5	-0,2	1,8	0,3	-1,8	0,7	1,1	-2,5	0,9
III	-1,1	117,8	-0,5	-0,8	-1,8	0,1	0,0	-4,1	0,9	0,8	-0,8	-0,7
IV
2001 helmi	3,3	119,8	4,6	4,6	2,9	8,3	3,4	2,0	3,8	-1,5	-1,0	5,4
maalis	1,8	119,5	3,1	3,3	1,6	6,3	2,8	3,2	2,8	-2,4	-4,3	3,9
huhti	0,0	118,3	0,9	0,4	-0,2	1,4	0,2	-2,0	0,6	0,8	-4,1	0,9
touko	-0,5	117,8	-0,1	-0,4	-1,1	0,8	-0,5	-3,8	0,2	1,9	-3,4	-0,3
kesä	1,3	118,9	1,8	1,6	0,6	3,1	1,4	0,2	1,6	0,5	0,0	2,0
heinä	-1,0	117,0	-1,4	-1,6	-1,8	-1,9	-0,9	-6,9	0,4	0,3	0,3	-1,7
elo	-1,4	118,6	0,9	0,6	-1,4	2,9	1,4	0,1	1,6	1,2	-0,9	0,9
syys	-0,9	117,9	-0,7	-0,9	-2,1	-0,1	0,1	-4,3	1,1	0,8	-1,7	-0,9
loka	-1,7	116,5	-2,3	-2,4	-3,6	-1,1	-1,5	-7,0	-0,4	-0,3	1,2	-2,6
marras
joulu

2. Vähittäiskaupan myynti ja henkilöautojen rekisteröinnit

(vuotuinen prosenttimuutos, ellei toisin mainita)

	Vähittäiskaupan myynti (kp.)									Uusien henkilöautojen rekisteröinnit	
	Käyvin hinnoin			Kiintein hinnoin						Tuhansia ³⁾ (kp.)	
	Yhteensä		1995 = 100	Yhteensä		Elintarvikkeet, juomat ja tupakka	Muut kuin elintarvikkeet				
	1995 = 100			1995 = 100			Tekstiilit, vaatteet, jalkineet	Kotitalous- esineet			
	13	14	15	16	17	18			19	20	21
1998	107,9	3,6	104,5	3,0	2,0	3,6	2,1	4,5	923	7,2	
1999	111,5	3,3	107,2	2,6	3,1	2,5	1,4	3,0	973	5,4	
2000	116,0	4,1	109,7	2,3	1,9	2,3	1,7	4,9	953	-2,1	
2000 IV	118,1	3,8	110,5	1,6	1,4	1,6	0,8	3,8	924	-3,8	
<i>Euroalueen laajeneminen</i>											
2001	969	-0,7	
2001 I	119,6	4,6	111,1	2,5	1,9	2,8	3,1	1,4	950	-5,1	
II	121,0	4,0	111,4	1,1	0,8	1,2	0,9	-0,3	1 005	1,8	
III	122,0	4,4	111,7	1,7	1,7	1,6	2,5	-0,4	952	-1,2	
IV	971	2,3	
2001 helmi	119,4	3,6	111,1	1,6	1,6	1,6	0,7	0,4	954	-6,2	
maalis	119,5	5,0	110,7	2,5	1,7	3,2	2,5	0,3	952	-3,7	
huhti	120,6	4,0	111,4	1,3	1,0	1,4	1,1	-0,2	969	-1,8	
touko	120,8	2,9	111,2	0,1	0,0	0,1	-0,1	-1,4	992	0,0	
kesä	121,7	5,2	111,5	1,8	1,3	2,0	1,8	0,8	1 053	7,3	
heinä	121,7	4,4	111,5	1,6	2,2	1,5	0,9	-1,7	936	-1,5	
elo	122,1	4,8	111,7	1,9	2,0	1,5	0,4	1,3	961	-0,5	
syys	122,2	4,0	111,8	1,6	1,0	1,8	6,4	-0,9	960	-1,2	
loka	121,3	2,4	110,6	-0,2	0,3	0,2	-3,8	0,1	964	2,9	
marras	975	3,2	
joulu	975	0,6	

Lähteet: Eurostat paitsi sarakkeissa 21–22 (EKP:n laskelmat perustuvat ACEA/A.A.A., European Automobile Manufacturers' Associationin tilastoihin).

1) Korjattu työpäivien määrällä.

2) Teollisuuden koontiryhmien yhdenmukaistetun määrittelyn mukainen erittely.

3) Kuukausikeskiarvoja.

Taulukko 5.3

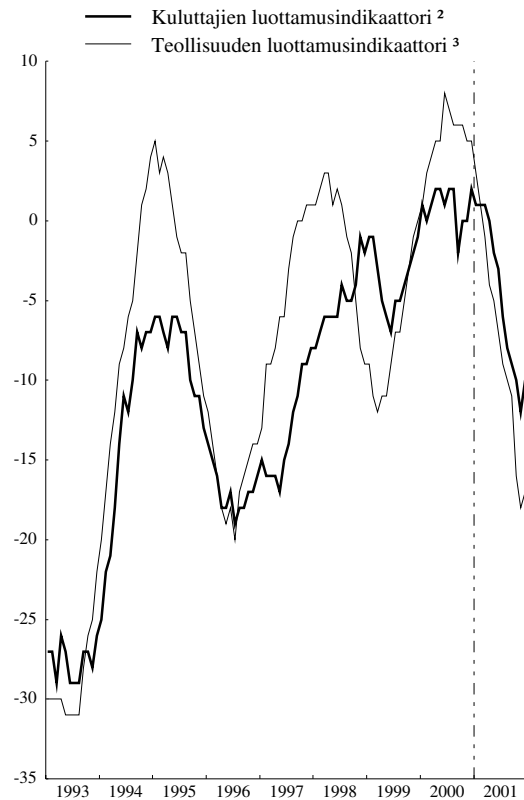
Suhdannekyselyt

(saldoprosenttia, kausivaihtelusta puhdistettu, ellei toisin mainita)

	Tehdasteollisuus				Rakentamisen luottamusindikaattori	Vähittäiskaupan luottamusindikaattori	Kuluttajien luottamusindikaattori ²⁾
	Luottamusindikaattori	Tuotanto-odotukset	Tilaukanta	Kapasiteetin käyttöaste ¹⁾ (%)			
	1	2	3	4	5	6	7
1998	-1	11	-5	83,0	-19	-3	-5
1999	-7	7	-17	81,8	-7	-5	-4
2000	5	17	3	83,8	1	-1	1
2000 IV	5	18	4	84,7	0	-3	1
2001	-8	3	-13	83,2	-5	-6	-5
			<i>Euroalueen laajeneminen</i>				
2001 I	1	12	-1	84,4	-1	-2	1
II	-5	5	-8	83,6	-3	-6	-2
III	-10	2	-17	83,0	-7	-6	-8
IV	-17	-8	-27	81,9	-9	-9	-11
2001 tammi	3	14	0	-	1	0	1
helmi	1	12	0	-	-2	0	1
maalis	-1	9	-3	-	-2	-5	1
huhti	-4	6	-6	-	-2	-4	0
touko	-5	6	-9	-	-2	-7	-2
kesä	-7	3	-10	-	-5	-7	-3
heinä	-9	5	-16	-	-7	-4	-6
elo	-10	2	-16	-	-8	-8	-8
syys	-11	-1	-18	-	-5	-6	-9
loka	-16	-8	-25	-	-8	-9	-10
marras	-18	-9	-28	-	-10	-9	-12
joulu	-17	-7	-28	-	-9	-10	-10

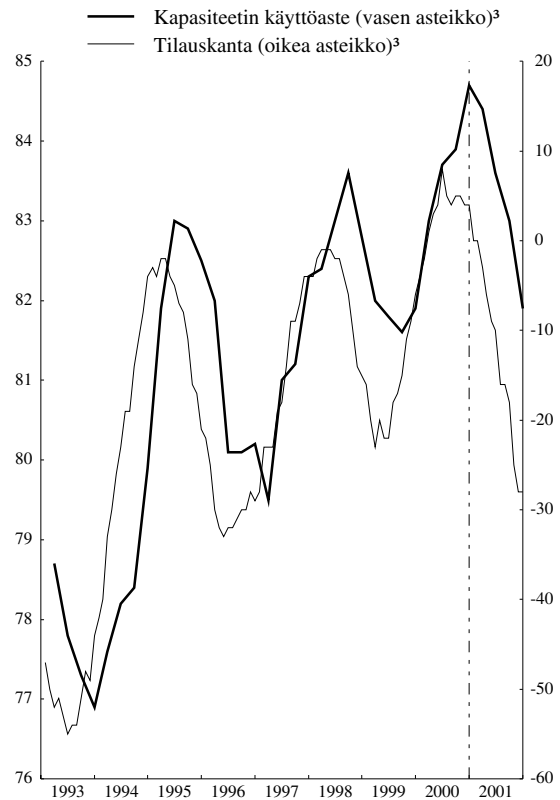
Kuluttajien ja teollisuuden luottamusindikaattorit

(saldoprosenttia, kuukausittain, kausivaihtelusta puhdistettu)



Kapasiteetin käyttöaste ja tilaukanta

(kapasiteetin käyttöaste, prosenttia, neljännesvuosittain; tilaukanta, saldoprosenttia, kuukausittain; kausivaihtelusta puhdistettu)



Lähde: Yrityksiä ja kuluttajia koskevat Euroopan komission suhdannekyselyt.

1) Tiedot kapasiteetin käyttöasteesta kerätään tammi-, huhti-, heinä- ja lokakuussa. Vuositiedot ovat neljännesvuosittaisen kyselyjen keskiarvoja.

2) Tiedot viittaavat 12 maata käsittävään euroalueeseen, mukaan lukien ajanjaksot vuotta 2001 edeltävältä ajalta.

3) Tehdasteollisuus.

Taulukko 5.4

Työmarkkinat

1. Työllisyys ja työttömyys koko kansantaloudessa¹⁾

(vuotuinen prosenttimuutos, ellei toisin mainita)

	Työllisyys						Työttömyys			
	Yhteensä		Sosioekonomisen aseman mukaan		Toimialan mukaan		Yhteensä		Aikuisväestö ²⁾	Nuoriso ²⁾
	1995 = 100		Palkan-saajat	Yrittäjät	Teollisuus ilman rakentamista	Palvelut	Miljoonaa	Prosentteina työvoimasta	Prosentteina työvoimasta	Prosentteina työvoimasta
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
1996	100,5	0,5	0,4	0,3	-1,3	1,6	14 739	11,6	9,8	23,9
1997	101,3	0,8	0,9	0,1	-0,4	1,5	14 824	11,5	9,9	23,2
1998	102,9	1,6	1,8	0,4	1,1	2,2	14 077	10,9	9,4	21,2
1999	104,6	1,6	2,2	-0,6	0,0	2,6	12 960	9,9	8,6	19,1
2000	106,8	2,1	2,4	0,2	0,8	2,8	11 713	8,9	7,7	17,1
2000 III	107,1	2,1	2,4	0,1	1,1	2,8	11 551	8,7	7,6	16,9
2000 IV	107,6	2,2	2,3	1,2	1,1	2,7	11 302	8,5	7,5	16,5
2000 marras	-	-	-	-	-	-	11 295	8,5	7,5	16,4
2000 joul	-	-	-	-	-	-	11 252	8,5	7,4	16,4
<i>Euroalueen laajeneminen</i>										
2001 I	108,0	1,9	2,2	0,5	1,2	2,4	11 628	8,5	7,4	16,7
2001 II	108,2	1,6	1,7	0,6	0,8	2,0	11 565	8,4	7,3	16,7
2001 III	108,4	1,3	1,5	0,0	0,2	1,8	11 573	8,4	7,3	16,7
2001 tammi	-	-	-	-	-	-	11 691	8,5	7,4	16,7
2001 helmi	-	-	-	-	-	-	11 620	8,5	7,4	16,7
2001 maal	-	-	-	-	-	-	11 574	8,5	7,3	16,6
2001 huhti	-	-	-	-	-	-	11 553	8,4	7,3	16,7
2001 touko	-	-	-	-	-	-	11 569	8,5	7,3	16,7
2001 kesä	-	-	-	-	-	-	11 575	8,5	7,3	16,7
2001 heinä	-	-	-	-	-	-	11 568	8,4	7,3	16,7
2001 elo	-	-	-	-	-	-	11 563	8,4	7,3	16,7
2001 syys	-	-	-	-	-	-	11 587	8,5	7,3	16,7
2001 loka	-	-	-	-	-	-	11 636	8,5	7,3	16,9
2001 marras	-	-	-	-	-	-	11 696	8,5	7,4	16,9

2. Työvoimakustannukset ja työn tuottavuus

(vuotuinen prosenttimuutos)

	Yksikkötyökustannukset koko kansantaloudessa ja aluerät (kp.)			Työvoimakustannusindeksit ³⁾					Palkat työntekijää kohden tehdasteollisuudessa	
	Yksikkötyökustannukset	Työvoimakustannukset työntekijää kohden	Työn tuottavuus	Yhteensä	Alaerittäin		Toimialan mukaan			
					Palkat ja palkkiot	Työnantajan sosiaaliturvamaksut ja muut kustannukset	Teollisuus ilman rakentamista	Palvelut		
	11	12	13	14	15	16	17	18	19	
1996	1,9	3,0	1,1	3,4	3,0	4,4	3,6	4,0	3,6	
1997	0,7	2,2	1,6	2,6	2,6	2,6	2,1	2,8	2,3	
1998	0,2	1,4	1,3	1,7	2,1	0,9	1,6	1,5	2,2	
1999	1,3	2,2	0,9	2,3	2,5	1,5	2,6	1,9	2,7	
2000	1,1	2,5	1,4	3,3	3,6	2,3	3,2	2,9	2,7	
1999 III	1,2	2,1	0,9	2,5	2,7	1,7	2,8	2,2	2,9	
1999 IV	0,4	2,2	1,8	2,8	3,0	1,8	3,0	2,1	2,5	
2000 I	0,4	2,5	2,1	3,2	3,5	2,5	3,4	3,0	3,0	
2000 II	0,5	2,2	1,7	3,3	3,7	2,5	3,3	3,0	2,8	
2000 III	1,4	2,4	1,0	3,3	3,7	2,2	3,2	2,7	2,5	
2000 IV	1,8	2,2	0,4	3,3	3,7	2,1	3,0	3,0	2,3	
<i>Euroalueen laajeneminen</i>										
2001 I	2,2	2,3	0,2	3,1	3,5	1,8	2,9	2,7	3,2	
2001 II	2,5	2,5	0,0	3,0	3,4	1,7	3,0	2,3	2,8	
2001 III	2,4	2,5	0,1	3,1	3,5	2,0	3,2	3,1	.	

Lähteet: Sarakkeet 1–6 ja 18 Eurostatin tilastoihin perustuvat EKP:n laskelmat, sarakkeet 7–10 sekä 14–17 Eurostat ja sarakkeet 11–13 ja 19 kansallisiin tilastoihin perustuvat EKP:n laskelmat.

- 1) Työllisyystilastot perustuvat EKT 95:een. Kattavuuserojen vuoksi neljännesvuositilastot eivät täysin täsmää vuositilastojen kanssa. Työttömyys-tilastot ovat ILO:n suositusten mukaisia.
- 2) Aikuisväestö käsittää 25-vuotiaat ja sitä vanhemmat, nuoriso alle 25-vuotiaat; ilmaistu prosentteina ikäryhmän työvoimasta.
- 3) Työvoimakustannukset tuntia kohden koko kansantaloudessa, pl. maatalous, julkishallinto, koulutus ja terveydenhuolto. Kattavuuserojen vuoksi erien kokonaissummat eivät välttämättä täsmää.

6 Euroalueen säästäminen, investoinnit ja rahoitus

Taulukko 6.1

Ei-rahoitussektorin rahoituksen käyttö ja hankinta¹⁾

(miljardia euroa [miljardia ecua vuoden 1998 loppuun]; kausivaihtelusta puhdistamaton; ajanjakson lopussa)

Kantatiedot

1. Rahoitusvarat²⁾

		Käteinen ja talletukset									Lisätieto: Muiden kuin pankkien talletukset euroalueen ulkoalueella ³⁾	
		Yhteensä	Käteinen	Ei-rahoitussektorin (pl. valtio) talletukset euroalueen rahalaitoksissa					Valtion talletukset euroalueen raha- laitoksissa	Talletukset muissa kuin raha- laitoksissa ⁴⁾		10
				Yhteensä	Yön yli	Määrä- aikaiset	Irtisanomis- ehtoiset	Repot				
		1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	
1997	IV	4 685,3	320,6	4 072,2	1 158,1	1 466,3	1 322,5	125,3	153,9	138,7	215,8	
1998	I	4 642,4	311,8	4 050,9	1 133,2	1 457,0	1 342,7	118,0	139,4	140,2	247,2	
	II	4 699,1	315,5	4 100,3	1 204,9	1 452,7	1 341,9	100,8	147,4	135,8	239,7	
	III	4 677,5	311,8	4 074,2	1 184,2	1 451,1	1 341,4	97,4	156,4	135,1	237,6	
	IV	4 826,0	323,4	4 211,1	1 282,9	1 463,3	1 386,3	78,6	149,8	141,6	213,0	
1999	I	4 675,3	317,8	4 075,8	1 239,1	1 464,5	1 306,2	66,0	133,4	148,4	243,9	
	II	4 701,5	324,0	4 114,1	1 321,8	1 418,3	1 315,6	58,4	125,0	138,4	242,7	
	III	4 712,8	327,5	4 112,6	1 324,5	1 416,4	1 313,0	58,7	133,3	139,4	238,6	
	IV	4 858,9	350,0	4 214,8	1 370,8	1 457,6	1 323,4	63,0	142,0	152,1	229,7	
2000	I	4 836,8	334,7	4 222,0	1 379,5	1 462,5	1 303,2	76,8	130,2	150,0	260,6	
	II	4 893,7	341,2	4 256,5	1 409,6	1 485,6	1 282,5	78,9	146,0	150,1	247,2	
	III	4 913,5	339,0	4 265,6	1 396,7	1 523,5	1 263,5	81,9	159,2	149,7	254,1	
	IV	5 030,2	347,6	4 361,5	1 464,5	1 542,4	1 269,1	85,6	164,5	156,6	230,9	
<i>Euroalueen laajeneminen</i>												
2001	I	5 145,3	335,5	4 502,3	1 446,2	1 625,7	1 314,5	115,9	150,3	157,1	259,1	
	II	.	332,2	4 587,8	1 526,2	1 621,1	1 321,0	119,6	164,3	.	.	
	III	.	308,7	4 617,4	1 549,4	1 609,2	1 333,3	125,5	153,7	.	.	
		Muut arvopaperit kuin osakkeet			Osakkeet ⁵⁾				Vakuustekninen vastuuvulka			
		Yhteensä	Lyhyt- aikaiset	Pitkä- aikaiset	Yhteensä	Noteer- ratut osakkeet	Rahasto- osuudet	Raha- markkina- rahastot	Yhteensä	Kotitalouk- sien osuus henki- vakuutus- ja eläke- rahastoista	Vakuutus- maksu- ja korvaus- vastuu	
		11	12	13	14	15	16	17	18	19	20	
1997	IV	1 580,9	202,9	1 378,0	2 735,9	1 573,4	1 162,4	184,9	2 384,1	2 129,4	254,7	
1998	I	1 599,3	194,5	1 404,8	3 260,9	1 937,6	1 323,3	186,5	2 463,8	2 199,6	264,2	
	II	1 549,4	169,2	1 380,2	3 487,4	2 058,5	1 428,9	186,7	2 522,3	2 255,9	266,4	
	III	1 537,3	158,1	1 379,2	3 187,4	1 744,2	1 443,2	187,9	2 567,8	2 298,7	269,1	
	IV	1 533,9	157,5	1 376,4	3 513,3	1 991,3	1 522,0	172,8	2 631,5	2 362,4	269,1	
1999	I	1 574,3	136,7	1 437,5	3 734,8	2 096,4	1 638,4	194,8	2 706,9	2 428,2	278,7	
	II	1 506,5	127,6	1 378,9	3 980,3	2 238,9	1 741,4	211,5	2 774,8	2 494,1	280,7	
	III	1 506,9	116,5	1 390,4	4 068,7	2 317,3	1 751,4	209,2	2 841,0	2 557,5	283,4	
	IV	1 550,3	146,5	1 403,8	4 589,6	2 751,4	1 838,2	199,9	2 956,0	2 669,1	286,9	
2000	I	1 544,6	147,0	1 397,6	4 862,3	2 928,4	1 934,0	209,8	3 086,9	2 786,5	300,3	
	II	1 583,7	147,2	1 436,6	4 796,7	2 884,3	1 912,5	199,0	3 137,7	2 834,7	303,0	
	III	1 643,3	163,1	1 480,2	4 922,5	2 989,6	1 932,9	203,5	3 196,7	2 890,5	306,2	
	IV	1 710,9	178,4	1 532,5	5 011,4	3 089,5	1 921,9	205,8	3 208,8	2 900,1	308,7	
<i>Euroalueen laajeneminen</i>												
2001	I	1 767,8	217,6	1 550,1	4 743,8	2 875,3	1 868,6	228,3	3 254,3	2 932,6	321,7	
	II	
	III	

Lähde: EKP.

- 1) Ei-rahoitussektori sisältää julkisyhteisöt (S13), yritykset (S11) ja kotitaloudet (S14) mukaan lukien kotitalouksia palvelevat voittoa tavoittelemattomat yhteisöt (S15).
- 2) Sisältää useimmat EKT 95:ssä määritellyt rahoitusvara- ja velkaulukitukset. Näitä ovat käteinen ja talletukset, muut arvopaperit kuin osakkeet, lainat (paitsi julkisyhteisöjen ja yritysten myöntämät), noteeratut osakkeet, rahasto-osuudet ja vakuustekninen vastuuvulka. Kohtaan eivät sisälly muut rahoitusinstrumentit, kuten johdannaiset, noteeraamattomat osakkeet, muut osuudet (kuin osakkeet) ja muut saamiset ja velat.
- 3) BIS:n kansainväliset pankkitilastot. BIS:n määritelmän mukainen pankki-käsite on lähellä euroalueella käytettävän määritelmän mukaista rahalaitos-käsitettä.
- 4) Sisältää euroalueen valtionhallinnon (S1311), muiden rahoituksen välittäjien (S123) ja vakuutuslaitosten sekä eläkerahastojen (S125) vastaanottamat talletukset.
- 5) Ei sisällä noteeraamattomia osakkeita.

Taulukko 6.1 (jatkoa)

Ei-rahoitussektorin rahoituksen käyttö ja hankinta¹⁾

(miljardia euroa [miljardia ecua vuoden 1998 loppuun]; kausivaihtelusta puhdistamaton; ajanjakson lopussa)

Kantatiedot

2. Velat²⁾

	Lainat euroalueen rahalaitoksista ja muista rahoituslaitoksista velallissectoreittain											Lisätieto: Muiden kuin pankkien lainat euro- alueen ulko- puolisista pankeista ³⁾
	Yhteensä	Euroalueen raha- laitoksista	Julkisyhteisöt			Yritykset			Kotitaloudet ⁴⁾			
			Yhteensä	Lyhyt- aikaiset	Pitkä- aikaiset ⁵⁾	Yhteensä	Lyhyt- aikaiset	Pitkä- aikaiset	Yhteensä	Lyhyt- aikaiset	Pitkä- aikaiset	
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	
1997 IV	5 834,8	5 315,1	923,5	54,2	869,3	2 404,9	837,2	1 567,7	2 506,4	224,2	2 282,2	141,6
1998 I	5 893,7	5 357,3	907,2	35,5	871,7	2 450,3	853,8	1 596,5	2 536,2	223,5	2 312,7	146,9
II	6 005,4	5 453,0	902,0	31,8	870,2	2 504,8	878,0	1 626,8	2 598,6	233,1	2 365,5	151,3
III	6 080,3	5 524,1	903,1	33,3	869,9	2 528,8	865,0	1 663,7	2 648,4	233,7	2 414,7	147,4
IV	6 226,8	5 663,4	911,3	36,0	875,2	2 601,1	903,0	1 698,1	2 714,4	240,5	2 473,9	150,8
1999 I	6 261,9	5 682,7	903,1	36,1	867,0	2 594,4	920,0	1 674,4	2 764,4	251,5	2 512,9	156,8
II	6 424,9	5 817,3	900,5	38,7	861,8	2 686,6	962,4	1 724,2	2 837,7	255,1	2 582,6	183,3
III	6 491,0	5 886,3	885,9	37,7	848,2	2 701,3	941,7	1 759,6	2 903,8	255,0	2 648,8	191,4
IV	6 668,2	6 039,1	900,7	42,1	858,7	2 796,4	980,0	1 816,4	2 971,1	263,8	2 707,3	201,4
2000 I	6 813,2	6 155,8	891,3	41,1	850,3	2 895,2	1 037,8	1 857,4	3 026,6	265,3	2 761,2	221,1
II	6 961,5	6 261,6	885,6	42,0	843,6	2 997,9	1 090,2	1 907,6	3 078,1	273,9	2 804,2	219,7
III	7 098,5	6 378,1	865,7	39,9	825,9	3 101,1	1 145,8	1 955,2	3 131,7	275,7	2 856,0	252,2
IV	7 270,3	6 500,3	883,0	42,0	841,0	3 198,6	1 160,2	2 038,4	3 188,7	281,6	2 907,1	257,5
<i>Euroalueen laajeneminen</i>												
2001 I	7 445,8	6 671,8	896,0	41,6	854,4	3 315,5	1 238,7	2 076,7	3 234,3	279,7	2 954,6	282,4
II	.	6 762,0
III	.	6 805,0
	Muut arvopaperit kuin osakkeet liikkeeseenlaskijoin								Yritysten liikkeeseen laskemat noteeratut osakkeet	Valtion talletus- velka	Yritysten vakuutus- tekninen eläkevastuu- velka	
	Yhteensä	Julkisyhteisöt			Yritykset							
		Yhteensä	Lyhyt- aikaiset	Pitkä- aikaiset	Yhteensä	Lyhyt- aikaiset	Pitkä- aikaiset					
13	14	15	16	17	18	19	20	21	22			
1997 IV	3 638,0	3 335,1	499,0	2 836,0	302,9	45,8	257,1	1 997,7	135,2	236,2		
1998 I	3 762,1	3 442,3	492,5	2 949,8	319,8	55,8	263,9	2 465,0	136,3	239,1		
II	3 826,3	3 504,1	491,7	3 012,3	322,2	54,0	268,2	2 705,7	134,2	242,1		
III	3 920,1	3 587,1	494,5	3 092,6	333,0	55,6	277,4	2 317,1	133,8	245,1		
IV	3 927,6	3 594,0	466,5	3 127,5	333,6	55,1	278,5	2 641,8	140,3	248,2		
1999 I	3 981,0	3 633,3	462,3	3 171,0	347,7	66,0	281,7	2 734,6	146,9	251,2		
II	3 964,6	3 609,6	451,8	3 157,8	355,0	67,1	287,9	2 975,3	136,6	254,3		
III	3 950,8	3 581,5	444,8	3 136,7	369,3	75,3	294,0	3 081,5	137,6	257,4		
IV	3 914,7	3 534,6	419,9	3 114,7	380,1	78,5	301,6	3 947,8	149,8	260,8		
2000 I	3 980,8	3 600,9	425,2	3 175,8	379,8	79,2	300,6	4 414,5	147,6	263,6		
II	4 019,5	3 621,7	425,4	3 196,4	397,8	89,0	308,8	4 165,7	147,6	266,6		
III	4 057,7	3 638,7	421,8	3 216,9	419,0	95,9	323,1	4 044,3	147,2	269,0		
IV	4 113,6	3 666,1	401,8	3 264,3	447,5	102,4	345,0	3 830,1	153,7	271,4		
<i>Euroalueen laajeneminen</i>												
2001 I	4 262,3	3 797,4	429,8	3 367,6	464,9	112,2	352,7	3 441,4	154,7	273,8		
II		
III		

Lähde: EKP.

- 1) Ei-rahoitussektori sisältää julkisyhteisöt (S13), yritykset (S11) ja kotitaloudet (S14) mukaan lukien kotitalouksia palvelevat voittoa tavoittelemattomat yhteisöt (S15).
- 2) Sisältää useimmat EKT 95:ssä määritellyt rahoitusvara- ja velkaluokitukset. Näitä ovat käteinen ja talletukset, muut arvopaperit kuin osakkeet, lainat (paitsi julkisyhteisöjen ja yritysten myöntämät), noteeratut osakkeet, rahasto-osuudet ja vakuutustekninen vastuuvetka. Kohtaan eivät sisälly muut rahoitusinstrumentit, kuten johdannaiset, noteeraamattomat osakkeet, muut osuudet (kuin osakkeet) ja muut saamiset ja velat.
- 3) BIS:n kansainväliset pankkitilastot. BIS:n määritelmän mukainen pankki-käsite on lähellä euroalueella käytettävän määritelmän mukaista rahalaitos-käsitettä.
- 4) Sisältää kotitalouksia palvelevat voittoa tavoittelemattomat yhteisöt.
- 5) Sisältää kaikki julkisyhteisöjen lainat euroalueen rahalaitoksista.

Rahoitustaloustoimet

1. Rahoitusvarat¹⁾

		Käteinen ja talletukset								Lisätieto: Muiden kuin pankkien talletukset euroalueen ulkopuolella ²⁾	
		Yhteensä	Käteinen	Ei-rahoitussektorin ³⁾ (pl. valtio) talletukset euroalueen rahalaitoksissa				Valtion talletukset euroalueen raha- laitoksissa	Talletukset muissa kuin raha- laitoksissa ⁴⁾		
				Yhteensä	Yön yli	Määra- aikaiset	Irtisanomis- ehtoiset				Repot
		1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
1997	IV	130,5	9,4	111,5	73,9	5,1	37,6	-5,1	3,2	6,4	-13,3
1998	I	-45,7	-8,8	-24,1	-25,7	-11,1	20,1	-7,3	-14,5	1,6	29,0
	II	52,1	3,6	44,8	68,0	-5,9	-0,5	-16,7	8,0	-4,4	-4,9
	III	-14,7	-3,7	-19,2	-18,0	2,3	-0,3	-3,3	9,0	-0,7	4,0
	IV	148,1	11,6	136,6	98,0	12,7	44,8	-18,9	-6,6	6,5	-23,6
1999	I	-39,4	-5,2	-36,8	-19,2	-15,1	10,2	-12,7	-4,2	6,8	21,5
	II	22,3	6,3	34,4	81,3	-48,7	9,3	-7,6	-8,4	-9,9	-4,4
	III	13,2	3,4	0,4	3,6	-0,9	-2,6	0,3	8,3	1,0	-1,9
	IV	139,4	22,2	95,8	44,4	36,9	10,3	4,2	8,7	12,7	-14,1
2000	I	-28,2	-15,3	1,1	6,4	1,4	-20,4	13,7	-11,9	-2,1	25,4
	II	51,2	6,7	28,6	31,5	16,9	-21,8	2,1	15,8	0,0	-13,1
	III	7,4	-2,2	-3,3	-17,0	29,3	-18,5	2,9	13,3	-0,4	-2,0
	IV	128,9	8,6	108,1	71,4	27,2	5,8	3,8	5,3	6,9	-17,4
<i>Euroalueen laajeneminen</i>											
2001	I	-19,8	-19,8	15,0	-34,3	41,9	-6,1	13,4	-15,6	0,6	11,4
	II	.	-3,3	82,7	77,3	-4,4	6,3	3,6	13,9	.	.
	III	.	-23,5	47,5	26,5	2,3	12,7	6,0	-10,6	.	.
		Muut arvopaperit kuin osakkeet			Osakkeet ⁵⁾				Vakuutustekninen vastuuvélka		
		Yhteensä	Lyhyt- aikaiset	Pitkä- aikaiset	Yhteensä	Noteer- ratut osakkeet	Rahasto- osuudet	Raha- markkina- rahastot	Yhteensä	Kotitalouk- sien osuus henki- vakuutus- ja eläke- rahastoista	Vakuutus- maksu- ja korvaus- vastuu
		11	12	13	14	15	16	17	18	19	20
1997	IV	5,8	-7,7	13,5	68,7	51,7	17,0	-12,3	53,6	51,8	1,8
1998	I	-27,8	-8,4	-19,5	92,7	-6,1	98,9	7,3	66,9	54,6	12,4
	II	-70,2	-25,0	-45,2	117,4	24,2	93,2	0,0	46,9	44,9	2,0
	III	-6,0	-11,0	5,0	97,9	12,0	85,8	1,0	43,2	40,6	2,6
	IV	-9,9	-1,6	-8,2	87,4	68,5	18,9	-16,1	50,2	48,2	1,9
1999	I	23,8	-13,0	36,7	105,0	3,3	101,7	0,2	70,5	58,1	12,5
	II	-35,8	-11,2	-24,6	146,6	58,3	88,4	16,7	54,3	51,7	2,7
	III	-6,2	-9,9	3,6	91,7	53,1	38,6	-2,1	56,6	53,4	3,2
	IV	55,6	25,4	30,2	6,7	39,8	-33,1	-9,4	74,1	71,8	2,4
2000	I	-20,4	3,9	-24,3	-8,9	-43,3	34,4	5,4	83,7	70,9	12,8
	II	47,7	-0,8	48,5	82,6	68,9	13,7	-14,0	53,6	50,9	2,7
	III	67,7	16,6	51,1	151,8	139,2	12,6	1,2	52,6	49,4	3,2
	IV	13,2	7,8	5,4	253,0	185,9	67,1	-0,8	61,5	59,0	2,5
<i>Euroalueen laajeneminen</i>											
2001	I	91,0	47,0	44,0	61,6	6,7	54,9	22,1	66,4	53,3	13,1
	II
	III

Lähde: EKP.

1) Sisältää useimmat EKT 95:ssä määritellyt rahoitusvara- ja velkaluokitukset. Näitä ovat käteinen ja talletukset, muut arvopaperit kuin osakkeet, lainat (paitsi julkisyhteisöjen ja yritysten myöntämät), noteeratut osakkeet, rahasto-osuudet ja vakuutustekninen vastuuvélka. Kohtaan eivät sisälly muut rahoitusinstrumentit, kuten johdannaiset, noteeraamattomat osakkeet, muut osuudet (kuin osakkeet) ja muut saamiset ja velat.

2) BIS:n kansainväliset pankkitilastot. BIS:n määritelmän mukainen pankki-käsite on lähellä euroalueella käytettävän määritelmän mukaista rahalaitos-käsitettä.

3) Ei-rahoitussektori sisältää julkisyhteisöt (S13), yritykset (S11) ja kotitaloudet (S14) mukaan lukien kotitalouksia palvelevat voittoa tavoittelemattomat yhteisöt (S15).

4) Sisältää euroalueen valtionhallinnon (S1311), muiden rahoituksen välittäjien (S123) ja vakuutuslaitosten sekä eläkerahastojen (S125) vastaanottamat talletukset.

5) Ei sisällä noteeraamattomia osakkeita.

Taulukko 6.1 (jatkoa)

Ei-rahoitussektorin rahoituksen käyttö ja hankinta¹⁾

(miljardia euroa [miljardia ecua vuoden 1998 loppuun]; kausivaihtelusta puhdistamaton)

Rahoitustaloustoimet

2. Velat²⁾

		Lainat euroalueen rahalaitoksista ja muista rahoituslaitoksista velallissektoreittäin											Lisätieto: Muiden kuin pankkien lainat euro- alueen ulko- puolisista pankeista ³⁾
		Yhteensä	Euroalueen raha- laitoksista	Julkisyhteisöt			Yritykset			Kotitaloudet ⁴⁾			
				Yhteensä	Lyhyt- aikaiset	Pitkä- aikaiset ⁵⁾	Yhteensä	Lyhyt- aikaiset	Pitkä- aikaiset	Yhteensä	Lyhyt- aikaiset	Pitkä- aikaiset	
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12		
1997	IV	155,8	146,2	21,1	4,4	16,7	68,4	27,7	40,8	66,2	6,7	59,5	-16,4
1998	I	67,2	43,9	-15,7	-18,5	2,8	55,0	27,1	27,9	27,9	-0,7	28,7	3,9
	II	116,8	110,6	-5,5	-3,7	-1,9	54,5	22,1	32,3	67,9	9,5	58,4	6,4
	III	77,4	81,0	2,6	1,4	1,2	24,8	-15,9	40,7	50,0	0,6	49,5	-0,4
	IV	161,5	150,8	8,8	2,8	6,1	76,3	37,5	38,8	76,4	6,8	69,5	-2,1
1999	I	85,1	77,0	-7,0	0,1	-7,1	19,6	22,3	-2,8	72,5	9,1	63,4	1,0
	II	159,7	133,2	-4,3	2,6	-6,9	89,2	40,4	48,8	74,8	3,6	71,2	23,6
	III	69,9	71,7	-14,7	-1,0	-13,7	17,6	-16,9	34,5	67,1	-0,2	67,3	8,5
	IV	169,3	147,3	15,0	4,3	10,8	87,9	35,8	52,1	66,3	8,9	57,5	-6,8
2000	I	140,2	109,6	-8,0	-0,9	-7,1	90,8	55,1	35,7	57,4	1,6	55,7	14,8
	II	157,2	116,6	-6,3	0,8	-7,1	109,6	57,4	52,1	53,9	8,5	45,4	-0,9
	III	123,3	93,3	-16,2	-2,1	-14,1	91,3	48,2	43,1	48,3	0,2	48,1	22,3
	IV	187,7	139,8	17,7	2,1	15,6	110,4	18,9	91,5	59,6	6,1	53,5	11,7
<i>Euroalueen laajeneminen</i>													
2001	I	92,6	78,6	-4,9	-0,5	-4,4	66,1	45,9	20,2	31,3	-5,4	36,7	8,7
	II	.	87,9
	III	.	59,7
		Muut arvopaperit kuin osakkeet liikkeeseenlaskijoin							Yritysten liikkeeseen laskemat noteeratut osakkeet	Valtion talletus- velka	Yritysten vakuutus- tekninen eläkevastuu- velka		
		Yhteensä	Julkisyhteisöt			Yritykset							
			Yhteensä	Lyhyt- aikaiset	Pitkä- aikaiset	Yhteensä	Lyhyt- aikaiset	Pitkä- aikaiset					
13	14	15	16	17	18	19	20	21	22				
1997	IV	-8,8	-4,6	-33,5	28,9	-4,2	-7,5	3,3	44,1	6,9	2,3		
1998	I	70,4	59,8	-4,9	64,7	10,5	9,7	0,9	11,0	1,1	2,4		
	II	54,1	51,2	-0,6	51,7	2,9	-1,8	4,7	37,3	-2,1	2,4		
	III	62,3	55,1	3,1	51,9	7,3	1,4	5,8	10,7	-0,4	2,4		
	IV	-9,4	-14,8	-30,4	15,6	5,4	0,8	4,7	40,6	6,4	2,2		
1999	I	72,8	58,3	1,3	57,1	14,5	10,7	3,8	10,8	6,6	2,5		
	II	43,5	34,4	-7,7	42,1	9,1	0,9	8,3	36,0	-10,3	2,5		
	III	52,5	33,9	-10,0	43,9	18,5	8,1	10,4	34,4	1,0	2,5		
	IV	-8,0	-14,9	-27,9	13,0	6,9	3,1	3,8	41,9	12,1	2,6		
2000	I	61,2	60,9	11,1	49,8	0,3	0,5	-0,2	-34,9	-2,2	2,4		
	II	44,0	24,2	-1,2	25,4	19,8	10,1	9,7	29,9	0,0	2,4		
	III	52,2	27,2	-2,2	29,4	25,0	7,2	17,8	72,4	-0,4	2,4		
	IV	12,1	-16,5	-26,2	9,6	28,6	6,8	21,8	51,9	6,4	2,4		
<i>Euroalueen laajeneminen</i>													
2001	I	53,2	30,6	31,9	-1,4	22,6	9,7	12,9	51,0	1,1	2,5		
	II		
	III		

Lähde: EKP.

- 1) Ei-rahoitussektori sisältää julkisyhteisöt (S13), yritykset (S11) ja kotitaloudet (S14) mukaan lukien kotitalouksia palvelevat voittoa tavoittelemattomat yhteisöt (S15).
- 2) Sisältää useimmat EKT 95:ssä määritellyt rahoitusvara- ja velkaluokitukset. Näitä ovat käteinen ja talletukset, muut arvopaperit kuin osakkeet, lainat (paitsi julkisyhteisöjen ja yritysten myöntämät), noteeratut osakkeet, rahasto-osuudet ja vakuutustekninen vastuvelka. Kohtaan eivät sisälly muut rahoitusinstrumentit, kuten johdannaiset, noteeraamattomat osakkeet, muut osuudet (kuin osakkeet) ja muut saamiset ja velat.
- 3) BIS:n kansainväliset pankkitilastot. BIS:n määritelmän mukainen pankki-käsite on lähellä euroalueella käytettävän määritelmän mukaista rahalaitos-käsitettä.
- 4) Sisältää kotitalouksia palvelevat voittoa tavoittelemattomat yhteisöt.
- 5) Sisältää kaikki julkisyhteisöjen lainat euroalueen rahalaitoksista.

Taulukko 6.2

Säästäminen, investoinnit ja rahoitus

(prosenttia BKT:stä, ellei toisin mainita)

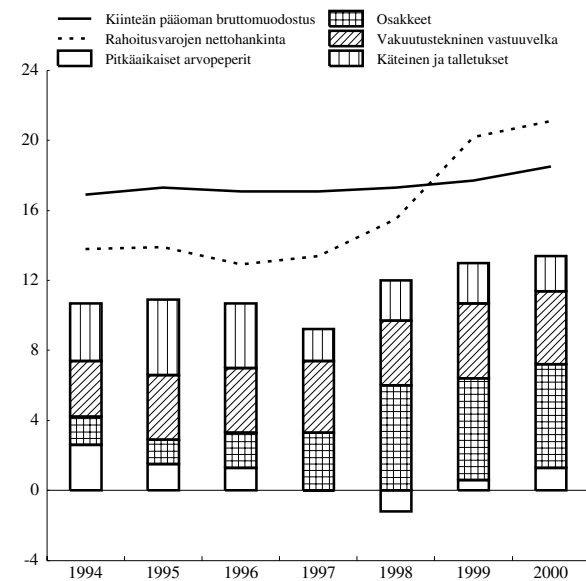
	Euroalueen säästäminen ja investoinnit ¹⁾			Yksityisen sektorin (pl. rahoitussektori) rahoituksen käyttö ^{1), 2)}							
	Brutto-säästäminen	Kiinteän pääoman bruttomuodostus	Nettoluotonanto rahaliiton ulkopuolisille	Kiinteän pääoman bruttomuodostus	Yritykset (pl. rahoitussektori)	Rahoitusvarojen nettohankinta	Käteinen ja talletukset	Muut arvopaperit kuin osakkeet	Pitkääikaiset arvopaperit	Osakkeet	Vakuutus- tekninen vastuvelka
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11
1993	20,2	20,3	0,5	16,8	10,6	13,0	5,5	0,4	0,9	0,5	3,0
1994	20,6	20,1	0,2	16,9	10,3	13,8	3,3	2,4	2,6	1,6	3,2
1995	21,5	20,6	0,2	17,3	10,5	13,9	4,3	1,8	1,5	1,4	3,7
1996	21,2	20,2	0,6	17,1	10,5	12,9	3,7	0,2	1,3	2,0	3,7
1997	21,8	20,1	1,2	17,1	10,5	13,4	1,8	-0,6	0,0	3,3	4,1
1998	21,8	20,3	0,6	17,3	10,8	15,5	2,3	-2,0	-1,2	6,0	3,7
1999	21,8	20,8	-0,1	17,7	11,1	20,2	2,3	0,8	0,6	5,8	4,3
2000	21,9	21,2	-0,5	18,5	11,8	21,1	2,0	2,0	1,3	5,9	4,2

	Yksityisen sektorin (pl. rahoitussektori) rahoitus ^{1), 2)}						Rahoituksen käyttö, netto ³⁾	Rahoituksen käyttö, % bruttoinvestoinneista ⁴⁾	Nettovelkaantuminen, % rahoituksesta ⁵⁾		
	Brutto-säästäminen	Kotitaloudet	Nettovelkaantuminen	Muut arvopaperit kuin osakkeet	Pitkääikaiset arvopaperit	Osakkeet				Lainat	
	12	13	14	15	16	17	18	19	20	21	22
1993	20,8	12,8	7,7	1,2	1,4	1,4	3,7	4,5	5,3	43,6	27,0
1994	20,7	11,8	9,6	1,0	1,1	1,6	3,7	3,8	4,2	45,0	31,7
1995	21,9	12,0	7,4	-1,8	-1,7	1,4	4,8	3,6	6,5	44,6	25,3
1996	21,4	11,8	8,8	0,2	0,0	1,6	5,7	4,8	4,1	43,0	29,1
1997	20,6	11,3	9,5	0,1	0,1	1,3	5,9	4,7	3,9	43,9	31,6
1998	20,2	10,5	12,5	0,4	0,3	2,4	7,6	5,9	3,0	47,3	38,2
1999	19,2	10,0	17,5	0,8	0,4	3,1	9,9	7,6	2,7	53,3	47,7
2000	18,8	9,5	21,1	1,3	0,8	3,7	10,8	7,0	0,0	53,3	52,9

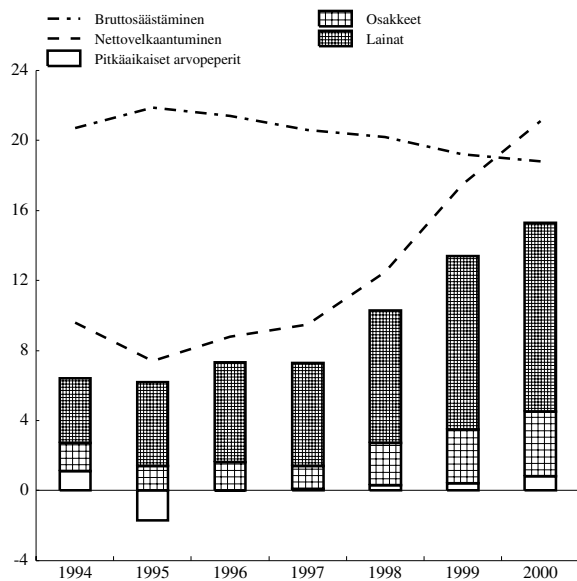
Yksityisen ei-rahoitussektorin investoinnit ja rahoitus^{1), 2)}

(prosenttia BKT:stä)

Investoinnit



Rahoitus



Lähde: EKP.

1) Keskeisiä investointien ja rahoituksen eriä.

2) Yksityinen ei-rahoitussektori sisältää yritykset, kotitaloudet ja kotitalouksia palvelevat voittoa tavoittelemattomat yhteisöt.

3) Sarakkeet 6–14.

4) Sarake 6: (sarakkeet 4+6).

5) Sarake 14:(sarakkeet 12+14).

7 Julkisen talouden rahoitusasema euroalueella ja yksittäisissä euromaissa

Taulukko 7.1

Tulot, menot ja alijäämä / ylijäämä¹⁾

(prosenttia BKT:stä)

1. Euroalue – tulot

	Yhteensä	Tulot										Pääoma-tulot	Lisätieto: verot yhteensä ²⁾	
		Välitörmät verot	Kotitaloudet	Yritykset	Väliliset verot	EU:n toimielinten	Sosiaaliturvamaksut	Työntantaja	Vakuutettu	Myynnit	Pääoma-verot			
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14
1991	46,4	46,0	11,8	9,5	2,2	13,0	0,9	16,7	8,5	5,1	2,3	0,4	0,2	41,6
1992	47,4	46,7	11,9	9,8	2,0	13,0	0,9	17,1	8,6	5,2	2,4	0,7	0,6	42,5
1993	48,0	47,5	12,1	10,0	2,1	13,2	0,8	17,4	8,6	5,3	2,5	0,5	0,3	43,0
1994	47,5	47,1	11,6	9,5	2,0	13,5	0,8	17,5	8,5	5,4	2,5	0,4	0,2	42,7
1995	47,2	46,6	11,6	9,5	2,0	13,3	0,9	17,3	8,4	5,6	2,5	0,5	0,3	42,6
1996	48,0	47,5	12,0	9,6	2,3	13,4	0,8	17,6	8,7	5,6	2,5	0,5	0,3	43,3
1997	48,2	47,6	12,2	9,6	2,6	13,5	0,7	17,6	8,8	5,5	2,5	0,7	0,4	43,7
1998	47,7	47,2	12,4	9,9	2,5	14,1	0,7	16,5	8,5	4,9	2,5	0,5	0,3	43,3
1999	48,3	47,7	12,8	10,1	2,6	14,4	0,6	16,5	8,5	5,0	2,4	0,6	0,3	43,9
2000	47,9	47,4	13,0	10,1	2,7	14,2	0,6	16,2	8,5	4,9	2,4	0,5	0,3	43,7

2. Euroalue – menot

	Yhteensä	Menot							Pääoma-menot	Inves-toinnit	Pää-oman-siirrot	EU:n toimielinten maksamat	Lisätieto: perus-menot ⁴⁾	
		Yhteensä	Palkan-saaja-korvaukset	Väli-tuote-käyttö	Korko-menot	Tulon-siirrot	Sosiaali-etuudet ja avustukset ³⁾	Tuki-palkkiot						EU:n toimielinten maksamat
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14
1991	51,1	46,3	11,2	5,0	5,3	24,9	21,0	2,4	0,6	4,8	3,2	1,6	0,0	45,8
1992	52,2	47,5	11,4	5,0	5,6	25,5	21,9	2,3	0,5	4,7	3,2	1,5	0,0	46,6
1993	53,6	49,0	11,6	5,2	5,8	26,5	22,8	2,4	0,6	4,6	3,1	1,6	0,1	47,8
1994	52,6	48,3	11,3	5,0	5,5	26,5	22,9	2,3	0,5	4,4	2,9	1,5	0,1	47,1
1995	52,2	47,7	11,2	4,8	5,7	26,1	22,8	2,2	0,6	4,5	2,7	1,8	0,1	46,5
1996	52,2	48,3	11,2	4,8	5,7	26,6	23,2	2,2	0,6	4,0	2,6	1,4	0,0	46,6
1997	50,8	47,1	11,0	4,8	5,1	26,2	23,1	2,1	0,5	3,7	2,4	1,3	0,1	45,8
1998	49,9	46,0	10,7	4,7	4,7	25,9	22,6	2,0	0,5	3,9	2,4	1,5	0,1	45,2
1999	49,6	45,5	10,7	4,7	4,2	25,9	22,6	2,0	0,5	4,1	2,5	1,6	0,1	45,4
2000	48,6	44,7	10,5	4,7	4,0	25,5	22,2	1,9	0,5	3,9	2,5	1,4	0,1	44,6

3. Euroalue – alijäämä / ylijäämä, perusalijäämä / -ylijäämä ja julkinen kulutus

	Alijäämä (-) / ylijäämä (+)					Perus alijää-mä (-) / ylijää-mä (+)	Julkinen kulutus ⁵⁾							Yksi-lölliset kulutus-menot
	Yhteensä	Valtio	Osa-valtio-hallinto	Paikal-lis-hallinto	Sosiaali-turva-rahasotot		Yhteensä	Palkan-saaja-korvaukset	Väli-tuote-käyttö	Luon-toismuo-toiset tulonsiirrot	Kiinteän pääoman kuluminen	Myynnit (miinus)	Kollektiiviset kulutus-menot	
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14
1991	-4,7	-4,6	-0,3	-0,1	0,3	0,6	20,3	11,2	5,0	4,8	1,8	-2,3	8,6	11,7
1992	-4,8	-4,2	-0,3	-0,2	0,0	0,8	20,7	11,4	5,0	4,9	1,8	-2,4	8,7	12,0
1993	-5,7	-5,0	-0,4	-0,2	-0,1	0,2	21,1	11,6	5,2	5,0	1,9	-2,5	8,9	12,2
1994	-5,1	-4,4	-0,5	-0,2	0,0	0,4	20,8	11,3	5,0	5,1	1,8	-2,5	8,6	12,1
1995	-5,0	-4,2	-0,5	-0,1	-0,3	0,7	20,5	11,2	4,8	5,1	1,8	-2,5	8,4	12,0
1996	-4,3	-3,6	-0,4	-0,1	-0,2	1,4	20,6	11,2	4,8	5,2	1,8	-2,5	8,5	12,1
1997	-2,6	-2,3	-0,4	0,1	0,0	2,5	20,3	11,0	4,8	5,1	1,8	-2,5	8,4	12,0
1998	-2,2	-2,2	-0,2	0,2	0,0	2,5	20,0	10,7	4,7	5,1	1,7	-2,5	8,1	11,8
1999	-1,3	-1,6	-0,1	0,1	0,4	2,9	20,0	10,7	4,7	5,1	1,7	-2,4	8,2	11,8
2000	-0,8	-1,3	-0,1	0,2	0,5	3,2	19,8	10,5	4,7	5,1	1,7	-2,4	8,1	11,8

4. Euromaat – alijäämä (-) / ylijäämä (+)

	BE	DE	GR	ES	FR	IE	IT	LU	NL	AT	PT	FI
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12
1997	-2,0	-2,7	-4,0	-3,2	-3,0	1,2	-2,7	3,4	-1,1	-1,9	-2,7	-1,5
1998	-0,8	-2,2	-2,4	-2,6	-2,7	2,3	-2,8	3,5	-0,8	-2,4	-2,4	1,3
1999	-0,6	-1,6	-1,8	-1,1	-1,6	2,3	-1,8	3,7	0,4	-2,2	-2,1	1,9
2000	0,1	1,2	-1,1	-0,3	-1,3	4,5	-0,3	6,1	2,2	-1,1	-1,5	6,9

Lähteet: Euroaluetta koskevat tiedot: EKP, euroalueen maiden ali-/ylijäämää koskevat tiedot (mukaan lukien UMTS-toimilupien myynnistä saadut tulot: Euroopan komissio.

- 1) Tuloja, menoja ja alijäämää (-) / ylijäämää (+) koskevat tiedot perustuvat EKT 95:een. UMTS-toimilupien myynnistä saatuja tuloja ei kuitenkaan ole laskettu mukaan (euroalueen ylijäämää nämä tulot mukaan laskettuna on 0,3 %). Tiedot vuotta 1995 edeltävältä ajalta perustuvat osittain arvioihin. Euroalueen maiden ja EU:n toimielinten väliset tulonsiirrot on laskettu mukaan konsolidoituina. Euroalueen maiden välisiä tulonsiirtoja ei ole konsolidoitu.
- 2) Verot ja sosiaaliturvamaksut.
- 3) Sosiaalietuudet, markkinatuottajien välittämät luontaismuotoiset sosiaaliset tulonsiirrot ja tulonsiirrot kotitalouksia palveleville voittole-mattomille yhteisöille.
- 4) Kokonaismenot miinus korkomenot.
- 5) Vastaa julkisyhteisöjen kulutusmenoja (P.3) EKT 95:n luokituksessa julkinen talous.

Taulukko 7.2

Velka¹⁾

(prosenttia BKT:stä)

1. Euroalue – julkinen velka rahoitusvaateittain ja velkojan mukaan

	Yhteensä	Rahoitusvaade				Velkoja				Muut luotonantajat ³⁾
		Kolikot ja talletukset	Lainat	Lyhytaikaiset arvopaperit	Pitkäaikaiset arvopaperit	Kotimainen luotonantaja ²⁾				
						Yhteensä	Rahalaitokset	Muut rahoituslaitokset	Muut sektorit	
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	
1991	57,4	2,6	16,1	9,6	29,1	48,1	24,7	7,4	16,1	9,2
1992	60,9	2,6	16,8	10,1	31,5	50,2	26,4	7,6	16,2	10,7
1993	67,2	2,7	17,6	9,9	37,0	52,5	27,6	8,7	16,2	14,8
1994	69,9	2,9	16,8	10,3	40,0	56,2	29,8	9,9	16,4	13,8
1995	74,2	2,9	18,3	9,8	43,1	58,6	30,5	10,9	17,2	15,6
1996	75,4	2,9	17,8	9,9	44,8	59,2	30,3	13,2	15,8	16,2
1997	74,8	2,8	17,0	8,9	46,1	57,2	29,0	14,4	13,7	17,7
1998	73,1	2,8	15,8	7,9	46,6	53,5	27,0	16,2	10,4	19,6
1999	72,0	2,9	14,8	6,9	47,5	50,1	25,3	14,9	9,9	22,0
2000	69,5	2,7	13,6	6,3	47,0	46,3	22,9	13,4	10,0	23,2

2. Euroalue – julkinen velka liikkeeseenlaskijan, laina-ajan ja valuutan mukaan

	Yhteensä	Liikkeeseenlaskija ³⁾				Alkuperäinen laina-aika			Jäljellä oleva laina-aika			Valuutta		Muut valuutat
		Valtio	Osavaltiohallinto	Paikallis-hallinto	Sosiaali-turva-rahas-tot	Enintään 1 vuosi	Yli 1 vuosi	Vaihtu-vakor-koinen	Enintään 1 vuosi	Yli 1 vuosi ja enintään 5 vuotta	Yli 5 vuotta	Euro tai jäsen-valuutta ³⁾	Ei-koti-maan valuutta	
1991	57,4	46,6	4,5	6,0	0,3	11,8	45,6	4,8	17,7	18,8	20,9	56,2	1,9	1,1
1992	60,9	49,7	4,7	6,1	0,4	12,2	48,7	6,3	17,8	20,9	22,1	59,6	2,2	1,3
1993	67,2	55,2	5,2	6,3	0,6	11,9	55,3	6,7	18,5	24,3	24,5	65,5	2,9	1,7
1994	69,9	57,9	5,4	6,1	0,5	11,2	58,7	7,4	16,6	26,6	26,8	68,1	3,0	1,9
1995	74,2	61,7	5,7	6,0	0,8	10,6	63,6	6,9	17,6	26,2	30,3	72,3	2,9	1,9
1996	75,4	62,9	6,1	5,9	0,5	10,2	65,2	6,3	19,2	25,3	30,9	73,5	2,7	1,9
1997	74,8	62,3	6,3	5,6	0,6	8,8	66,0	6,0	18,6	25,2	31,0	72,8	2,8	2,0
1998	73,1	61,0	6,3	5,4	0,3	7,7	65,4	5,5	16,3	25,9	30,9	71,4	3,2	1,7
1999	72,0	60,2	6,2	5,3	0,3	7,0	65,1	5,0	14,4	26,8	30,8	70,2	-	1,8
2000	69,5	58,1	6,1	5,1	0,3	5,6	63,9	4,4	14,5	27,4	27,7	67,7	-	1,8

3. Euromaat – julkinen velka

	BE 1	DE 2	GR 3	ES 4	FR 5	IE 6	IT 7	LU 8	NL 9	AT 10	PT 11	FI 12
1997	125,3	61,0	108,2	66,7	59,3	65,1	120,2	6,1	69,9	64,7	58,9	54,1
1998	119,7	60,9	105,0	64,7	59,5	54,8	116,4	6,4	66,8	63,9	54,7	48,8
1999	115,9	61,3	103,9	63,4	58,5	49,3	114,6	6,0	63,1	64,7	54,5	47,3
2000	110,3	60,3	102,7	60,7	57,6	38,6	110,5	5,3	56,1	63,1	53,7	44,0

Lähteet: Euroaluetta koskevat tiedot: EKP, euroalueen maiden ali-fylijäämää koskevat tiedot: Euroopan komissio.

- 1) Tiedot perustuvat osittain arvioihin. Julkisen sektorin nimellinen konsolidoitu bruttovelka vuoden lopussa. Muiden maiden sijoituksia valtion joukkolainoihin ei ole konsolidoitu.
- 2) Valtion joukkolainojen haltijat, jotka sijaitsevat joukkolainan liikkeeseen laskeneessa valtiossa.
- 3) Sisältää muissa euroalueen maissa kuin joukkolainan liikkeeseen laskeneessa valtiossa sijaitsevat velkojat.
- 4) Ei sisällä joukkolainan liikkeeseen laskeneessa valtiossa sijaitsevien julkisyhteisöjen hallussa olevia joukkolainoja.
- 5) Ajalta ennen vuotta 1999 eumääräinen velka kotimaan valuuttana ja euron käyttöön ottaneiden maiden valuuttoina.

Taulukko 7.3

Velan muutos¹⁾

(prosenttia BKT:stä)

1. Euroalue – julkisen velan muutos aiheuttajan, rahoitusvaateen ja velkojan mukaan

	Yhteensä	Aiheuttaja				Rahoitusvaade				Velkoja			Muut luotonantajat ⁷⁾
		Rahoitus-tarve ²⁾	Arvostus-tekijät ³⁾	Luokit-telu-muutok-set ⁴⁾	Aggre-gaatti-vaiku-tus ⁵⁾	Kolikot ja talle-tukset	Lainat	Lyhyt-aikaiset arvo-paperit	Pitkä-aikaiset arvo-paperit	Koti-mainen luoton-antaja ⁶⁾	Raha-laitokset	Muut rahoitus-laitokset	
											11	12	
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	
1991	5,2	5,1	0,0	0,2	-0,1	0,2	1,2	0,0	3,9	.	.	.	
1992	6,8	5,6	0,4	0,7	0,1	0,1	1,6	1,0	4,0	4,8	3,1	0,7	
1993	8,1	7,5	0,3	0,1	0,1	0,2	1,3	0,1	6,4	3,7	2,0	1,3	
1994	6,1	5,2	0,2	0,7	0,0	0,4	0,0	0,9	4,8	6,3	3,6	1,7	
1995	7,7	5,5	0,2	2,2	-0,2	0,2	2,4	0,0	5,2	5,2	2,2	1,5	
1996	3,8	4,2	-0,2	0,1	-0,3	0,1	0,2	0,4	3,2	2,7	0,8	2,6	
1997	2,3	2,4	0,2	-0,2	0,0	0,0	-0,1	-0,6	3,0	0,2	-0,1	1,8	
1998	1,6	1,9	-0,2	0,0	0,0	0,1	-0,4	-0,6	2,6	-1,1	-0,8	2,4	
1999	1,6	1,3	0,3	0,0	0,0	0,2	-0,5	-0,7	2,6	-1,5	-0,7	-0,7	
2000	0,8	0,8	0,1	-0,1	0,0	-0,1	-0,5	-0,3	1,7	-1,5	-1,3	-0,7	

2. Euroalue – alijäämä-/velkakoikaisut

	Velan muutos	Alijää-mä (-) / ylijää-mä (+) ⁸⁾	Alijäämä-/velkakoikaisut ⁹⁾											Muut ¹¹⁾
			Yhteensä	Julkisyhteisöjen rahoitusvarojen muutokset							Arvos-tus-tekijät	Valuutta-kurssi-vaiku-tukset	Luokit-telu-muu-tokset	
				Yhteensä	Käteinen ja talle-tukset	Arvo-paperit ¹⁰⁾	Lainat	Osakkeet ja osuudet	Yksityis-tämis-tulot	Pääoma-sijoituk-set				
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	
1991	5,2	-4,7	0,5	1,1	0,3	0,1	0,4	0,2	-0,1	0,2	0,0	0,1	0,2	-0,8
1992	6,8	-4,8	2,0	0,8	0,2	0,1	0,3	0,2	-0,1	0,2	0,4	0,3	0,7	0,1
1993	8,1	-5,7	2,4	1,3	1,0	0,2	0,3	-0,2	-0,3	0,1	0,3	0,3	0,1	0,6
1994	6,1	-5,1	1,0	0,2	0,0	0,1	0,3	-0,1	-0,4	0,2	0,2	0,0	0,7	-0,1
1995	7,7	-5,0	2,7	0,6	0,0	-0,1	0,5	0,1	-0,4	0,2	0,2	0,0	2,2	-0,3
1996	3,8	-4,3	-0,4	-0,1	-0,1	0,0	0,0	-0,1	-0,3	0,2	-0,2	-0,1	0,1	-0,3
1997	2,3	-2,6	-0,3	-0,5	0,2	-0,1	-0,1	-0,5	-0,8	0,3	0,2	0,2	-0,2	0,3
1998	1,6	-2,2	-0,6	-0,6	0,2	0,0	-0,2	-0,6	-0,8	0,1	-0,2	0,0	0,0	0,3
1999	1,6	-1,3	0,3	0,0	0,4	0,2	0,1	-0,7	-0,8	0,1	0,3	0,2	0,0	0,0
2000	0,8	0,3	1,1	1,0	0,9	0,2	0,1	-0,2	-0,4	0,1	0,1	0,0	-0,1	0,1

Lähteet: EKP.

- 1) Tiedot perustuvat osittain arvioihin. Nimellisen konsolidoidun bruttovelan vuosimuutos, % BKT:stä: (velka [t] – velka [t-1]) / BKT (t).
- 2) Luotonotto vastaa määritelmän mukaan julkiseen velkaan kohdistuvia transaktioita.
- 3) Sisältää valuuttakurssimuutosten vaikutusten lisäksi vaikutukset, jotka johtuvat velan laskemisesta nimellisarvoisena (esim. liikkeeseen laskettujen arvopaperien preemiot tai diskonttaukset).
- 4) Sisältää erityisesti yksiköiden uudelleenluokittelun vaikutukset ja tietyt valtioiden vastuulle ottamat velat.
- 5) Maiden yhteenlasketun velan muutoksen ja maittaisten velkojen muutosten summan välinen erotus. Erotus johtuu siitä, että aggregoinneissa käytettiin ennen vuotta 1999 useita eri valuuttakurssseja.
- 6) Valtion joukkolainojen haltijat, jotka sijaitsevat joukkolainan liikkeeseen laskeneessa valtiossa.
- 7) Sisältää muissa euroalueen maissa kuin joukkolainan liikkeeseen laskeneessa valtiossa sijaitsevat velkojat.
- 8) Sisältää UMTS-toimilupien myynnistä saadut tulot.
- 9) Nimellisen konsolidoidun bruttovelan vuosimuutoksen ja prosentteina BKT:stä ilmoitetun alijäämän välinen erotus.
- 10) Ei sisällä johdannaisia.
- 11) Sisältää pääasiassa muihin velkoihin ja saamisiin kohdistuvat transaktiot (kauppaluotot, muut velat/saamiset ja johdannaiset).

8 Euroalueen maksutase ja ulkomainen varallisuus (ml. valuuttavaranto)

Taulukko 8.1

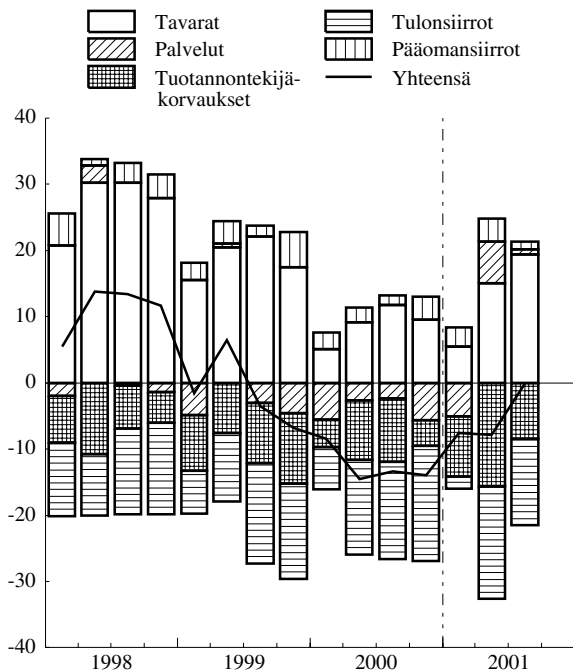
Maksutase^{1), 2)}

(miljardia euroa [miljardia ecua vuoden 1998 loppuun], nettovirrat)

	Vaihtotase					Pää- oman- siirrot	Rahoitustase						Virheelli- set ja tunnis- tamattomat erät
	Yhteensä	Tavarat	Palvelut	Tuo- tannon- tekijä- kor- vaukset	Tulon- siirrot		Yhteensä	Suorat sijoit- ukset	Arvo- paperi- sijoit- ukset	Johdan- naiset	Muut sijoituk- set	Valuutta- varanto	
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13
1997	62,1	116,4	3,1	-15,2	-42,2	13,0	.	-44,5	-24,3
1998	31,9	109,0	-1,1	-28,8	-47,2	12,4	-68,4	-81,3	-110,0	-8,2	123,0	8,2	24,1
1999	-18,3	75,6	-11,9	-35,7	-46,3	12,9	10,9	-118,1	-45,7	4,5	160,1	10,1	-5,5
2000	-59,9	35,6	-16,1	-26,7	-52,6	9,7	93,4	17,6	-111,5	-1,7	171,5	17,6	-43,2
2000 III	-14,8	11,8	-2,3	-9,6	-14,6	1,5	-5,3	-87,2	0,3	-0,3	77,2	4,7	18,6
2000 IV	-17,4	9,5	-5,6	-3,9	-17,4	3,5	25,7	-13,5	12,7	-8,5	24,4	10,7	-11,8
2000 elo	-6,7	1,8	-1,2	-1,4	-6,0	0,2	7,0	-35,4	14,0	-0,4	27,9	1,1	-0,6
2000 syys	-3,0	2,8	-1,2	-1,8	-2,8	0,8	-7,6	-32,6	-4,0	1,9	23,0	4,0	9,8
2000 loka	-5,4	4,3	-1,6	-2,0	-6,2	0,3	0,8	-18,4	0,5	-2,1	19,9	0,7	4,4
2000 marras	-5,0	1,9	-0,8	-0,8	-5,2	1,4	3,7	1,4	2,2	-2,5	-5,1	7,7	-0,2
2000 joul	-7,0	3,3	-3,2	-1,1	-5,9	1,8	21,2	3,4	9,9	-4,0	9,6	2,3	-16,0
<i>Euroalueen laajeneminen</i>													
2001 I	-10,5	5,5	-5,0	-9,1	-1,9	2,9	30,6	-40,6	-38,5	-2,0	102,2	9,5	-23,0
2001 II	-11,3	15,1	6,2	-15,6	-17,0	3,5	-10,2	-50,5	27,8	0,0	10,0	2,5	18,0
2001 III	-1,3	19,4	0,8	-8,4	-13,1	1,1	-41,3	-11,9	62,5	-8,9	-85,3	2,4	41,4
2001 tammi	-11,1	-3,9	-2,4	-7,5	2,7	1,3	2,3	-9,9	-42,8	-4,6	57,2	2,4	7,5
2001 helmi	1,2	3,3	-1,1	-0,6	-0,5	1,5	7,7	2,4	-2,3	-0,7	3,8	4,5	-10,4
2001 maal	-0,6	6,0	-1,5	-1,0	-4,0	0,1	20,6	-33,2	6,6	3,3	41,2	2,7	-20,1
2001 huhti	-6,7	2,9	1,6	-6,8	-4,5	2,2	12,5	0,7	-20,5	1,6	23,7	7,0	-8,0
2001 touko	-3,0	4,1	2,7	-4,4	-5,3	0,5	-8,7	-40,9	16,0	3,4	16,3	-3,6	11,2
2001 kesä	-1,6	8,1	1,9	-4,4	-7,3	0,9	-14,0	-10,4	32,2	-5,0	-29,9	-0,8	14,8
2001 heinä	-4,1	8,5	0,9	-8,1	-5,4	0,4	-12,0	7,2	1,6	-4,8	-16,0	0,0	15,7
2001 elo	4,2	6,0	0,8	0,3	-2,9	0,6	0,3	-6,0	17,8	-3,1	-12,6	4,1	-5,1
2001 syys	-1,3	5,0	-0,9	-0,7	-4,7	0,0	-29,5	-13,1	43,0	-1,0	-56,7	-1,6	30,8
2001 loka	0,1	9,6	0,2	-4,3	-5,4	0,3	-14,6	5,3	0,3	-3,8	-13,8	-2,6	14,2

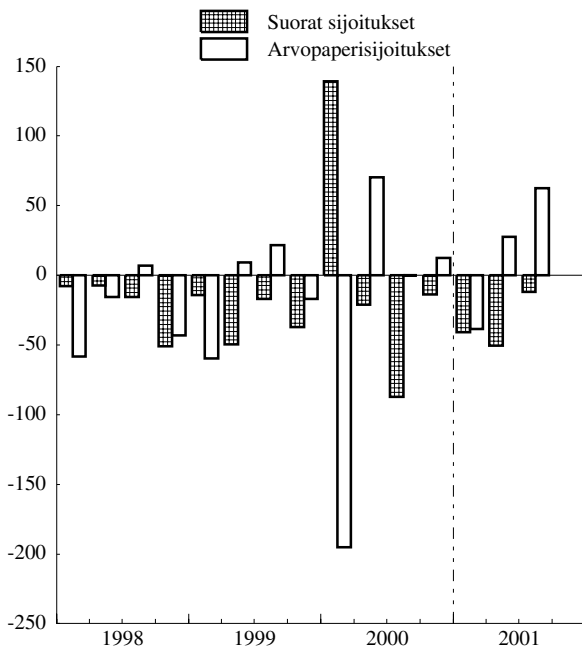
Vaihtotase ja pääomansiirrot

(miljardia euroa [miljardia ecua vuoden 1998 loppuun], nettovirrat)



Suorat sijoitukset ja arvopaperisijoitukset

(miljardia euroa [miljardia ecua vuoden 1998 loppuun], nettovirrat)



Lähde: EKP.

1) Pääoman tuonti (+), pääoman vienti (-). Valuuttavaranto: lisäys (-), vähennys (+).

2) Viimeaikaisen ja varhaisempien tietojen vertailukelpoisuudesta kerrotaan tarkemmin Yleistä-osassa.

Taulukko 8.2

Maksutase: vaihtotase ja pääomansiirrot¹⁾

(miljardia euroa, miljardia ecua vuoden 1998 loppuun)

1. Keskeiset erät

	Vaihtotase											Pääomansiirrot		
	Yhteensä			Tavarat		Palvelut		Tuotannon- tekijäkorvaukset		Tulonsiirrot		Tulot 12	Menot 13	
	Tulot 1	Menot 2	Netto 3	Tulot 4	Menot 5	Tulot 6	Menot 7	Tulot 8	Menot 9	Tulot 10	Menot 11			
1997	1 218,5	1 156,3	62,1	754,6	638,3	214,2	211,0	189,5	204,7	60,1	102,3	18,9	5,9	
1998	1 277,7	1 245,8	31,9	784,4	675,4	231,9	233,0	198,5	227,3	63,0	110,1	17,7	5,3	
1999	1 334,5	1 352,7	-18,3	818,1	742,5	244,5	256,4	207,0	242,7	64,8	111,1	19,1	6,3	
2000	1 597,6	1 657,5	-59,9	986,8	951,3	279,5	295,7	264,0	290,7	67,2	119,9	18,3	8,7	
2000	Euroalueen laajeneminen													
2000	III	400,2	415,0	-14,8	246,6	234,8	75,5	77,9	65,7	75,3	12,3	27,0	4,4	2,9
	IV	437,4	454,8	-17,4	274,6	265,1	75,1	80,8	72,7	76,6	14,9	32,3	5,9	2,5
2000	elo	126,1	132,8	-6,7	77,4	75,6	24,9	26,1	20,0	21,4	3,8	9,8	1,5	1,3
	syys	140,1	143,1	-3,0	86,1	83,3	25,0	26,2	24,5	26,2	4,5	7,3	1,7	0,9
	loka	146,0	151,5	-5,4	94,2	89,8	25,3	26,9	22,9	24,9	3,6	9,8	0,9	0,6
	marras	145,2	150,2	-5,0	93,9	92,0	24,3	25,1	21,9	22,7	5,1	10,3	2,2	0,8
	joulu	146,2	153,1	-7,0	86,6	83,3	25,5	28,7	27,9	29,0	6,2	12,2	2,9	1,1
2001	I	423,3	433,9	-10,5	254,5	249,0	68,7	73,7	70,6	79,6	29,6	31,5	4,4	1,5
	II	432,8	444,1	-11,3	261,2	246,1	82,2	76,0	74,4	90,0	14,9	31,9	5,3	1,8
	III	414,0	415,3	-1,3	253,7	234,3	80,5	79,7	66,1	74,6	13,7	26,8	2,7	1,6
2001	tammi	140,4	151,5	-11,1	79,8	83,7	22,4	24,8	22,6	30,1	15,6	12,9	1,8	0,5
	helmi	135,1	133,9	1,2	82,3	78,9	22,4	23,5	22,5	23,1	7,9	8,4	1,9	0,4
	maalis	147,8	148,5	-0,6	92,4	86,4	23,9	25,4	25,4	26,4	6,1	10,2	0,7	0,5
	huhti	138,4	145,1	-6,7	83,2	80,3	26,1	24,5	23,3	30,1	5,8	10,3	2,6	0,4
	touko	147,1	150,1	-3,0	88,5	84,4	28,1	25,4	25,7	30,1	4,9	10,2	1,4	1,0
	kesä	147,3	148,9	-1,6	89,5	81,4	28,1	26,2	25,5	29,8	4,2	11,5	1,3	0,4
	heinä	147,9	152,0	-4,1	90,0	81,6	28,6	27,7	24,5	32,6	4,8	10,1	1,0	0,6
	elo	133,4	129,2	4,2	80,9	74,9	27,7	26,9	20,4	20,1	4,4	7,3	1,1	0,5
	syys	132,8	134,1	-1,3	82,7	77,8	24,3	25,1	21,2	21,9	4,6	9,3	0,6	0,5
	loka	146,6	146,5	0,1	95,1	85,5	25,9	25,7	21,1	25,4	4,4	9,8	1,0	0,6

2. Keskeiset vaihtotaseen erät (kausivaihtelusta puhdistetut)

	Vaihtotase												
	Yhteensä			Tavarat		Palvelut		Tuotannon- tekijäkorvaukset		Tulonsiirrot		Tulot 10	Menot 11
	Tulot 1	Menot 2	Netto 3	Tulot 4	Menot 5	Tulot 6	Menot 7	Tulot 8	Menot 9	Tulot 10	Menot 11		
1999	III	334,8	340,7	-6,0	209,0	190,0	61,1	64,3	48,7	57,6	15,9	28,8	
	IV	353,1	365,0	-11,9	217,5	203,7	64,0	68,3	53,9	64,1	17,8	28,9	
2000	I	371,1	378,7	-7,6	229,3	217,2	65,6	68,7	59,8	65,4	16,4	27,4	
	II	387,3	407,2	-19,8	241,5	231,8	67,3	72,6	60,9	70,0	17,7	32,7	
	III	410,5	426,4	-16,0	252,9	245,0	71,6	74,2	70,2	79,0	15,8	28,2	
	IV	431,7	449,5	-17,8	264,8	259,8	75,5	80,9	73,8	76,8	17,5	32,1	
2000	elo	137,2	142,8	-5,6	85,1	81,6	23,4	24,3	23,4	26,8	5,2	10,0	
	syys	142,2	143,3	-1,1	86,9	83,3	24,8	25,9	24,9	26,4	5,6	7,7	
	loka	141,8	146,8	-5,0	87,1	84,8	24,7	26,3	24,7	25,4	5,3	10,3	
	marras	144,6	149,7	-5,0	88,4	86,8	25,4	26,3	24,7	25,8	6,1	10,8	
	joulu	145,3	153,1	-7,8	89,4	88,2	25,4	28,3	24,5	25,6	6,1	11,0	
2001	I	428,6	436,1	-7,5	260,8	247,6	76,4	77,0	72,1	82,0	19,2	29,4	
	II	429,0	440,6	-11,6	262,1	246,7	80,1	77,6	69,1	82,5	17,7	33,7	
	III	422,6	427,9	-5,3	258,9	244,8	75,4	76,7	70,6	77,7	17,6	28,7	
2001	tammi	144,1	147,1	-3,0	87,5	83,1	25,4	25,4	24,6	29,6	6,5	9,0	
	helmi	143,4	143,5	0,0	87,2	82,7	26,0	25,8	24,0	25,4	6,3	9,5	
	maalis	141,1	145,6	-4,5	86,1	81,9	25,0	25,8	23,6	26,9	6,3	10,9	
	huhti	143,4	147,7	-4,3	86,5	82,6	27,1	25,8	23,1	28,4	6,7	11,0	
	touko	144,4	145,8	-1,5	87,9	81,7	26,8	25,6	24,1	27,5	5,6	11,0	
	kesä	141,2	147,0	-5,8	87,7	82,5	26,1	26,2	22,0	26,6	5,5	11,7	
	heinä	141,5	149,4	-7,9	85,2	83,1	25,4	25,7	25,0	30,0	5,9	10,5	
	elo	143,5	141,1	2,4	87,8	81,7	25,7	25,9	24,1	25,5	5,9	7,9	
	syys	137,6	137,5	0,2	86,0	79,9	24,3	25,2	21,5	22,2	5,9	10,2	
	loka	139,0	139,1	-0,1	85,3	78,1	24,6	24,4	22,6	26,5	6,5	10,1	

Lähde: EKP.

1) Viimeaikaisen ja varhaisempien tietojen vertailukelpoisuudesta kerrotaan tarkemmin Yleistä-osassa.

Taulukko 8.3

Maksutase: tuotannontekijäkorvaukset

(miljardia euroa, bruttovirrat)

	Yhteensä		Palkansaaja-korvaukset		Pääomakorvaukset							
	Tulot 1	Menot 2	Tulot 3	Menot 4	Yhteensä		Suorat sijoitukset		Arvopaperisijoitukset		Muut sijoitukset	
					Tulot 5	Menot 6	Tulot 7	Menot 8	Tulot 9	Menot 10	Tulot 11	Menot 12
1999	207,0	242,7	12,6	5,0	194,4	237,7	42,7	50,3	64,1	101,5	87,7	85,9
2000	264,0	290,7	13,2	5,4	250,8	285,2	57,4	59,3	74,6	106,9	118,7	119,0
2000 II	66,7	75,7	3,3	1,5	63,4	74,2	16,2	13,8	19,7	32,2	27,5	28,2
2000 III	65,7	75,3	3,3	1,5	62,4	73,8	14,3	15,2	18,9	28,7	29,3	29,8
2000 IV	72,7	76,6	3,4	1,3	69,3	75,3	16,7	17,0	18,9	24,2	33,7	34,1
<i>Euroalueen laajeneminen</i>												
2001 I	70,6	79,6	3,3	1,1	67,2	78,5	15,6	15,4	17,8	26,3	33,8	36,8
2001 II	74,4	90,0	3,6	1,5	70,9	88,5	19,3	15,5	20,8	39,4	30,8	33,7

	Suorien sijoitusten tuotot				Arvopaperisijoitusten tuotot			
	Oman pääoman tuotot		Korot		Oman pääoman tuotot		Korot	
	Tulot 13	Menot 14	Tulot 15	Menot 16	Tulot 17	Menot 18	Tulot 19	Menot 20
1999	36,2	46,1	6,4	4,2	9,5	34,0	54,6	67,5
2000	47,4	52,2	10,0	7,1	14,2	30,6	60,5	76,3
2000 II	13,5	12,1	2,7	1,7	5,9	12,8	13,8	19,4
2000 III	11,9	13,2	2,4	2,0	3,4	7,6	15,5	21,1
2000 IV	13,3	14,8	3,3	2,3	3,0	5,5	16,0	18,7
<i>Euroalueen laajeneminen</i>								
2001 I	13,1	13,0	2,5	2,4	2,4	7,0	15,4	19,4
2001 II	16,7	13,1	2,6	2,4	4,2	16,8	16,6	22,6

Lähde: EKP.

Taulukko 8.4

Maksutase: suorat sijoitukset¹⁾

(miljardia euroa [miljardia ecua vuoden 1998 loppuun], nettovirrat)

	Ulkomaille			Euroalueelle		
	Yhteensä	Oma pääoma ja uudelleen sijoitetut voitot	Muu pääoma, lähinnä konsernien sisäisiä lainoja	Yhteensä	Oma pääoma ja uudelleen sijoitetut voitot	Muu pääoma, lähinnä konsernien sisäisiä lainoja
	1	2	3	4	5	6
1997	-93,1	.	.	48,6	.	.
1998	-172,8	.	.	91,5	.	.
1999	-315,6	-234,7	-81,0	197,5	144,2	53,3
2000	-382,4	-283,6	-98,7	400,0	296,4	103,6
2000 III	-124,8	-117,8	-7,0	37,6	28,6	9,0
IV	-93,3	-67,9	-25,4	79,7	32,7	47,1
2000 elo	-50,4	-56,1	5,7	15,0	4,8	10,2
syys	-47,1	-26,4	-20,6	14,4	5,5	8,9
loka	-35,9	-31,7	-4,2	17,5	11,1	6,4
marras	-35,6	-25,7	-9,9	37,0	24,4	12,6
joulu	-21,8	-10,5	-11,3	25,2	-2,8	28,0
<i>Euroalueen laajeneminen</i>						
2001 I	-65,4	-26,5	-38,9	24,7	28,7	-4,0
II	-78,2	-59,9	-18,3	27,7	17,3	10,4
III	-37,3	-22,5	-14,8	25,4	13,6	11,8
2001 tammi	-17,4	-11,6	-5,8	7,5	5,1	2,4
helmi	-15,0	-1,9	-13,1	17,4	15,3	2,1
maalis	-33,0	-13,0	-20,0	-0,2	8,4	-8,5
huhti	-6,7	-9,6	2,9	7,5	3,6	3,9
touko	-51,2	-41,1	-10,1	10,3	10,3	0,0
kesä	-20,3	-9,3	-11,1	10,0	3,4	6,5
heinä	-6,0	-11,8	5,8	13,2	5,4	7,8
elo	-12,2	-5,6	-6,6	6,2	4,5	1,7
syys	-19,1	-5,1	-14,0	6,0	3,7	2,3
loka	-2,0	-4,6	2,6	7,3	3,0	4,3

Lähde: EKP.

1) Pääoman tuonti (+), pääoman vienti (-).

Taulukko 8.5

Maksutase: arvopaperisijoitukset¹⁾

(miljardia euroa [miljardia ecua vuoden 1998 loppuun], nettovirrat)

1. Vaateittain²⁾

	Yhteensä		Osakkeet		Velkapaperit					
	Saamiset	Velat	Saamiset	Velat	Saamiset			Velat		
					Yhteensä	Joukkolainat	Rahamarkkinapaperit	Yhteensä	Joukkolainat	Rahamarkkinapaperit
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
1998	-363,3	253,3	-116,2	104,0	-247,1	-238,9	-8,2	149,3	121,6	27,7
1999	-311,4	265,7	-156,3	92,4	-155,1	-154,4	-0,7	173,4	117,4	55,9
2000	-412,8	301,2	-288,5	44,9	-124,3	-102,7	-21,6	256,3	229,6	26,7
2000 III	-98,4	98,7	-56,9	37,3	-41,4	-34,8	-6,6	61,4	71,8	-10,4
2000 IV	-78,4	91,1	-59,9	38,4	-18,5	-15,6	-2,9	52,7	59,4	-6,7
2000 elo	-26,0	39,9	-20,7	22,4	-5,3	-4,0	-1,4	17,6	18,5	-0,9
2000 syys	-35,9	31,9	-11,1	7,9	-24,8	-23,0	-1,8	24,0	27,1	-3,1
2000 loka	-19,5	20,0	-9,1	2,7	-10,4	-10,4	0,0	17,4	25,0	-7,6
2000 marras	-25,9	28,1	-16,4	7,6	-9,5	-7,5	-2,0	20,6	23,8	-3,2
2000 joulou	-33,0	42,9	-34,4	28,2	1,4	2,3	-0,9	14,7	10,6	4,1
<i>Euroalueen laajeneminen</i>										
2001 I	-82,9	44,4	-29,1	18,7	-53,8	-37,2	-16,6	25,7	24,5	1,2
2001 II	-71,6	99,3	-36,8	108,9	-34,7	-44,6	9,9	-9,6	-0,4	-9,2
2001 III	-3,4	65,8	2,8	42,7	-6,2	-14,7	8,5	23,1	29,4	-6,3
2001 tammi	-36,9	-5,9	-20,7	-0,4	-16,2	-6,9	-9,3	-5,5	-9,1	3,6
2001 helmi	-29,2	26,9	-12,6	12,5	-16,6	-16,4	-0,2	14,4	16,2	-1,8
2001 maalisk	-16,7	23,3	4,3	6,5	-21,0	-13,9	-7,1	16,8	17,4	-0,6
2001 huhti	-19,9	-0,6	-14,0	9,9	-5,9	-11,8	5,9	-10,5	-3,2	-7,2
2001 touko	-25,9	41,9	-12,0	58,1	-13,9	-15,8	1,9	-16,2	-12,5	-3,7
2001 kesä	-25,8	58,0	-10,8	40,9	-15,0	-17,0	2,1	17,1	15,4	1,7
2001 heinä	-12,4	14,0	-8,4	12,8	-4,0	-7,9	3,9	1,2	3,0	-1,8
2001 elokuu	-18,0	35,9	-2,6	15,3	-15,4	-16,3	0,9	20,5	19,4	1,1
2001 syys	27,1	15,9	13,8	14,5	13,2	9,5	3,7	1,4	7,1	-5,7
2001 loka	-36,4	36,7	-5,8	25,6	-30,6	-20,6	-10,1	11,1	9,0	2,1

2. Saamiset vaateittain ja omistajasektoreittain

	Osakkeet				Velkapaperit							
	Eurojärjestelmä	Julkisyhteisöt	Rahalaitokset (pl. eurojärjestelmä)	Muut sektorit	Joukkolainat				Rahamarkkinapaperit			
					Eurojärjestelmä	Julkisyhteisöt	Rahalaitokset (pl. eurojärjestelmä)	Muut sektorit	Eurojärjestelmä	Julkisyhteisöt	Rahalaitokset (pl. eurojärjestelmä)	Muut sektorit
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12
1999	0,1	-2,1	-1,5	-152,8	0,1	-1,7	-15,4	-137,4	0,9	-0,1	-8,1	6,7
2000	0,0	-2,5	-4,4	-281,6	-1,7	-1,2	-72,7	-27,2	2,2	-0,7	-11,5	-11,5
2000 II	0,0	-0,7	1,4	-57,0	0,6	-0,7	-11,5	-13,3	0,0	-0,1	-5,5	-0,3
2000 III	-0,1	-0,4	-2,4	-54,1	-2,3	-0,4	-14,8	-17,4	0,5	-1,4	-7,5	1,8
2000 IV	0,0	-0,6	-5,0	-54,3	0,9	0,0	2,7	-19,2	0,6	0,9	0,8	-5,1
<i>Euroalueen laajeneminen</i>												
2001 I	-0,1	-0,4	-11,0	-17,6	1,0	-0,6	-16,3	-21,4	-1,3	-1,2	-18,0	4,0
2001 II	0,0	-0,7	6,2	-42,3	0,6	0,0	-22,4	-22,9	-0,7	0,0	2,1	8,5

Lähde: EKP.

1) Pääoman tuonti (+), pääoman vienti (-).

2) Viimeaikaisten ja varhaisempien tietojen vertailukelpoisuudesta kerrotaan tarkemmin Yleistä-osassa.

Taulukko 8.6

Maksutase: muut sijoitukset ja valuuttavaranto

(miljardia euroa [miljardia ecua vuoden 1998 loppuun], nettovirrat)

1. Muut sijoitukset sektoreittain^{1), 2)}

	Yhteensä		Eurojärjestelmä		Julkisyhteisöt		Rahalaitokset (pl. eurojärjestelmä)						Muut sektorit	
	Saamiset	Velat	Saamiset	Velat	Saamiset	Velat	Yhteensä		Pitkäaikaiset		Lyhytaikaiset		Saamiset	Velat
							Saamiset	Velat	Saamiset	Velat	Saamiset	Velat		
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14
1998	-81,9	204,9	-0,7	3,5	-1,0	-6,1	-22,6	192,4	-37,6	40,4	15,0	152,0	-57,6	15,2
1999	-32,5	192,6	-2,0	6,6	3,3	-13,0	18,1	161,1	-47,2	53,8	65,3	107,3	-51,8	37,8
2000	178,9	350,5	-1,1	0,9	-2,5	1,0	-131,3	289,6	-49,3	53,0	-82,0	236,6	-44,0	58,9
2000 III	-31,7	108,9	0,2	-2,0	-5,4	2,7	-17,2	74,9	-12,0	8,4	-5,2	66,5	-9,3	33,3
2000 IV	-49,5	74,0	-0,9	2,9	5,7	3,4	-63,9	59,5	-22,7	11,8	-41,1	47,6	9,6	8,3
2000 elo	-29,9	57,7	0,4	-2,2	-2,1	1,9	-22,5	25,6	-2,0	-1,0	-20,6	26,6	-5,6	32,4
2000 syys	-7,0	30,0	0,0	1,7	-5,6	-0,7	-5,3	33,0	-2,8	2,4	-2,5	30,6	3,9	-4,0
2000 loka	-8,5	28,4	-0,4	0,7	8,1	1,7	-18,4	25,0	-3,2	6,3	-15,2	18,7	2,1	1,1
2000 marras	-51,0	45,9	-0,3	0,9	-2,9	0,6	-50,6	48,0	-6,4	8,1	-44,2	39,9	2,8	-3,7
2000 joul	10,0	-0,4	-0,2	1,2	0,4	1,2	5,1	-13,5	-13,2	-2,5	18,3	-11,0	4,6	10,8
<i>Euroalueen laajeneminen</i>														
2001 I	136,1	238,3	0,8	-2,6	2,4	-8,2	-135,0	261,7	-7,4	1,8	-127,6	259,9	-4,3	-12,6
2001 II	6,6	3,4	-0,8	4,3	-0,3	2,7	12,4	-8,5	-10,1	16,9	22,6	-25,4	-4,7	4,9
2001 III	-66,0	-19,3	1,0	-0,9	-1,2	0,2	-59,1	-24,2	-7,8	6,1	-51,3	-30,3	-6,7	5,6
2001 tammi	-45,2	102,4	0,5	1,3	3,6	-6,4	-51,4	108,2	-3,9	-1,9	-47,5	110,1	2,1	-0,7
2001 helmi	-6,6	10,4	0,3	-2,1	0,1	-3,8	-4,8	16,8	-2,8	4,7	-2,0	12,1	-2,2	-0,5
2001 maal	-84,3	125,5	0,0	-1,8	-1,3	2,0	-78,7	136,7	-0,7	-1,0	-78,0	137,7	-4,3	-11,3
2001 huhti	9,6	14,1	-0,3	-1,6	-0,2	-0,8	14,6	16,3	-0,3	5,5	14,9	10,8	-4,5	0,1
2001 touko	1,7	14,6	-0,3	1,6	1,2	2,4	4,8	4,8	-7,3	3,9	12,1	0,9	-4,1	5,8
2001 kesä	-4,6	-25,3	-0,3	4,2	-1,3	1,2	-7,0	-29,5	-2,5	7,5	-4,4	-37,0	3,9	-1,1
2001 heinä	45,2	-61,2	0,7	-0,4	-1,5	0,9	48,7	-63,8	-0,6	0,1	49,3	-63,9	-2,7	2,1
2001 elo	-35,2	22,6	0,1	-2,4	0,7	-2,6	-34,0	26,6	-3,8	2,9	-30,2	23,7	-2,0	1,0
2001 syys	-76,0	19,3	0,1	1,9	-0,4	1,9	-73,8	13,0	-3,4	3,1	-70,3	9,9	-1,9	2,6
2001 loka	-26,5	12,7	-0,5	4,5	-0,2	2,1	-22,4	7,1	-4,4	2,9	-18,0	4,2	-3,3	-1,1

2. Muut sijoitukset sektoreittain ja vaateittain¹⁾

2.1. Eurojärjestelmä

	Lainat / käteinen ja talletukset			Muut saamiset/velat		
	Saamiset	Velat	Netto	Saamiset	Velat	Netto
	1	2	3	4	5	6
1999	-1,2	6,7	5,5	-0,8	-0,1	-0,9
2000	-1,1	0,9	-0,2	0,0	0,0	0,0
2000 II	-0,3	2,9	2,6	0,0	0,0	0,0
2000 III	0,2	-2,0	-1,8	0,0	0,0	0,0
2000 IV	-0,9	2,9	2,0	0,0	0,0	0,0
<i>Euroalueen laajeneminen</i>						
2001 I	0,8	-2,7	-1,9	0,0	0,0	0,0
2001 II	-0,8	4,3	3,5	0,0	0,0	0,0

Lähde: EKP.

1) Pääoman tuonti (+), pääoman vienti (-).

2) Viimeaikaisten ja varhaisempien tietojen vertailukelpoisuudesta kerrotaan tarkemmin Yleistä-osassa.

2.2. Julkisyhteisöt

	Kauppaluotot			Lainat / käteinen ja talletukset			Muut saamiset/velat		
	Saamiset	Velat	Netto	Saamiset	Velat	Netto	Saamiset	Velat	Netto
	7	8	9	10	11	12	13	14	15
1999	0,0	0,0	0,0	4,4	-13,1	-8,7	-1,2	0,2	-1,0
2000	0,1	0,0	0,1	-1,8	1,0	-0,8	-0,8	0,0	-0,8
2000	0,0	0,0	0,0	1,4	0,6	2,0	-0,5	0,1	-0,3
III	0,0	0,0	0,0	-5,1	2,6	-2,5	-0,3	0,1	-0,2
IV	0,1	0,0	0,1	5,3	3,2	8,6	0,3	0,2	0,4
<i>Euroalueen laajeneminen</i>									
2001	0,0	0,0	0,0	2,9	-8,0	-5,1	-0,5	-0,2	-0,7
II	0,0	0,0	0,0	0,1	2,6	2,7	-0,4	0,1	-0,3

2.3. Rahalaitokset (pl. eurojärjestelmä)

	Lainat / käteinen ja talletukset			Muut saamiset/velat		
	Saamiset	Velat	Netto	Saamiset	Velat	Netto
	16	17	18	19	20	21
1999	17,3	160,4	177,7	0,8	0,7	1,5
2000	-127,3	284,3	157,0	-4,1	5,3	1,3
2000	-24,8	-17,3	-42,1	0,9	0,8	1,7
III	-15,8	74,9	59,1	-1,4	0,0	-1,4
IV	-62,4	55,1	-7,4	-1,4	4,4	2,9
<i>Euroalueen laajeneminen</i>						
2001	-130,5	257,8	127,3	-4,5	3,9	-0,6
II	15,9	-11,3	4,6	-3,4	2,8	-0,6

2.4. Muut sektorit

	Kauppaluotot			Lainat / käteinen ja talletukset			Muut saamiset/velat		
	Saamiset	Velat	Netto	Saamiset	Velat	Netto	Saamiset	Velat	Netto
	22	23	24	25	26	27	28	29	30
1999	-7,5	4,8	-2,7	-21,3	20,4	-1,0	-23,0	12,7	-10,3
2000	-14,9	10,4	-4,5	-23,8	53,6	29,8	-5,4	-5,0	-10,4
2000	-3,1	1,9	-1,2	0,1	2,7	2,8	-0,1	-1,1	-1,2
III	-4,3	3,0	-1,3	-4,0	30,3	26,3	-1,0	0,0	-1,0
IV	-4,3	1,3	-2,9	17,7	4,5	22,3	-3,9	2,4	-1,5
<i>Euroalueen laajeneminen</i>									
2001	-4,8	4,2	-0,6	3,0	-16,3	-13,3	-2,5	-0,4	-3,0
II	-3,6	1,8	-1,8	0,2	3,8	4,0	-1,3	-0,8	-2,1

3. Valuuttavaranto¹⁾

	Yhteensä	Kulta	Erityiset nosto-oikeudet	Varanto-osuus IMF:ssä	Valuuttasaamiset							Muut saamiset
					Yhteensä	Käteinen ja talletukset		Arvopaperit			Johdannaiset	
						Rahaviranomaiset ja BIS	Pankit	Osakkeet	Joukkolainat	Rahamarkkinapaperit		
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	
1999	10,1	0,3	1,0	2,0	6,7	12,5	-11,4	0,2	3,5	2,0	-0,1	0,2
2000	17,6	1,0	0,3	2,9	11,6	4,3	2,9	0,0	-5,6	10,1	-0,1	1,7
2000	3,3	0,0	-0,1	3,3	0,8	-1,7	1,7	0,0	-4,5	5,4	0,0	-0,7
III	4,7	0,3	-0,1	0,0	3,6	2,4	3,2	0,0	-5,5	3,5	-0,1	0,8
IV	10,7	0,0	0,3	-0,6	10,5	1,1	3,8	0,0	0,8	4,7	0,0	0,5
<i>Euroalueen laajeneminen</i>												
2001	9,5	0,3	-0,4	0,2	10,8	7,8	-6,9	-1,1	5,2	5,7	0,0	-1,3
II	2,5	-0,1	-0,6	-0,7	5,0	0,2	-0,8	0,0	5,5	0,0	0,0	-1,1

Lähde: EKP.

1) Lisäys (-), vähennys (+).

Taulukko 8.7

Ulkomainen varallisuus ja valuuttavaranto

1. Ulkomainen nettovarallisuus¹⁾

(miljardia euroa [miljardia ecua vuonna 1997]; saamiset vähennettynä veloilla; ajanjakson lopun kantatieto)

	Yhteensä	Suorat sijoitukset			Arvopaperisijoitukset						Johdannaiset	Muut sijoitukset				Valuuttavaranto
		Yhteensä	Oma pääoma (ml. uudelleen sijoitetut voitot)	Muu pääoma	Yhteensä	Osakkeet	Velkapaperit			Yhteensä		Kauppaluotot	Lainat/käteinen ja talletukset	Muut saamiset/velat		
							Yhteensä	Joukkolainat	Rahamarkkinapaperit							
															1	
1997	32,7	177,6	148,6	29,1	-724,7	-358,7	-366,0	-339,8	-26,2	-5,9	222,4	79,8	51,3	91,4	363,3	
1998	-147,9	152,2	124,2	28,0	-713,5	-462,0	-251,5	-229,0	-22,5	2,3	81,7	100,0	-107,1	88,8	329,4	
1999	-75,0	402,4	318,9	83,5	-752,8	-591,3	-161,4	-108,4	-53,0	10,1	-107,3	111,9	-338,2	119,0	372,6	
2000	-101,4	466,6	395,0	71,6	-666,8	-366,9	-299,9	-263,1	-36,7	7,0	-286,2	115,7	-530,4	128,5	378,0	
<i>Euroalueen laajeneminen</i>																
2001 tammi 1.	-152,1	459,3	388,5	70,8	-721,5	-375,8	-345,7	-308,6	-37,1	7,0	-288,2	114,9	-531,6	128,5	391,2	

Lähde: EKP.

1) Viimeaikaisten ja varhaisempien tietojen vertailukelpoisuudesta kerrotaan tarkemmin Yleistä-osassa.

2. Eurojärjestelmän ja Euroopan keskuspankin¹⁾ valuuttavaranto ja siihen liittyvät saamiset

(miljardia euroa; ajanjakson lopun kantatieto, ellei toisin mainita)

	Valuuttavaranto														Lisätieto: valuuttavarantoon liittyvät saamiset
	Yhteensä	Kulta		Erityiset nosto- oikeudet	Varanto- osuus IMF:ssä	Valuutasaamiset								Muut saami- set	
		Miljoonaa troy- unssia	Yhteensä			Käteinen ja talletukset		Arvopaperit				Johdan- naiset			
						Raha- viran- omaiset ja BIS	Pankit	Yhteen- sä	Osak- keet	Joukko- lainat	Raha- mark- kina- paperit				
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	
Eurojärjestelmä²⁾															
1998 joul ³⁾	329,4	99,6	404,131	5,2	23,4	199,9	12,6	18,3	169,0	0,0	116,6	52,4	0,0	1,3	7,6
1999 joul ³⁾	372,6	116,4	402,762	4,5	24,3	225,1	12,8	21,4	191,1	0,0	134,3	56,7	-0,2	2,4	14,6
2000 joul ³⁾	378,0	117,8	399,537	4,3	20,8	234,2	9,2	20,2	204,2	0,0	153,9	50,3	0,7	0,7	15,8
<i>Euroalueen laajeneminen</i>															
2001 tammi 1.	391,2	119,2	404,119	4,3	21,2	245,7	9,2	27,6	208,2	0,0	157,9	50,3	0,7	0,7	16,3
2001 tammi	385,8	115,0	404,119	4,5	22,3	243,2	11,8	19,9	210,7	-	-	-	0,8	0,8	20,9
helmi	383,8	116,5	404,119	4,8	21,3	240,5	10,4	21,7	207,8	-	-	-	0,6	0,6	21,2
maalis ⁴⁾	393,0	117,6	403,153	4,9	21,4	246,9	9,7	27,3	209,5	-	-	-	0,5	2,1	20,2
huhti	386,3	119,5	403,153	4,9	21,1	240,2	11,5	23,7	204,6	-	-	-	0,4	0,6	23,4
touko	408,4	127,2	403,153	5,6	22,3	251,5	10,6	25,7	215,0	-	-	-	0,2	1,8	22,9
kesä ⁴⁾	410,0	128,6	403,089	5,7	22,9	249,6	9,8	28,4	211,2	-	-	-	0,2	3,2	22,7
heinä ⁴⁾	397,1	122,3	402,639	5,5	22,7	242,7	8,5	32,7	201,2	-	-	-	0,4	3,9	23,8
elo ⁴⁾	381,8	120,0	402,430	5,5	21,9	232,4	8,3	26,3	197,3	-	-	-	0,5	2,0	23,7
syys ⁴⁾	393,4	129,0	401,904	5,4	25,8	232,0	10,2	24,7	196,7	-	-	-	0,4	1,2	21,9
loka ⁴⁾	393,6	123,9	401,902	5,4	24,9	237,4	8,6	31,2	197,1	-	-	-	0,5	2,1	22,0
marras ⁴⁾	396,5	124,4	401,903	5,4	24,7	240,1	7,9	31,8	199,9	-	-	-	0,4	1,9	22,2
Euroopan keskuspankki⁵⁾															
1999 joul ³⁾	49,3	7,0	24,030	0,0	0,0	40,6	0,3	6,0	34,3	0,0	27,7	6,5	0,0	1,7	2,6
2000 joul ³⁾	44,7	7,0	24,030	0,0	0,0	36,9	0,6	6,1	30,0	0,0	19,8	10,2	0,3	0,7	3,8
<i>Euroalueen laajeneminen</i>															
2001 tammi	45,7	7,0	24,656	0,0	0,0	37,9	0,7	2,6	34,3	-	-	-	0,3	0,7	3,5
helmi	46,2	7,1	24,656	0,0	0,0	38,4	0,6	3,9	33,9	-	-	-	0,1	0,6	3,0
maalis	46,3	7,2	24,656	0,0	0,0	37,0	0,6	5,2	31,1	-	-	-	0,0	2,1	3,9
huhti	44,8	7,3	24,656	0,0	0,0	37,0	0,8	5,2	31,0	-	-	-	0,0	0,5	3,6
touko	49,6	7,8	24,656	0,0	0,0	40,0	0,8	5,2	34,0	-	-	-	0,0	1,8	2,7
kesä	50,7	7,9	24,656	0,1	0,0	40,0	0,9	6,8	32,3	-	-	-	0,0	2,8	3,1
heinä	49,8	7,5	24,656	0,1	0,0	38,4	1,0	7,8	29,6	-	-	-	0,0	3,9	2,9
elo	45,5	7,3	24,656	0,1	0,0	36,1	1,1	4,2	30,8	-	-	-	0,0	2,0	3,5
syys	44,5	7,9	24,656	0,1	0,0	35,4	1,4	3,4	30,6	-	-	-	0,0	1,1	3,9
loka	47,9	7,6	24,656	0,1	0,0	38,5	0,9	5,5	32,1	-	-	-	0,0	1,8	2,8
marras	48,3	7,6	24,656	0,1	0,0	38,7	0,9	4,2	33,6	-	-	-	0,0	1,9	3,2

Lähde: EKP.

1) Valuuttavarantoa ja valuuttamääräistä likviditeettiä koskevan raportointimallin mukaisia lisätietoja on saatavissa EKP:n verkkosivuilla.

2) Kattavuus- ja arvostuserojen vuoksi luvut eivät ole täysin verrattavissa taulukon 1.1 lukuihin.

3) Tilanne 1.1.1999.

4) Eurojärjestelmän kultavarantojen muutos johtuu siitä, että eräs keskuspankki myi kultaa 26.9.1999 tehdyn keskuspankkien kultasopimuksen ehtojen mukaisesti.

5) Osa eurojärjestelmän valuuttavarantoa.

9 Euroalueen ulkomaankauppa

Taulukko 9

1. Arvot, määrät ja yksikköarvot hyödykkeittäin^{1,2)}

(kausivaihtelusta puhdistamaton, ellei toisin mainita)

	Tavaroiden vienti (fob)					Tavaroiden tuonti (cif)					Yhteensä (kp.) (1995 = 100)		
	Yhteensä	Raaka- aineet ja tuotanto- hyödykkeet	Investoin- titavarat	Kulutus- tavarat	Lisätieto: Valmistetut tavarat	Yhteensä	Raaka- aineet ja tuotanto- hyödykkeet	Investoin- titavarat	Kulutus- tavarat	Lisätieto: Valmistetut tavarat	Öljy	Vienti	Tuonti
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13
Arvot (miljardia euroa [miljardia ecua vuoden 1998 loppuun]; 1995 = 100 sarakkeet 12 ja 13)													
1997	762,8	357,3	168,3	202,3	661,0	674,2	389,3	104,8	161,4	481,9	62,6	122,5	119,8
1998	797,1	369,6	179,8	213,6	697,8	711,4	393,3	122,9	175,8	540,3	41,6	128,1	126,4
1999	832,8	386,5	183,2	224,2	725,0	781,2	423,2	143,6	192,1	590,6	61,5	133,8	138,8
2000	1 010,1	480,7	221,3	264,7	880,0	1 002,9	576,7	178,4	217,0	725,7	118,5	162,3	178,2
2000													
II	248,4	118,7	55,2	63,7	216,4	244,5	140,5	43,9	52,7	178,9	26,3	157,7	172,8
III	251,0	120,8	53,7	65,8	218,6	246,3	143,0	41,8	54,2	176,6	31,8	165,8	184,2
IV	279,8	130,9	63,9	73,3	243,8	278,8	159,7	52,0	57,8	199,4	34,3	173,8	195,5
<i>Euroalueen laajeneminen</i>													
2001													
I	258,8	121,7	56,2	67,9	226,7	260,5	148,5	47,4	54,4	190,5	27,0	173,1	182,2
II	265,7	121,9	58,5	68,3	232,6	258,1	145,4	44,2	54,0	186,7	28,0	172,6	182,5
III	255,6	115,7	54,9	69,0	223,6	237,9	131,9	37,3	54,6	170,7	27,6	172,0	177,5
2001													
touko	90,8	42,1	19,7	23,4	79,3	87,9	50,1	14,9	18,2	63,7	9,3	172,3	179,3
kesä	91,6	41,8	20,2	24,0	80,6	86,4	48,7	14,4	18,6	62,4	10,0	175,4	185,6
heinä	91,8	41,8	19,5	24,8	80,9	83,3	46,4	12,9	18,9	59,7	9,4	169,5	180,0
elo	81,3	36,7	18,1	21,2	70,9	76,6	41,8	11,6	18,0	54,7	9,4	176,5	180,2
syys	82,5	37,2	17,3	23,0	71,8	78,1	43,7	12,7	17,8	56,2	8,8	170,1	172,5
loka	94,5	86,8	167,7	170,7
Määrät (vuotuinen prosenttimuutos; 1995 = 100 sarakkeet 12 ja 13) ³⁾													
1997	10,8	9,1	12,0	10,6	12,0	7,2	8,3	13,1	6,7	10,7	2,4	115,9	110,3
1998	3,6	4,2	5,9	3,6	4,0	11,6	8,1	21,8	7,6	13,4	-4,5	120,1	123,1
1999	2,2	2,9	-0,8	3,5	1,4	6,1	3,5	13,0	7,8	7,1	6,0	122,7	130,6
2000	12,0	12,1	12,5	12,4	13,2	5,3	6,2	11,1	3,9	8,2	4,3	137,6	137,6
2000													
II	14,5	13,8	13,4	14,2	15,5	6,2	6,8	12,9	4,4	10,0	0,2	135,6	137,3
III	9,8	9,3	10,2	12,1	10,8	5,9	7,0	10,5	3,2	8,1	5,5	139,1	140,9
IV	9,7	11,0	13,9	8,2	11,2	3,1	3,8	10,5	0,8	4,4	6,3	142,3	139,7
<i>Euroalueen laajeneminen</i>													
2001													
I	6,4	4,2	11,6	6,0	7,3	1,6	0,7	5,6	-4,3	1,0	-3,1	142,8	138,3
II	2,6	-1,8	4,3	2,3	3,3	-1,7	-3,9	-5,4	-5,4	-2,7	-3,0	140,3	136,6
III	-0,2	-4,7	1,3	0,1	0,5	-4,1	-6,8	-14,3	-4,9	-6,4	-3,7	140,0	136,2
2001													
touko	-3,0	-5,9	-4,7	-1,7	-2,5	-7,2	-8,4	-13,3	-10,3	-7,6	-11,0	140,2	134,2
kesä	3,6	-0,8	6,1	4,1	4,6	-2,3	-5,1	-7,3	-3,2	-3,2	-2,4	142,1	137,5
heinä	4,9	2,2	1,1	2,9	6,2	-1,3	-3,6	-9,6	-1,5	-2,0	-3,0	138,0	133,4
elo	1,8	-5,3	10,7	1,2	2,7	-3,9	-7,2	-16,6	-3,3	-6,4	-2,9	144,0	137,8
syys	-6,8	-10,9	-6,9	-3,7	-7,1	-7,1	-9,3	-16,2	-9,6	-10,2	-5,1	138,0	137,2
loka
Yksikköarvot (vuotuinen prosenttimuutos; 1995 = 100 sarakkeet 12 ja 13) ³⁾													
1997	2,8	2,6	3,5	3,5	2,7	5,8	5,4	5,5	4,8	4,9	4,2	105,7	108,6
1998	0,9	-0,7	0,8	2,0	1,5	-5,4	-6,5	-3,6	1,2	-1,1	-30,4	106,6	102,8
1999	2,3	1,7	2,7	1,4	2,4	3,5	3,9	3,4	1,4	2,0	39,4	108,9	106,2
2000	8,3	11,0	7,4	5,1	7,2	21,9	28,3	11,8	8,7	13,5	84,8	117,8	129,4
2000													
II	6,8	9,5	8,3	3,9	5,7	21,5	28,7	10,9	8,1	12,5	101,4	116,3	125,9
III	9,1	12,7	7,5	4,4	8,5	20,0	26,6	10,4	7,9	12,5	71,0	119,2	130,8
IV	10,0	11,4	7,7	7,4	8,8	23,9	28,3	15,1	12,6	18,1	53,1	122,1	140,0
<i>Euroalueen laajeneminen</i>													
2001													
I	6,6	6,4	5,6	5,4	6,5	8,8	9,1	8,5	8,0	9,3	3,2	121,3	131,8
II	5,8	5,3	4,0	6,7	5,7	6,0	6,1	5,2	7,2	6,1	4,2	123,0	133,6
III	3,1	1,1	2,3	6,5	3,0	-0,3	-2,2	2,9	5,1	2,3	-12,4	122,9	130,4
2001													
touko	5,6	4,5	4,5	6,6	5,6	5,8	5,8	4,8	6,6	5,1	6,9	122,9	133,6
kesä	5,7	4,9	3,0	8,2	5,9	5,4	5,2	5,7	7,0	5,8	0,9	123,5	135,0
heinä	3,9	1,2	6,3	8,4	3,3	5,0	3,4	7,6	7,4	6,6	-4,5	122,8	134,9
elo	3,1	1,4	1,3	7,1	3,1	0,2	-2,2	2,0	5,7	2,8	-10,8	122,6	130,7
syys	2,2	0,8	-0,8	4,3	2,5	-5,6	-7,5	-0,9	2,3	-2,4	-21,1	123,2	125,7
loka

Lähteet: Eurostat ja Eurostatin laskelmiin perustuvat EKP:n laskelmat (määrälaskelmat ja yksikköarvojen puhdistus kausivaihtelusta).

1) Määritelmien, kattavuuden ja kirjausajankohdan erojen vuoksi Eurostatin kokoamat ulkomaankaupan tilastot eivät ole täysin vertailukelpoisia EKP:n kokoaman maksutasetilaston tavarat-erän kanssa (taulukko 8.2).

2) Hyödykejako sarakkeissa 2–4 ja 7–9 noudattaa Broad Economic Categories -luokitusta. Valmistettujen tavaroiden (sarakkeet 5 ja 10) ja öljyn (sarake 11) hyödykejako noudattaa SITC-luokitusta (3. tarkistettu laitos).

3) Yksikköarvoindeksit, joiden perusteella arvioidaan myös viennin määrä, sisältävät Kreikkaa lukuun ottamatta euroalueen tiedot vuodelta 2001.

2. Maaryhmittäin ja maittain¹⁾

(miljardia euroa [miljardia ecua vuoden 1998 loppuun]; kausivaihtelusta puhdistamaton, ellei toisin mainita)

	Yhteensä	Yhteensä (kp.)	Iso- Britannia	Ruotsi	Tanska	Hakija- maat	Sveitsi	Yhdys- vallat	Japani	Aasia pl. Japani	Afrikka	Latina- lainen Amerikka	Muut maat	
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	
Vienti (fob)														
1997	762,8	-	141,7	29,2	19,4	90,2	46,8	102,6	26,5	132,7	43,1	38,1	92,4	
1998	797,1	-	150,2	31,5	20,5	101,5	51,1	119,9	23,9	114,9	49,7	42,4	91,5	
1999	832,8	-	161,4	33,1	21,1	102,9	56,1	135,1	26,8	119,2	48,4	39,1	89,6	
2000	1 010,1	-	188,9	38,6	23,1	130,7	63,2	171,0	34,1	150,8	55,9	46,5	107,2	
2000	II	248,4	244,7	46,6	9,7	5,7	32,4	15,5	41,0	7,9	36,8	14,6	11,0	27,1
	III	251,0	257,2	46,2	9,1	5,5	32,7	15,5	43,1	8,7	37,8	13,6	12,1	26,8
	IV	279,8	269,6	50,8	10,5	6,3	36,9	17,0	48,0	9,3	43,3	15,4	13,4	29,0
<i>Euroalueen laajeneminen</i>														
2001	I	258,8	265,4	49,3	9,7	6,1	33,3	17,0	45,1	9,2	39,8	14,3	12,1	22,9
	II	265,7	264,6	50,7	9,0	7,2	34,0	16,6	45,1	8,3	40,4	15,3	12,7	26,4
	III	255,6	263,8	49,1	7,9	5,9	31,9	16,0	43,5	8,2	39,7	14,2	12,0	.
2001	touko	90,8	88,1	16,8	3,0	3,2	11,9	5,8	15,2	2,7	13,9	5,2	4,3	8,7
	kesä	91,6	89,6	18,0	3,0	2,0	11,7	5,5	15,5	3,0	14,0	5,1	4,5	9,3
	heinä	91,8	86,6	17,2	2,4	1,9	11,4	5,6	16,6	2,8	14,5	5,1	4,7	9,5
	elo	81,3	90,2	14,9	2,6	2,0	10,1	5,1	13,6	2,6	13,2	4,8	4,0	.
	syys	82,5	86,9	17,0	2,9	2,0	10,4	5,3	13,3	2,8	12,1	4,4	3,3	.
	loka	94,5	85,7
Muutos edellisestä vuodesta, %														
2001	loka	-1,6	-
Tuonti (cif)														
1997	674,2	-	117,7	27,1	16,9	60,2	36,9	94,3	43,3	124,8	49,7	28,4	74,8	
1998	711,4	-	122,3	30,8	17,3	71,6	40,9	104,8	48,5	132,0	45,8	29,3	68,0	
1999	781,2	-	131,0	33,2	18,6	80,4	43,2	113,2	53,9	151,8	49,0	30,4	76,5	
2000	1 002,9	-	155,5	37,5	21,7	100,8	49,8	139,7	64,6	210,9	72,1	39,5	110,9	
2000	II	244,5	242,0	37,4	9,6	5,2	24,6	12,2	35,2	16,7	49,9	16,7	10,6	26,4
	III	246,3	257,9	36,6	8,6	5,2	25,0	11,9	33,8	15,1	54,5	17,8	10,0	27,9
	IV	278,8	273,8	43,8	10,2	6,1	27,7	13,2	38,8	17,0	59,4	20,9	10,2	31,5
<i>Euroalueen laajeneminen</i>														
2001	I	260,5	257,2	38,7	8,9	5,2	29,0	13,5	37,5	16,1	53,8	19,8	9,8	28,3
	II	258,1	257,5	39,0	8,6	5,1	29,3	13,1	36,0	15,7	51,9	18,9	11,1	29,5
	III	237,9	250,5	34,8	7,6	5,1	27,8	11,9	30,7	12,7	49,4	17,7	9,9	.
2001	touko	87,9	84,3	13,4	2,9	1,7	9,9	4,5	12,1	5,4	17,6	6,3	3,9	10,2
	kesä	86,4	87,3	13,0	2,9	1,7	10,1	4,3	12,1	4,8	17,5	6,4	3,8	9,9
	heinä	83,3	84,7	11,7	2,4	1,7	9,9	4,5	10,7	4,6	16,8	6,4	3,5	11,1
	elo	76,6	84,7	11,0	2,4	1,7	8,6	3,4	10,7	4,1	16,6	5,6	3,2	.
	syys	78,1	81,1	12,2	2,8	1,7	9,3	4,0	9,3	4,1	16,1	5,7	3,2	.
	loka	86,8	80,3
Muutos edellisestä vuodesta, %														
2001	loka	-9,5	-
Tase														
1997	88,6	-	23,9	2,1	2,5	30,0	9,9	8,3	-16,9	8,0	-6,5	9,7	17,5	
1998	85,7	-	27,8	0,7	3,2	29,9	10,2	15,1	-24,6	-17,2	3,9	13,1	23,5	
1999	51,6	-	30,4	-0,1	2,6	22,5	12,9	21,9	-27,1	-32,6	-0,6	8,7	13,1	
2000	7,2	-	33,4	1,1	1,4	29,9	13,4	31,3	-30,5	-60,1	-16,1	7,1	-3,6	
2000	II	3,9	2,7	9,2	0,1	0,5	7,8	3,3	5,9	-8,8	-13,1	-2,1	0,4	0,7
	III	4,6	-0,7	9,6	0,5	0,3	7,7	3,5	9,3	-6,3	-16,7	-4,2	2,1	-1,1
	IV	1,0	-4,2	7,0	0,3	0,2	9,1	3,8	9,2	-7,7	-16,1	-5,5	3,1	-2,5
<i>Euroalueen laajeneminen</i>														
2001	I	-1,8	8,2	10,7	0,8	0,9	4,4	3,5	7,6	-7,0	-14,0	-5,5	2,3	-5,4
	II	7,7	7,1	11,7	0,5	2,1	4,7	3,4	9,1	-7,3	-11,5	-3,6	1,6	-3,1
	III	17,7	13,2	14,3	0,3	0,8	4,2	4,1	12,8	-4,6	-9,7	-3,4	2,1	.
2001	touko	2,9	3,7	3,5	0,2	1,5	2,0	1,3	3,1	-2,6	-3,7	-1,1	0,4	-1,5
	kesä	5,2	2,3	5,0	0,1	0,3	1,6	1,2	3,3	-1,8	-3,5	-1,3	0,7	-0,6
	heinä	8,5	2,0	5,6	0,0	0,2	1,5	1,1	5,8	-1,8	-2,3	-1,3	1,3	-1,5
	elo	4,7	5,4	3,9	0,2	0,3	1,5	1,6	2,9	-1,5	-3,4	-0,8	0,7	.
	syys	4,4	5,8	4,8	0,1	0,3	1,2	1,3	4,1	-1,3	-4,0	-1,3	0,1	.
	loka	7,6	5,4

Lähteet: Eurostat ja Eurostatin tietoihin perustuvat EKP:n laskelmat (Kauppatase ja Muut maat).

1) Määritelmien, kattavuuden ja kirjausajankohdan erojen vuoksi Eurostatin kokoamat ulkomaankaupan tilastot eivät ole täysin vertailukelpoisia EKP:n kokoaman maksutaseilaston tavarat-erän kanssa (taulukot 8.1 ja 8.2).

10 Valuuttakurssit

Taulukko 10

Valuuttakurssit

(jakson keskiarvo, x yksikköä valuuttaa / 1 ecu tai euro, 1999/1 = 100 [efektiivinen])

	Euron efektiivinen valuuttakurssi ¹⁾						Ecu/euron valuuttakurssit ²⁾			
	Suppea maaryhmä				Laaja maaryhmä		USA:n dollari	Japanin jeni	Sveitsin frangi	Englannin punta
	Nimellinen	Reaalinen: kuluttaja-hinta-indeksi	Reaalinen: tehdasteollisuuden tuottaja-hintaindeksi	Reaalinen: tehdasteollisuuden yksikkötyökustannukset	Nimellinen	Reaalinen: kuluttaja-hinta-indeksi				
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	
1997	99,1	99,4	99,3	100,0	90,4	96,6	1,134	137,1	1,644	0,692
1998	101,5	101,3	101,6	99,6	96,6	99,1	1,121	146,4	1,622	0,676
1999	95,7	95,7	95,7	96,1	96,6	95,8	1,066	121,3	1,600	0,659
2000	85,7	86,5	87,0	86,5	88,2	86,3	0,924	99,5	1,558	0,609
1999	I	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	1,122	130,7	1,599	0,687
	II	96,1	96,0	96,0	96,6	96,5	1,057	127,7	1,600	0,658
	III	94,6	94,7	94,6	94,7	95,5	1,049	118,7	1,602	0,655
	IV	92,2	92,2	92,2	93,1	94,2	1,038	108,4	1,600	0,636
2000	I	89,0	89,6	89,8	89,7	91,1	0,986	105,5	1,607	0,614
	II	86,0	86,6	87,0	87,1	88,4	0,933	99,6	1,563	0,610
	III	84,7	85,7	86,3	85,6	87,3	0,905	97,4	1,544	0,612
	IV	83,0	84,0	84,9	83,5	85,9	0,868	95,3	1,516	0,600
1999	tammi	102,0	101,8	101,8	-	101,4	1,161	131,3	1,605	0,703
	helmi	99,9	99,9	99,8	-	100,0	1,121	130,8	1,598	0,689
	maalis	98,3	98,3	98,4	-	98,7	1,088	130,2	1,595	0,671
	huhti	97,1	96,9	97,0	-	97,5	1,070	128,2	1,602	0,665
	touko	96,6	96,5	96,4	-	96,9	1,063	129,7	1,603	0,658
	kesä	94,7	94,7	94,7	-	95,1	1,038	125,3	1,595	0,650
	heinä	94,8	95,2	94,8	-	95,0	1,035	123,7	1,604	0,658
	elo	95,4	95,6	95,4	-	96,3	1,060	120,1	1,600	0,660
	syys	93,6	93,4	93,4	-	95,2	1,050	112,4	1,602	0,647
	loka	94,4	94,2	94,3	-	96,3	1,071	113,5	1,594	0,646
	marras	92,0	92,0	92,1	-	94,0	1,034	108,2	1,605	0,637
	joulu	90,1	90,4	90,3	-	92,2	1,011	103,7	1,601	0,627
2000	tammi	90,2	90,8	90,9	-	92,4	1,014	106,5	1,610	0,618
	helmi	89,2	89,8	90,0	-	91,2	0,983	107,6	1,607	0,615
	maalis	87,7	88,3	88,5	-	89,7	0,964	102,6	1,604	0,611
	huhti	86,1	86,6	87,0	-	88,4	0,947	99,9	1,574	0,598
	touko	84,5	85,0	85,7	-	86,9	0,906	98,1	1,556	0,602
	kesä	87,4	88,1	88,4	-	89,9	0,949	100,7	1,561	0,629
	heinä	86,9	87,9	88,1	-	89,4	0,940	101,4	1,551	0,623
	elo	84,6	85,5	86,1	-	87,0	0,904	97,8	1,551	0,607
	syys	82,8	83,6	84,6	-	85,3	0,872	93,1	1,531	0,608
	loka	81,6	82,4	83,5	-	84,4	0,855	92,7	1,513	0,589
	marras	82,3	83,3	84,1	-	85,1	0,856	93,3	1,522	0,600
	joulu	85,4	86,4	87,1	-	88,1	0,897	100,6	1,514	0,613
<i>Euroalueen laajeneminen</i>										
2001		87,3	89,0	89,2	86,7	91,0	0,896	108,7	1,511	0,622
2001	I	88,6	90,0	90,5	87,9	91,4	0,923	109,1	1,533	0,633
	II	86,0	87,7	87,9	85,7	89,5	0,873	106,9	1,528	0,614
	III	87,0	88,9	88,9	86,5	91,2	0,890	108,3	1,507	0,619
	IV	87,5	89,5	89,5	86,8	92,0	0,896	110,5	1,473	0,621
2001	tammi	89,2	90,3	90,8	-	91,7	0,938	109,6	1,529	0,635
	helmi	88,3	89,7	90,2	-	91,0	0,922	107,1	1,536	0,634
	maalis	88,4	90,0	90,4	-	91,4	0,910	110,3	1,535	0,629
	huhti	87,6	89,2	89,5	-	91,0	0,892	110,4	1,529	0,622
	touko	85,9	87,6	87,7	-	89,3	0,874	106,5	1,533	0,613
	kesä	84,7	86,4	86,4	-	88,1	0,853	104,3	1,522	0,609
	heinä	85,4	87,3	87,2	-	89,1	0,861	107,2	1,514	0,609
	elo	87,7	89,6	89,5	-	91,8	0,900	109,3	1,514	0,627
	syys	88,0	89,8	89,9	-	92,6	0,911	108,2	1,491	0,623
	loka	88,0	90,0	90,0	-	92,8	0,906	109,9	1,479	0,624
	marras	86,8	88,8	88,9	-	91,3	0,888	108,7	1,466	0,618
	joulu	87,7	89,7	89,7	-	91,9	0,892	113,4	1,475	0,620
Muutos ed. kuukaudesta, % ⁴⁾										
2001	joulu	1,0	1,0	1,0	-	0,6	0,5	4,3	0,6	0,3
Muutos ed. vuodesta, % ⁴⁾										
2001	joulu	-	-	-	-	-	-0,6	12,7	-2,6	1,1

Lähde: EKP.

1) Lisätietoja laskentatavasta Yleistä-osassa.

2) Joulukuuhun 1998 asti ecun valuuttakurssit (BIS); tammikuusta 1999 alkaen euron valuuttakurssit.

3) Koska EKP ei ilmoittanut virallisia viitekursseja näille valuutoille ennen lokakuuta 2000, taulukossa esitetään viitteelliset kurssit syyskuuhun 2000 saakka.

Ecun/euron valuuttakurssit ²⁾									
Ruotsin kruunu	Tanskan kruunu	Norjan kruunu	Kanadan dollari	Australian dollari	Hongkongin dollari ³⁾	Etelä-Korean won ³⁾	Singaporen dollari ³⁾		
11	12	13	14	15	16	17	18		
8,65	7,48	8,02	1,569	1,528	8,75	1 069,8	1,678	1997	
8,92	7,50	8,47	1,665	1,787	8,69	1 568,9	1,876	1998	
8,81	7,44	8,31	1,584	1,652	8,27	1 267,3	1,806	1999	
8,45	7,45	8,11	1,371	1,589	7,20	1 043,5	1,592	2000	
8,98	7,44	8,60	1,696	1,770	8,69	1 342,6	1,911	1999	I
8,90	7,43	8,24	1,557	1,618	8,19	1 258,8	1,810		II
8,71	7,44	8,22	1,558	1,613	8,14	1 252,8	1,772		III
8,65	7,44	8,19	1,528	1,613	8,07	1 217,4	1,737		IV
8,50	7,45	8,11	1,434	1,564	7,68	1 109,8	1,674	2000	I
8,28	7,46	8,20	1,381	1,585	7,27	1 042,0	1,608		II
8,40	7,46	8,10	1,341	1,576	7,06	1 009,5	1,569		III
8,60	7,45	8,04	1,325	1,632	6,77	1 011,6	1,516		IV
9,08	7,44	8,65	1,765	1,839	8,99	1 362,4	1,950	1999	tammi
8,91	7,44	8,65	1,679	1,751	8,68	1 330,2	1,905		helmi
8,94	7,43	8,51	1,651	1,726	8,43	1 336,2	1,881		maalis
8,91	7,43	8,32	1,594	1,668	8,30	1 292,2	1,834		huhti
8,97	7,43	8,23	1,553	1,605	8,24	1 272,1	1,820		touko
8,83	7,43	8,17	1,524	1,580	8,05	1 212,6	1,775		kesä
8,74	7,44	8,18	1,540	1,576	8,03	1 229,4	1,756		heinä
8,75	7,44	8,26	1,583	1,645	8,23	1 269,1	1,779		elo
8,63	7,43	8,23	1,552	1,619	8,15	1 260,1	1,781		syys
8,73	7,43	8,29	1,581	1,641	8,32	1 289,9	1,793		loka
8,63	7,44	8,19	1,516	1,618	8,04	1 215,9	1,727		marras
8,59	7,44	8,10	1,491	1,580	7,86	1 149,6	1,694		joulu
8,60	7,44	8,12	1,469	1,542	7,89	1 145,9	1,697	2000	tammi
8,51	7,45	8,10	1,427	1,564	7,65	1 110,8	1,674		helmi
8,39	7,45	8,11	1,408	1,583	7,51	1 076,1	1,654		maalis
8,27	7,45	8,15	1,389	1,588	7,38	1 051,4	1,620		huhti
8,24	7,46	8,20	1,355	1,570	7,06	1 015,3	1,566		touko
8,32	7,46	8,25	1,402	1,597	7,40	1 061,1	1,641		kesä
8,41	7,46	8,18	1,389	1,598	7,33	1 047,9	1,636		heinä
8,39	7,46	8,10	1,341	1,557	7,05	1 007,6	1,556		elo
8,41	7,46	8,03	1,295	1,575	6,80	973,2	1,517		syys
8,52	7,45	8,00	1,292	1,618	6,67	965,1	1,498		loka
8,63	7,46	8,00	1,320	1,639	6,68	990,6	1,497		marras
8,66	7,46	8,13	1,368	1,642	7,00	1 089,6	1,558		joulu
<i>Euroalueen laajeneminen</i>									
9,26	7,45	8,05	1,386	1,732	6,99	1 154,8	1,604	2001	
9,00	7,46	8,20	1,410	1,741	7,20	1 174,7	1,616	2001	I
9,13	7,46	8,01	1,345	1,701	6,81	1 138,9	1,583		II
9,41	7,44	8,01	1,374	1,734	6,94	1 150,1	1,582		III
9,48	7,44	7,97	1,416	1,751	6,99	1 155,2	1,634		IV
8,91	7,46	8,24	1,410	1,689	7,32	1 194,9	1,630	2001	tammi
8,98	7,46	8,21	1,403	1,724	7,19	1 153,8	1,607		helmi
9,13	7,46	8,16	1,417	1,807	7,09	1 173,4	1,611		maalis
9,11	7,46	8,11	1,390	1,785	6,96	1 183,5	1,617		huhti
9,06	7,46	7,99	1,347	1,681	6,82	1 133,7	1,586		touko
9,21	7,45	7,94	1,302	1,647	6,65	1 104,1	1,550		kesä
9,26	7,44	7,97	1,315	1,689	6,71	1 120,3	1,569		heinä
9,31	7,45	8,06	1,386	1,717	7,02	1 154,0	1,586		elo
9,67	7,44	8,00	1,426	1,804	7,11	1 178,3	1,593		syys
9,58	7,44	8,00	1,422	1,796	7,07	1 178,6	1,640		loka
9,42	7,45	7,92	1,415	1,717	6,93	1 137,5	1,625		marras
9,44	7,44	7,99	1,408	1,735	6,96	1 147,0	1,639		joulu
0,2	0,0	0,9	-0,5	1,0	0,4	0,8	0,8	Muutos ed. kuukaudesta, % ⁴⁾	2001 joul
8,9	-0,2	-1,7	2,9	5,6	-0,6	5,3	5,2	Muutos ed. vuodesta, % ⁴⁾	2001 joul

4) Viimeisen kuukausihavainnon prosenttimuutos on esitetty verrattuna edellisen kuukauden tietoihin ja vuotta aikaisempiin tietoihin. Positiivinen muutos merkitsee euron vahvistumista. Tammikuusta 2001 alkaen efektiivistä valuuttakurssia koskevat tilastot eivät ole täysin vertailukelpoisia aiempien havaintojen kanssa muuttuneiden painojen vuoksi.

II Taloudellinen kehitys muissa EU-maissa

Taulukko 11

Taloudellinen kehitys

(vuotuinen prosenttimuutos, ellei toisin mainita)

	YKHI	Julkisen talouden alijäämä (-)/yli-jäämä (+), % BKT:stä	Julkisen talouden bruttovelka, % BKT:stä	Valtion pitkäaikaisten lainojen tuotot ¹⁾ , vuotuinen korko	Valuttakurssi ²⁾ , kansallinen valuutta/ ecu tai euro	Vaihtotase ja uusi pääomatase, % BKT:stä	Yksikkötyö-kustannukset ³⁾	BKT:n määrä	Teollisuus-tuotannon volyyymi-indeksi ⁴⁾	Standardoitu työttömyysaste, % työvoimasta (kp.)	Lavea raha ⁵⁾	3 kk:n korko ¹⁾ , vuotuinen korko
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12
Tanska												
1998	1,3	1,1	55,6	4,94	7,50	-0,9	2,3	2,5	2,2	5,2	5,4	4,27
1999	2,1	3,1	52,0	4,91	7,44	1,7	3,0	2,3	1,8	5,2	-0,2	3,44
2000	2,7	2,8	46,1	5,64	7,45	1,6	1,4	3,0	6,3	4,7	1,8	5,00
2001	2,3	.	.	5,08	7,45	4,70
2000	III	2,6	-	5,69	7,46	3,6	0,4	3,1	8,1	4,7	1,2	5,84
	IV	2,6	-	5,42	7,45	1,4	1,1	2,7	6,1	4,7	-0,1	5,48
2001	I	2,3	-	5,03	7,46	4,7	2,4	2,0	5,2	4,6	3,0	5,26
	II	2,5	-	5,27	7,46	2,4	3,5	0,9	0,9	4,6	4,1	5,06
	III	2,3	-	5,18	7,44	4,4	3,0	1,2	1,7	4,5	6,4	4,73
	IV	2,0	-	4,83	7,44	3,77
2001	heinä	2,3	-	5,32	7,44	-	-	-	5,5	4,5	6,1	4,93
	elo	2,5	-	5,12	7,45	-	-	-	2,5	4,4	5,6	4,81
	syys	2,1	-	5,11	7,44	-	-	-	-1,8	4,4	7,6	4,43
	loka	2,0	-	4,86	7,44	-	-	-	0,6	4,4	7,6	3,96
	marras	1,7	-	4,67	7,45	-	-	-	2,4	4,4	9,9	3,70
	joulu	2,1	-	4,97	7,44	-	-	-	.	.	.	3,63
Ruotsi												
1998	1,0	1,9	71,8	4,99	8,92	3,7	0,9	3,6	3,8	8,3	3,5	4,36
1999	0,6	1,8	65,2	4,98	8,81	2,7	-1,0	4,5	1,8	7,2	6,8	3,32
2000	1,3	4,1	55,6	5,37	8,45	3,2	5,5	3,6	7,8	5,9	6,2	4,07
2001	.	.	.	5,11	9,26	4,11
2000	III	1,3	-	5,30	8,40	2,7	5,1	3,9	9,2	5,7	5,1	4,14
	IV	1,5	-	5,09	8,60	4,3	6,6	2,4	8,1	5,4	2,2	4,06
2001	I	1,6	-	4,83	9,00	3,4	2,4	2,3	5,6	5,2	0,2	4,10
	II	3,0	-	5,20	9,13	2,3	4,4	1,1	-2,5	5,0	1,1	4,15
	III	3,1	-	5,28	9,41	3,2	.	0,4	-2,0	4,9	2,6	4,34
	IV	.	-	5,12	9,48	3,85
2001	heinä	2,9	-	5,42	9,26	-	-	-	-3,0	4,9	2,2	4,44
	elo	3,0	-	5,16	9,31	-	-	-	-1,3	4,9	2,5	4,40
	syys	3,3	-	5,26	9,67	-	-	-	-1,9	5,0	3,1	4,14
	loka	2,9	-	5,17	9,58	-	-	-	-5,0	5,1	4,9	3,86
	marras	2,9	-	4,96	9,42	-	-	-	.	5,0	6,2	3,81
	joulu	.	-	5,24	9,44	-	-	-	.	.	.	3,88
Iso-Britannia												
1998	1,6	0,4	48,1	5,60	0,676	-0,5	2,8	3,0	0,9	6,3	9,7	7,42
1999	1,3	1,3	45,7	5,01	0,659	-2,0	3,8	2,1	0,8	6,1	5,4	5,54
2000	0,8	1,9	42,8	5,33	0,609	-1,7	1,9	3,0	1,7	5,5	6,6	6,19
2001	.	.	.	5,01	0,622	5,04
2000	III	0,8	1,7	42,0	5,31	0,612	-1,7	1,6	3,0	1,0	5,4	6,21
	IV	0,9	0,2	42,2	5,09	0,600	-1,6	2,0	2,7	1,3	5,3	6,07
2001	I	0,9	6,5	39,9	4,90	0,633	-0,5	2,6	3,0	1,3	5,1	5,72
	II	1,5	-1,8	39,8	5,18	0,614	-1,0	3,5	2,7	-1,7	5,0	5,30
	III	1,5	2,1	38,8	5,13	0,619	.	2,2	-2,9	5,2	7,6	5,00
	IV	.	.	.	4,82	0,621	4,16
2001	heinä	1,4	6,9	39,2	5,30	0,609	-	-	-2,7	5,1	7,6	5,25
	elo	1,8	1,0	39,0	5,07	0,627	-	-	-2,0	5,2	7,1	5,00
	syys	1,3	-1,7	38,8	5,02	0,623	-	-	-3,9	5,2	8,1	4,73
	loka	1,2	5,6	38,5	4,86	0,624	-	-	-4,4	.	8,2	4,43
	marras	0,8	-5,3	38,2	4,67	0,618	-	-	.	.	.	4,00
	joulu	.	.	.	4,94	0,620	-	-	.	.	.	4,05

Lähteet: Eurostat (sarakeet 1, 8, 9 ja 10), Euroopan komissio (talous- ja raha-asioista vastaava pääosasto ja Eurostat) (sarake 2 [vuosittain] ja sarake 3 [vuosittain]), Reuters (sarake 12), kansalliset tilastot (sarake 2 [neljännesvuosittain ja kuukausittain], sarake 3 [neljännesvuosittain ja kuukausittain], 4, 5, 7 [pl. Ruotsi] ja 11), EKP:n laskelma (sarakeet 6 ja 7 [Ruotsi]).

- 1) Ajanjakson keskiarvoja.
- 2) Lisäinformaatiota, ks. taulukko 10.
- 3) Koko talous; Ison-Britannian tilastot eivät sisällä työnantajan sosiaaliturvamaksuja.
- 4) Yhteensä (rakentamista lukuun ottamatta); korjattu työpäivien määrällä.
- 5) Kuukauden lopun keskiarvoja; M3; M4 Ison-Britannian osalta.

12 Taloudellinen kehitys EU:n ulkopuolella

Taulukko 12.1

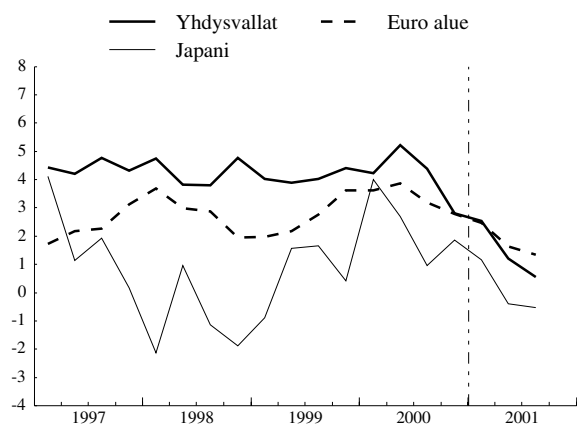
Taloudellinen kehitys

(vuotuinen prosenttimuutos, ellei toisin mainita)

	KHI	Yksikkö- työ- kustannuk- set ¹⁾	BKT:n määrä	Teollisuus- tuotannon volyyymi- indeksi ¹⁾	Työttö- misyysaste, % työ- voimasta (kp.)	M2 ²⁾	Pankkien- välisten 3 kk:n talletusten korko ³⁾ , vuotuinen korko	Valtion 10 vuoden lainojen tuotto ³⁾ , vuotuinen korko	Valuutta- kurssi ⁴⁾ , kansallinen valuutta/ ecu tai euro	Julkisen talouden rahoitus- asema alijäämä (-) ⁵⁾ / ylijäämä (+), % BKT:stä	Julkinen brutto- velka ⁶⁾ , % BKT:stä
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11
Yhdysvallat											
1998	1,6	0,1	4,3	5,9	4,5	7,3	5,57	5,33	1,121	0,3	53,4
1999	2,2	-0,5	4,1	4,2	4,2	7,6	5,42	5,64	1,066	0,8	50,5
2000	3,4	0,8	4,1	4,7	4,0	6,1	6,53	6,03	0,924	1,7	44,9
2001	4,8	8,7	3,78	5,01	0,896	.	.
2000	III	3,5	0,5	4,4	5,1	6,0	6,70	5,89	0,905	1,9	45,6
	IV	3,4	4,1	2,8	2,3	6,1	6,69	5,56	0,868	1,7	45,0
2001	I	3,4	6,7	2,5	-1,0	7,1	5,35	5,04	0,923	1,5	45,1
	II	3,4	8,0	1,2	-4,2	8,1	4,19	5,25	0,873	1,1	43,5
	III	2,7	6,5	0,5	-5,5	9,4	3,46	4,98	0,890	-0,9	44,2
	IV	10,2	2,15	4,74	0,896	.	.
2001	heinä	2,7	.	.	-4,9	4,5	8,7	3,75	5,23	0,861	.
	elo	2,7	.	.	-5,3	4,9	8,8	3,56	4,97	0,900	.
	syys	2,6	.	.	-6,3	5,0	10,5	3,03	4,76	0,911	.
	loka	2,1	.	.	-6,6	5,4	9,9	2,40	4,55	0,906	.
	marras	1,9	.	.	-6,3	5,6	10,4	2,10	4,61	0,888	.
	joulu	5,8	10,3	1,92	5,07	0,892	.
Japani											
1998	0,7	6,3	-1,1	-7,1	4,1	4,4	0,66	1,30	146,4	-10,3	.
1999	-0,3	-2,5	0,7	0,8	4,7	3,7	0,22	1,75	121,3	-10,4	.
2000	-0,7	-6,5	2,4	5,9	4,7	2,1	0,28	1,76	99,5	.	.
2001	2,8	0,15	1,34	108,7	.	.
2000	III	-0,6	-6,1	1,0	5,5	1,9	0,32	1,79	97,4	.	.
	IV	-0,8	-5,3	1,9	4,9	2,0	0,56	1,73	95,3	.	.
2001	I	-0,4	-0,2	1,2	-1,1	4,8	2,4	0,37	1,38	109,1	.
	II	-0,7	3,7	-0,4	-5,7	4,9	2,7	0,08	1,28	106,9	.
	III	-0,8	9,4	-0,5	-11,1	5,1	3,1	0,07	1,36	108,3	.
	IV	3,2	0,08	1,35	110,5	.	.
2001	heinä	-0,8	6,8	.	-8,8	5,0	3,0	0,08	1,33	107,2	.
	elo	-0,7	10,4	.	-11,7	5,0	3,0	0,08	1,36	109,3	.
	syys	-0,8	11,0	.	-12,8	5,3	3,3	0,06	1,40	108,2	.
	loka	-0,8	9,4	.	-11,8	5,4	3,0	0,08	1,36	109,9	.
	marras	-1,0	.	.	-13,2	5,5	3,2	0,08	1,33	108,7	.
	joulu	3,4	0,08	1,35	113,4	.	.

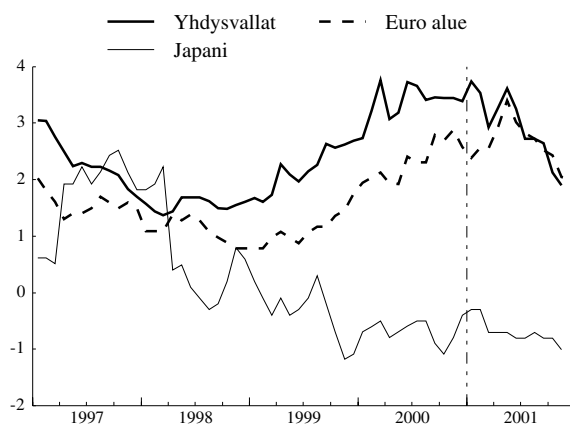
Bruttokansantuotteen määrä

(vuotuinen prosenttimuutos; neljännesvuosittain)



Kuluttajahintaindeksit

(vuotuinen prosenttimuutos; kuukausittain)



Lähteet: Kansalliset tilastot (sarakeet 1, 2 [Yhdysvallat], 3, 4, 5, 6, 8 [joulukuuhun 1998 asti], 9 ja 10), OECD (sarake 2 [Japani]), Eurostat (euroaluetta koskevan kuvion tilastot), Reuters (sarake 7 ja sarake 8 [tammikuusta 1999 alkaen]), EKP:n laskelma (sarake 11).

1) Tehdasteollisuus.

2) Ajanjakson keskiarvo, M2 ja sijoitustodistukset Japanin osalta.

3) Lisäinformaatiota, ks. taulukot 3.1 ja 3.2.

4) Lisäinformaatiota, ks. taulukko 10.

5) Japania koskevat tiedot: vuoden 1998 alijäämä sisältää valtion vastuulle ottaman suuren velan; vuoden 1999 tiedot perustuvat rahoitustilin rahoitustilinpitoilastoihin.

6) Julkisen sektorin konsolidoitu bruttovelka (ajanjakson lopussa).

Taulukko 12.2

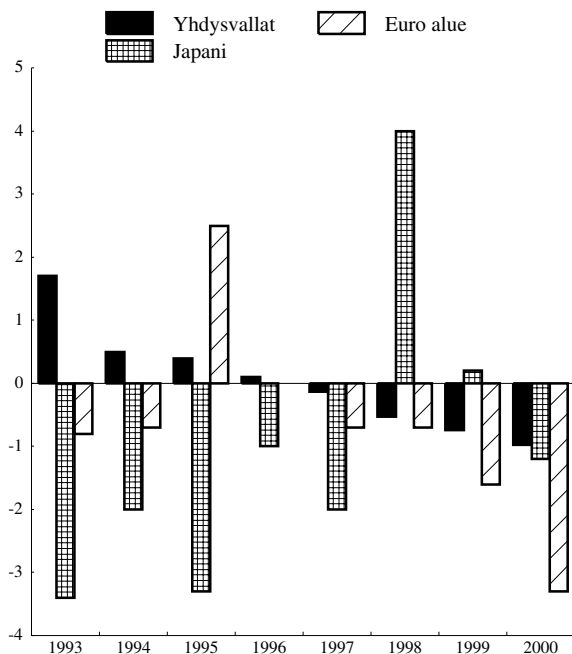
Säästäminen, investoinnit ja rahoitus

(prosenttia BKT:stä)

	Kansallinen säästäminen ja investoinnit			Yritysten (pl. rahoitussektori) investoinnit ja rahoitus						Kotitalouksien investoinnit ja rahoitus ¹⁾			
	Brutto-säästäminen	Pääoman brutto-muodostus	Nettoluotonanto ulkomaille	Pääoman brutto-muodostus	Kiinteän pääoman brutto-muodostus	Rahoitusvarojen nettohankinta	Brutto-säästäminen	Nettovelkaantuminen	Arvopaperit ja osakkeet	Pääoma-menot	Rahoitusvarojen nettohankinta	Brutto-säästäminen	Nettovelkaantuminen
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13
Yhdysvallat													
1997	18,1	19,9	-1,5	9,4	8,6	3,3	8,7	3,4	2,1	11,8	4,1	12,1	4,6
1998	18,8	20,7	-2,3	9,7	8,8	6,5	8,1	7,0	1,6	12,3	5,5	12,8	5,6
1999	18,4	20,9	-3,3	9,9	9,3	7,2	8,1	7,9	3,2	12,9	4,7	11,4	6,5
2000	18,1	21,1	-4,4	9,9	9,5	6,3	8,0	7,3	2,8	13,0	2,9	10,4	5,8
1999 IV	18,1	21,2	-3,7	10,0	9,2	5,5	8,2	6,3	3,5	12,9	4,6	10,7	6,6
2000 I	17,8	21,0	-4,1	9,8	9,4	7,7	7,9	8,8	5,6	13,3	4,5	10,4	7,9
II	18,3	21,4	-4,2	10,1	9,3	6,6	8,1	7,6	3,1	13,0	3,5	10,6	5,8
III	18,2	21,2	-4,5	10,2	9,6	6,9	8,2	8,0	2,4	12,9	2,8	10,3	5,8
IV	18,0	21,0	-4,5	9,8	9,4	4,0	8,0	4,9	0,4	12,8	0,8	10,4	3,7
2001 I	17,3	20,2	-4,1	9,1	9,4	2,2	7,5	3,0	2,0	12,8	4,1	10,3	3,9
II	17,2	19,7	-4,0	8,6	8,9	0,1	7,5	0,8	2,8	12,8	4,5	10,5	6,7
III	17,1	19,1	-3,4	8,2	8,7	1,3	7,6	1,4	1,3	12,8	8,4	12,4	8,3
Japani													
1997	30,2	28,7	2,2	16,6	16,1	3,2	13,8	1,2	0,1	6,0	6,9	11,3	0,7
1998	29,1	26,9	2,6	15,6	15,6	-6,0	13,3	-8,3	-0,3	5,3	6,1	11,7	-1,0
1999	27,6	25,8	2,2	14,4	14,8	3,3	13,5	-2,0	1,8	5,2	5,9	11,1	-0,3
2000	27,7	25,9	2,3	15,2	15,5	2,6	13,8	1,0	1,0	5,2	4,3	10,9	-0,4
1999 IV	.	26,9	.	.	.	19,1	.	13,7	4,0	.	12,7	.	1,4
2000 I	.	26,3	.	.	.	15,5	.	4,4	-1,2	.	-0,7	.	5,3
II	.	24,8	.	.	.	-25,0	.	-17,2	2,5	.	8,8	.	-7,5
III	.	27,1	.	.	.	12,7	.	1,8	-0,2	.	0,6	.	1,4
IV	.	27,1	.	.	.	6,8	.	13,7	2,7	.	7,9	.	-0,5
2001 I	.	27,5	.	.	.	8,9	.	-3,3	0,2	.	-4,8	.	2,7
II	.	23,5	.	.	.	-30,8	.	-18,5	4,4	.	14,0	.	-5,3
III	.	26,1	.	.	.	-3,0	.	-7,8	-0,6	.	-3,4	.	-5,7

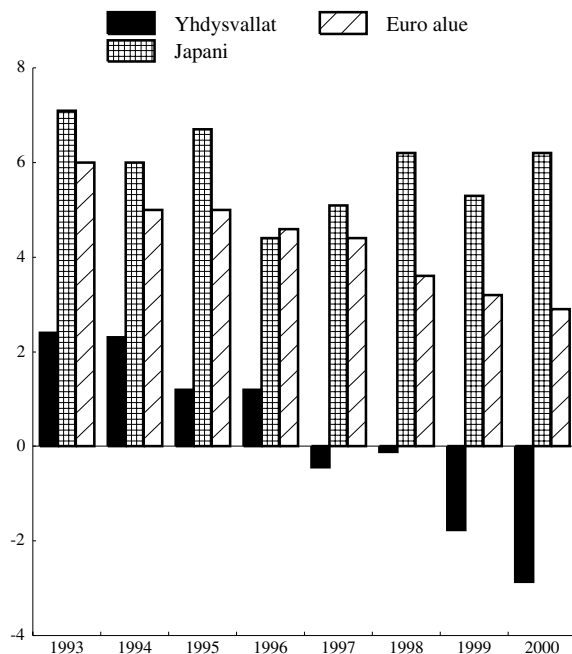
Yritysten (pl. rahoitussektori) nettoluotonanto

(prosenttia BKT:stä)



Kotitalouksien nettoluotonanto¹⁾

(prosenttia BKT:stä)



Lähteet: EKP, Federal Reserve Board, Bank of Japan ja Economic and Social Research Institute.

1) Kotitaloudet mukaan lukien kotitalouksia palvelevat voittoa tavoittelemattomat yhteisöt.

Teknisiä huomautuksia

Taulukko 2.4¹

Euroalueen raha-aggregaattien puhdistaminen kausivaihtelusta

Kausitasoituksessa käytetty lähestymistapa perustuu multiplikatiiviseen erittelyyn X-12-ARIMA-ohjelmalla (versio 0.2.2).² Joihinkin M2:n eriin tehdään kalenterikorjauksia. M3 puhdistetaan kausivaihtelusta epäsuorasti laskemalla yhteen M1:n ja erotuksien (M2–M1) ja (M3–M2) kausivaihtelusta puhdistetut sarjat, jotta alaerät summautuvat yhteen M3:ksi.

Kausivaihtelusta puhdistettujen kantojen indeksille estimoidaan kausitekijät. Niillä muokataan miljardeina euroina ilmaistuja kantoja ja uudelleenluokittelusta, arvostusmuutoksista ja muista vastaavista muutoksista aiheutuvia korjauksia. Näin saadaan kantojen, korjauksien ja virtojen kausipuhdistetut arvot. Kausitekijät tarkistetaan vuosittain tai tarvittaessa.

Suhteellisten vuosimuutosten laskeminen

Muutosprosentit lasketaan joko virtatietojen tai kausivaihtelusta puhdistettujen kantatietojen (indeksisarjojen) perusteella.

Jos F_t^M kuvaa muutosta kuukauden t aikana, L_t kantaa kuukauden t lopussa, X_t^M suhteellista muutosta kuukaudessa t (lisättyinä yhdellä), eli

$$(a) X_t^M = \left(\frac{F_t^M}{L_{t-1}} + 1 \right)$$

ja jos I_t on kuukauden t kausivaihtelusta puhdistettu kanta, eli

$$I_t = I_{t-1} \times \left(1 + \frac{F_t}{L_{t-1}} \right)$$

jossa perusjako $I_{\text{Joulu 1998}} = 100$, voidaan suhteellinen vuosimuutos a_t eli muutos kuukauteen t päättyvänä 12 kuukauden ajanjaksona laskea seuraavasti:

$$(b) a_t = \left(\prod_{i=0}^{11} X_{t-i}^M - 1 \right) \times 100$$

$$(c) a_t = \left(\frac{I_t}{I_{t-12}} - 1 \right) \times 100$$

Taulukossa 2.4.4 esitetty kuukausimuutos voidaan vastaavasti laskea kaavalla $(I_t/I_{t-1} - 1) \times 100$. M3:n kolmen kuukauden liukuva keskiarvo lasketaan kaavalla $(a_t + a_{t-1} + a_{t-2})/3$.

Pyörästysten vuoksi näin lasketut luvut eivät välttämättä täsmää taulukon 2.4 lukujen kanssa. Kausivaihtelusta puhdistetut, useampidesimaaliset kantatiedot ovat saatavissa EKP:n verkkosivuilta (www.ecb.int) sivulta "Euro area statistics-download" csv-tiedostona, jolloin taulukon 2.4 tarkat suhteelliset muutosluvut voidaan laskea.

Taulukot 2.5–2.8

Tilastot ovat mahdollisimman yhtenäisiä ja vertailukelpoisia. Tammikuussa 1999 käyttöön otetun uuden raportointimenetelmän vuoksi taulukoiden 2.5–2.8 kantatiedot vuoden 1999 ensimmäistä neljänestä edeltävältä ajalta eivät ole suoraan vertailukelpoisia myöhempien tietojen kanssa. Niitä voidaan kuitenkin käyttää rakenneanalyyysiin. Kasvuvauhtien yksityiskohtainen analyysi on mahdollista taulukoiden 2.5–2.7 neljännesvuositusten virtatietojen osalta.

Koska taulukoissa 2.5–2.8 esitetyt tilastot tarkistetaan neljännesvuosittain, niissä esiintyvät luvut voivat hieman poiketa kuukausitilastojen luvuista.

1 Lisätietoja: Euroopan keskuspankki (elokuu 2000), "Seasonal adjustment of monetary aggregates and HICP for the euro area".

2 Lisätietoja: Findley, D., Monsell, B., Bell, W., Otto, M. ja Chen, B.C. (1998), "New Capabilities and Methods of the X-12-ARIMA Seasonal Adjustment Program", *Journal of Business and Economic Statistics*, 16, 2, 127–152, tai "X-12-ARIMA Reference Manual Version 0.2.2" (joulukuu 1998), *Time Series Staff, Bureau of the Census, Washington, D.C.*

Lisätietoja: Gomez, V. ja Maravall, A. (1996), "Programs TRAMO and SEATS: Instructions for the User", *Bank of Spain, Working Paper No. 9628, Madrid*.

Suhteellisten vuosimuutosten laskeminen

Muutosprosentit lasketaan joko virtatietojen tai kausivaihtelusta puhdistettujen kantatietojen (indeksisarjojen) perusteella.

Jos F_t^Q kuvaa muutosta kuukauteen t päättyvänä neljännesvuotena, X_t^Q suhteellista muutosta (liisättyä yhdellä) kuukauteen t päättyvänä neljännesvuotena, eli

$$(d) X_t^Q = \left(\frac{F_t^Q}{L_{t-3}} + 1 \right)$$

ja jos I_t ja L_t ovat yllä olevan määritelmän mukaisia, voidaan suhteellinen vuosimuutos a_t kuukauteen t päättyvänä neljännesvuotena laskea seuraavasti:

$$(e) a_t = \left(\prod_{i=0}^3 X_{t-3i}^Q - 1 \right) \times 100$$

$$(f) a_t = \left(\frac{I_t}{I_{t-12}} - 1 \right) \times 100$$

Vastaavasti neljännesvuosimuutos voidaan laskea kaavalla $(I_t/I_{t-3} - 1) \times 100$.

Pyöristysten vuoksi näin lasketut luvut eivät välttämättä täsmää taulukkojen 2.5–2.7 lukujen kanssa. Kausivaihtelusta puhdistetut, useampidesimaaliset kantatiedot ovat saatavissa EKP:n verkkosivuilta (www.ecb.int) sivulta ”Euro area statistics-download” csv-tiedostona, jolloin taulukkojen 2.5–2.7 tarkat suhteelliset muutokset voidaan laskea.

Taulukko 4.1

YKHIn puhdistaminen kausivaihtelusta¹

Kausitasoituksessa käytetty lähestymistapa perustuu multiplikatiiviseen erittelyyn X-12-ARIMA-ohjelmalla (versio 0.2.2) (ks. alaviite 2 edellisellä sivulla). Kokonaisindeksi puhdistetaan kausivaihtelusta epäsuorasti laskemalla yhteen kausivaihtelusta puhdistetut jalostettuja elintarvikkeita, jalostamattomia elintarvikkeita, muita teollisuustuotteita kuin energiaa ja palveluja koskevat euroalueen aikasarjat. Energian hintatietoja ei ole puhdistettu, koska sen hinnan kausivaihtelusta ei ole tilastollista näyttöä. Kausitekijät tarkistetaan vuosittain tai tarvittaessa.

Taulukko 8.2

Vaihtotaseen puhdistaminen kausivaihtelusta

Kausivaihtelusta puhdistaminen, joka tässä perustuu aikasarjan komponenttien multiplikatiiviseen malliin, toteutetaan X-12-ARIMA-ohjelmalla (versio 0.2.2) (ks. alaviite 2 edellisellä sivulla). Tavarakaupan taseessa kausivaihtelusta puhdistaminen käsittää pääsiäispyhä- ja työpäiväkorjaukset, palvelutaseessa pelkästään työpäiväkorjauksen. Koko vaihtotaseen kausivaihtelusta puhdistettu sarja muodostetaan laskemalla yhteen kausivaihtelusta puhdistetut euroalueen tavarakauppaa, palveluja, tuotannontekijäkorvauksia ja tulonsiirtoja kuvaavat aikasarjat. Kausikomponentit tarkistetaan vuosittain tai tarvittaessa.

¹ Ks. alaviite 1 edellisellä sivulla.

Yleistä

Euroopan keskuspankin (EKP) keräämät ja julkaisemat tilastot perustuvat toukokuussa 2000 julkaistuun asiakirjaan ”Statistical information collected and compiled by the ESCB”, jolla päivitetään heinäkuussa 1996 julkaistua asiakirjaa ”Statistical requirements for Stage Three of Monetary Union (Implementation Package)”. Päivitetystä asiakirjasta kuvataan tilastojen nykyistä tuottamista. Siinä käsitellään raha- ja pankkitilastoja sekä niihin liittyviä tilastoja, kuten maksetasetilastoja, ulkomaista varallisuutta koskevia tilastoja ja rahoitustilinpitoa. Sen sijaan ne EKP:n vaatimukset, jotka koskevat hinta- ja kustannustilastoja, kansantalouden tilinpitoa, työmarkkina-tilastoja, julkisen talouden tulo- ja menotilastoja, lyhyen aikavälin tarjonta- ja kysyntätilastoja sekä yrittäjiä ja kuluttajia koskevia suhdannekyselyitä, esitetään elokuussa 2000 julkaistussa asiakirjassa ”Statistical requirements of the ECB in the field of general economic statistics”.¹

Nämä tilastot keskittyvät euroalueeseen kokonaisuudessaan. Pitkän aikavälin yksityiskohtaisia tilastotietoja lisäselvityksineen on saatavissa csv-muodossa EKP:n verkkosivuilla (www.ecb.int), ja EKP:n Kuukausikatsauksessa julkaistaan uusia tai yksityiskohtaisempia tietoja heti tuoreeltaan.

Koska ecun muodostavat valuutat eivät ole samat kuin rahaliittoon osallistuvien jäsenvaltioiden valuutat, rahaliiton ulkopuolisten jäsenvaltioiden valuuttojen kurssimuutokset vaikuttaisivat niihin vuotta 1999 edeltäviin tilastojen lukuihin, jotka saataisiin muuttamalla rahaliittoon osallistuvien jäsenvaltioiden valuutat senhetkisten vaihtokurssien mukaan ecuiksi. Jotta tämä voitaisiin välttää rahatilastoissa, taulukoiden 2.1–2.8 tiedot vuotta 1999 edeltävältä ajalta on ilmoitettu yksikköinä, jotka on saatu muuttamalla kansalliset valuutat 31.12.1998 asetetuilla euron peruuttamattomilla muuntokursseilla. Ellei toisin mainita, hinta- ja kustannustilastot vuotta 1999 edeltävältä ajalta perustuvat kansallisissa valuutoissa ilmoitettuihin tietoihin.

Tietoja on tarpeen mukaan laskettu yhteen tai konsolidoitu (mukaan lukien maitten välinen konsolidointi).

Kuukausikatsauksen tilastot perustuvat yleensä tietoihin, jotka ovat olleet käytettävissä EKP:n

neuvoston kunkin kuukauden ensimmäistä kokouspäivää edeltävänä päivänä. Tämän numeron tilastot perustuvat 16.1.2002 käytettävissä olleisiin tietoihin.

Uusimmat tiedot ovat usein ennakkotietoja, joita voidaan myöhemmin tarkistaa. Pyöritysten vuoksi eri lukujen yhteissummat eivät välttämättä täsmää.

Yhteenveto

Taulukossa esitetään yhteenveto euroalueen talouskehityksen keskeisimmistä piirteistä.

Rahapolitiikka- ja rahoitusmarkkinatilastot

Taulukoissa 1.1–1.5 esitetään eurojärjestelmän (Eurosystem) konsolidoitu tase, tietoja eurojärjestelmän rahapoliittisista operaatioista sekä tilastoja, jotka liittyvät vähimmäisvarantoihin ja pankkijärjestelmän likviditeettiasemaan. Taulukot 1.2 ja 1.3 kuvaavat siirtymistä vaihtuvakorkoihin huutokauppoihin kesäkuussa 2000. Taulukoissa 2.1–2.3 esitetään rahalaitoksiin liittyviä, rahataloutta koskevia tilastoja eurojärjestelmä mukaan lukien. Taulukon 2.3 tiedot on konsolidoitu; euroalueen rahalaitosten välisiä positiioita ei ole esitetty, mutta niiden saamisten ja velkojen yhteissummien erotus esitetään sarakkeessa 13. Taulukossa 2.4 on rahalaitossektorin konsolidoidusta taseesta johdetut raha-aggregaatit ja joidakin valtionhallinnon (monetaarisia) velkoja. M3 on laskettu ilman euroalueen ulkopuolisten hallussa olevia euroalueella sijaitsevien rahamarkkinarahastojen rahasto-osuuksia, euroalueella sijaitsevien rahalaitosten liikkeeseen laskemia rahamarkkinapapereita ja enintään kahden vuoden velkapapereita. Nämä osuudet sisältyvät taulukon 2.3 erään ”ulkomaiset velat”, joten ne vaikuttavat myös taulukossa 2.4 esitettyyn erään

¹ Euroopan tasolla raha- ja pankkitilastoista vastaa EKP. Maksuasetilastoista sekä ulkomaista varallisuutta ja rahoitustilinpitoa koskevista tilastoista vastaavat Euroopan komissio (Eurostat) ja EKP yhdessä. Hinta- ja kustannustilastoista ja muista taloustilastoista vastaa Euroopan komissio (Eurostat).

”ulkomaiset nettosaamiset”. Taulukossa 2.5 esitetään neljännesvuositilastot rahalaitosten lainoista kotitalouksille ja yrityksille eriteltyinä käyttötarkoituksen ja alkuperäisen maturiteetin mukaan. Taulukossa 2.6 on neljännesvuositilastot euroalueella olevien talletuksista rahalaitoksiin ja taulukossa 2.7 neljännesvuositilastot euroalueen ulkopuolisiin kohdistuvista rahalaitosten saamisista ja veloista. Taulukossa 2.8 esitetään neljännesvuositilastot joistakin rahalaitosten tase-eristä valuutoittain. Taulukoissa 2.5–2.7 esitetään virtatiedot, jotka on puhdistettu uudelleenluokittelun, arvostusmuutosten, valuuttakurssimuutosten tai itse transaktioista johtumattomien muiden vastaavien muutosten aiheuttamista eroista, sekä vuotuiset prosenttimuutokset. Luettelo rahalaitoksista on kokonaisuudessaan EKP:n verkkosivuilla. Sektoriluokitus on esitetty yksityiskohtaisesti raha- ja pankkitilastojen sektorikäsikirjassa ”Money and Banking Statistics Sector Manual – Guidance for the statistical classification of customers” (EKP, marraskuu 1999). Raha- ja pankkitilastojen kokoamisohjeissa ”Money and Banking Statistics Compilation Guide” (EMI, huhtikuu 1998) esitetään suositukset, joita kansallisten keskuspankkien tulee noudattaa. Tilastotiedot on kerätty ja laadittu 1.1.1999 lähtien rahalaitossektorin konsolidoidusta taseesta annetun Euroopan keskuspankin asetuksen (EKP/2001/13, joka tammikuussa 2002 korvasi aiemman asetuksen EKP/1998/16) mukaisesti.

EKP tuottaa tilastot, jotka koskevat rahamarkkinakorkoja, valtion pitkäaikaisten lainojen tuottoja ja osakeindeksejä (taulukot 3.1–3.3), sähköisistä markkinainformaatiojärjestelmistä saatujen tietojen perusteella. Pankkien luotto- ja talletuskorkoja koskevien tilastojen (taulukko 3.4) yksityiskohdat ilmenevät taulukon alaviitteestä.

2 Sektorijaottelu on EKT 95:n mukainen. Kuukausikatsauksen taulukoissa käytetyt sektoriluokitukset ovat seuraavat: rahalaitokset (ml. eurojärjestelmä) sisältää EKP:n ja euroalueen jäsenvaltioiden kansalliset keskuspankit (S121) sekä muut rahalaitokset (S122); muut rahoituslaitokset kuin rahalaitokset sisältää muut rahoituslaitokset kuin vakuutuslaitokset ja eläkerahastot (S123), rahoituksen ja vakuutuksen välitystä avustavat laitokset (S124) sekä vakuutuslaitokset ja eläkerahastot (S125); yritykset (S11); valtio (S1311); muut julkisyhteisöt sisältää osavaltiohallinnon (S1312), paikallishallinnon (S1313) ja sosiaaliturvarahastot (S1314).

Arvopapereiden liikkeeseenlaskua koskevat tilastot esitetään taulukoissa 3.5 ja 3.6. Tilastot on jaoteltu pitkä- ja lyhytaikaisiin arvopapereihin. Lyhytaikaisilla arvopapereilla tarkoitetaan arvopapereita, joiden alkuperäinen maturiteetti on enintään yksi vuosi (EKT 95:n luokittelun mukaisesti; poikkeuksellisesti enintään kaksi vuotta). Pitkäaikaisiin arvopapereihin lasketaan arvopaperit, joiden alkuperäinen maturiteetti on pitempi kuin yksi vuosi tai joiden valinnainen maturiteetti on vähintään yksi vuosi tai joiden maturiteettia ei ole määritetty. Euroalueella olevia liikkeeseenlaskijoita koskevien tilastojen arvioidaan kattavan noin 95 % kaikista liikkeeseenlaskuista. Taulukosta 3.5 käyvät ilmi lyhyt- ja pitkäaikaisien arvopapereiden liikkeeseen laskut, kuoletukset ja kannat. Nettomääräiset liikkeeseenlaskut ja kantojen muutokset eroavat toisistaan arvostusmuutosten, uudelleenluokittelun sekä muiden muutosten vuoksi. Taulukossa 3.6 eritellään sektoreittain euromääräisten arvopapereiden liikkeeseenlaskijat euroalueella ja sen ulkopuolella. Euroalueen liikkeeseenlaskijoiden sektoriluokitus on EKT 95:n mukainen.² Euroalueen ulkopuolisten liikkeeseenlaskijoiden luokituksessa termillä ”pankit (ml. keskuspankit)” tarkoitetaan laitoksia, jotka ovat samantyyppisiä kuin rahalaitokset (ml. eurojärjestelmä) ja jotka sijaitsevat euroalueen ulkopuolella. Euroopan investointipankki sisältyy luokitukseen ”kansainväliset järjestöt”. (Euroopan keskuspankki sisältyy eurojärjestelmään.)

Taulukossa 3.6 yhteismäärät (sarakeet 1, 7 ja 14) ovat samat kuin taulukossa 3.5 esitetyt luvut euromääräisten arvopapereiden kannoista (sarakeet 8, 16 ja 20), bruttomääräisistä liikkeeseenlaskuista (sarakeet 5, 13 ja 17) ja nettomääräisistä liikkeeseenlaskuista (sarakeet 7, 15 ja 19). Rahalaitosten liikkeeseen laskemien arvopapereiden kanta (sarake 2) taulukossa 3.6 vastaa suurin piirtein taulukossa 2.8.3 esitettyjä rahalaitosten yhteenlasketun taseen velkapuolen rahamarkkinapapereita ja velkapapereita (sarakeet 2 ja 10), vaikka liikkeeseenlaskutilastojen kattavuus onkin tällä hetkellä hieman suppeampi.

Hinnat ja reaalityalouden tilastot

EKP:n kuukausikatsauksessa esitettävät tilastot ovat muutamia poikkeuksia lukuun ottamatta Euroopan komission (lähinnä Eurostatin) ja kansallisten tilastoviranomaisten tuottamia. Euroaluetta koskevat tiedot on saatu laskemalla yksittäisten jäsenvaltioiden tiedot yhteen. Tilastot ovat mahdollisimman yhtenäisiä ja vertailukelpoisia. Yleensä tuoreimmista tilastoista saa vertailukelpoisinta tietoa.

Euroalueen yhdenmukaistettu kuluttajahintaindeksi YKHI (taulukko 4.1) on käytettävissä vuodesta 1995 lähtien. YKHI perustuu kansallisiin yhdenmukaistettuihin kuluttajahintaindekseihin, jotka lasketaan samoin menetelmin kaikissa euroalueen valtioissa. Tavara- ja palveluerien jaottelu perustuu YKHIn erien luokittelussa käytettyyn yksilöllisen kulutuksen luokitteluun käytötarkoituksen mukaan (Classification of Individual Consumption by Purpose, COICOP). Tammikuusta 2000 alkaen YKHIn sisältyvät terveydenhoito- ja koulutuspalvelujen kustannukset. Tammikuusta 2001 alkaen YKHI sisältää myös sairaalapalveluja, kotona, vanhainkodeissa ja vammaisten palvelutaloissa suoritettuja sosiaalipalveluja koskevat kotitalouksien kulutusmenot. Laajennetun YKHIn mukaisia tietoja ei yleensä ole saatavissa tammikuuta 2000 edeltävältä ajalta. Tammikuusta 2000 alkaen YKHI sisältää myös euroalueella vierailevien kulutuksen, joka ei aiemmin ole sisältynyt kaikkien jäsenmaiden YKHIn. Taulukossa on myös EKP:n kokoamat, kausivaihtelusta puhdistetut YKHI-tilastot.

Kansantalouden tilinpitoa koskevat tilastot (taulukot 4.2 ja 5.1) – mm. neljännesvuosittaiset yhteenvedot tilinpidosta – tulevat täysin vertailukelpoisiksi koko euroalueella, kun Euroopan kansantalouden tilinpitojärjestelmä (EKT 95) otetaan käyttöön vuoden 1999 aikana ja sen jälkeen. Osa tilastoista on jo täysin vertailukelpoisia. Taulukossa 4.2.2 esitetyt bruttokansantuotteen deflaattorit vuotta 1999 edeltävältä ajalta on laskettu kansallisessa valuutassa kansallisten tietojen perusteella. Tämän Kuukausikatsauksen kansantalouden tilinpitotilastot perustuvat EKT 95:een.

Taulukossa 5.2 on muita keskeisiä reaalityalouden tilastoja. EU:n neuvoston 19.5.1998 anta-

man lyhyen aikavälin tilastoja koskevan asetuksen (EY) N:o 1165/98 täytäntöönpano kasvattaa käytettävissä olevien euroaluetta koskevien tilastojen määrää. Tuotteiden loppukäytön mukainen erittely taulukoissa 4.2.1 ja 5.2.1 vastaa ilman rakennusteollisuutta lasketun teollisuuden yhdenmukaistettua alajaottelua (NACE-luokitukset C–E) teollisuuden koontiryhmiin siten kuin komission 26.3.2001 antamassa asetuksessa (EY) N:o 586/2001 on määritelty.

Barometritiedot (taulukko 5.3) perustuvat Euroopan komission tekemiin yritys- ja kuluttajakyselyihin.

Työllisyystilastot (taulukko 5.4) perustuvat EKT 95:een. Milloin euroaluetta koskevat tiedot eivät ole kattavia, jotkin luvut ovat käytettävissä oleviin tietoihin perustuvia EKP:n arvioita. Työttömyystilastot ovat Kansainvälisen työjärjestön (ILO) ohjeiden mukaisia.

Rahoitustilinpitotilastot

Taulukossa 6.1 esitetään euroalueen ei-rahoitussektorin rahoitustilipidon neljännesvuositilastot, joissa ovat mukana julkisyhteisöt (S13), yritykset (S11) ja kotitaloudet (S14) mukaan lukien kotitalouksia palvelevat voittoja tavoittelemattomat yhteisöt (S15). Tilastoja ei ole puhdistettu kausivaihtelusta ja ne sisältävät kantatiedot ja EKT 95:n mukaiset rahoitustaloustoimet. Tilastoissa esitetään ei-rahoitussektorin rahoituksen käyttöä ja hankintaa koskevia tietoja. Rahoituksen hankintaa käsittelevässä osassa velat on jaoteltu EKT 95:n luokituksen ja alkuperäisen maturiteetin mukaan. Rahoituksen käyttöä (saamia) koskevat tiedot eivät ole yhtä yksityiskohtaisia kuin tiedot rahoituksen hankinnasta erityisesti sen vuoksi, ettei niitä pystytä erittelemään sektoreittain. Sekä kantatiedot että tiedot rahoitustaloustoimista saattavat antaa talouskehityksen taustaa selventäviä viitteitä. On kuitenkin todennäköistä, että tilastojen käyttäjien päähuomio kohdistuu rahoitustaloustoimia koskeviin tietoihin.

Neljännesvuositiedot perustuvat euroalueen rahalaitoksia ja arvopapereiden liikkeeseenlaskuja, julkisyhteisöjen rahoitusta koskeviin tietoi-

hin, kansallista tilinpitoa koskeviin neljännesvuositietoihin ja BIS:n kansainvälisiin pankkitilastoihin. Vaikka euromaiden tilastot perustuvatkin kaikkien euromaiden tietoihin, Irlannin ja Luxemburgin kansallisen tilinpidon neljännesvuositilastoja ei toistaiseksi ole käytettävissä.

Taulukossa 6.2 esitetään euroalueen säästämistä, investointeja (rahoitus- ja muut investoinnit) ja rahoituksen hankintaa koskevat tilastot. Nämä tilastot eivät vielä täsmää taulukon 6.1 neljännesvuositietojen kanssa.

Julkisen talouden rahoitusasema

Taulukoissa 7.1–7.3 esitetään euroalueen julkisen talouden rahoitusasema. Tiedot on suurimmaksi osaksi konsolidoitu, ja ne perustuvat EKT 95:een. EKP laatii euroalueen aggregaattitilastot jäsenmaiden toimittamien tietojen perusteella, ja tilastoja päivitetään säännöllisesti. Tiedot, jotka koskevat euroalueen maiden julkisen talouden alijäämää ja julkista velkaa, voivat siten poiketa Euroopan komission liiallisia alijäämiä koskevan menettelyn yhteydessä käyttämistä tiedoista.

Taulukossa 7.1 esitetään julkisyhteisöjen tulot ja menot EKT 95:n määritelmien mukaisesti sellaisina kuin ne on muutettu Euroopan komission 10.7.2000 antamassa asetuksessa N:o 1500/2000. Taulukossa 7.2 esitetään konsolidoitu julkisen talouden bruttovelka nimellisarvoisena liiallisia alijäämiä koskevaa menettelyä käsittelevien Euroopan yhteisön perustamissopimuksen määräysten mukaisesti. Taulukoissa 7.1 ja 7.2 esitetään yhteenvedot euroalueen yksittäisten maiden tiedoista, koska ne ovat tärkeitä vakaus- ja kasvusopimuksen kannalta. Taulukossa 7.3 esitetään analyysi julkisen talouden velasta. Julkisen velan muutoksen ja julkisen talouden alijäämän erotus (eli alijäämä-/velkakoikaisu) johtuu pääasiassa julkisyhteisöjen rahoitusvarojen muutoksista ja valuutan arvostusmuutosten vaikutuksista.

Euroalueen maksutase ja ulkomainen varallisuus (ml. valuuttavaranto), ulkomaankauppa ja valuuttakurssit

Maksutasetta (taulukot 8.1–8.6) ja ulkomaista varallisuutta koskevien tilastojen käsitteet ja määritelmät vastaavat yleensä IMF:n maksutasekäsikirjan 5. laitosta (lokakuu 1993), EKP:n toukokuussa 2000 antamien Euroopan keskuspankin tilastovaatimuksia koskevia suuntaviivoja (EKP/2000/4) ja Eurostatin ohjeita.

Euroalueen maksutasetilastot on laatinut EKP. Joulukuuhun 1998 asti tiedot on ilmoitettu ecuinä. Maksutasetilaston tuoreimmat kuukausitiedot ovat ennakkotietoja, jotka tarkistetaan yksityiskohtaisten neljännesvuosittaisten maksutasetilastojen julkaisemisen yhteydessä. Aiempia tietoja tarkistetaan aika ajoin.

Tilastot, jotka perustuvat osittain arvioihin, eivät ole täysin vertailukelpoisia myöhempien havaintojen kanssa. Tällaisia tilastoja ovat maksutaseen rahoitustasetilastot vuoden 1998 loppua edeltävältä ajalta, palvelutasetilastot vuoden 1997 loppua edeltävältä ajalta, tuotannontekijäkorvausten taseen kuukausikehitystä koskevat tilastot vuosilta 1997–1999 ja ulkomaista varallisuutta koskevat tilastot vuoden 1997 loppua edeltävältä ajalta. Taulukossa 8.5.2 on jaoteltu euroalueella olevien sijoitukset euroalueen ulkopuolisten liikkeeseen laskemiin arvopapereihin sijoittajan sektorin mukaan. Sen sijaan ulkomaisten sijoittajien sijoituksia euroalueella olevien liikkeeseen laskemiin arvopapereihin ei voida esittää liikkeeseenlaskijan sektorin mukaan jaoteltuina.

Euroalueen ulkomaista varallisuutta koskevat tilastot (taulukko 8.7.1) on saatu laskemalla yhteen kansalliset nettomääräiset tiedot. Ulkomainen varallisuus on laskettu käyttäen tämänhetkisiä markkinahintoja. Laskennassa ei kuitenkaan otettu huomioon suorien sijoitusten kantatietoja, jotka laajalti perustuvat kirjanpitoarvoihin.

Eurojärjestelmän valuuttavarannon ja siihen liittyvien saamisten kannat sekä EKP:n valuuttavaranto ja siihen liittyvät saamiset esitetään taulukossa 8.7.2., jonka tiedot ovat IMF:n ja BIS:n valuuttavarannon ja valuuttamääräisen likviditeetin raportointimallin mukaisia. Aiempia tilastoja tarkistetaan jatkuvasti, eivätkä valuuttavarantotilastot vuoden 1999 loppua edeltävältä ajalta ole täysin vertailukelpoisia myöhempien tilastojen kanssa. Eurojärjestelmän valuuttavarannon tilastointia käsittelevä julkaisu on saatavissa EKP:n verkkosivuilla.

Taulukossa 9 esitetään euroalueen tavaroiden ulkomaankauppa. Enin osa tiedoista on saatu Eurostatista. EKP laskee määraindeksit Eurostatin arvoja yksikköarvoindeksien perusteella. Yksikköarvoindeksit puhdistetaan kausivaihtelusta EKP:ssä ja arvoa koskevat tilastot puhdistetaan kausivaihtelusta ja korjataan työpäivien määrillä Eurostatissa.

Raaka-aineiden ja tuotantohyödykkeiden, investointitavaroiden ja kulutustavaroiden hyödykejako noudattaa SITC-luokitukseen (3. tarkistettu laitos) perustuvaa Broad Economic Categories -luokitusta. Valmistettujen tavaroiden ja öljyn hyödykejako noudattaa SITC-luokitusta (3. tarkistettu laitos). Maantieteellisessä jaottelussa euroalueen tärkeimmät kauppakumppanit esitetään joko maittain tai ryhmittäin. EU:n jäsenyyttä hakeneet 13 maata ovat Bulgaria, Kypros, Latvia, Liettua, Malta, Puola, Romania, Slovakia, Slovenia, Tšekki, Turkki, Unkari ja Viro.

Määritelmien, luokittelun, kattavuuden ja kirjausajankohdan erojen vuoksi ulkomaankaupan tilastot eivät ole täysin verrattavissa maksutasetilastojen tavarakaupan eriin (taulukot 8.1 ja 8.2). Ero johtuu osittain siitä, että vakuutus ja rahti on laskettu mukaan tavaroiden tuontitilastoissa. Vakuutuksen ja rahdin osuus tuonnin arvosta (kulut, vakuutus ja rahti hintaan luettuina) oli noin 3,8 % vuonna 1998 (EKP:n arvio).

Taulukossa 10 esitetään EKP:n laskemat euron nimellinen ja reaaliinen efektiivinen valuuttaindeksi. Indeksit perustuvat euron valuuttakurssien painotettuihin keskiarvoihin. Painot perustuvat teollisuustuotteiden kaupankäyntitilastoihin vuosilta 1995–97, ja niissä on otettu huomioon kolmansien markkinoiden vaikutus. Joulukuuhun 2000 asti suppeaan maaryhmään kuuluvat ne maat, joiden valuutat on esitetty taulukossa, sekä Kreikka. Alkaen tammikuusta 2001, jolloin Kreikka otti euron käyttöön, Kreikan drakmaa ei enää ole mukana euron efektiivisessä valuuttakurssissa, mikä on otettu painoissa huomioon. Laajaan maaryhmään kuuluvat lisäksi seuraavat maat: Algeria, Argentiina, Brasilia, Etelä-Afrikka, Filippiinit, Indonesia, Intia, Israel, Kiina, Kroatia, Kypros, Malesia, Marokko, Meksiko, Puola, Romania, Slovakia, Slovenia, Taiwan, Thaimaa, Tšekki, Turkki, Unkari, Uusi-Seelanti, Venäjä ja Viro. Reaaliset valuuttakurssit lasketaan kuluttajahintaindeksin, tehdasteollisuuden tuottajahintaindeksin ja tehdasteollisuuden yksikkötyökustannusten pohjalta. Jos deflaattoreita ei ole saatavissa, käytetään arvioita. Taulukossa esitetään euron kahdenväliset kurssit suhteessa niihin 12 valuuttaan, joita EKP käyttää ”suppean” efektiivisen valuuttakurssin laskennassa. EKP:n julkaisee päivittäisiä viitekursseja näille ja joillekin muille valuutoille.

Muut tilastot

EU:n muita jäsenvaltioita koskevat tilastot (taulukko 11) noudattavat samoja periaatteita kuin euroalueen tilastot. Yhdysvaltoja ja Japania koskevat tilastot (taulukot 12.1 ja 12.2) perustuvat kansallisiin lähteisiin. Tiedot, jotka koskevat sääntämistä, investointeja ja rahoitusta Yhdysvalloissa ja Japanissa (taulukko 12.2.), on ryhmitelty samalla tavalla kuin euroalueen vastaavat tiedot taulukossa 6.

Eurojärjestelmän rahapoliittiset toimenpiteet¹

4.1.2000

EKP ilmoittaa, että eurojärjestelmä toteuttaa 5.1.2000 likviditeettiä vähentävän hienosäätöoperaation, jonka maksut suoritetaan samana päivänä. Tällä toimenpiteellä pyritään palauttamaan normaali likviditeetti markkinoille sen jälkeen, kun vuoteen 2000 siirtyminen oli sujunut ongelmitta.

5.1.2000

EKP:n neuvosto päättää, että perusrahoitusoperaation korko on edelleen 3,0 %, maksuvalmiusluoton korko 4,0 % ja talletuskorko 2,0 %.

15.1.2000

Kreikan viranomaisten pyynnöstä euroalueeseen kuuluvien EU:n jäsenvaltioiden ministerit, EKP sekä Tanskan ja Kreikan ministerit ja keskuspankkien pääjohtajat päättävät revalvoida Kreikan drakman keskuskurssin valuuttakurssimekanismissa (ERM II) 3½ prosentilla alkaen 17.1.2000.

20.1.2000

EKP:n neuvosto päättää, että perusrahoitusoperaation korko on edelleen 3,0 %, maksuvalmiusluoton korko 4,0 % ja talletuskorko 2,0 %.

EKP:n neuvosto päättää myös, että eurojärjestelmä aikoo jakaa vuoden 2000 alkupuoliskolla toteutettavissa pitempiä aikaisissa rahoitusoperaatioissa 20 miljardia euroa kussakin. Määrää päätettäessä otettiin huomioon euroalueen pankkijärjestelmän arvioitu likviditeetin tarve vuoden 2000 ensimmäisen vuosipuoliskon aikana sekä eurojärjestelmän pyrkimys jakaa vastaisuudessa suurin osa rahoitussektorille rahoitusoperaatioissa tarjoamastaan likviditeetistä perusrahoitusoperaatioiden kautta.

3.2.2000

EKP:n neuvosto päättää nostaa eurojärjestelmän perusrahoitusoperaation korkoa 0,25 prosenttiyksikköä 3,25 prosenttiin alkaen operaatiosta, jonka maksut suoritetaan 9.2.2000. Maksuvalmiusluoton korkoa nostetaan 0,25 prosenttiyksikköä 4,25 prosenttiin 4.2.2000 lähtien. Talletuskorkoa nostetaan 0,25 prosenttiyksikköä 2,25 prosenttiin 4.2.2000 lähtien.

17.2., 2.3.2000

EKP:n neuvosto päättää, että perusrahoitusoperaation korko on edelleen 3,25 %, maksuvalmiusluoton korko 4,25 % ja talletuskorko 2,25 %.

16.3.2000

EKP:n neuvosto päättää nostaa eurojärjestelmän perusrahoitusoperaation korkoa 0,25 prosenttiyksikköä 3,5 prosenttiin siitä operaatiosta lähtien, jonka maksut suoritetaan 22.3.2000. Lisäksi maksuvalmiusluoton korkoa nostetaan 0,25 prosenttiyksikköä 4,5 prosenttiin ja talletuskorkoa niin ikään 0,25 prosenttiyksikköä 2,5 prosenttiin 17.3.2000 lähtien.

30.3., 13.4.2000

EKP:n neuvosto päättää, että perusrahoitusoperaation korko on edelleen 3,5 %, maksuvalmiusluoton korko 4,5 % ja talletuskorko 2,5 %.

27.4.2000

EKP:n neuvosto päättää nostaa eurojärjestelmän perusrahoitusoperaation korkoa 0,25 prosenttiyksikköä 3,75 prosenttiin alkaen operaatiosta, jonka maksut suoritetaan 4.5.2000. Maksuvalmiusluoton korkoa nostetaan 0,25 prosenttiyksikköä 4,75 prosenttiin ja talletuskorkoa 0,25 prosenttiyksikköä 2,75 prosenttiin 28.4.2000 lähtien.

¹ Eurojärjestelmän rahapoliittiset toimenpiteet vuonna 1999 on esitetty EKP:n vuosikertomuksessa vuodelta 1999 sivuilla 172–175.

11.5.2000

EKP:n neuvosto päättää, että perusrahoitusoperaation korko on edelleen 3,75 %, maksuvalmiusluoton korko 4,75 % ja talletuskorko 2,75 %.

25.5.2000

EKP:n neuvosto päättää, että perusrahoitusoperaation korko on edelleen 3,75 %, maksuvalmiusluoton korko 4,75 % ja talletuskorko 2,75 %.

8.6.2000

EKP:n neuvosto päättää nostaa eurojärjestelmän perusrahoitusoperaation korkoa 0,50 prosenttiyksikköä 4,25 prosenttiin ja soveltaa sitä kahteen (kiinteäkorkoisena huutokauppana toteutettavaan) operaatioon, joiden maksut suoritetaan 15. ja 21.6.2000. Lisäksi EKP:n neuvosto päättää nostaa maksuvalmiusluoton korkoa 0,50 prosenttiyksikköä 5,25 prosenttiin ja talletuskorkoa 0,50 prosenttiyksikköä 3,25 prosenttiin 9.6.2000 lähtien.

EKP:n neuvosto ilmoittaa myös, että siitä operaatiosta alkaen, jonka maksut suoritetaan 28.6.2000, eurojärjestelmän perusrahoitusoperaatiot toteutetaan vaihtuvakorkoisina huutokauppoina siten, että likviditeetin jaossa käytetään monikorkoista menettelyä. EKP:n neuvosto päättää asettaa näissä operaatioissa tehtäville korkotarjouksille alarajan, joka on 4,25 %. Siirtymisellä vaihtuvakorkoisina huutokauppoina toteutettaviin perusrahoitusoperaatioihin ei ole tarkoitus muuttaa eurojärjestelmän rahapolitiikan viritystä. Uudella huutokauppanenettelyllä pyritään vastaamaan huomattavaan ylikysyntään, johon tähänastinen kiinteäkorkoisen huutokauppanenettelyn soveltaminen on johtanut.

19.6.2000

Euroopan yhteisön perustamissopimuksen artiklan 122 kohdan 2 mukaisesti Ecofin-neuvosto päättää, että Kreikka täyttää artiklan 121 kohdassa I esitettyihin kriteereihin perustuvat vaatimukset, ja kumoaa Kreikkaa koskevan poikkeuk-

sen 1.1.2001 lukien. Ecofin-neuvosto teki päätöksensä ottaen huomioon Euroopan komission ja EKP:n kertomukset Ruotsin ja Kreikan edistymisestä talous- ja rahaliiton jäsenyyteen liittyvien velvoitteiden täyttämiseksi ja kuultuaan Euroopan parlamenttia ja keskusteltuaan valtion- tai hallitusten päämiesten kokoonpanossa kokoon-tuneen Eurooppa-neuvoston kanssa.

Toimien yksimielisesti niiden Euroopan yhteisön jäsenvaltioiden, joita ei koske poikkeus, ja kyseisen jäsenvaltion kanssa Ecofin-neuvosto – Euroopan komission esityksestä ja EKP:tä kuultuaan – vahvistaa myös Kreikan drakman ja euron välisen peruuttamattoman muuntokurssin, joka tulee voimaan 1.1.2001. Kreikan drakman ja euron välisen muuntokurssin (joka vastaa drakman valitsevaa keskuskurssia euroon nähden ERM II -valuuttakurssimekanismissa) määrittämisen jälkeen EKP ja Kreikan keskuspankki ilmoittavat, että ne tulevat seuraamaan Kreikan drakman ja euron välisen markkinakurssin lähentymistä drakman euromuuntokurssiin. Lähentyminen tulisi saavuttaa viimeistään 29.12.2000 mennessä.

21.6.2000

EKP:n neuvosto päättää, että maksuvalmiusluoton korko on edelleen 5,25 % ja talletuskorko 3,25 %. Neuvosto toistaa, että – kuten 8.6.2000 ilmoitettiin – eurojärjestelmän tulevat perusrahoitusoperaatiot tullaan toteuttamaan vaihtuvakorkoisina huutokauppoina monikorkoista huutokauppanenettelyä käyttäen ja että operaatioissa tehtävien korkotarjousten alaraja on 4,25 %.

EKP:n neuvosto ilmoittaa myös, että vuoden 2000 loppupuolella toteutettavissa pitempiäaikaisissa rahoitusoperaatioissa eurojärjestelmä aikoo jakaa 15 miljardia euroa operaatiota kohden. Tässä määrässä otetaan huomioon euroalueen pankkijärjestelmän ennakoitujen likviditeettitarpeet vuoden 2000 loppupuolella ja eurojärjestelmän halukkuus myöntää edelleen suurin osan rahoitussektorin rahoituksesta perusrahoitusoperaatioiden kautta.

6.7., 20.7., 3.8.2000

EKP:n neuvosto päättää, että perusrahoitusoperaatioiden korkotarjousten alaraja on edelleen 4,25 %, maksuvalmiusluoton korko 5,25 % ja talletuskorko 3,25 %.

31.8.2000

EKP:n neuvosto päättää nostaa eurojärjestelmän perusrahoitusoperaatioiden korkotarjousten alarajaa 0,25 prosenttiyksikköä 4,50 prosenttiin siitä operaatiosta lähtien, jonka maksut suoritetaan 6.9.2000. Lisäksi maksuvalmiusluoton korkoa nostetaan 0,25 prosenttiyksikköä 5,50 prosenttiin ja talletuskorkoa niin ikään 0,25 prosenttiyksikköä 3,50 prosenttiin 1.9.2000 lähtien.

14.9.2000

EKP:n neuvosto päättää, että perusrahoitusoperaatioiden korkotarjousten alaraja on edelleen 4,50 %, maksuvalmiusluoton korko 5,50 % ja talletuskorko 3,50 %.

5.10.2000

EKP:n neuvosto päättää nostaa eurojärjestelmän perusrahoitusoperaatioiden korkotarjousten alarajaa 0,25 prosenttiyksikköä 4,75 prosenttiin alkaen operaatiosta, jonka maksut suoritetaan 11.10.2000. Lisäksi maksuvalmiusluoton korkoa nostetaan 0,25 prosenttiyksikköä 5,75 prosenttiin ja talletuskorkoa niin ikään 0,25 prosenttiyksikköä 3,75 prosenttiin 6.10.2000 alkaen.

19.10., 2.11., 16.11., 30.11.2000

EKP:n neuvosto päättää, että perusrahoitusoperaatioiden korkotarjousten alaraja on edelleen 4,75 %, maksuvalmiusluoton korko 5,75 % ja talletuskorko 3,75 %.

14.12.2000

EKP:n neuvosto päättää, että perusrahoitusoperaatioiden korkotarjousten alaraja on edelleen 4,75 %, maksuvalmiusluoton korko 5,75 % ja talletuskorko 3,75 %.

EKP:n neuvosto päättää myös pitää rahan määrän kasvun eli lavean raha-aggregaatin M3:n vuotuisen kasvuvauhdin viitearvon 4½ prosentissa. Päätös perustuu siihen, että käytettävissä olevat tiedot tukevat edelleen niitä taustaoletuksia, joiden perusteella viitearvo alun perin määritettiin joulukuussa 1998 ja vahvistettiin uudelleen joulukuussa 1999. Oletukset ovat, että M3:n kiertonopeuden hidastumistrendi on keskipitkällä aikavälillä ½–1 % vuodessa ja potentiaalisen tuotannon trendikasvuvauhti 2–2½ % vuodessa. EKP:n neuvosto tarkistaa viitearvon seuraavan kerran joulukuussa 2001.

2.1.2001

Kreikka otti euron käyttöön 1.1.2001, ja siitä tuli näin ollen kahdestoista yhteisen rahan käyttöönsä ottava EU:n jäsenvaltio. Se on myös ensimmäinen EU:n jäsenvaltio, joka siirtyy yhteisen rahan käyttöön sen jälkeen, kun talous- ja rahaliiton (EMU) kolmas vaihe 1.1.1999 alkoi. Kreikan keskuspankki on nyt siten eurojärjestelmän täysivaltainen jäsen, jolla on samat oikeudet ja velvoitteet kuin euron aiemmin käyttöön otaneiden 11 EU-jäsenvaltion kansallisilla keskuspankeilla. Euroopan keskuspankkijärjestelmän ja Euroopan keskuspankin perussäännön artiklan 49 mukaisesti Kreikan keskuspankki maksaa EKP:n pääomasta merkitsemänsä osuuden loppuosan ja osuutensa EKP:n rahastoista sekä siirtää EKP:lle osan omista varannoistaan.

Vuoden 2001 ensimmäinen perusrahoitusoperaatio, josta ilmoitettiin 29.12.2000, on eurojärjestelmän kreikkalaisille vastapuolille ensimmäinen. Operaation toteutus onnistuu hyvin. Likviditeettiä jaetaan 101 miljardia euroa. Jaossa otetaan huomioon euroalueen pankkijärjestelmän likviditeettitarpeiden lisääntyminen, joka johtuu Kreikan rahalaitosten liittymisestä järjestelmään.

4.1.2001

EKP:n neuvosto päättää, että perusrahoitusoperaatioiden korkotarjousten alaraja on edelleen 4,75 %, maksuvalmiusluoton korko 5,75 % ja talletuskorko 3,75 %.

Lisäksi EKP:n neuvosto päättää, että vuoden 2001 pitempiaikaisissa rahoitusoperaatioissa jaetaan likviditeettiä 20 miljardia euroa kussakin. Tällöin otetaan huomioon euroalueen pankkijärjestelmän odotetut likviditeettitarpeet vuonna 2001 ja eurojärjestelmän halukkuus kattaa edelleen suurin osa rahoitussektorin likviditeettitarpeista perusrahoitusoperaatioillaan. EKP:n neuvosto voi muuttaa jaettavan likviditeetin määrää, jos vuoden aikana ilmenee odottamattomia likviditeettitarpeita.

18.1., 1.2., 15.2., 1.3., 15.3., 29.3., 11.4., 26.4.2001

EKP:n neuvosto päättää, että perusrahoitusoperaatioiden korkotarjousten alaraja on edelleen 4,75 %, maksuvalmiusluoton korko 5,75 % ja talletuskorko 3,75 %.

10.5.2001

EKP:n neuvosto päättää laskea perusrahoitusoperaatioiden korkotarjousten alarajaa eli minimitarjouskorkoa 0,25 prosenttiyksikköä 4,50 prosenttiin alkaen operaatiosta, jonka maksut suoritetaan 15.5.2001. Lisäksi EKP:n neuvosto päättää laskea maksuvalmiusluoton korkoa 0,25 prosenttiyksikköä 5,50 prosenttiin ja talletuskorkoa 0,25 prosenttiyksikköä 3,50 prosenttiin 11.5.2001 lähtien.

23.5., 7.6., 21.6., 5.7., 19.7., 2.8.2001

EKP:n neuvosto päättää, että perusrahoitusoperaatioiden korkotarjousten alaraja eli minimitarjouskorko on edelleen 4,50 %, maksuvalmiusluoton korko 5,50 % ja talletuskorko 3,50 %.

30.8.2001

EKP:n neuvosto päättää laskea perusrahoitusoperaatioiden korkotarjousten alarajaa eli minimitarjouskorkoa 0,25 prosenttiyksikköä 4,25 prosenttiin alkaen operaatiosta, jonka maksut suoritetaan 5.9.2001. Lisäksi EKP:n neuvosto päättää laskea maksuvalmiusluoton korkoa 0,25 prosenttiyksikköä 5,25 prosenttiin ja talletuskorkoa 0,25 prosenttiyksikköä 3,25 prosenttiin 31.8.2001 lähtien.

13.9.2001

EKP:n neuvosto päättää, että perusrahoitusoperaatioiden korkotarjousten alaraja eli minimitarjouskorko on edelleen 4,25 %, maksuvalmiusluoton korko 5,25 % ja talletuskorko 3,25 %.

17.9.2001

EKP:n neuvosto päättää laskea perusrahoitusoperaatioiden korkotarjousten alarajaa eli minimitarjouskorkoa 0,50 prosenttiyksikköä 3,75 prosenttiin alkaen operaatiosta, jonka maksut suoritetaan 19.9.2001. Lisäksi EKP:n neuvosto päättää laskea maksuvalmiusluoton korkoa 0,50 prosenttiyksikköä 4,75 prosenttiin ja talletuskorkoa 0,50 prosenttiyksikköä 2,75 prosenttiin 18.9.2001 lähtien.

27.9., 11.10., 25.10.2001

EKP:n neuvosto päättää, että perusrahoitusoperaatioiden korkotarjousten alaraja eli minimitarjouskorko on edelleen 3,75 %, maksuvalmiusluoton korko 4,75 % ja talletuskorko 2,75 %.

8.11.2001

EKP:n neuvosto päättää laskea perusrahoitusoperaatioiden korkotarjousten alarajaa eli minimitarjouskorkoa 0,50 prosenttiyksikköä 3,25 prosenttiin alkaen operaatiosta, jonka maksut suoritetaan 14.11.2001. Lisäksi EKP:n neuvosto päättää laskea maksuvalmiusluoton korkoa 0,50 prosenttiyksikköä 4,25 prosenttiin ja talletuskorkoa 0,50 prosenttiyksikköä 2,25 prosenttiin 9.11.2001 lähtien.

6.12.2001

EKP:n neuvosto päättää, että perusrahoitusoperaatioiden korkotarjousten alaraja eli minimitarjouskorko on edelleen 3,25 %, maksuvalmiusluoton korko 4,25 % ja talletuskorko 2,25 %. EKP:n neuvosto päättää myös pitää laivan raha-aggregaatin M3:n vuotuisen kasvuvauhdin viitearvon 4½ prosenttina.

3.1.2002

EKP:n neuvosto päättää, että perusrahoitusoperaatioiden korkotarjousten alaraja eli minimitarjouskorko on edelleen 3,25 %, maksuvalmiusluoton korko 4,25 % ja talletuskorko 2,25 %.

Lisäksi EKP:n neuvosto päättää, että vuonna 2002 toteutettavissa pitempiäaikaisissa rahoitusoperaatioissa jaetaan 20 miljardia euroa kussakin. Määrää päätettäessä otetaan huomioon euroalueen pankkijärjestelmän odotettu likviditeetin tarve vuonna 2002 sekä eurojärjestelmän pyrkimys tarjota vastaisuudessa suurin osa rahoitussektorille jakamastaan likviditeetistä perusrahoitusoperaatioiden kautta. EKP:n neuvosto voi vuoden aikana muuttaa jaettavan likviditeetin määrää, jos likviditeetin tarpeessa ilmenee odottamattomia muutoksia.

Euroopan keskuspankin (EKP) julkaisuja

Tässä luettelossa on tietoja joistakin Euroopan keskuspankin julkaisemista asiakirjoista. Julkaisut ovat saatavissa maksutta EKP:n lehdistöpalvelusta (Press Division). Tilaukset voi lähettää nimiösivun kääntöpuolella olevaan postiosoitteeseen.

Täydellinen luettelo Euroopan rahapoliittisen instituutin julkaisemista asiakirjoista löytyy Internet-kotisivuiltamme (<http://www.ecb.int>).

Vuosikertomus

Vuosikertomus 1998. Huhtikuu 1999.

Vuosikertomus 1999. Huhtikuu 2000.

Vuosikertomus 2000. Toukokuu 2001.

Lähentymisraportti

Lähentymisraportti 2000. Toukokuu 2000.

Kuukausikatsaus

Tammikuusta 1999 lähtien julkaistut artikkelit:

Euroalue kolmannen vaiheen alussa. Tammikuu 1999.

Vakauteen tähtäävä eurojärjestelmän rahapolitiikan strategia. Tammikuu 1999.

Euroalueen raha-aggregaatit ja niiden merkitys eurojärjestelmän rahapolitiikan strategiassa. Helmikuu 1999.

Lyhyen aikavälin talousindikaattorien merkitys euroalueen hintakehityksen arvioinnissa. Huhtikuu 1999.

Euroalueen pankkitoiminta: rakenteellisia piirteitä ja kehitysnäkymiä. Huhtikuu 1999.

Eurojärjestelmän toimintakehikko: kuvaus ja ensimmäinen arviointi. Toukokuu 1999.

Vakaus- ja kasvusopimuksen täytäntöönpano. Toukokuu 1999.

Keskeisten talousindikaattorien pitkän aikavälin kehitys ja suhdannevaihtelut euroalueen maissa. Heinäkuu 1999.

Euroopan keskuspankkijärjestelmän institutionaalinen rakenne. Heinäkuu 1999.

Euron kansainvälinen asema. Elokuu 1999.

Euroalueen rahalaitosten taseet vuoden 1999 alkupuolella. Elokuu 1999.

Inflaatioerot rahaliitossa. Lokakuu 1999.

EKPJ:n valmistautuminen vuoteen 2000. Lokakuu 1999.

Vakauteen tähtäävä politiikka ja pitkien reaalikorkojen kehitys 1990-luvulla. Marraskuu 1999.

TARGET ja euromääräiset maksut. Marraskuu 1999.

Euroopan keskuspankin säädökset. Marraskuu 1999.

Euroalue vuosi euron käyttöönoton jälkeen: rahoitusrakenteen tärkeimmät piirteet ja muutokset. Tammikuu 2000.

Eurojärjestelmän valuuttavaranto ja -operaatiot. Tammikuu 2000.

Eurojärjestelmä ja EU:n laajentuminen. Helmikuu 2000.

Arvopaperiselvityksen yhdentyminen. Helmikuu 2000.

Euron nimelliset ja reaaliset efektiiviset valuuttakurssit. Huhtikuu 2000.

EMU ja pankkivalvonta. Huhtikuu 2000.

Korkojen ja korkojohdannaisten informaation sisältö rahapolitiikan kannalta. Toukokuu 2000.

Euroalueen työmarkkinoiden kehitys ja rakenteelliset piirteet. Toukokuu 2000.

Siirtyminen vaihtuvakorkoisina huutokauppoina toteutettaviin perusrahoitusoperaatioihin. Heinäkuu 2000.

Rahapolitiikan välittymismekanismi euroalueella. Heinäkuu 2000.

Väestön ikääntyminen ja finanssipolitiikka euroalueella. Heinäkuu 2000.

Katsaus euroalueen hinta- ja kustannusindikaattoreihin. Elokuu 2000.

Euroalueen ulkomaankauppa: tyypilliset piirteet ja viimeaikainen kehitys. Elokuu 2000.

Potentiaalisen tuotannon kasvun ja tuotantokuilun käsitteet, hyödyntäminen ja estimaatit. Lokakuu 2000.

EKP:n suhteet Euroopan yhteisön toimielimiin ja laitoksiin. Lokakuu 2000.

EKP:n rahapolitiikan strategian kaksi pilaria. Marraskuu 2000.

Elektronisen rahan käyttöönoton vaikutuksia. Marraskuu 2000.

Euroalue Kreikan liittymisen jälkeen. Tammikuu 2001.

Epävarmuuden vaikutus rahapoliittiseen päätöksentekoon. Tammikuu 2001.

EKP:n suhteet kansainvälisiin järjestöihin ja foorumeihin. Tammikuu 2001.

Yritysrahoitus euroalueella. Helmikuu 2001.

Palvelutason yhdenmukaistaminen euroalueella maasta toiseen suoritettavien pienten maksujen välityksessä. Helmikuu 2001.

Euroopan keskuspankin ulkoinen viestintä. Helmikuu 2001.

Euroalueen yleiset taloustilastot. Huhtikuu 2001.

Eurojärjestelmän vakuuskäytäntö. Huhtikuu 2001.

Eurosetelien ja -kolikoiden käyttöönotto. Huhtikuu 2001.

Rahatalouden analyysin välineet ja menetelmät. Toukokuu 2001.

Uudet vakavaraisuussäännöt – EKP:n näkökulma. Toukokuu 2001.

Ei-rahoitussektorin rahoituksen hankinta ja käyttö euroalueella. Toukokuu 2001.

Uusi tieto- ja viestintäteknikka ja tuottavuus euroalueella. Heinäkuu 2001.

Euroalueen pohjainflaation mittarit. Heinäkuu 2001.

Finanssipolitiikka ja talouskasvu. Elokuu 2001.

Euroalueen hyödykemarkkinauudistukset. Elokuu 2001.

Keskusvastapuoliclearingin keskittyminen euroalueella. Elokuu 2001.

Rahapolitiikan säännöt. Lokakuu 2001.

Vastapuolten tarjoukset eurojärjestelmän säännöllisissä avomarkkinaoperaatioissa. Lokakuu 2001.

Eurokäteisen käyttöönotto euroalueen ulkopuolella. Lokakuu 2001.

Euroalueen suhdannekehitystä kuvaavien yhdistelmäindikaattorien informatiivisuus. Marraskuu 2001.

Talouspolitiikan päätöksenteko EMUssa. Marraskuu 2001.

Talouden perustekijät ja euron kurssi. Tammikuu 2002.

Eurosetelien käyttöönotto: Mitä käteisrahan vaihdon jälkeen? Tammikuu 2002.

Occasional Paper Series

1 Santillán J., Bayle M. ja Thygesen C., The impact of the euro on money and bond markets. Heinäkuu 2000.

Working Paper Series

- 1 Brousseau V. ja Scacciavillani F., A global hazard index for the world foreign exchange markets. Toukokuu 1999.
- 2 Monticelli C. ja Tristani O., What does the single monetary policy do? A SVAR benchmark for the European Central Bank. Toukokuu 1999.
- 3 Detken C., Fiscal policy effectiveness and neutrality results in a non-Ricardian world. Toukokuu 1999.
- 4 Angeloni I. ja Dedola L., From the ERM to the euro: new evidence on economic and policy convergence among EU countries. Toukokuu 1999.
- 5 Wynne M., Core inflation: a review of some conceptual issues. Toukokuu 1999.
- 6 Coenen G. ja Vega J.-L., The demand for M3 in the euro area. Syyskuu 1999.
- 7 De Bandt, O. ja Davis E. P., A cross-country comparison of market structures in European banking. Syyskuu 1999.
- 8 Orphanides A. ja Wieland V., Inflation zone targeting. Lokakuu 1999.
- 9 Coenen G., Asymptotic confidence bands for the estimated autocovariance and autocorrelation functions of vector autoregressive models. Tammikuu 2000.
- 10 Fatum R., On the effectiveness of sterilized foreign exchange intervention. Helmikuu 2000.
- 11 Berk J. M. ja van Bergeijk P., Is the yield curve a useful information variable for the Eurosystem? Helmikuu 2000.
- 12 Svensson L. E. O. ja Woodford M., Indicator variables for optimal policy. Helmikuu 2000.
- 13 Söderström U., Monetary policy with uncertain parameters. Helmikuu 2000.
- 14 Rudebusch G. D., Assessing nominal income rules for monetary policy with model and data uncertainty. Helmikuu 2000.

- 15 Orphanides A., The quest for prosperity without inflation. Maaliskuu 2000.
- 16 Hördahl P., Estimating the implied distribution of the future short-term interest rate using the Longstaff-Schwartz model. Maaliskuu 2000.
- 17 Fabiani S. ja Mestre R., Alternative measures of the NAIRU in the euro area: estimates and assessment. Maaliskuu 2000.
- 18 Iacoviello M., House prices and the macroeconomy in Europe: results from a structural VAR analysis. Huhtikuu 2000.
- 19 Detken C. ja Hartmann P., The euro and international capital markets. Huhtikuu 2000.
- 20 De Bandt O. ja Mongelli F. P., Convergence of fiscal policies in the euro area. Toukokuu 2000.
- 21 Ehrmann M., Firm size and monetary policy transmission: evidence from German business survey data. Toukokuu 2000.
- 22 Holthausen C. ja Rønde T., Regulating access to international large-value payment systems. Kesäkuu 2000.
- 23 Cho I-K. ja Sargent T. J., Escaping Nash inflation. Kesäkuu 2000.
- 24 Smets F., What horizon for price stability. Heinäkuu 2000.
- 25 Schellekens P., Caution and conservatism in the making of monetary policy. Heinäkuu 2000.
- 26 Winkler B., Which kind of transparency? On the need for clarity in monetary policy-making. Elokuu 2000.
- 27 Camacho M. ja Perez-Quiros G., This is what the US leading indicators lead. Elokuu 2000.
- 28 Ellison M. ja Valla N., Learning, uncertainty and central bank activism in an economy with strategic interactions. Elokuu 2000.
- 29 Fabiani S., Locarno A., Oneto G. ja Sestito P., The sources of unemployment fluctuations: an empirical application to the Italian case. Syyskuu 2000.
- 30 Coenen G. ja Wieland V., A small estimated euro area model with rational expectations and nominal rigidities. Syyskuu 2000.
- 31 Gropp R. ja Kostial K., The disappearing tax base: Is foreign direct investment eroding corporate income taxes? Syyskuu 2000.
- 32 De Fiore F., Can indeterminacy explain the short-run non-neutrality of money? Syyskuu 2000.
- 33 Trecroci C. ja Vega J. L., The information content of M3 for future inflation in the euro area. Lokakuu 2000.
- 34 Castrén O. ja Takalo T., Capital market development, corporate governance and the credibility of exchange rate pegs. Lokakuu 2000.
- 35 De Bandt O. ja Hartman P., Systemic Risk: A survey. Marraskuu 2000.
- 36 Morana C., Measuring core inflation in the euro area. Marraskuu 2000.
- 37 Vermeulen P., Business fixed investment: evidence of a financial accelerator in Europe. Marraskuu 2000.
- 38 De Fiore F., The optimal inflation tax when taxes are costly to collect. Marraskuu 2000.
- 39 Brand C. ja Cassola N., A money demand system for euro area M3. Marraskuu 2000.

- 40 Mojon B., Financial structure and the interest rate channel of ECB monetary policy. Marraskuu 2000.
- 41 Geraats P. M., Why adopt transparency? The publication of central bank forecasts. Tammikuu 2001.
- 42 Fagan G., Henry J. ja Mestre R., An area-wide model (AWM) for the euro area. Tammikuu 2001.
- 43 Rodriguez Palenzuela D., Sources of economic renewal: from the traditional firm to the knowledge firm. Helmikuu 2001.
- 44 Bindseil U. ja Seitz F., The supply and demand for Eurosystem deposits – The first 18 months. Helmikuu 2001.
- 45 Camba-Méndez G. ja Kapetanios G., Testing the rank of the Hankel Matrix: A statistical approach. Maaliskuu 2001.
- 46 Cassola N. ja Luís J. B., A two-factor model of the German term structure of interest rates. Maaliskuu 2001.
- 47 Gropp R. ja Vesala J., Deposit insurance and moral hazard: does the counterfactual matter? Maaliskuu 2001.
- 48 Fratzscher M., Financial market integration in Europe: on the effects of EMU on stock markets. Maaliskuu 2001.
- 49 Casares M., Business cycle and monetary policy analysis in a structural sticky-price model of the euro area. Maaliskuu 2001.
- 50 Von Wachter T., Employment and productivity growth in service and manufacturing sectors in France, Germany and the US. Maaliskuu 2001.
- 51 Stracca L., The functional form of the demand for euro area M1. Maaliskuu 2001.
- 52 Peersman G. ja Smets F., Are the effects of monetary policy in the euro area greater in recessions than in booms? Maaliskuu 2001.
- 53 Vega J.-L. ja Wynne M. A., An evaluation of some measures of core inflation for the euro area. Huhtikuu 2001.
- 54 Camba-Méndez G. ja Rodriguez Palenzuela D., Assessment criteria for output gap estimates. Huhtikuu 2001.
- 55 Calza A., Gartner G. ja Sousa J., Modelling the demand for loans to the private sector in the euro area. Huhtikuu 2001.
- 56 Faia E., Stabilization policy in a two country model and the role of financial frictions. Huhtikuu 2001.
- 57 Fabiani S. ja Rodriguez Palenzuela D., Model-based indicators of labour market rigidity. Huhtikuu 2001.
- 58 Pérez-Quirós G. ja Timmermann A., Business cycle asymmetries in stock returns: evidence from higher order moments and conditional densities. Huhtikuu 2001.
- 59 Ehrmann M. ja Smets F., Uncertain potential output: implications for monetary policy. Huhtikuu 2001.
- 60 Angelini E., Henry J. ja Mestre R., A multi-country trend indicator for euro area inflation: computation and properties. Huhtikuu 2001.

- 61 Angelini E., Henry J. ja Mestre R., Diffusion index-based inflation forecasts for the euro area. Huhtikuu 2001.
- 62 Camba-Méndez G. ja Kapetanios G., Spectral based methods to identify common trends and common cycles. Huhtikuu 2001.
- 63 Nicoletti Altimari S., Does money lead inflation in the euro area? Toukokuu 2001.
- 64 Anderton R. ja Skudelny F., Exchange rate volatility and euro area imports. Toukokuu 2001.
- 65 Fabiani S. ja Mestre R., A system approach for measuring the euro area NAIRU. Toukokuu 2001.
- 66 Brousseau V. ja Scacciavillani F., Can short-term foreign exchange volatility be predicted by the Global Hazard Index? Kesäkuu 2001.
- 67 Pérez-Quirós G. ja Rodríguez Mendizábal H. R., The daily market for funds in Europe: Has something changed with the EMU? Kesäkuu 2001.
- 68 Levin A., Wieland V. ja Williams J. C., The performance of forecast-based monetary policy rules under model uncertainty. Heinäkuu 2001.
- 69 Gaspar V., Pérez-Quirós G. ja Sicilia J., The ECB monetary policy strategy and the money market. Heinäkuu 2001.
- 70 Bindseil U., Central bank forecasts of liquidity factors: Quality, publication and the control of the overnight rate. Heinäkuu 2001.
- 71 Hartmann P., Straetmans S. ja de Vries C. G., Asset market linkages in crisis periods. Heinäkuu 2001.
- 72 Corvoisier S. ja Gropp R., Bank concentration and retail interest rates. Heinäkuu 2001.
- 73 Ehrmann M. ja Worms A., Interbank lending and monetary policy transmission – evidence for Germany. Heinäkuu 2001.
- 74 Freixas X. ja Holthausen C., Interbank market integration under asymmetric information. Elokuu 2001.
- 75 Manganelli S. ja Engle R. F., Value at risk models in finance. Elokuu 2001.
- 76 Gropp R. ja Richards A. J., Rating agency actions and the pricing of debt and equity of European banks: What can we infer about private sector monitoring of bank soundness? Elokuu 2001.
- 77 Bouthevillain C., Cour-Thimann P., van den Dool G., Hernández de Cos P., Langenus G., Mohr M., Momigliano S. ja Tujula M., Cyclically adjusted budget balances: An alternative approach. Syyskuu 2001.
- 78 Mojon B., Smets F. ja Vermeulen P., Investment and monetary policy in the euro area. Syyskuu 2001.
- 79 Stracca L., Does liquidity matter? Properties of a synthetic divisia monetary aggregate in the euro area. Lokakuu 2001.
- 80 Hartmann P., Manna M. ja Manzanares A., The microstructure of the euro money market. Lokakuu 2001.
- 81 Morgan J. ja Mourougane A., What can changes in structural factors tell us about unemployment in Europe? Lokakuu 2001.
- 82 Hendry D. ja Clements M. P., Economic forecasting: some lessons from recent research. Lokakuu 2001.

- 83 Wallis K. F., Chi-squared tests of interval and density forecasts, and the Bank of England's fan charts. Marraskuu 2001.
- 84 Coenen G., Levin A. ja Wieland V., Data uncertainty and the role of money as an information variable for monetary policy. Marraskuu 2001.
- 85 Maeso-Fernandez F., Osbat C. ja Schnatz B., Determinants of the euro real effective exchange rate: a BEER/PEER approach. Marraskuu 2001.
- 86 Beeby M., Hall S.G. ja Henry S.B., Rational expectations and near rational alternatives: How best to form expectations. Marraskuu 2001.
- 87 Boissay F., Credit rationing, output gap, and business cycles. Marraskuu 2001.
- 88 Kilian L. ja Taylor M.P., Why is it so difficult to beat the random walk forecast of exchange rates? Marraskuu 2001.
- 89 Brousseau V. ja Detken C., Monetary policy and fears of financial instability. Marraskuu 2001.
- 90 Lambrecht S., Michel P. ja Vidal J.-P., Public pensions and growth. Marraskuu 2001.
- 91 Peersman G. ja Smets F., The monetary transmission mechanism in the euro area: more evidence from VAR analysis. Joulukuu 2001.
- 92 Majon B. ja Peersman G., AVAR description of the effects of the monetary policy in the individual countries of the euro area. Joulukuu 2001.
- 93 McAdam P. ja Morgan J., The monetary transmission mechanism at the euro-area level: issues and results using structural macroeconomic models. Joulukuu 2001.
- 94 Van Els P., Locarno A., Morgan J. ja Villetelle J.-P., Monetary policy transmission in the euro area: what do aggregate and national structural models tell us? Joulukuu 2001.
- 95 Agresti A.-M. ja Mojon B., Some stylised facts on the euro area business cycle. Joulukuu 2001.
- 96 Worms A., The reaction of bank lending to monetary policy measures in Germany. Joulukuu 2001.
- 97 Kaufmann S., Asymmetries in bank lending behaviour: Austria during the 1990s. Joulukuu 2001.
- 98 De Haan L., The credit channel in the Netherlands: evidence from bank balance sheets. Joulukuu 2001.
- 99 Hernando I. ja Martínez-Pagés J., Is there a bank lending channel of monetary policy in Spain? Joulukuu 2001.
- 100 Topi J. ja Vilmunen J., Transmission of monetary policy shocks in Finland: evidence from bank level data on loans. Joulukuu 2001.
- 101 Loupias C., Savignac F. ja Sevestre P., Monetary policy and bank lending in France: are there asymmetries? Joulukuu 2001.
- 102 Farinha L. ja Robalo Marques C., The bank lending channel of monetary policy: identification and estimation using Portuguese micro bank data. Joulukuu 2001.
- 103 Gambacorta L., Bank-specific characteristics and monetary policy transmission: the case of Italy. Joulukuu 2001.
- 104 Brissimis S. N., Kamberoglou N. C. ja Simigiannis G. T., Is there a bank lending channel of monetary policy in Greece? Evidence from bank level data. Joulukuu 2001.

- 105 Ehrmann M., Gambacorta L., Martinez-Pagés J., Sevestre P. ja Worms A., Financial systems and the role of banks in monetary policy transmission in the euro area. Joulukuu 2001.
- 106 Chatelain J.-B. ja Tiomo A., Investment, the cost of capital, and monetary policy in the nineties in France: a panel data investigation. Joulukuu 2001.
- 107 Butzen P., Fuss C. ja Vermeulen P., The interest rate and credit channel in Belgium: an investigation with micro-level firm data. Joulukuu 2001.
- 108 Valderrama M., Credit channel and investment behaviour in Austria: a micro-econometric approach. Joulukuu 2001.
- 109 Von Kalckreuth U., Monetary transmission in Germany: new perspectives on financial constraints and investment spending. Joulukuu 2001.
- 110 Gaiotti E. ja Generale A., Does monetary policy have asymmetric effects? A look at the investment decisions of Italian firms. Joulukuu 2001.
- 111 Lunnemann P. ja Mathä T., Monetary transmission: empirical evidence from Luxembourg firm level data. Joulukuu 2001.
- 112 Chatelain J.-B., Generale A., Hernando I., von Kalckreuth U. ja Vermeulen P., Firm investment and monetary transmission in the euro area. Joulukuu 2001.
- 114 Angeloni I., Kashyap A., Mojon B. ja Terlizzese D., Monetary transmission in the euro area: where do we stand? Tammikuu 2002.
- 115 Orphanides A., Monetary policy rules, macroeconomic stability and inflation: a view from the trenches. Joulukuu 2001.
- 116 Hoffmann J. ja Kurz C., Rent indices for housing in West Germany 1985 to 1998. Tammikuu 2002.
- 117 Bover O. ja Velilla P., Hedonic house prices without characteristics: the case of new multiunit housing. Tammikuu 2002.

Muita julkaisuja

The TARGET service level. Heinäkuu 1998.

Report on electronic money. Elokuu 1998.

Assessment of EU securities settlement systems against the standards for their use in ESCB credit operations. Syyskuu 1998.

Money and banking statistics compilation guide. Syyskuu 1998.

Yhteinen rahapolitiikka kolmannessa vaiheessa: Yleisasiakirja EKP:n rahapolitiikan välineistä ja menettelyistä. Syyskuu 1998.

Third progress report on the TARGET project. Marraskuu 1998.

Correspondent central banking model (CCBM). Joulukuu 1998.

Payment systems in the European Union: Addendum incorporating 1997 figures. Tammikuu 1999.

Possible effects of EMU on the EU banking systems in the medium to long term. Helmikuu 1999.

Euro area monetary aggregates: conceptual reconciliation exercise. Heinäkuu 1999.

The effects of technology on the EU banking systems. Heinäkuu 1999.

Payment systems in countries that have applied for membership of the European Union. Elokuu 1999.

Improving cross-border retail payment services: the Eurosystem's view. Syyskuu 1999.

Compendium: Säädöskokoelma. Kesäkuu 1998 – toukokuu 1999. Lokakuu 1999.

European Union balance of payments/international investment position statistical methods. Marraskuu 1999.

Money and banking statistics compilation guide, addendum I: money market paper. Marraskuu 1999.

Money and banking statistics sector manual. Toinen painos. Marraskuu 1999.

Report on the legal protection of banknotes in the European Union Member States. Marraskuu 1999.

Correspondent central banking model (CCBM). Marraskuu 1999. (Ei saatavissa painettuna; julkaisun sähköinen versio on nähtävissä EKP:n Internet-sivuilla.)

Cross-border payments in TARGET: A users' survey. Marraskuu 1999.

Money and banking statistics: Series keys for the exchange of balance sheet items time series. Marraskuu 1999.

Money and banking statistics: Handbook for the compilation of flow statistics. Joulukuu 1999.

Payment systems in the European Union: Addendum incorporating 1998 figures. Helmikuu 2000.

Interlinking: Data dictionary, Version 2.02. Maaliskuu 2000.

Asset prices and banking stability. Huhtikuu 2000.

EU banks' income structure. Huhtikuu 2000.

EKPJ:n kokoamat tilastotiedot. Toukokuu 2000.

Correspondent central banking model (CCBM). Heinäkuu 2000.

Yleisiä taloustilastoja koskevat Euroopan keskuspankin tilastovaatimukset. Elokuu 2000.

Seasonal adjustment of monetary aggregates and HICP for the euro area. Elokuu 2000.

Improving cross-border retail payment services. Syyskuu 2000.

Statistical treatment of the Eurosystem's international reserves. Lokakuu 2000.

European Union balance of payments/international investment position statistical methods. Marraskuu 2000.

Information guide for credit institutions using TARGET. Marraskuu 2000.

Yhteinen rahapolitiikka kolmannessa vaiheessa: Yleisasiakirja eurojärjestelmän rahapolitiikan välineistä ja menettelyistä. Marraskuu 2000.

EU banks' margins and credit standards. Joulukuu 2000.

Mergers and acquisitions involving the EU banking industry: facts and implications. Joulukuu 2000.

Vuosikertomus Euroopan keskuspankin petostentorjuntakomitean toiminnasta. Tammikuu 2001.

Cross-border use of collateral: A user's survey. Helmikuu 2001.

Price effects of regulatory reform in selected network industries. Maaliskuu 2001.

Keskuspankkien rooli rahoitusvalvonnassa. Maaliskuu 2001.

Money and banking statistics in the accession countries: Methodological manual. Huhtikuu 2001.

TARGET: Annual Report. Toukokuu 2001.

A guide to Eurosystem staff macroeconomic projection exercises. Kesäkuu 2001.

Payment and securities settlement systems in the European Union. Kesäkuu 2001.

Why price stability? Kesäkuu 2001.

The euro bond market. Heinäkuu 2001.

The euro money market. Heinäkuu 2001.

The euro equity markets. Elokuu 2001.

The monetary policy of the ECB. Elokuu 2001.

Monetary analysis: tools and applications. Elokuu 2001.

Review of the international role of the euro. Syyskuu 2001.

The Eurosystem's policy line with regard to consolidation in central counterparty clearing. Syyskuu 2001.

Provisional list of MFIs of the accession countries (as at the end of December 2000). Lokakuu 2001.

TARGET: the Trans-European Automated Real-time Gross settlement Express Transfer system – update 2001. Marraskuu 2001.

European Union balance of payments/international investment position statistical methods. Marraskuu 2001.

Fair value accounting in the banking sector. Marraskuu 2001.

Towards an integrated infrastructure for credit transfers in euro. Marraskuu 2001.

Esiteitä

TARGET: facts, figures, future. Syyskuu 1999.

The ECB payment mechanism. Elokuu 2000.

The euro: integrating financial services. Elokuu 2000.

TARGET. Elokuu 2000.

Euroopan keskuspankki. Huhtikuu 2001.

Eurosetelit ja -metallirahat. Toukokuu 2001.

TARGET – update 2001. Heinäkuu 2001.

The euro and the integration of financial services. Syyskuu 2001.

